

НИКИ ПЕЛЕГРИНО

ИТАЛИАНСКА СВАТБА

Превод от английски: Мария Бенчева, 2014

chitanka.info

РЕЦЕПТАТА НА БЕПИ ЗА ПАТЛАДЖАНИ ПО ПАРМСКИ

Толкова е лесно! Защо изобщо ви е рецепта? Дъщерите ми помагаха с приготвянето, когато бяха деца. Просто правите неаполитански сос. Как така не знаете как? Cose da pazzi! Добре, ще ви обясня. Ето какво ви трябва:

- 2 патладжана
- 1 глава лук
- 1 буркан доматиено пюре
- 2 яйца брашно сол
- череп пипер
- пресен босилек
- много настърган патладжан
- малко настъргана моцарела
- зехтин
- олио

Ето и начина на приготвяне. И той е най-добрият, разбира се. Първо нарежете патладжаните на кръгчета — нито прекалено дебели, нито прекалено тънки. Посолявате и ги оставяте в гевгир за около час да се оцедят. После изплакнете солта със студена вода и подсушете кръгчетата патладжан с чиста кърпа.

Сега за неаполитанския сос. Нарезете лука на ситно, запържете го в зехтин и добавете доматиената паста. Идва ред на босилека, солта и черния пипер. Оставете соса да ври двадесет минути. В кухнята вече ухае прекрасно, нали?

Разбийте двете яйца с малко сол и пипер. Оваляйте парчетата патладжан в брашно, после ги потопете в яйце и ги пържете в олио докато станат златисти. И не се скъпете с олиото. Mannagia chi te tuort, вие, хора, все се тръшкате за олиото. Налейте обилно количество от бутилката, не няколко капки.

Подредете изпържените резени един върху друг в плитка тава (най-много на четири реда) като между слоевете заливате с неаполитански сос и поръсвате с много настърган пармезан. Отгоре поръсете с моцарела и запечете за двадесетина минути на около 150°C. (Да, да, знам, че два патладжана са прекалено много, но кой не би си взел парче-две, след като излязат от тигана?)

Бележка на Адолората: Папа, не мога да повярвам! Ясно защо имаш висок холестерол.

1

Манекенът стоеше изправен в ъгъла на таванската стая на Пиета. Роклята, която му беше метнала, беше обикновена, грубо тропосана басма, но Пиета вече виждаше какво щеше да се получи. Изящните мъниста, линията на кройката, панделката на кръста. Щеше да е прекрасно.

Именно този момент Пиета харесваше най-много. И роклята, и бъдещето на булката нашепваха обещания. По-късно можеше да има разочарования, дори разбити сърца. Сега, когато роклята само намекваше за истинската си форма и красотата ѝ още цъфтеше само във въображението на Пиета, беше съвършеният миг.

Обикновено Пиета знаеше каква ще е роклята още преди да опознае булката. Какво ще създаде от топовете дантела, тюл и коприна биваше напълно оформено в главата ѝ още в края на първата консултация. По-късно, по време на безкрайните проби, подчиняваше булката на волята си, но го правеше толкова внимателно и убедително, че булката все си мислеше, че идеята е била нейна. Забрави цветята на ханша, отърви се от подгъва. Да, да, точно това искаш.

На последната проба, когато булката се изправеше в Залата с огледалата, когато обуеше обувките и сложеше булото, Пиета винаги се натъжаваше — трябваше да изпрати творението си навън, в големия свят (както и жената, която го беше облякла) и кой знаеше какво щеше да се случи. Имаше и по-лоши неща от скъсана дантела и раздърпан подгъв, Пиета знаеше това.

А тази рокля, парчето плат върху манекена в спалнята ѝ, беше различна. Беше по-важна от другите и щеше да ѝ е по-трудно да се раздели с нея. Пиета седна в леглото, подпря се на възглавниците и се втренчи в плата. Това нещо щеше да се прероди в сватбена рокля за малката ѝ сестричка и всичко трябваше да е идеално.

Пиета чу да се отваря и затваря врата и после нечии стъпки по дървения под на долния етаж. Зачуди се кой ли е. Сестра ѝ Адолората, прекалено заета да крои планове за бъдещето, за да спи? Или майка

им, която си беше легнала часове по-рано, но пък можеше да се е събудила и да е осъзнала, че е пропуснала да глътне хапчето или сиропа, на които разчиташе напоследък?

Стъпките бяха някак по-тежки, чу се и друг шум — трополене и трясък на тигани и чинии в кухненските шкафове. Явно беше баща ѝ Бепи. Не го свърташе на едно място, и умът, и тялото му не знаеха почивка и не можеше да прекара и една нощ в сън. Разбира се, тогава отиваше в кухнята, къде другаде. Сутрин, когато Пиета слизаше за първата си чаша силно черно кафе, често на кухненската маса се сушеше прясно приготвена паста или намираше дълбок тиган с доматиен сос и телешко, задушено на бавен огън.

Сякаш вече нямаше достатъчно храна. Шкафовете бяха натъпкани с внимателно изсушена паста, увита в ленени кърпи; грижливо надписаните от майка им буркани със сосове и супи вече преливаха от фризера за дълбоко замразяване. А Бепи продължаваше да готви.

Пиета обичаше храната на баща си, но тя просто беше прекалено много. Понякога си представяше как напуска четириетажната къща, в която всички живееха, как отива да живее някъде сама и започва сама да готви. Например обикновена супа със спанак, овкусена с малко бекон. Щеше да похапне скромна порция на спокойствие, вместо екстравагантните купи и чинии, които баща ѝ сервираше сред врява и хаос.

Пиета се прозя и погледна за последно манекена. Мислено промени леко линията на деколтето и направи презрамките на рамената по-широки. После угаси нощната лампа, сви се под завивките, затвори очи и след минута беше заспала.

* * *

Рано на другата сутрин Пиета слезе на долния етаж и изобщо не се изненада от онова, което намери в кухнята. Жълти ленти фетучини, посипани с брашно, бяха пръснати в единия край на дългата чамова маса. Другият беше заринат с тънки кори за лазаня. На малкото празно пространство в центъра майката на Пиета Катрин беше сложила купата си със зърнена закуска и чаша чай.

Катрин изглеждаше бледа и изморена, сивеещата ѝ коса беше силно опъната назад и беше облякла халат на цветя. Тя разсеяно поднасяше лъжица към устата си.

— Добро утро, мамо. Как си днес? — Пиета отвори вратата и веднага се насочи към кафето.

— Нито добре, нито зле.

— Искаш ли кафе?

— Не, не. Сутрин мога да пия само чай, знаеш това — Катрин заби ядосано пръст в пастата на масата. — А и нямам представа къде ще седнеш да закусиш. Виж това!

— Няма проблеми — сви рамене Пиета. — Искам само кафе и цигара. Ще изляза на стълбите отзад.

— Пушиш. Все пушиш! — оплака се Катрин. — Кога ще ги спреш? Сестра ти не пуши. Не знам изобщо защо започна?

Едно и също всяка сутрин. Майка ѝ винаги се будеше първа, хващаше вестника и започваше да мрънка по повод лошите новини в него, докато зърнената ѝ закуска омекваше в купата с мляко. Така Пиета я заварваше на кухненската маса. Устните на майка ѝ винаги бяха стиснати, сякаш ядеше нещо горчиво и тя често четеше на глас новините, които особено я отвращаваха.

Ако Адолората беше до късно на работа в ресторанта предната вечер, обикновено слизаше при Пиета на стълбите за едно бързо кафе и няколко скрити дръпвания от цигарата ѝ и после се връщаше отново в леглото.

Едва когато баща им Бепи станеше от сън обаче, цялата къща се събуждаше. Ако беше в добро настроение, нахлуваше през вратата на кухнята, грабваше наполовина пълната купа на жена си и я хвърляше в мивката, шумно си наливаше кафе и не спираше да говори:

— Добро утро, бела Катерина. Добро утро, Пиета. Пушиш навън? Влез и хапни нещо, момиче, преди да отидеш на работа.

Ако не беше в настроение обаче, беше различно. Суетеше се из кухнята, стискаше носа си с палец и показалец и пъшкеше високо.

Тази сутрин Пиета седеше сама на стъпалата, пиеше кафе и гледаше малката градина, където баща ѝ сам отглеждаше зеленчуците си, докато майка ѝ преглеждаше ежедневните вестници.

Както винаги, навън се чуваше лондонският трафик, но Пиета почти не го забелязваше. Беше родена тук, в тази висока къща из

задните улички на Кларкънуел и тук беше живяла цял живот. Когато беше на любимото си място, притваряше очи, наслаждаваше се на сутрешното слънце и чуваше само онова, което искаше — песента на птиците в клоните на дърветата в двора на църквата отсреща, виковете на децата от малката площадка наблизо. Дворът беше с висока ограда и всеки сантиметър от него беше старателно обработен. Това беше най-безопасното място за нея. За съжаление, не можеше да стои там цяла сутрин. Още една чаша кафе, последна цигара и трябваше да върви. Както всеки ден, и днес изпита страх при мисълта какво я чака.

— Какво има? Малко си бледа тази сутрин, Пиета.

Отвори очи. Беше Адолората, разбира се. Сестра ѝ се наведе да вземе цигарата от ръката ѝ и всмукна жадно.

— Нищо няма — Пиета направи място на сестра си да седне до нея. — Просто се бях замислила, това е.

— Искаш да кажеш, че нещо те притеснява.

Адолората допълни чашата кафе на Пиета от своята и за последно си дръпна от цигарата преди да ѝ я върне.

Двете момичета не си приличаха. Адолората имаше чертите на баща си — беше с къдрава, рошава коса, големи бузи и малки кафяви очи. Очите на Пиета бяха по-светли, имаше гъст бретон до веждите, косата ѝ беше по-тъмна и винаги я носеше вързана на кок. По темперамент също бяха различни, но, въпреки че цял живот се караха за какво ли не, бяха най-добри приятелки.

— Днес на работа ли си? — Пиета хвърли фаса на пътеката и я угаси с върха на чехъла си.

— Ммм, да. И трябва да отида сравнително рано. Искам да пробвам нещо ново. Мислех си за паста мидички с броколи и праз, задушени в лек пилешки бульон. Бекон, може би малко чили и една идея лимон — Адолората звучеше замечтано, докато описваше ястието. — Защо не наминеш по обяд и ще ти го приготвя?

— Може. Ще го вмъкна в програмата.

— Трябва ти половин час. Той не може да иска да работиш без почивка. Дори и той трябва да признае, че се налага да ядеш.

— Цял ден имам уговорки с булки за консултации и проби. Трябва да съм там.

Адолората завъртя очи с досада.

— Честно, не знам защо го правиш. Краде ти идеите, иска да си постоянно в ателието, кара те да вършиш всичко сама...

— Знам, знам. Но той е Никола Роуз и може да прави каквото си иска.

— Напусни, Пиета. Отвори свое ателие. Знаеш, че ще се справиш.

— Още не мога — поклати глава Пиета. — Моментът не е подходящ. Не съм готова.

— Ако се притесняваш за парите, татко ще ти помогне.

— Знам. Казва ми го поне веднъж на седмица. Не ме тормози, моля те — Пиета подаде цигарата на сестра си и тя си я прибра в джоба.

Веднага след това Пиета чу тропане на тигани от кухнята и миризма на пържен лук. После баща им се появи с ножици в ръка и хукна из двора за пресни подправки, почти препъвайки се в дъщерите си на стъпалата.

— Момичета, защо все висите на стъпалата като селянки? За какво съм ви купил кухненски столове? Влезте и седнете като цивилизовани хора. И Пиета... — повиши той глас — Закуси нещо. Трябва да ядеш повече.

— Нямам време, папа, съжалявам. Ще вървя на работа.

— Тогава поне се върни навреме довечера. Ще правя прекрасна лазаня и искам да я споделя с цялото семейство — усмихна ѝ се той щастливо и размаха връзка пресни подправки.

Пиета го целуна бързо по бузата. Докато минаваше през кухнята с надеждата първа да влезе под душа, чу майка си да се оплаква:

— В тази къща винаги мирише на готвено, Бепи, още от сутринта.

Не за пръв път Пиета се зачуди защо баща ѝ беше напуснал Италия преди толкова много години. И как един толкова ярък човек се беше влюбил в толкова скучна жена като майка ѝ? Но пък какво кара един мъж да се влюби в една жена? Пиета беше почти на тридесет и не знаеше отговора.

2

— Разкажете ми за сватбата.

Това беше първото, с което Пиета се обръщаше към новите булки. Отговорът определяше дизайна на роклята, която щеше да създаде.

Булката днес беше блондинка с идеална кожа. Тя обаче трудно можеше да мине за красавица, защото брадичката ѝ беше прекалено изпъкнала, а косата ѝ беше много рядка. Седеше на ръба на белия диван в Залата с полилея и оглеждаше белите рокли на манекените и пълните с аксесоари рафтове, наредени по стените. Пиета седеше срещу нея на стол с висока облегалка, куп бели листи на коленете и молив в ръката.

— Ами... аз очаквах... — младата булка изглеждаше объркана. — Веднага ли започваме? Мислех, че Никола Роуз ще бъде тук. Нямам нищо против да почакам.

Пиета леко се усмихна.

— Съжалявам, мислех, че са Ви обяснили. Аз водя първата консултация и правя първите скици. После Никола оправя дизайна и доизпипва детайлите. Така са създадени всичките му рокли. Та, кажете ми за сватбата.

Булката отпи от чашата изстудено шампанско, което Пиета ѝ беше поднесла.

— Семейството на годеника ми са католици и церемонията ще е голяма в една катедрала. После ще има прием и музика и танци. Всичко ще е много традиционно. Проблемът е, че... — тя отпи още малко шампанско. — Искам да съм секси. Искам да се почувствам все едно съм на червения килим преди Оскарите. Затова съм тук, при Никола Роуз. Всички казват, че прави най-прекрасните рокли.

Пиета вече драскаше с молива по белия лист.

— Значи искаме нещо класическо, но и секси — замисли се тя. — По-скромнен корсет и без разголени рамена, но нещо по тялото. Нали така? Имате прекрасни форми, би било жалко да не ги покажем.

Булката изглежда се притесни.

— Нося няколко снимки, които изрязах от списания, но не съм сигурна дали господин Роуз... — бръкна в голямата си дамска чанта и извади цяла папка лъскави страници.

Пиета пъкна папката под листите хартия на коленете си.

— Няма проблем — заяви тя и продължи да скицира идеите си. — Никола с удоволствие ще ги разгледа. Кажете ми сега за цветовете. Мислили ли сте какъв цвят ще са роклите на шаферките? А цветята? От какви цветя ще е букетът Ви?

— Аз... не съм сигурна. Трябва да се обмислят толкова много неща...

— Наистина. Можем да помогнем с идеи за всичко, ако искате. Сега трябва да вземем някои мерки и да Ви снимам. После ще говоря с Никола и ще направим още една среща.

Тъкмо сложи шивашкия метър около кръста на булката, когато го чу да влиза. Явно мислеше, че е сама.

— Пиета, Пиета, Пиета — викаше Никола. — Пиета, виждала ли си ми...?

Когато забеляза, че има клиент, спря и веднага смени изражението. Беше облечен с тесни панталони на райета, черна риза и дълго черно яке с червен гербер в бутониерата. Прекоси плавно стаята, обърна булката с лице към огледалото, събра косата ѝ с ръце, вдигна я над главата ѝ и впери поглед в отражението.

— Прекрасно — заяви той. — Просто прекрасно.

— Това е Хелън Сийли — обясни Пиета. — Сватбата ѝ е другото лято и иска рокля от Никола Роуз.

— Разбира се — Никола пусна косата на булката да се разпилее по гърба ѝ и обърна поглед към скиците на Пиета. — Виждам я в нещо ефирно. Нещо, което следва плавно движенията ѝ. Нищо скучно или официално. Виждам бели орхидеи в букета, вързани с една-единствена ментовозелена панделка. Вдигната коса, вплетени бели цветя в кока и бледозелени листа зад ухото. Да, да, прекрасно. Оставям я на теб, Пиета — после се обърна и изчезна също толкова бързо, колкото се беше появил.

— Това ли беше Никола Роуз? — булката беше поразена.

— Да, това беше той.

Пиета продължи по план — взе мерки, направи снимки за досието на булката, попълни формуляри и накрая даде на булката визитка, на която пишеше „Пиета Мартинели, помощник-дизайнер“.

— О, името Ви е италианско! — доволно възкликна Хелън.

— Да, баща ми е италианец — обясни Пиета.

— Какво съвпадение! Годеникът ми също е италианец. Казва се Микеле ДеМатео. Не е ли чудесно? Скоро ще бъде Хелън ДеМатео...

Пиета замръзна и остави булката да каже каквото има, за да може да се съвземе. Трябваша ѝ няколко секунди и тя се зачуди дали не ѝ пролича, че има проблем.

— А годеникът Ви, — каза накрая — той знае ли, че сте при Никола Роуз за рокля?

— О, не, разбира се. Нали роклята трябва да е изненада? Голяма изненада.

Пиета кимна:

— Да, наистина ще бъде — рече тя. — Обещавам ви.

Измъкна се от ателието, без да каже на Никола. Ако беше разбрал, че излиза, щеше да ѝ намери хиляди задачи, за да я задържи, и вероятно да ѝ връчи дълъг списък с неща, които да му донесе на връщане. А Пиета не можеше да чака. Трябваше да отиде до „Малката Италия“ и веднага да говори с Адолората. Не можеше още дълго да пази новината за себе си.

Преди години „Малката Италия“ беше един от най-тесните ресторанти в града и едва имаше място сервитьорът да минава покрай масите. Нямахше нито меню, нито избор. Клиентите ядяха онова, което Бепи решеше да им приготви. Задоволяваха се със супа с фиде, задушено на бавен огън месо с чушки на тиган, чаша червено вино, както и сух, жилав хляб. Отначало идваха само италианци, но бавно се разпространи слухът, че след толкова години „Малката Италия“ се е разширила в трите съседни магазина. Пред ресторанта на улицата имаше голям бял навес и алуминиеви маси със столове под него; големи саксии с добре подрязани зелени храсти отделяха масите от хаоса на уличния пазар в делничните дни. Именно там Бепи, който трябваше да се е пенсионира преди години, прекарваше топлите дни, играейки карти с приятели или наблюдавайки как Адолората пише менюто с тебешир на черната дъска всяка сутрин и храни клиенти по цял ден.

Декорът не беше променян. На белите варосани стени още имаше черно-бели стари снимки: Бепи като дете яде спагети на стара кухненска маса; цялото семейство, облечено за църква в неделя сутрин; Бепи и сестра му Изабела карат взет назаем мотопед и се заливат от смях. Масите бяха покрити с червени карираны покривки и храната се сервираше в големи бели купи. Това също не беше променяно от самото начало на „Малката Италия“.

Сега Адолората бавно правеше малки промени, добавяше нови аромати и нюанси в ястията: шепа ядки в гъстото ризото, щипка кимион в агнешкото рагу. Между игрите на карти Бепи влизаше в кухнята да опита соса или супата и тогава често оттам долитаха викове.

Днес Пиета завари баща си на любимата си слънчева маса да играе карти с Ернесто Бозети. Беше само по бялата си жилетка.

— Печелиш ли, татко? — попита го тя.

Той вдигна поглед към нея и се намръщи.

— Можеше и да имам някакъв шанс, ако този stronzo спре да мами.

Ернесто хвърли картите си на масата и вдигна ръце във въздуха.

— Porca la miseria, тридесет години играя карти с теб и не можеш да забравиш онази малка грешка, която направих преди векове — после се обърна към Пиета и поклати глава. — Не знам защо още играя с него, сага, наистина. Радвам се да те видя. Вземи си стол и ела да обядваш с нас.

Тя го потупа по рамото.

— С удоволствие, но имам уговорка с Адолората. Искаше да пробвам една нова рецепта.

— Нова рецепта? — промърмори баща й. — Не прекалявай с яденето, Пиета.

Тя се засмя нервно.

— Та нали тази сутрин ми каза да ям повече?!

— Sì, sì, но нали ти казах също, че ще правя прекрасна лазаня за довечера? Искам да си оставиш място.

— Не се тревожи, папа — извика Пиета през рамо и влезе в ресторанта. — Прекрасната ти лазаня ще бъде изядена, сигурна съм.

Ресторантът беше пълен. Всички маси навън бяха заети, а вътре имаше само една свободна. Беше шумно и облечените в бяло

сервитьори италианци щъкаха нагоре-надолу и разнасяха димящи чинии; после, разбира се, ги връщаха празни обратно. Всички по-възрастни сервитьори имаха мустаци, а по-младите бяха с дълги коси, вързани на опашки и носеха златни обици.

Федерико беше главният сервитьор и работеше в ресторанта почти от самото му отваряне. Сервираще купи с ризото със сепия, когато забеляза Пиета. Кимна ѝ за поздрав и посочи празната маса.

— Ciao, bella. Седни. Ще кажа на сестра ти, че си тук.

Докато чакаше, Пиета се загледа в гостите на ресторанта. Онези, с ризотото, бяха редовни клиенти. Хранеха се с удоволствие, попиваха омазаните си усти с червени салфетки и пиеха Кианти. До тях имаше сам мъж с костюм, който четеше вестник, докато се хранеше. Почти беше изял едно от ястията, които Адолората още не бе махнала от менюто: еленски джолан, готвен на бавен огън, с много лук и домати с гъст сос, полят върху картофено пюре с печен чесън. По изражението му личеше, че всяка хапка е божествена.

Лицето на Адолората беше зачервено от жегата в кухнята. В ръцете си държеше две бели купи с паста, чиято рецепта се беше опитвала да усъвършенства цяла сутрин.

— Ето, опитай. Кажи ми какво мислиш. Направих ужасно много варианти, но накрая май се получи.

Пиета си гребна с лъжица. Ястието приличаше по-скоро на супа. Броколито беше сготвено по старомодния начин — беше меко и почти се разпадаше. Празът беше запържен в зехтин и леко задушен в част от водата на броколито и се топеше. Усещаше се лек намек за чили и лимон, а към вкусните мидички от паста имаше едро нарязани черни маслини, кедрови ядки и големи парчета сирене пекорино.

— Не си сложила бекон — отбеляза Пиета.

Адолората лапна една лъжица, наклони глава и сви рамене.

— В крайна сметка май няма нужда от бекон. Харесва ли ти? — Пиета лапна втора лъжица, после трета.

— Ммм, харесва ми. Много ми харесва. Определено трябва да го добавиш в менюто. И го сервирай с дебела филия хляб с хрупкава коричка, за да могат хората да оберат соса.

— Прекалено ли е течено? Дали да не сгъстя соса с малко картоф?

— Не, не, така е добре. Лек е и е приятен. Не слагай картоф.

— И все пак... — Адолората разбърка супата си. — Може пък да добавя бекон...

Това беше едно от неща, които разделяха семейството. Сестра ѝ и баща ѝ живееха за храната. Можеха да ядат лакомо и да говорят страстно за храна цял ден и половин нощ и нямаше да им стане скучно. Пиета обаче, макар и да обичаше зеленчуковата супа и пастата, спокойно можеше да мине и с яйца на очи и препечена филия.

— Та, какво мислиш? — повтори Адолората. — С бекон или без бекон?

— Няма значение — Пиета се наведе през масата. — Имам новина.

— Така ли? — Адолората откъсна поглед от съдържанието на купата. — Каква?

— Сутринта дойде нова булка за консултация. Познай за кого ще се омъжва.

— За кого?

— Микеле ДеМатео.

Адолората изпусна лъжицата си в купата.

— Не! Наистина?

— Да, наистина.

— Знае ли коя си?

— Не мисля.

— Боже господи! Ще ѝ кажеш ли? Старият ДеМатео ще получи удар като разбере — Пиета кимна.

— Така е, но не знам какво да кажа на булката. А и той вече я видя.

— Никола?

— Да. Появи се, докато вземах мерки. Вече не мога да я насоча към друг дизайнер. Той не забравя клиент. А и вече реши какъв цвят ще е панделката на букета ѝ.

— И какво ще правиш? — Адолората бутна купата си настрани и облегна лакти на масата.

— Не знам. Ще продължа напред и ще ѝ направя рокля. Мисля, че ще стане много красива. Иска да е дискретно секси и бляскава.

— А тя каква е? Секси и бляскава ли е?

— Красива, руса и по-млада от Микеле с няколко години. Но не е точно бляскава.

Адолората се замисли.

— Знаеш ли, Микеле ДеМатео всъщност е много мил и беше влюбен в теб в училище.

— Не!

— Наистина. Все се опитваше да привлече вниманието ти.

Пиета се засмя и поклати глава.

— Искаш да кажеш, че все ме дразнеше. А понякога крадеше обяда ми.

Фредерико дойде и вдигна вежда, а Адолората му кимна да разчисти чиниите. Малко по-късно донесе две малки чаши еспreso с по едно квадратно парче шоколадов кекс във всяка чинийка. Пиета захапа кексчето преди да докосне кафето. Обожаваше сладкиши. После отпи и отново поклати глава.

— Микеле не се интересуваше от мен по този начин. И да е имало нещо, какво можеше да се случи? Папа и старият ДеМатео щяха да откачат, ако ни видеха заедно. Не казвай на татко, Адолората. Не му казвай, че годеницата на Микеле е била при мен. Това ще причини само неприятности.

— Е, все някога ще разбере, нали? — намръщи се Адолората. — Мислех, че сватбите са хубави събития, а се оказва, че винаги има някаква драма.

— Твоята ще е изключение — обеща Пиета. — Ще бъде свършена. Аз ще се погрижа за това.

Вече беше станало късно. Никола щеше да бъде бесен. С надеждата, че следващата булка още не е дошла, Пиета забърза по оживения тротоар обратно към булчинския салон.

Булчински салон „Никола Роуз“ заемаше няколко свързани помежду си стаи на горния етаж на старо имение в Холбърн. Точно в този момент, ако Пиета нямаше късмет, самият велик дизайнер щеше да е в Залата с полилея и да разговаря с булката, с която имаха уговорка за последна проба. Роклята ѝ я чакаше в Залата с огледалата, но Никола нямаше да посмее да направи каквото и да е. Това беше работа на Пиета. Той обичаше да се появява в самия край на срещата, за да срещне косата на булката или да оправи шлейфа на роклята и после изчезваше в съседното дизайнерско ателие, докато не се появеше друга булка, върху която да изпробва чара си.

Най-важното помещение в Булчински салон „Никола Роуз“ беше шивашкото ателие. Там работеха пет възрастни жени. Стаята беше тясна и имаше дълга шивашка маса. Именно това беше основната причина Пиета да не смее да си тръгне от салона и да отвори свое ателие. Тук работеха най-добрите шивачки в Лондон, кройките на роклите им бяха безупречни и бяха прославили Никола Роуз с изящния шев и бродериите. Често само с един поглед забелязваха детайли, които тя беше изпуснала. В по-спокойните дни, когато Никола го нямаше, жените увиваха манекените с плат и й помагаха с идеи за колекцията рокли, която мечтаеше да осъществи някой ден. Пиета мислеше, че знае какво иска. Щеше да започне с малка колекция, с не повече от осем модела, които булките можеха сами да променят и пригодят към собствените си изисквания. На етикета на всяка рокля щеше да пише: „Пиета Мартин ели, дизайнер на булчински рокли“.

Не беше обаче никак лесно да си тръгне от Никола Роуз. Петте шивачки щяха да ѝ липсват, а имаше и други неща — репутацията на Никола Роуз, богатите булки, които идваха при него, готови да харчат много пари за красиви тъкани и сложни бродерии. Самият Никола щеше да ѝ липсва. Макар и да беше капризен, дразнещ и много взискателен, той често имаше гениални прозрения. Можеше да вземе прекрасна скица на Пиета и да я превърне в нещо наистина специално. Всеки ден, откакто работеше тук, научаваше по нещо ново. Затова не можеше да си тръгне и да отвори свое ателие. Някой ден да, но още не беше готова.

Пиета бързаше толкова много, че пробяга шестте стръмни етажа на сградата на високите си обувки. Старият асансьор с двойните врати и скърцащите дървени панели щеше да пътува безкрайно дълго, а тя нямаше търпение да чака. И най-важното — Никола също нямаше да чака.

Беше останала без дъх, когато отвори вратата на Залата с полилея. Както се опасяваше, и булката, и Никола чакаха там. Бузите им бяха поруменели и на ниската маса между тях имаше наполовина празна бутилка шампанско.

— Съжалявам, че закъснях — Пиета се опита да успокои гласа си. — Трябваше да изляза и да се погрижа за няколко поръчки. Задържаха ме.

Никола се усмихна леко. Нямахте да си позволи да избухне пред клиент.

— Мис Лейни няма търпение да види роклята си, Пиета. Моля те, заведи я в Залата с огледалата.

Това беше трудна булка. Беше си сменила мнението за плата и стила на роклята няколко пъти; ревеше за формата на ръцете си; пицеше колко дебели били бедрата ѝ; отслабна, после напълня и отслабна отново. Роклята претърпя безкраен брой промени, но Пиета през цялото време беше държала булката за ръка. Сега се чудеше дали вече готовата рокля всъщност не е най-красивата, която беше създавала някога.

Висеше на закачалката, където я беше оставила, в Залата с огледалата. Беше дълга до земята и събрана в кръста и беше изработена от най-добрия копринен сатен. Имаше дълги ръкави с копчета, същите като копчетата на гърба. Завършващият детайл беше черна сатенена панделка, дълга до земята. Очите на булката се напълниха със сълзи, когато я видя.

— О, Пиета, ти и господин Роуз сбъднахте мечтата ми.

Пиета се усмихна нежно.

— Да я облечем за последно, за да сме сигурни, че всичко е наред. Една рокля на Никола Роуз не трябва да се събира никъде, да се свлича или да се набира нагоре. Трябва да е най-удобното нещо, което си обличала някога, както и най-красивото.

Последваха още сълзи, когато булката застана пред огледалото, облечена с роклята и Пиета ѝ връчи голяма кутия кърпи, каквито предвидливо винаги имаше в Залата с огледалата за подобни емоционални моменти.

— Идеална е, нали? — попита тя.

— О, да — булката изглеждаше зашеметена. — Наистина ли мога да я взема у дома?

— Но първо господин Роуз трябва да те види и лично да се увери, че си доволна.

Пиета позвъни с декоративното месингово звънче, което висеше в ъгъла в Залата с огледалата.

Никола изчака малко и се появи величествено. Днес беше с тесни панталони, черни велурени боти и тясна черна риза. Беше дяволит мъж

със слаба фигура, имаше гъста, преждевременно посивяла брада, а устните му винаги бяха леко нацупени.

Спря на вратата и изведнъж забрави за лошото си настроение.

— Пиета, скъпа! — възкликна той като видя роклята. — Наистина мисля, че това е най-божественото нещо, което сме създавали двамата.

— Аз също.

Той влезе и отиде да докосне ръкавите, които бяха предвидливо набрани, за да скрият ръцете на булката.

— Толкова е модерна, съвременна и оригинална. Много, много съм доволен.

Сълзите на булката течаха като река.

— Това е най-красивата рокля, която съм виждала през целия си живот. Не искам да я събличам.

Той ѝ се усмихна.

— Всички булки на Никола Роуз са красиви. При нас това е закон.

И после изчезна и остави Пиета да приеме последната вноска, да приготви роклята за вземане, да ги настани двете с булката в такси и да ги изпрати вкъщи. След няколко седмици щяха да получат плик със снимки на булката с букет в ръка на стълбите пред църквата. Щеше да е по-прекрасна и щастлива и от днес. Пиета усети как и нейните очи се напълниха със сълзи.

— Късмет. Бъди щастлива... Да не забравиш да дадеш роклята на химическо след сватбата и да я увиеш в хартия преди да я прибереш — това винаги беше последното, което Пиета казваше на булките преди да отпътуват с новите си рокли към новия си живот.

3

Именно в такива моменти баща ѝ беше най-щастливият човек на света — когато семейството му се събираше около масата в кухнята и заедно се смееха и спореха, докато споделяха вкусната, приготвена от него храна. Обичаше да сяда начело на масата със съпругата си отдясно и дъщерите му отляво. Сега обаче имаше още един стол и още един мъж в семейството. Колкото и Бепи да се стараеше да го скрие, напрежението започваше да личи. Макар и да харесваше Идън Доналд, не такъв мъж искаше за дъщеря си Адолората.

Бащата на Идън беше шотландец, а майка му беше от Гана. Идън беше строител и кожата му имаше цвят на млечен шоколад, целият му нос беше обсипан с лунички, имаше пълни устни и тъмна, чак лилава коса, която носеше на расти. Когато сядаше на стола в другия край на масата на Бепи, атмосферата видимо се променяше. Тази вечер не беше по-различно.

— Та, Идън — започна Бепи. — С дъщеря ми вече говорихте ли със свещеника от „Свети Петър“ да запазите дата за сватбата?

— Не, още не — Идън явно се чувстваше неловко.

— Е, трябва да побързате. „Свети Петър“ е популярна църква и няма да е свободна на датата, която сте избрали, ако се мотаеете.

Идън кимна. Вече го бяха уведомили, че сватбата им с Адолората ще бъде в „Свети Петър“ — италианската църква в Кларкънуел, както и че приемът ще е в „Малката Италия“.

— А, Ернесто ми каза, че трябва да направите и още нещо — Бепи беше толкова зает да говори, че почти не беше докоснал лазанята си. — Имало специални курсове за сгодени двойки. Били задължителни, така ми каза.

Адолората вдигна поглед от чинията си.

— Папа... — започна тя, но се поколеба.

— Sì, сага. Знам, имаш работа в ресторанта. Аз ще говоря със свещеника, ако ти нямаш време.

— Не, не го прави още — тя заби вилицата си в тънките слоеве паста, сос бешамел, месо и домати. — С Идън решихме първо да видим и други места. — Бепи сякаш се обърка.

— Други църкви? Защо?

— Не... Не други църкви. Искахме нещо по-различно като зала или хотел. Или частен клуб. Има много красиви места.

— И там ще ви венчае свещеник?

— Ами, там ще склучим граждански брак, папа. Най-хубавото обаче е...

— *Mannaggia chi te tuort!* — Бепи тресна чашата си с вино толкова силно, че тя се разби и образува огромна локва на масата.

— Това е само идея, папа. Искахме малко да си помислим — примоли му се Адолората.

— Искаш да обидиш мен и моето семейство? — обърна се директно към Идън Бепи. — Нямаш ли грам уважение?

Идън срещна погледа му, но не каза нищо.

— *Va bene, va bene.* — Бепи вдигна ръце във въздуха. — След като дъщеря ми държи да се омъжи за теб, така да бъде. Тя обаче ще се омъжи за теб в „Свети Петър“ и никъде другаде. Ясно?

Никой не каза нищо. Бепи склони глава и изяде и последната хапка паста в чинията си. После хвърли вилицата си, бутна стола назад и изхвърча от стаята.

Няколко секунди беше тихо, после Катрин промълви изморено:

— Да не искаш да разбиеш сърцето на баща си, Адолората?

— Не, мамо — всеки момент щеше да заплаче.

— Защо тогава с Идън искате да се жените на друго място, не в „Свети Петър“?

— Защото... това е моята сватба и... Защо всичко трябва да е както татко казва?

— Защото той е глава на семейството — обясни протичко Катрин.

— О, за бога!

— Живееш под покрива му, изкарваш си прехраната в ресторанта, който той е създал с толкова труд. Всичко, което баща ти прави, го прави за теб и сестра ти. А сега отказваш да направиш единственото, на което той държи — Катрин бутна чинията си с неизядена лазаня и тихо излезе от стаята.

Адолората закри очи с ръце.

— Боже господи!

— Ами, казах ти — рече Идън тихо.

— Искам само да видя и други места, това е. Нима е проблем?

— Очевидно — само Идън ядеше още.

— Пиета? — обърна се Адолората към сестра си. — Толкова ли е неприемливо това, което искам?

— Честно? — Пиета се замисли. — Не, но все пак мисля, че трябва да се ожените в „Свети Петър“.

— А, значи вече е решено? Писна ми да ми казват какво да правя, писна ми от това семейство и всеки да се меси в живота на всеки! — Адолората се изправи. — Повече няма да търпя! — каза и тряс на вратата на излизане от къщата.

Идън обра соса от чинията с парче хляб.

— Ще говоря с нея — обърна се той към Пиета.

— Накарай я да запази дата в „Свети Петър“. За всичко друго решавате вие — обеща Пиета. — За почти всичко друго.

— Да, да, добре — още дъвчейки хляба, Идън стана от масата. — Трябва да я настигна. После ще се видим.

Пиета остана сама. Масата беше затрупана с мръсни чинии и парчета счупено стъкло, покривката беше цялата в петна, на печката имаше натрупани използвани тигани и чинии. Тя въздъхна и започна да раздига. Адолората беше права — понякога не беше лесно да си член точно на това семейство.

Пиета спа лошо и се събуди късно. Изпи кафето си на крак, докато гледаше през кухненския прозорец как баща ѝ, гол до кръста, копаеше в зеленчуковата градина. С бързо, почти бясно темпо обръщаше земята с правата лопата. До него имаше стар касетофон, от който звучаха неаполитански любовни песни. От време на време припяваше с писклив глас. Изглеждаше достатъчно щастлив, но пък гневът на баща ѝ пламваше като барут и също толкова бързо изгаряше, нямаше ли какво да го подхрани. Майка ѝ беше различна. Докато се мотаеше из градината и плевеше или връзваше домати, тя щеше да мрънка за случката снощи и вероятно щеше да измисля нови проблеми, за които да се тревожи.

След като изпи кафето си, Пиета се качи по стълбите до таванската си стая. Къщата беше поделена етаж по етаж между

членовете на семейството. На първия етаж имаше голяма кухня и малка дневна, която почти не ползваха. На втория беше спалнята на родителите ѝ и шивашкото ателие на майка ѝ. Адолората се беше разположила над тях, макар и в момента да я нямаше (сигурно беше прекарала нощта при Идън). На тавана беше царството на Пиета. Имаше две стаи — в едната спеше, а другата с годините беше превърнала в огромна гардеробна.

Пиета никога не изхвърляше дрехи. Винаги можеше да ги промени и да ги носи отново. Ходеше по пазари, разпродажби и магазини втора употреба и жадно пълнеше гардероба си. В единия край на помещението имаше цял рафт със закачалки с рокли от 20-те и 30-те години на миналия век. Бяха започнали да се разпадат, но Пиета още ги обличаше от време на време. Имаше дълги цигански поли на цветя, комбинеzioni, рокли, ушити набързо на машината на майка ѝ само часове преди някакво събитие. Имаше и скъпи дизайнерски дрехи, за които съжаляваше, че е похарчила толкова пари. Всеки рафт беше така претъпкан, че се огъваше по средата, но Пиета винаги успяваше да намери място за нещо ново и специално.

Всяка сутрин обичаше просто да постои за малко сред дрехите си, сякаш бяха стари приятели. Едва после избираше какво да облече. Днес се спря на обикновена черна памучна рокля с оранжев шал около кръста, който приличаше на пояс и две широки кехлибарени гривни. После обу платнени обувки на висока платформа и беше готова.

Когато не валеше, Пиета обичаше да ходи пеш до работа. Винаги минаваше по един и същи път. Тръгваше по алеите на градината пред църквата „Свети Джеймс“, които се виеха сред просторни морави и вековни дървета. После пресичаше Кларкенуел Грийн и завиваше по оживената улица към „Малката Италия“. Обикновено по това време още миеха тротоара.

Малко след ресторанта Пиета долови аромата на печено кафе. В италианското магазинче „При ДеМатео“ сами смесваха различни сортове кафе. Пиета обаче никога не си взимаше кафе от там, защото членовете на семейство Мартинели не трябваше да говорят с Джанфранко ДеМатео и сина му Микеле. Враждата между тях беше отдавнашна и ожесточена.

Още от дете Пиета помнеше как баща ѝ обръщаше гръб на семейство ДеМатео пред църквата „Свети Петър“. Това се случваше

винаги, когато им се налагаше да се видят. Всеки януари местните италиански семейства се събираха да отпразнуват Ла Бефана и да дадат подаръци на децата си. На празника семейство ДеМатео заставаше в едната част на помещението, семейство Мартинели — в другата. През юли, на процесията на Нашата дама от планината Кармел и на фиестата след това, те демонстративно се пренебрегваха.

Така и никой не беше обяснил на Пиета за какво е враждата. Баща ѝ отказваше да говори, а майка ѝ не казваше нищо конкретно. Понякога, когато бяха малки, Адолората се опитваше да налучка, но идеите ѝ бяха толкова абсурдни, че често размиваха Пиета. Враждата беше една от много мистерии в живота на баща ѝ. Макар и да обичаше гръмките изказвания, той рядко говореше за себе си.

Тази сутрин вратата на магазина на ДеМатео беше отворена и ароматът на кафе беше силен и изкусителен. Пиета беше сигурна, че на плота ще има вкусно сфолиателе, каквото толкова много обичаше. Хрупкава коричка, мека ароматна рикота, портокалова кора, ванилия и канела — беше комбинация, на която не беше възможно да устоиш. Пиета бързо се огледа. Не забеляза познати наоколо. През витрината на магазина виждаше как Микеле ДеМатео редеше кутии с паста на един рафт, баща му го нямаше. Пиета реши да рискува.

— Добро утро. Бих искала кафе с мляко и сфолиателе, моля — тя погледна часовника си. — И вече закъснявам, така че...

После се обърна и взе да рови из италианските списания в поставката, докато Микеле ѝ приготвяше кафето. Взе последния брой на италианския „Вог“ и запрелиства страниците.

— Госпожице, не пипайте списанията, ако няма да купувате — Джанфранко ДеМатео се беше появил и гледаше вкиснато.

— Добре, добре — изчерви се Пиета и остави списанието на щанда. — Ще го купя, става ли?

Възрастният мъж обаче явно държеше да се скара и не беше готов да се откаже.

— Това да не е библиотека! Трябва да се изхранвам някак. Мислите си, че може да влизате тук ида...

Още мърмореше, когато Пиета сложи парите на щанда, взе поръчката си и тръгна към вратата. Хвърли един бърз поглед към Микеле, който още стоеше зад кафе машината. Той ѝ се усмихна в

отговор и сви рамене извинително. Нямахме обаче да се застъпи за нея. Знаеше, че няма смисъл.

Докато гризеше сладкиша и бързаше към Холбърн, Пиета се зачуди какво щеше да каже възрастният мъж, ако знаеше, че първата ѝ задача за тази сутрин беше сватбената рокля на годеницата на единствения му син. Щом не искаше да пипа списанията му в магазина, едва ли щеше да е доволен да я види с бъдещата госпожа ДеМатео.

Никола никога не идваше рано и всеки работен ден Пиета се наслаждаваше на няколко часа свобода в дизайнерското ателие. Тази сутрин отиде до мострите платове и изрезките от международни списания, които беше забрала на корковата дъска и се замисли колко много работа ѝ предстоеше. Досега не бяха имали толкова булки и всяка следваща рокля сякаш ѝ отнемаше повече време от предишната. А и трябваше да направи роклята на Адолората. Пиета нямаше никаква идея как щеше да намери време да се справи с всичко.

Въздъхна, отвори скицника си и разгледа бележките, които беше нахвърляла за роклята на ДеМатео. Моделите на Никола Роуз винаги бяха изчистени — характерни форми, красиви тъкани и изящна изработка. Когато обаче Пиета отвори папката с изрезките на Хелън, осъзна, че годеницата на Микеле си пада по по-натруфени неща. Страница след страница извираха дълги поли с дантела върху дантела, апликации, пера и волани. Въздъхна отново. Щеше да се наложи да се потруди, за да я насочи към изчистения стил, който Никола Роуз изискваше. Пиета се зачуди дали да не спести на всички много неприятности и да я убеди да отиде в друг салон за булчински рокли.

Още разгръщаше папката, когато Никола се появи. Този път беше облечен с широк костюм от туид и имаше червено фишу около врата.

— О, боже! — възкликна той като погледна през рамото ѝ и видя една от по-екстравагантните рокли с волани. — Какво е това?

— Какво ли не — отвърна мрачно Пиета.

— Да, виждам. И защо го зяпаш така? Да не е някакъв нов вид мъчение, на което си решила да се подлагаш? Да гледаш грозни рокли по пет минути на ден? Или пък е нещо, което изгражда характера? — тонът му беше саркастичен и си личеше, че се наслаждаваше на собственото си остроумие.

— Не, такива рокли харесва една от новите ни булки, Хелън Сийли. Беше тук вчера сутринта, помниш ли? Видя я в рокля с раздвижен силует и ментовозелена панделка.

— А, да.

Пиета вдигна една снимка на рокля с пера и дантела от папката.

— Проблемът е, че не съм сигурна дали е подходяща за булка на Никола Роуз. Може би трябва да откажем услугите си.

— Какво? — възмути се Никола. Тя усети как идеята погъделичка суетата му. Досега не беше отказвал на клиент, а така щеше още повече да се наложи като дизайнер с изключителен поглед.

— Да откажем — повтори с надежда Пиета.

— Не, не — алчността победи. — Такава малка, сладка красавица, нали? Не можем да ѝ откажем рокля. Може би ще трябва да промениш първоначалните си идеи. Виж нещо по-детайлно и... хм... обемно.

— Искаш да проектирам бухта? — Пиета съжали, че изрече думата, още докато я произнасяше.

В отговор Никола само изсъска през зъби и излезе от стаята. Вървеше, както винаги на пръсти, с наведена глава, сякаш се пазеше от бурен вятър.

Пиета нещастно се изправи от бюрото си и тръгна да търси утеха в шивашкото ателие, където имаше шум, смях и безброй чаши чай. Може би жените щяха да ѝ помогнат да измисли дизайн за ДеМатео, който да удовлетвори и булката, и Никола Роуз.

Пиета работи до късно и когато си тръгна от салона, Лондон вече беше във вихъра на купона. Масите пред пъбовете гъмжаха от хора и ресторантите се пълнеха с пълна сила. Пиета се зачуди дали смяната на Адолората в „Малката Италия“ вече свършва. Щеше да е добре да си поговори с нея преди да се прибере.

Вървеше бавно, притиснала непрочетения брой на италианския „Вог“ до гърдите си и все още прехвърляше различни модели и идеи в главата си. Очевидно не гледаше къде върви, защото изведнъж се сблъска с някого, който вървеше срещу нея.

— Пиета, съжалявам. Добре ли си? — беше Микеле ДеМатео. Той леко се изчерви и се наведе да вдигне списанието, което беше изпуснала.

— Да, да, добре съм.

— Съжалявам за сутринта — той забеляза празния поглед на Пиета и поясни, — че татко ти се разкреця така.

— О, няма проблем — протегна ръка за списанието, но той го стискаше здраво.

— Враждата е тяхна, не наша — гласът му издаваше леко колебание. — Няма причина ние да не бъдем приятели.

Пиета не знаеше какво да отвърне.

— И не виждам защо да не идваш при нас за кафе и сладкиш, ако ти се прииска — вече звучеше по-уверено. — Ела утре и ще те черпя да ти се реванширам за днес сутринта.

— Микеле? — досега не се беше сещала да го попита. — Знаеш ли какво се е случило? За какво е враждата между бащите ни?

— Не. А ти?

— Папа не говори за това. Мисля обаче, че е нещо, което се е случило още докато са живели в Италия.

— Странно как и двамата накрая са се озовали тук, в един и същи квартал, нали?

— Така е. Нещо не се връзва. Искане ми се да разнищя историята.

— Ако успееш, ще ми кажеш, нали? До утре сутринта — той пусна списанието. — Кафе с мляко и сфолиателе.

— Точно — отвърна Пиета. — Нали баща ти няма пак да ми вика?

— Няма — Микеле се замисли. — Надявам се.

Пиета завари Адолората да седи сама на една от масите пред „Малката Италия“. На масата имаше купа с маслини и чаша червено вино.

— Чакаш ли някого? — попита Пиета и седна на стола срещу нея.

— Всъщност се надявах ти да дойдеш — Адолората наля чаша вино на сестра си и бутна купата с маслините към нея.

— Как си? — Пиета отпи от виното.

— Изморена. Беше дълъг ден. А ти как си?

— И аз съм изморена. Случи се какво ли не. Да ти разкажа ли? — и тя сподели с Адолората всичко от гневния изблик на Джанфранко ДеМатео до неочакваното добро отношение на Микеле. — Но и той не знае за какво са се скарали бащите ни — завърши тя.

— Много изнервящо, нали? — Адолората замислено отпи от виното. — Всичко е станало толкова отдавна, че вече не би трябвало да има значение. Искате ми се обаче да знам истината.

— Чудех се дали има нещо общо със сестрата на папа.

— С Горката Изабела? — всички винаги я бяха наричали така.

— Да, той почти не говори за нея.

— За много неща никога не говори — изтъкна Адолората. — Как се е запознал с мама, как са дошли тук...

Пиета се засмя.

— Открих красива англичанка и ѝ обещах да я последвам до края на земята — имитира баща им тя.

— Точно. Папа няма да каже нищо, а Горката Изабела отдавна е мъртва, така че е направо безнадеждно. Никога няма да разберем.

— Може би. Поне утре сутринта Микеле ще ме черпи кафе и сладкиш.

Адолората вдигна вежди.

— Нали ти казах, че той винаги си е падал по теб?

— Нищо подобно. В момента работя по сватбената рокля на годеницата му. А това е съвсем друга история — Пиета се усмихна. — Хайде да си ходим. Ще ти разкажа по пътя.

Пиета успя да разсмее сестра си толкова много с описанията на роклите, които харесваше бъдещата ДеМатео, че още се кикотеха, когато пристигнаха и доловиха сладникавия аромат на пържен лук още от улицата.

Майка им седеше на кухненската маса и чистеше грах от градината, баща им беше на печката.

— Какво има за вечеря? — Адолората вдигна капака на тигана.

— О, само pasta e piselli и риба в неаполитански сос със салатата — каза Бепи. — Лазанята снощи беше прекалено тежка. Цяла нощ имах киселини. Тази вечер съм приготвил нещо по-леко за разнообразие.

— Папа, това са две ястия — отвърна Пиета. — И изобщо не е „по-леко“.

— Пиета, сага, когато и ти сготвиш нещо в тази къща, едва тогава ще имаш правото да коментираш. Иначе...

— Чакай, папа — прекъсна го Адолората преди Бепи да избухне. — Трябва да ти кажа нещо. Днес говорих със свещеника на „Свети

Петър“. Запазих дата за сватбата.

Бепи пусна дървената лъжица, обгърна лицето ѝ с ръце и я целуна по двете бузи.

— А, доброто ми момиче — каза той. — А курсът за младоженци, за който Ернесто ми каза? Там записахте ли се?

— Не, папа.

Той я погледна разочаровано.

— Но ще говоря с организаторите и ще се запишем — завърши Адолората.

— Добре, добре. Вечерята скоро ще стане. Пиета, ще настържеш ли малко пармезан? И Адолората, откъсни салата от градината. Майка ви ще сложи масата.

Катрин вдигна поглед от гевгира с пресния грах.

— Идън ще дойде ли?

— Не и тази вечер.

— Жалко — каза малко прекалено ентусиазирано Бепи.

— Нищо, и утре е ден.

Пиета харесваше pasta e piselli. Грахчетата и зеленият лук бяха добър заместител на парчетата мазен бекон, които тя винаги отделяше от ястието. А тази вечер беше гладна.

— Вижте дъщеря ми! Най-накрая има апетит! — възкликна Бепи, докато я гледаше как яде. — Пиета, изглеждаш уморена. Прекалено много ли работа имаш?

— Доста сме заети — отвърна тя, без да споменава роклята на ДеМатео. Баща ѝ щеше да се ядоса също колкото Джанфранко.

— А и трябва да направиш роклята на сестра си. Как ще успееш?

— Не знам — призна Пиета.

Катрин поръси още малко пармезан на пастата си и добави масло.

— Каква ще е роклята? Така и не ни каза.

— Ами... — тя погледна сестра си. Адолората беше дала пълна свобода на сестра си, но Пиета още не смееше да я опише. Страхуваше се, че сестра ѝ няма да успее да си представи колко красива ще стане накрая.

— Ще е от тафта и ще е дълга, а отзад ще продължава в шлейф. Ще е с корсет и широки презрамки и ще има широка панделка до пода.

Цялата рокля ще бъде обсипана с малки кристали Сваровски и ще блести отдалеч.

— Звучи прекрасно — каза Адолората.

— Наистина — съгласи се майка ѝ. — Но и те чака много работа.

Баща ти вече го каза. Как ще се справиш?

Пиета сведе поглед към масата.

— Не знам, но ще успея някак. Трябва.

За миг настъпи тишина и после майка ѝ каза колебливо:

— Ако искаш... мога да ти помогна.

— Наистина?

Катрин кимна. Преди години беше работила като шивачка, но отдавна не бе доближавала шивашкото ателие и не беше ползвала шевната машина.

— Да, мога да ти помогна. Бих искала. Кристалите... ще ни отнемат часове работа — явно идеята ѝ доставяше удоволствие.

— Адолората, коя дата запазихте в „Свети Петър“? — гласът на Пиета прозвуча леко притеснено.

— Сватбата ще е точно след два месеца. Отпада им един ангажимент и реших да се възползвам от случая.

— Нямаме много време — колкото и да беше странно Катрин звучеше все по-въодушевано. — Пиета, поръчай колкото може по-скоро плата и кристалите и да се залавяме за работа.

Пиета кимна. Мислено вече отменяше срещи с приятели за кино и нощни излизания. Щеше да си заслужава обаче — Адолората щеше да има съвършената рокля. Макар и мисълта, че ще се наложи да бъде насаме с майка си часове наред малко да я притесняваше, тя си наложи да не се тормози и за това.

4

Отново беше топло. Пиета не можеше да си спомни кога за последно валя. Бепи не спираше да повтаря, че било почти като италианско лято. Затова и сутрин ставаше рано и отиваше да полее градината, защото се страхуваше да не извие внезапна гръмотевична буря и да повреди черитата. Често, още преди Пиета да стане от сън, той вече беше съблякъл ризата си и се печеше на слънце, докато се грижеше за зеленчуците.

Тази сутрин Пиета завари майка си на стъпалата към градината да пие чай и да разговаря с Бепи. Говореха за сватбата и за пръв път от дълго време, майка ѝ изглеждаше въодушевена. Досега бонбониерите и букетите щяха да са я обсебили напълно, ако Адолората периодично не ѝ слагаше спирачки.

— Мамо, не се тревожи. Всичко е под контрол. Не е нужно да правиш каквото и да е — не спираше да повтаря тя.

Така сега Катрин можеше да се вманиачи единствено в идеята за сватбената рокля. Вече беше видяла макета на манекена в стаята на Пиета и беше направила някои предложения. Дори беше почистила шивашкото ателие и беше взела автобус до улица Оксфорд, за да купи материали от „Джон Люис“. Пиета се опитваше да не се сърди. Знаеше, че на майка ѝ ще ѝ се отрази добре да има някакво занимание и че тя самата щеше да има нужда от помощта ѝ, когато дойде време за кристалите.

Но не беше лесно. Преди роклята беше изцяло нейна, а сега трябваше да я подели с майка си.

— Мамо, — извика тя — искаш ли още една чаша чай?

— Не, не, по-добре да пия едно кафе — отвърна майка ѝ. — Но не го прави силно и го искам с много мляко.

— Кафе? Сигурна ли си?

Майка ѝ не отговори. Беше прекалено заета да се притеснява за флористите и шаферките.

— Колко ще са шаферките и кой ще ушие роклите им? — питаше тя жално Бепи. — Адолората не казва нищо.

Пиета седна на стъпалата до нея и ѝ подаде чаша кафе с мляко.

— Мисля, че още не е решила, мамо. Но това не е проблем, може да купим готови рокли.

— Но цената... Би било жалко. Не може ли...?

— Не, дори не си го и помисляй. Имаме достатъчно работа.

Катрин отпи от кафето.

— Кога започваме? — попита нетърпеливо Катрин. — Кога ще пристигне платът?

— Вече е тук. Изпратиха го вчера. Всичко е готово.

— Да започнем довечера като се прибереш от работа. Ще приготвя ателието за кройките.

Пиета се поколеба. Беше голям проект и ѝ се искаше още малко да помечтае и да обмисли детайлите.

— Sì, sì, започнете довечера — насърчи ги баща ѝ. — Нямате време за губене.

— Добре, ще гледам да не закъснявам. Имам среща с една булка след края на работния ден, но ще се прибера веднага след това.

— Бепи, измий си ръцете — Катрин се изправи. — Трябва да ми помогнеш да смъкнем манекена по стълбите и да го занесем в ателието. Трябва и да преместим масата. Не, не по-късно... Сега ще го направим.

Пиета остана трогната от предложението на Микеле за кафе и сладкиш, но вече бяха минали дни, а така и не беше отишла. Баща му все се мотаеше из магазина, а тя не искаше да има друга конфронтация с него. Всяка сутрин, когато минаваше край магазина на ДеМатео обаче, си позволяваше да мечтае за сладката рикота и хрупкавите корички на сфолиателето.

Днес беше по-гладна от друг път. Може би заради многото работа, която я чакаше. Работният ден щеше да е дълъг, благодарение на младата годеница на Микеле Хелън. Тя дразнеше любопитството на Пиета и я караше да се чуди къде ли са се срещнали.

Унесена в мисли, тя неусетно мина през вратата на магазина на ДеМарко и вдъхна аромата на питите пармезан и пекорино и дебелиите резени салами, които висяха от метални куки. Най-силна обаче беше изкусителната миризма на печено кафе.

— Добро утро — Микеле стоеше зад щанда.

Беше подстригал тъмните си къдрици и сега косата му образуваше плътен ореол около главата. Новата му прическа леко изкривяваше лицето, носът му изглеждаше по-дълъг, а брадичката — по-ъгловата. За щастие баща му не се виждаше никъде.

— Мислех, че си отказала сфолиателето — обърна се към нея той.

— О, никога — усмихна му се тя. — Напоследък все бързам за работа. Нямам време за кафе.

— Очевидно светът на сватбите е много динамичен. Много поръчки за рокли ли имаш?

— Да — Пиета се замисли за момент. — Чух, че скоро ще се жениш. Поздравления.

Той натисна копчето на мелачката за кафе и за миг и двамата бяха оглушени от шума.

— Аз? А, да, благодаря — стори й се, че той се почувства някак неловко.

— И вашата церемония ли ще е в „Свети Петър“ като на сестра ми Адолората?

Микеле явно се зачуди как да отговори.

— Ами, да. Щеше да е там, но...

— Какво? — не се въздържа Пиета.

Той я погледна, изражението му беше неразгадаемо.

— И двамата решихме, че нещата се случват прекалено бързо и се разбрахме да отложим малко сватбата.

— Разбирам — Пиета се зачуди какво значи това. — Е, поне годеницата ти ще има повече време за роклята.

— Да, ще има достатъчно време. Не е нужно да бърза.

— Прекрасно. Бързането не е хубаво нещо, особено като става въпрос за сватба — измърмори тя и добави — Трябва да се планират ужасно много неща.

Микеле сложи кафето и сладкиша й на щанда и се усмихна леко.

— Да ти е сладко. До скоро — каза той и се обърна на другата страна.

На път към Холбърн, докато отпиваше от картонената чаша и похапваше сладкиш, Пиета се зачуди дали Микеле не се е уплашил. Може би щеше да отиде на работа и да види името на Хелън

задраскано от календара с ангажиментите и може би тази вече нямаше да работи до късно с роклята на годеницата на ДеМатео.

В салона цареше почти празнично настроение. Никола си беше вкъщи, болен от летен грип и тъй като изключително рядко си вземаше почивка, отсъствието му предизвикваше у подчинените му леко разбойническо поведение. Момичетата от шивашкото ателие пиеха чай по време на почивката си в Залата с полилея. Звучеше силен смях и губеха много време в приказки. Цял ден Пиета се връщаше към роклята на годеницата на ДеМатео и правеше промени. Беше убедила сама себе си, че Микеле е отменил сватбата и тази идея ѝ даваше свобода да направи роклята както на нея би ѝ харесвало. От години не ѝ се беше случвало такова нещо. Добави екстравагантни детайли, които знаеше, че Никола никога не би одобрил — асиметрична презрамка на рамото от бледо розови божури от плат; подплата, прихваната отпред в изчанчен волан, който разкриваше част от крака. Годеницата на Микеле вероятно щеше да хареса скиците ѝ. Беше оставила въображението си да работи на воля. През деня проверява няколко пъти, но името на Хелън още стоеше в графика.

Когато секретарката на Никола започна да подрежда бюрото си в края на деня, Пиета попита:

— Сигурна ли си, че последната булка за днес не е отменила срещата?

— Не, съжалявам, Пиета. Ще се наложи да останеш.

— Провери ли дали няма оставени съобщения?

— Да, разбира се. Няма отменени срещи. Булката сигурно вече идва насам.

Пиета затвори скицника и сложи папката на Хелън с изрезките от списания на рафта зад бюрото. Горкото момиче сигурно беше прекалено разстроено да се обади да отмени срещата. Все пак обаче изчака да минат петнадесет минути след часа на срещата и едва тогава угаси светлините и включи алармата. Тъкмо заключваше салона, когато чу вратите на асансьора зад гърба си.

— Пиета, Пиета, много съжалявам, че закъснях!

— Не мислех, че ще дойдеш.

— Задържаха ме на работа — бузите ѝ бяха поруменели и беше останала без дъх. — Изпуснах автобуса и се наложи да тичам през

повечето път. Моля те, кажи ми, че ще ме приемеш. Нямам търпение да видя скиците ти.

— Наистина? — Пиета се обърка. Може би не беше разбрала правилно и сватбата все пак щеше да се състои. — Вече заключих, но ти дойде и само ми дай малко време да се оправя с алармата и да пусна осветлението. После ще ти покажа скиците.

По принцип Пиета трябваше да настани булката в Залата с полилея и да ѝ налее чаша шампанско. Този път обаче тя беше толкова разтърсена от случилото се, че я покани в дизайнерското ателие.

Хелън много се развълнува.

— Тук ли работиш? А какво има зад онази врата? Тук ли правите роклите? Може ли да видя?

— Не, не — Пиета знаеше, че Никола ще побеснее, ако си позволи повече от това. Никола създаваше впечатление за блясък и загадъчност, но пък никога не харчеше повече, отколкото беше необходимо като минимум. Затова и килимът в дизайнерското ателие имаше дупки и стените се нуждаеха от боядисване, а шивашкото ателие беше претъпкано с какво ли не и винаги бе порядъчно разхвърляно.

— Всъщност клиентите нямат право да влизат тук, но е късно и не разполагам с много време. Ще ти покажа набързо скиците на роклята и ще се уговорим да се видим на спокойствие още веднъж тази седмица. Искаш ли?

— Да, разбира се. Щом смяташ, че се налага. Може ли да видя скиците?

Пиета се замисли за модела с божурите, който беше надраскала и потрепери вътрешно. Извади скицника и го постави в ръцете на Хелън.

— Виж, направих нещо малко по-различно — призна тя — но, ако не ти хареса, ще променим модела. Май малко се отнесох, честно казано.

Хелън ахна.

— О, не! Много ми харесва! Честно! — тя впери поглед в скицата и прокара пръст по божурите на рамото. — Усетила си какво искам. Не мога да повярвам!

Сърцето на Пиета се сви.

— Наистина?

— Нямам търпение да я облека.

— Страхувам се, че ще трябва малко да почакаш. Сега нека потвърдим датата на сватбата и да уговорим следваща среща.

— Всъщност се появи малък проблем — на гладкото чело на Хелън се появиха бръчки. — Станало е дублиране на сватбите в църквата и се наложи да я изместим по-късно. Не че има значение. Имам толкова неща за планиране, че повечето време ще ми дойде добре.

Пиета осъзна, че е леко разочарована. Явно се бе надявала Микеле да не се ожени за момичето. После я осени още една мисъл. Роклята на годеницата му така или иначе беше потенциално проблемна, а сега със сигурност нещата щяха да ескалират. В голям, воланен, божурен проблем.

По целия път до къщи се чуди как ще се справи със ситуацията, но така и не беше стигнала до решение, когато пъкна ключа в ключалката на входната врата на къщата на родителите ѝ.

Пиета усети, че нещо не е наред още с влизането си в къщата. Не миришеше на готвено и нямаше никого в кухнята. Откри майка си в градината на един стар шезлонг, а баща ѝ чистеше колтуците на доматиите, за да растат право нагоре и да станат високи.

Бепи изглеждаше блед. Беше стиснал устни и гледаше втренчено. Майка ѝ стискаше наполовина пълна чаша чай. Всичко у нея излъчваше тревога.

— Чакахме те, Пиета — каза тя тихо. — Прибираш се по-късно, отколкото мислехме.

— Задържаха ме. Съжалявам. Знам, че трябваше да започнем роклята на Адолората, но...

— Не става въпрос за роклята, Пиета — прекъсна я баща ѝ.

— Така ли?

— Да.

Пиета стоеше пред родителите си и пристъпваше от крак на крак, също както като малка в редките случаи, когато беше загазила.

— Какво съм направила? — попита тя.

Пепи протегна напред ръце, зелени от сока на доматиите.

— Знаеш, че нямаме вземане-даване с тях — отвърна той и в гласа му се промъкна горчиво разочарование. — Семейството ни не е говорило с тяхното от преди да напуснем Италия. Знаеш всичко това, Пиета.

Ясно. Някой я беше видял да влиза или излиза от магазина на ДеМатео сутринта и беше докладвал на баща ѝ.

— Взех си само кафе и сладкиш, татко. Не е нужно да беснееш.

— Не е нужно?! — ядоса се той. — Коя си ти да ми казваш какво е нужно и какво не? Нищо не знаеш.

— Точно така, нищо не знам — сопна се тя. — Нямам представа за какво сте се скарали с Джанфранко ДеМатео, тъй като отказваш да ми кажеш.

— Той обиди семейството ми. Казвал съм ти го много пъти.

— Да, но как, папа? Какво се случи?

Той само поклати глава.

— Ако искаш да пиеш кафе по път за работа, вземи си от „Малката Италия“. Ще ти го направят без пари и няма да пълниш джоба на онзи никаквец. Така. Катерина — той погледна жена си, — ела да ти направя нещо за ядене. Сигурно умираш от глад.

Докато вървеше към кухнята, Пиета забеляза, че кожата по ръцете на баща ѝ изглеждаше суха и че вените по краката му ставаха все по-големи. Започваше да остарява.

— Взех си само кафе, мамо — обясни отново тя като останаха сами. — Защо татко реагира така?

— Както и той ти каза, взимай си кафе от друго място. Не е толкова трудно, нали?

— Да — цялата тази вражда беше ужасно глупава, но Пиета знаеше, че няма смисъл да говорят.

— Ще започнем ли роклята тази вечер? — попита майка ѝ с надежда.

— Не, прекалено съм уморена. Да го направим през уикенда, става ли? Така ще можем да се съсредоточим.

Тя забеляза разочарованието по лицето на майка си и се почувства виновна. Наравно с това обаче, се чувстваше и обидена от разговора преди малко и реши да не променя мнението си.

— Ще започнем тази събота, още сутринта, обещавам — повтори тя. — Днес искам да си легна рано.

Пиета изкачи стълбите към стаята си с облекчение, затвори вратата и се сви на леглото. Денят беше отвратителен, а утрешният щеше да е дори още по-лош. Беше почти сигурна, че когато Никола Роуз видеше дизайна на роклята на ДеМатео, щеше да побеснее.

5

Беше по-лошо и от онова, което очакваше. Когато видя дизайна на роклята с всички божури и волани, Никола изпадна в епична истерия. Накъса скиците ѝ на малки парчета, изнесе ѝ лекция за стил, вкус, граници и най-вече, за неговата репутация, а после ѝ предложила си вземе две седмици почивка още от днес.

Пиета не каза нищо. Реши да го остави сам да се оправя със салона следващите две седмици. Беше изморена и имаше нужда от почивка. Можеше да използва времето да навакса с роклята на сестра си.

На връщане към къщи вървя бавно, наслаждавайки се на усещането да е по улиците посред следобед. Докато минаваше край магазина на ДеМатео, нарочно погледна настрани, за да не види как Микеле ѝ маха.

Баща ѝ седеше пред „Малката Италия“ и играеше карти с Ернесто, но караницата от снощи още я тормозеше и тя не спря да си поговори с тях. Отиде до градината на църквата и седна на една пейка за малко. До нея имаше двама служители от офисите наблизо, които се наслаждаваха на късния обяд и на сандвичите от заведението на ъгъла. Пиета си спомни, че предишните собственици на заведението бяха италианци и че често я черпеха с намазано на парче чиабата сирене долче лате. Сега обаче ги нямаше, сандвичите струваха два пъти повече и бяха два пъти по-малки.

В околността преди имаше много заведения и кафенета, където човек можеше да обядва спагети или телешки шницели. Едно по едно те обаче затвориха — италианците, които ги ръководеха остаряха и се измориха да живеят в града. Някои се върнаха в Италия, други се преместиха в предградията. Само някои останаха в квартала. Човек можеше да ги види на неделна служба в „Свети Петър“: възрастни жени в тъмни дрехи и скъпи златни бижута, старци с изморени кафяви очи и благородни лица. Пиета познаваше всички по име и те я знаеха.

Понякога изпитваше усещането, че живее в село, някак трансплантирано в центъра на голям град.

Всяка италианска фамилия знаеше за дългогодишната вражда между Бепи Мартинели и Джанфранко ДеМатео. Беше невъзможно да остане незабелязана. Ако единият от двамата влезеше някъде, другият си тръгваше. Ако единият отидеше на църковна служба сутринта, другият отиваше вечерта. Дори пресичаха улицата, за да не разминат на тротоара. Взаимната им омраза беше толкова силна и всеобхващаща, че нито един от двамата не изричаше името на другия.

Пиета израсна без да задава въпроси. В училище постоянно се караха и враждуваха. Събираха банди и се игнорираха един другия. Едва когато порасна осъзна, че това не е нормално поведение за големи хора. Не можеше обаче да се изправи срещу баща си и да предложи да си „простят и забравят“. Свещеникът опита веднъж и баща ѝ толкова се вбеси, че не ходи на служба шест месеца. И така, враждата траеше вече десетилетия и очевидно се очакваше тя и Адолората да я продължат. Струваше ѝ се толкова безсмислено.

Пиета се изправи рязко и подплаши ято гълъби, насъбрали се около нечия хвърлена кифличка. Щеше да си отиде вкъщи, да си направи кафе и да планира следващите две седмици свобода.

Намери Адолората да пуши на стълбите към градината; вероятно беше откраднала цигара от стаята на Пиета.

— Мамка му, какво правиш тук? — каза ѝ тя. — Изкара ми акъла.

— Къде е мама?

— Горе, спи. Има главоболие — Адолората си дръпна от цигарата и я подаде на сестра си. — Ще изкарам двойна смяна и се прибрах да си взема набързо един душ. В кухнята е зверски горещо.

— Сигурно — Пиета седна до нея.

— Не отговори на въпроса ми. Защо се прибираш толкова рано?

— Взех си две седмици, за да поработя върху роклята ти.

Адолората се притесни.

— Не искам да го правиш, щом си толкова заета. Честно, мога да си купя нещо.

— Не, искам да я уشيا. Изобщо не е проблем. А и мама много се вълнува.

— Да, знам — Адолората взе отново цигарата и изтръска пепелта на земята. — Всички се вълнуват много повече от мен. Все повтарям на Идън, че още не е късно да избягаме и да се оженим тайно, но той твърди, че няма да преживее гнева на татко, като се върнем. Дори и на мен да не ми пука.

Пиета се усмихна.

— Прав е.

— Чудя се дали да не отложим сватбата. Имам чувството, че прибързваме.

— Странно е, че го казваш и ти.

— Защо да е странно?

— Защото точно това е направил Микеле ДеМатео.

— Наистина?

— Да. Говорих с годеницата му. Тя заяви, че имало дублиране на дати в „Свети Петър“ и затова се наложило да я отложат. Той обаче ми каза друго.

— Служителите в „Свети Петър“ са изключително организирани. Не мога да си представя, че биха дублирали сватби — рече Адолората. — Според мен Микеле се е уплашил, но не е посмял да й каже.

— И аз мисля така.

— Значи Микеле е свободен.

— Какво искаш да кажеш?

Адолората я погледна многозначително. Пиета се засмя.

— Да не си луда? В немилост съм, само защото влязох в магазина на ДеМатео, така че изобщо не се опитвай да мариноваш някакъв романс между мене и него.

Адолората се замисли.

— Това не е наша вражда.

— Папа не мисли така.

Адолората стъпка фаса.

— Сякаш не знам. По-добре да се връщам на работа. Сложих ризото с червено цвекло в менюто. Досега трябва да е разбрал и сигурно в кухнята е ад.

Пиета остана още малко на стълбите и се замисли за Микеле ДеМатео. Защо беше отрязал красивите си къдрици и защо беше отложил сватбата? И най-важното, наистина ли не знаеше за какво

беше тази абсурдна вражда между бащите им? Със сигурност все някой знаеше истината.

6

На другата сутрин Пиета се събуди късно и седна в градината с чаша кафе да се наслади на свободата си. Животът ѝ беше толкова динамичен, че почти никога не ѝ оставаше свободно време. Макар и роклята на Адолората да я чакаше, беше изморена и имаше нужда няколко часа да не прави нищо. Искаше да си подари тази почивка.

После телефонът звънна и без да осъзнава каква глупост прави, тя го вдигна.

— О, Пиета, слава богу, че си вкъщи — беше Адолората. Звучеше ужасно притеснено.

— Какво се е случило?

— Двама от сервитьорите се разболяха, а имаме резервация за голяма група на обяд. Не мога да намеря хора. Не ми е приятно, че те моля и знам, че е първият ти почивен ден, но...

— Ще дойда. Само да си взема душ и да се облека.

— Върховна си. Длъжница съм ти — Адолората звучеше някак разсеяно. — До след малко тогава.

В тийнейджърските си години Пиета беше работила като сервитьорка в „Малката Италия“ през уикендите и летните ваканции. Отдавна не беше вземала поръчка и не беше носила пълни табли с горещи ястия, но контролираният хаос в ресторанта ѝ харесваше: баща ѝ крещеше в кухнята, готвачите правеха всичко възможно да работят със скоростта, която той изискваше, а салонът беше изпълнен с доволни, хранещи се хора, които с удоволствие споделяха храната и виното си. Докато обличаше тесния черен панталон и черна риза, осъзна, че няма търпение да поработи в ресторанта.

От момента, в който пристигна, стана ясно, че Адолората е на края на силите си. В кухнята още цареше подготовка за предстоящия ден и миришеше на пържен в зехтин лук и задушено в домати телешко. Всеки вършеше нещо — режеха, бъркаха, белеха с всички сили и въпреки това се долавяше някакво униние.

За разлика от баща им, Адолората не крещеше, когато беше напрегната. Беше известна с това, че никога не изпуска нервите си. Пиета обаче усети, че нещо не е наред от стойката на раменете ѝ и побледата ѝ от обикновено кожа.

— Здравсти. Тук съм — извика Пиета. — Какво да правя?

Адолората ѝ се усмихна леко.

— Слава богу! Ще ми трябваш само за обяд, докато си тръгнат хората от голямата маса.

— Няма проблеми. Ще помогна да сложат масите, но, ако има нещо друго, само кажи.

През следващите четири часа нямаше възможност да говори със сестра си. Пиета беше забравила колко народ идваше в „Малката Италия“. Скоро всички маси се напълниха с хора, които искаха да поръчат и да се нахранят за един час. Някои се държаха грубо, отнасяха се с нея като с по-низше създание, само защото взема поръчките им, но имаше и редовни клиенти, които Пиета помнеше от преди години. Докато сновеше между кухнята и салона с пълни табли в ръце, почти нямаше време да мисли или да спре да почине. Пиета се зачуди как някои хора намираха сили да правят това всеки ден.

Гостите изчезнаха също толкова бързо, колкото се бяха появили. Изведнъж Пиета осъзна, че масите, които бяха почистили и заредени с прибори наново, стояха празни и че само няколко човека допиваха кафето си и доизяждаха десертите си.

Тръгна към кухнята да види дали не може да помогне с нещо. Срещна Адолората на вратата с купа спагети с чили, чесън и зехтин и зелена салата.

Пиета объркано потърси с поглед таблото, където закачаха поръчките.

— За коя маса е?

Адолората се засмя за пръв път днес.

— Глупаче, за теб е. Седни на някоя тиха маса да похапнеш. Благодаря ти. Не знам как щяхме да се справим без теб.

Пиета занесе обяда на любимата маса на баща си. Седна да обядва на слънце и се загледа в представлението на уличния пазар — продавачите се надпреварваха да привлекат вниманието на клиентите към намалените дрехи и евтините бижута, които предлагаха, а

пазаруващите се опитваха да спазарят по-изгодни цени. Тъкмо обираше чилито с хапка чабата, когато Ернесто се появи.

— Баща ти няма ли го? — възрастният мъж седна срещу нея. — Сигурно е усетил, че днес ми е късметлийски ден.

Пиета се усмихна.

— Папа мрази да пада на карти.

— Мрази да пада в каквото и да е, сага, винаги е бил такъв.

Ернесто познаваше баща ѝ още от времето, когато бяха млади, и се опитваха да се установят в този странен град. Бяха на една и съща възраст и идваха от планински села в южната част на Италия, а играта на карти беше скрепила приятелството им. Пиета помнеше, че сядаша на същата тази маса и когато тя беше дете. Понякога се смееха, често си крещяха и от време на време се караха, но винаги бързо се одобряваха и продължаваха да играят карти.

Една мисъл осени Пиета — ако баща ѝ споделяше с някого, то това беше Ернесто. Бутна настрани чинията си и се наведе към него.

— Не знам дали ти е казал, но с татко напоследък не се разбираме добре — започна тя.

— Така ли? Ами, той понякога има труден характер, баща ти. И бързо пали — засмя се Ернесто. — Всички италиански фамилии се карат. На твоето място не бих се притеснявал.

Пиета се замисли как да зададе следващия си въпрос.

— Той споделя с теб, нали? Доверява ти разни неща? — попита накрая.

Ернесто кимна.

— Да, така е. Защо?

— Ако знаеш защо са се скарали с Джанфранко ДеМатео, ще ми кажеш ли?

— Ааа, враждата — Ернесто поклати глава. — Само ако знаеше колко пъти съм се опитвал да го накарам да обясни какво точно се е случило! Казва само онова, което, предполагам, е казал и на теб. Че става въпрос за чест, уважение и неправда от преди много години.

— Сигурно ти е казал и още нещо — настоя Пиета.

— Неи честно казано, го разбирам. Това е негов проблем, не мой.

— И не знаеш нищо?

Ернесто се замисли.

— Майка ти веднъж се изпусна. Беше отдавна и тя още беше сервитьорка при баща ти.

— Какво каза?

— Не помня точно, но останах с впечатление, че има нещо общо със сестрата на Бепи.

— С Изабела?

— Точно.

Пиета не научи нищо ново. Беше сигурна, че възрастният мъж знае още.

— За какво става въпрос? — не се отказа тя. — Какво може да е толкова ужасно, че да отказват да си говорят толкова години по-късно?

Ернесто въздъхна и направи знак на един сервитьор да му донесе чаша червено вино.

— Виж какво, тръгнала си в погрешна посока — обясни той.

— Така ли?

— Гледаш враждата през твоите очи, а трябва да се опиташ да я видиш през погледа на баща си. Ти израсна с това — Ернесто посочи „Малката Италия“. — Винаги си имала храна в чинията и обувки на краката. Когато ние растяхме, беше различно.

— Знам.

— Опитай се да си го представиш, Пиета. Някои дни вкъщи имаше толкова малко храна, че майка ми слагаше само една купа спагети в средата на масата и онзи, който говореше най-много, ядеше най-малко.

Пиета се усмихна. Беше чувала подобни истории и от баща си.

— Имах повече братя и сестри от Бепи и затова може би бяхме малко по-бедни от него. Но не много. И нямахме играчки. Като дете си играех с камъни в прахоляка. За забавление братята ми хващаха змиорки или птички и мама ги готвеше да има какво да сложи на масата — той отпи от виното. — Още помня какво е да си гладен. Никога не се забравя.

Пиета се загледа в Ернесто, в набръчканата му кожа, оредялата коса и големия корем. Трудно ѝ беше да си го представи като озверял от глад младеж.

— После напуснахме селата и дойдохме тук — Ернесто беше потънал в спомените. — Бяхме твърдо решени да работим здраво и да успеем. Баща ти взе назаем пари, рискува всичко. Работеше

денонощно. Когато ти се роди, горката ти майка едва успяваше да го види. Стоеше в малкия апартамент над ресторанта и се грижеше съвсем сама за бебето.

— А после, почти веднага е забременяла с Адолората, нали? — Пиета често мислеше за това.

— Това беше грешка на майка ти. Голяма грешка. Нищо чудно, че... — Ернесто млькна и поклати глава. — Виж, Пиета, опитай се да не съдиш баща си според твоите разбирания. Ние идваме от друго време и друго място.

— Все пак ми се иска да знам — призна Пиета — За какво е враждата и какво се е случило с Горката Изабела.

— Той може и да ти каже някой ден.

— Съмнявам се — Пиета се изправи. — Ще видя дали Адолората има нужда от помощ. Съжалявам, явно днес няма да играете карти, Ернесто. Ще кажа на папа, че си бил тук.

Вместо да се прибере веднага обаче, Пиета реши да се разходи из пазара и да разгледа сергиите, макар и там да нямаше нищо за нея — евтини парфюми, дрехи от изкуствена материя, всевъзможни електронни джаджи. Купи букет слънчогледи за майка си и се обърна да си върви.

— Пиета, чакай!

Микеле бързаше да я настигне. Носеше две найлонови торби със зелени листни зеленчуци. Усмихна ѝ се.

— Не си ли на работа днес?

Пиета неловко се огледа.

— Не, днес не.

— Имаш ли време за кафе?

— Не мога, Микеле, съжалявам.

Той я погледна въпросително.

— Всичко наред ли е?

— Да... Не... Виж, проблемът е, че татко ще побеснее, ако чуе, че пак съм говорила с теб. Заради онази глупава вражда. Много съжалявам, не мога да пия кафе с теб.

— Тези старчоци са големи инати — каза Микеле. — След толкова години трябва вече да са го надживели.

— Знаеш, че и аз мисля така... — сви рамене. — Какво да правя? По-лесно е да не се виждаме.

Тя се огледа още веднъж, докато вървеше през пазара. Микеле остана където беше с найлоновите торби в ръце и продължи да я гледа. Сякаш изобщо не забеляза, че започна да вали.

Докато се прибра, лекият летен дъжд се превърна в буря. Вятърът виеше в дърветата и водата се стичаше като река в шахтите. Мокра и замръзнала, Пиета влезе бързо в кухнята, където винаги беше най-топло. Нямаше и следа от баща ѝ. Погледна през прозореца — може би беше в градината и се опитваше да спаси скъпоценните си домати. Макар и високата тухлена стена да пазеше донякъде градината, вятърът и дъждът бяха безмилостни. Баща ѝ обаче не се виждаше никъде.

Докато се качваше по стълбите да се преоблече, повика майка си:

— Мамо, тук ли си? Има ли някого?

— Тук съм — обади се майка ѝ от спалнята. — Легнах за малко.

Пиета пъкна глава през вратата.

— Добре ли си? Да ти донеса нещо?

— Само малко ме боли глава, това е. Взех си хапчетата, ще се оправя.

— Къде е папа?

— Трябваше да излезе. Няма да се бави.

— Ернесто дойде да го търси в „Малката Италия“.

Майка ѝ се изправи и се облегна на възглавницата.

— Така ли? — попита без особено да я интересува. — Всъщност, Пиета, би ли ми направила чаша чай?

— Разбира се, мамо. Ще се изсуша и ще сложа вода — Пиета направи пауза. — После мислех да започна роклята на Адолората, но, ако не ти се работи, няма проблем.

В ателието миришеше на застояло, въпреки че през последните няколко дни майка ѝ постоянно влизаше и излизаше от стаята и подреждаше. Пиета вече беше прекарала много часове в работа по роклята. Беше планирала и екипирала модела, беше избрала идеалната копринена тафта в прекрасен бял нюанс и беше добавила подплата, за да стане по-тежък платът и да се работи по-лесно с него. А и беше прекарала един изтощителен час, че и повече, с Адолората, докато вземе всички мерки — през цялото време сестра ѝ се въртеше и нервничеше.

— Не ми казвай колко е ханша ми, не искам да знам — беше изстенала тя, докато Пиета се опитваше да измери раменете ѝ, разстоянието между кръста и основата на врата ѝ, дължината на краката ѝ.

После дойде ред на техническата част — да скицира кройката и да я структурира. Беше ушила четири басми, за да докара формата и едва сега щеше да започне работа с истинския плат.

Докато разгъваше големите парчета, на които беше нарязала плата, майка ѝ влезе с втора чаша чай и се настани в стария фотьойл в ъгъла. Тихомълком загледа как дъщеря ѝ работи.

— Гордея се с теб, Пиета — каза накрая тя. — Никога не съм имала увереност да се боря за онова, което ти постигна. Виж колко много направи за толкова кратко време!

— О, мамо... — подобни разговори караха Пиета да се чувства неловко. Майка ѝ директно изливаше любовта си и Пиета предпочиташе това да не се случва често.

— Говоря истината. С баща ти много се гордеем с теб и сестра ти. Не можем да искаме по-добри дъщери — очите на Катрин се наляха със сълзи.

— Знам, мамо, знам.

Пиета се опитваше да нагласи плата, но майка и продължаваше да говори. Не казваше нищо ново — колко трудно било, когато били бебета, каква борба било да запазят покрива над главите си, как работели и се притеснявали за това и онова по цял ден и цяла нощ. Пиета беше чувала същите тези думи много пъти, но сега разговорът с Ернесто още отекваше в главата ѝ и този път ѝ беше интересно.

Вдигна поглед от плата и попита:

— Защо папа е дошъл тук, като е било толкова трудно? Защо не е останал в Италия?

— Предполагам, че отчасти заради мен — отвърна майка ѝ. — Той знаеше, че семейството ми ще ми липсва. А и там не го очакваше нищо хубаво, никакво бъдеще. Беше твърдо решен да постигне по-добър живот и да даде на децата си всичко, което на него му беше липсвало.

— Много ли е бил беден като дете, мамо?

— Всички в Равено бяха бедни. Селото беше изолирано в планината. Баба ти и дядо ти имаха малко земя и гледаха кокошки и

кози, така че не бяха толкова гладни, колкото голяма част от селяните им. А и нямаха много деца, само баща ти и малката му сестричка. Всички останали бяха починали. Животът на баба ти Адриана не е бил никак лек. Когато се запознах с нея, беше остаряла преждевременно и беше останала почти без зъби. Не разбирах почти нищо от онова, което казваше, но винаги беше много мила с мен.

— Но татко е живял в Рим, когато сте се запознали, нали?

— Точно така. В Равено нямаше работа. Той работеше като сервитьор в един голям хотел и пращаше по-голямата част от заплатата си на Адриана и Изабела. Дядо ти вече беше починал и беше станало още по-трудно.

Пиета беше виждала старата черно-бяла снимка на родителите ѝ до един голям бароков фонтан. Изглеждаха прекрасно. Баща ѝ беше красив чернокос мъж, а майка ѝ изглеждаше великолепно с шал на главата и слънчеви очила.

— Ти защо отиде в Италия, мамо? — Пиета винаги се беше питала защо майка ѝ е напуснала Лондон и какво е правила в Рим. И как се беше озовала до баща ѝ край фонтана. Като я гледаше сега в стария фотьойл с празна чаша чай на коленете, ѝ се струваше някак невероятно тази срамежлива и затворена жена да тръгне на такова голямо приключение.

— Защо отидох? — Катрин се замисли. — Ами... Бях млада, а младите хора правят подобни щуротии.

— Но защо точно Италия?

— Всъщност идеята не беше моя, а на приятелката ми. Тя започна да ходи на уроци по италиански и ме накара и аз да се запиша. Научихме за изкуството, храната и красивите сгради и искахме да ги видим с очите си.

— Откъде намери пари? Билетите сигурно са стрували ужасно много.

— Нямахме почти никакви пари и всъщност не сме плащали за билети — Катрин се усмихна на спомена.

— А как стигнахте до там?

— Ами ние... — Катрин млъкна, изправи се и отиде да погледне отблизо тафтата. — Ако разкроиш плата днес, може утре да започнем с кристалите — предложи тя.

— Не отговори на въпроса ми, мамо — настоя Пиета. — Как пристигна в Италия? И какво се случи после?

Катрин се засмя.

— Защо те интересува? Така или иначе не помня повечето подробности. Не съм се сещала за това от години.

— Просто така. Любопитно ми е.

— Всичко е минало... Не знам... Ще видим — промърмори майка ѝ и Пиета вече знаеше, че няма намерение да сподели нищо повече.

Рецептата на Бепи за прекрасна лазаня

Лазаня — не разбирам какво толкова има в лазанята. За мен е прекалено тежка храна. Предпочитам спагетите. Хората обаче обичат моята лазаня и аз я готвя, разбира се. Правя сос рагу и после... Но нека първо ви разкажа за соса, защото става превъзходен.

Използвайте италиански консервирани домати. Пресните домати в Англия са абсолютно безвкусни. И домати, които отглеждам в двора не стават толкова добри, колкото бяха у дома.

Ето какво ви трябва:

зехтин

2 скилидки чесън (а не като приятелката на Катерина Маргарет — слагаше по две цели глави чесън и на другия ден всички на работа бягаха от нея)

2 средно големи нарязани на дребно глави лук

2 стръка целина и малко листа от целина

100 г печурки

пресен босилек

1 средно голям морков

6 консерви домати

1 консерва доматиено пюре

1,5 кг телешка кайма

1 голяма чаша червено вино

сол

черен пипер

Така. В дълбок тиган сипете малко зехтин (не прекалено много, защото каймата ще пусне още мазнина). Нарезете лука колкото можете по-ситно и го запържете на слаб огън. Малко преди лукът да е готов, добавете ситно нарязания чесън и гответе още няколко минути (може да добавите лъжица вода, за да не прегори лукът). След това започнете да добавяте каймата постепенно, на малки части и пържете, докато покафенее. Изсипете в тигана нарязаните на кубчета гъби и оставете да заври. Прибавете нарязаната целина и морков, както и всички консерви домати. Накрая подправете със сол и черен пипер. По време на готвенето изсипете чашата червено вино и ако е нужно, малко вода, за да не стане сосът прекалено гъст. После разбърквайте от време на време, за да не залепне за тигана.

Това е достатъчно засега. Вървете и се упражнявайте да правите соса. Когато се научите, ще ви кажа другата част на рецептата.

Бележка на Адолората: Забрави да сложиш босилека, папа. Обичам да добавям много босилек през цялото време, чак до края, а може да се използва и малко пресен магданоз за по-богат вкус.

Бепи: Господи, Адолората, винаги слагаш прекалено много подправки. Опитай се да се контролираш.

Орнаментите по една рокля бяха любимата част на Пиета. Отнемаха време и изискваха търпение, затова и много дизайнери прехвърляха тази работа на други хора, но за Пиета именно в орнаментите се криеше същината на една рокля. Тя вярваше, че те или вдъхват живот на роклята, или я съсипват напълно.

Кристалите, които беше избрала за роклята на сестра си бяха деликатни, защото не искаше да се набиват на очи. Целта ѝ беше Адолората да заблести, когато застане пред олтара. Сега Пиета гледаше парчето плат и кутиите с кристали и изпита истинска благодарност, че майка ѝ беше предложила помощта си. Трябваше много труд, за да се получи както трябва.

Опъна плата на рамката и сложи възглавници на дървените столове пред нея. Щяха да стоят тук цял ден и нямаше да е зле да се настанят удобно.

На долния етаж звънна телефон. После спря и след малко зазвъня отново. Този път очевидно някой го вдигна, защото се чу само два или три пъти. На Пиета ѝ се стори, се чу вик и звук от счупен порцелан.

Тя отвори вратата на ателието.

— Мамо, добре ли си? — извика тя, но не получи отговор.

Входната врата се затръшна и настъпи тишина.

— Мамо?

Къщата беше празна. На пода в кухнята имаше счупена чаша и локва от разлят чай с мляко. Пиета забеляза, че слушалката на телефона виси и преди да я затвори я вдигнало ухото си.

— Ало? — попита тя колебливо.

— О, Пиета, ти си! — беше Адолората. Звучеше, сякаш е в истерия. — Мама там ли е? Дай ми я бързо. Трябва да ѝ кажа къде сме.

— Няма я. Какво става?

Адолората замълча за момент, после думите се изляха от устата ѝ резки и неочаквани.

— Господи, Пиета! Мисля, че убих папа.

Пиета реагира като майка си — тресна вратата и хукна да търси такси. Тъй като обаче успя да се задържи достатъчно дълго на телефона и да изслуша инструкциите на Адолората, пристигна преди майка си в болницата.

Завари сестра си да крачи нервно в малката чакалня. Изглеждаше съсипана и отчаяна.

— Как е той?

— Не знам. Чакам някой да каже нещо — беше пребледняла. — Аз съм виновна, Пиета. Цялата вина е моя.

— Какво искаш да кажеш? Как така вината е твоя?

— Спорехме за едно ястие, което включих в менюто. Той се оплакваше, че ненужно усложнявам рецептите. Случва му се поне три пъти на седмица, но този път си изпуснах нервите. Разкрецях му се, казах му, че ми е писнало да ме контролира и че ще напусна „Малката Италия“ и ще започна собствен бизнес, за да готвя както на мен ми харесва.

— Той какво каза?

— Мислех, че ще ми се разкреци, но той замълча и пребледня. После се свлече на един стол и започна да стене. Фредерико беше при нас и извика линейка. Когато пристигнахме, го вкараха в някаква стая и ми казаха да чакам тук.

— Може да е сърдечна недостатъчност или удар.

— И аз така мисля, но още не са казали.

— Господи! — Пиета се отпусна тежко на един стол. — Горката мама.

— Дано не е отишла в друга болница. Не знам какво успя да чуе, освен че татко е колабирал.

Двете зачакаха заедно в тясната стая под силното флуоресцентно осветление. След малко Пиета донесе отвратително кафе от машината в коридора и момичетата уплътниха времето си като гледаха как кафето изстива.

— Ами ако умре? Ако вече е мъртъв и са забравили да изпратят някой да ни съобщи? — паникьоса се Адолората.

Пиета не отвърна нищо. И тя си мислеше същото.

И двете скочиха, когато вратата се отвори и докторът влезе.

— Баща ви е добре — увери ги бързо той. — След малко ще можете да го видите.

— Инфаркт? — попита Адолората.

Лекарят кимна.

— Пуснахме кръвни изследвания и направихме ЕКГ. Оказа се инфаркт.

— Боже господи! Аз съм виновна. Стреснах го толкова, че едва не го убих.

Лекарят беше много внимателен и мил. Накара Адолората да седне и обясни, че наистина силен стрес може да предизвика подобно състояние, но че по-вероятно е някоя от артериите на баща им да е запушена. Трябваше да се направят още изследвания и вероятно щеше да се наложи операция.

— Междувременно включихме лекарства, които ще подобрят кръвообращението и ще предотвратят нов проблем. Трябва да остане няколко дни в болницата и да промени начина си на живот, когато го изпишем — усмихна се на момичетата той. — И да, добре би било да няма стресови ситуации.

— Ти върви при него, Пиета — Адолората беше на ръба да се разплаче. — Аз само ще го разстроя отново. По-добре да изчакам мама.

Докато вървеше по коридора, Пиета се опита да се подготви за гледката — баща ѝ в болнично легло, лишен от обичайната си енергия и превърнат в крехък старец.

Очите му бяха затворени, когато влезе. Тя седна до него тихо, за да не го събуди, ако спи.

— Катерина? — промълви той дрезгаво.

— Не, папа, аз съм, Пиета. Мама идва насам.

Той отвори очи и се опита да се усмихне.

— Много приличаш на майка си. Същата като нея си, когато беше на твоите години.

Пиета взе едната му ръка в своите. Дланта му беше груба от честите порязвания с кухненски нож и множеството изгаряния.

— Добре ли си?

— Изморен съм. Много съм изморен.

— Поспи тогава. Почини си.

— Адолората... Къде е тя?

— Притеснява се, че тя е виновна, папа. Обвинява себе си.

— Карали сме се? — той се намръщи, сякаш се опитваше да си спомни.

— Мисля, че да, но сега това не е важно — Пиета не искаше да го разстройва отново.

— Каза ми, че съм прекалено властен и нетърпим — гласът му беше дрезгав и трудно изговаряше думите.

— Папа...

— Каза, че ще напусне „Малката Италия“ и ще започне собствен бизнес.

— Сигурна съм, че не го мисли сериозно.

Той стисна силно ръката ѝ.

— Не искам дъщеря ми да мисли лоши неща за баща си.

— Шшш! Не се тревожи затова сега. Заспивай.

— „Малката Италия“ е всичко, което мога да дам на Адолората, а тя ми казва, че не я иска — звучеше смутено и объркано.

— Скарали сте се за глупости и вече няма значение. Най-важното е да се справиш.

Той успя да се усмихне.

— Ужасно много приличаш на майка си.

Пиета се изненада колко бързо майка ѝ пое нещата в свои ръце. Когато се увери, че най-лошото е минало и видя Бепи със собствените си очи, страхът и паниката се изпариха и тя започна да действа.

Каза на Пиета да се прибира.

— Аз ще остана при баща ви да му помагам — увери ги спокойно тя. — Ти започни да слагаш кристалите, ако искаш. Не стой без да правиш нищо, гледай да имаш някаква работа.

— Ами аз? — попита Адолората.

— Ти върви в ресторанта да работиш. Поне това можеш да направиш.

Адолората сведе смирено глава и не каза нищо. На Пиета обаче никак не ѝ се искаше да си тръгва. Едва когато се увери, че родителите ѝ нямат нужда от нея и че баща ѝ видимо черпи сили от ръката на майка ѝ, излезе безшумно от стаята.

Помоли шофьора на таксито да я остави пред „Малката Италия“. Искаше да се увери, че Адолората е добре. Беше късно следобед и с изключение на двама-трима клиенти, салонът беше празен. В кухнята

кипеше работа — подготвяха се за вечерта. Пиета обаче усети, че атмосферата е напрегната. Нямаше обичайните шеги и закачки и липсваше веселото оживление. Всеки се беше съсредоточил върху задачата си и се опитваше да не гледа Адолората, която седеше край плота и се преструваше, че преглежда менюто. По лицето ѝ се стичаха сълзи.

Още повече се притесни, когато забеляза Пиета.

— Какво не е наред? — попита тя.

— Всичко е наред. И двамата са добре. Дойдох да видя ти как си.

— Ами, сецаш се... — изправи се и поведе Пиета извън кухнята да говорят на спокойствие. — Още се чувствам ужасно, но ще ми мине.

Седнаха на една маса в ъгъла и Фредерико, който разчистваше панери за хляб и мелнички за черен пипер, отиде да им донесе кафе.

— Нали не мислиш сериозно да напускаш „Малката Италия“?

Адолората още повече се притесни.

— Обмислях такъв вариант. Идън смята, че трябва да го направя.

— Но защо?

— Ресторантът е на папа. Винаги ще е негов, каквото и да правя. Искам да се пробвам сама, да се докажа.

Пиета си спомни думите на баща си.

— Но той е създал това място от нищо и го е направил за теб. Искат ти да го ръководиш. Ще разбиеш сърцето му, Адолората. Не можеш да си тръгнеш.

— Лесно ти е да го кажеш, не ти се случва да ти се меси във всичко — Адолората закри лице с ръце. — Е, очевидно вече не мога да го направя. Не и докато е болен. Ще задържа топката и ще изчакам да се оправи. Може би трябва да отложат и сватбата.

— Не, не, не го прави. Папа не би искал такова нещо.

Адолората поклати глава.

— Винаги се съобразяваме с онова, което папа иска, нали? — каза тя. После стана и се върна в кухнята.

Пиета не я последва. Когато Адолората изпаднеше в подобно настроение, по-добре беше да я остави сама. Вместо това тръгна да обикаля сергиите на пазара, за да се поразсее.

Обикновено животът на Пиета беше толкова динамичен, че не ѝ оставаше никакво свободно време. Сега се почувства обърквана и

изнервена и тръгна разсеяно покрай щандовете с евтини чанти и сладникави парфюми, покрай долнопробните заведения, от които се носеше тежката миризма на пържени картофи и мазна наденица и покрай търговци, които обясняваха на висок глас колко чудодейни били почистващите им препарати. После зави към Хатън Гардън и тръгна покрай бижутерските магазини към къщи.

Всичко стоеше както го беше оставила — платът беше опънат на рамката и чакаше някой да започне да нашива кристалите, а меките възглавници стояха по столовете, където тя и майка трябваше вече да седят и да работят. Всичко изглеждаше някак тъжно.

Запълни времето си като се заигра с кристалите и взе да подрежда неща, които нямаха нужда от подреждане. После направи чай, макар и да не ѝ се пиеше. Преди Пиета често си мечтаеше къщата да утихне поне за един ден. Сега желанието ѝ се беше изпълнило: не се чуваше трополене на тигани и нямаше миризма на пържен лук или месо. Тя обаче не можеше да издържа повече тук.

Излезе и седна в двора на църквата. Поне не беше сама — край нея минаваха излезли за половин час в обедна почивка служители от близките офиси. Скоро ѝ омръзна да ги гледа. Притесняваше се за родителите си, тревожеше се дали майка ѝ няма да се почувства самотна в студената обстановка на болницата и се питаше дали състоянието на баща ѝ не се беше влошило. Тя пресече бързо Кларкенуел Грийн и тръгна към главната улица да хване такси. Когато пристигна в болницата, стана ясно, че баща ѝ е по-добре. Той изстена, докато майка ѝ оправяше възглавниците и притисна едната си ръка към гърдите.

— Не, не така, Катерина. Малко по-високо. И една зад главата. Искам малко вода. О, ужасно е, човек да е инвалид.

— Ти не си инвалид, Бепи. Не драматизирай — сопна се майка ѝ.

— Трябва да променя начина си на живот, чу доктора. Никакъв стрес. Ще трябва да започна да тренирам като Идън. Да вдигам тежести и да правя упражнения. Отново ще стана здрав и силен, Катерина, ще видиш. В мен има един младеж, който напират да се появи наново.

Пиета срещна погледа на майка си и двете едва сдържаха усмивките си.

— Бепи, трябва да почиваш — напомни му майка й. — Не мисли за това сега. Не се напъргай, докато си в болницата. Като се прибереш у дома, ще те вкараме във форма.

— Ами ти? — сега той звучеше притеснено. — Как ще се справиш сама, докато аз съм в болницата? Какво ще ядеш?

— Не се тревожи. Храната е последното, за което се сецам.

— Не, не, трябва да се храниш редовно — настоя той. — Мини през „Малката Италия“ на път за вкъщи. Помоли ги да ти сипят малко еленско месо със сос. То е почти без мазнини, както го обичаш. Не си взимай от соса с панчета обаче, Адолората слага прекалено много чили.

— Ще мина и с яйца и хляб — настоя тя.

— Винаги казваш така. Вземи си еленско задушено и салатата, ако пастата ти е прекалено тежка. Или супа. Адолората може да ти приготви нещо...

Пиета ги послуша известно време, накрая очите на баща й се затвориха и той задряма.

— Беше такъв шок! — каза тихо майка й, докато гледаше как гърдите му се надигаха и спускаха в ритъма на съня. — Баща ти винаги е бил здрав и в добра форма. Винаги в движение. Да го видя така...

— Лекарите казват, че ще се оправи, мамо. Веднага започнаха лечение, а това е важно. Трябва да им имаме доверие.

— Знам, но все пак... Не мога да го оставя сам. Ще прекарам нощта тук. Ще дремна на стола, ако ми се доспи.

Пиета погледна майка си. Кожата й беше суха и сива, а множеството бръчки по лицето й изглеждаха още по-дълбоки.

— Папа е прав. Трябва да се прибереш и да се нахраниш добре — каза й тя. — А после да се напиш. Можеш да дойдеш утре рано сутринта.

— А ако нещо се случи, докато ме няма? Няма да мога да заспя от притеснение.

— Значи ще ми помогнеш с кристалите. Ще работим, докато капнем. Ела с мен вкъщи, мамо.

— Още не... Ще остана няколко часа да съм сигурна, че няма нужда от мен. После ще се прибера и ще ти помогна с роклята на Адолората. Ако не е готова до сватбата, баща ти много ще се разстрои.

Когато чу майка ѝ да отваря входната врата, Пиета вече работеше по роклята. След като започна, се почувства по-добре. Имаше нещо успокояващо в ритъма на работа и когато намери подходящото темпо, умът ѝ започна да се рее.

Майка ѝ влезе и взе игла без да каже и дума.

— Всичко наред ли е? — попита Пиета.

— Надявам се — тихо отвърна майка ѝ.

— Изглеждаш уморена, мамо. Защо не си починеш? Сигурна съм, че и сама ще се справя.

— Не искам да почивам, Пиета. Или да ям. Остави ме да шия кристали.

Работеха заедно без да говорят и зашиваха много внимателно всяко малко кристалче. Напредваха бавно и Пиета беше доволна, че има кой да ѝ помага, макар и да се притесняваше за майка си — изражението ѝ беше някак отнесено, а мълчанието ѝ не предвещаваше нищо добро.

— Та, мамо — опита се да я разсее Пиета, — щеше да ми разказваш за теб и татко, когато сте били млади в Италия.

Катрин вдигна глава от плата.

— Така ли? — звучеше объркано. — Върнах се назад във времето, докато бях в болницата и баща ти спеше. Сетих се за толкова неща, а мислех, че съм забравила всичко. Бепи, например, ми спретна номер още на първата среща...

— Какво направи?

— Той все се шегуваше и много се смееше.

— Та какво стана на първата среща? — настоя Пиета. — И как всъщност се запозна с татко?

Катрин се поколеба. Досега не беше разказвала историята, но очевидно се изкушаваше да я сподели. Шокът от събитията днес и мисълта, че съпругът ѝ е в болница я караха да иска да говори за него.

— Ако ще ти разказвам за баща ти, трябва да започна от началото — промълви тя.

Пиета кимна да я насърчи.

— В началото изобщо не става въпрос за Бепи, а за Одри. Казвала съм ти за нея, нали?

Пиета поклати глава.

— Не, не мисля. Не си спомням да си споменавала някой на име Одри.

Майки й сякаш не я чу.

— Не съм я чувала от години.

— Коя е тя?

— Одри беше... Одри е... — запъна се тя, спря да шие и започна да разказва.

8

Бяхме три приятелки, правехме всичко заедно. Одри беше великолепна. Имаше много руса, почти бяла коса и знаеше как да се покаже. Маргарет беше червенокоса и винаги готова за шеги и закачки. И аз. Виждала си снимките, знаеш, че не бях нещо особено. Тъмна коса, слаба като теб, винаги бях тиха. Все си мислех, че момичетата ме търпяха, само защото можех да шия. Нямахме пари за дрехи, но бях находчива и успявах да променям старите дрехи и да правя от тях нови.

Уроците по италиански бяха идея на Одри.

— Хайде, можем да се запишем на вечерен курс в колежа — каза тя. — Ще бъде забавно. Поне ще правим нещо различно.

Идеята не ми допаднаше особено. Работех в бакалница и по цял ден бях на крак. Да ходя на уроци след работа ми звучеше много тежко.

— О, не знам. Няма ли да е все едно отново да сме на училище? — попитах аз.

И трите не обичахме училището. Бяхме спрели да ходим, щом навършихме шестнадесет и беше разрешено. Одри беше сервитьорка в „Лайън Корнър Хауз“, а Маргарет беше бавачка на децата на някакъв богаташ.

— Да, защо да губя вечерите си в учене? — Маргарет имаше дълъг работен ден. — Предпочитам да танцувам.

Одри тръсна глава и това означаваше, че вече е решила и че няма нужда да спорим. Наумеше ли си нещо, не се спираше пред нищо.

— Ще ходим да танцуваме след курса — предложи тя. — Не продължава кой знае колко време, само два часа. А и ще имаме възможност да се запознаем с нови хора.

Знаехме какво значи това. Одри се надяваше да се запознае с мъж. Не че имаше нужда. Само че тя бързо се отегчаваше и сякаш никой не беше достатъчно подходящ за нея. Бяха или прекалено романтични, или не достатъчно романтични. Прекалено лоши или

прекалено екстравагантни. Започваше да търси недостатъци, още щом се запознаеше с някого.

— А онзи тъмнокосият? Автобусният шофьор? — попита Маргарет. Тя следеше връзките ѝ по-внимателно от мен.

Одри поклати глава.

— Нямаме за какво да си говорим. Той приказва само за футбол.

— И мислиш, че ще се запознаеш с интересни хора на курса по италиански? — попита Маргарет.

— Е, заслужава си да опитаме, нали? — отвърна ѝ Одри. — Скоро ще навърша двадесет и две. Не искам да остана стара мома. А и според мама, вечерните курсове са прекрасен начин да срещнеш нови хора. Ще се запишете ли с мен или да ходя сама?

— Аз ще се запиша — беше събудила интереса ми. Чудех се с какви ли хора ще се запознаем на този курс по италиански и дали Одри ще хареса някого.

— Маргарет?

— Добре, но само ако обещаеш да ходим на танци след това.

Одри се усмихна триумфално.

— Хубаво. Решено е значи. Курсът е в четвъртък след работа. Трябваше да купим някакъв учебник. Аз ще взема един и трите ще учим по него.

— Чудя се къде ще го ползваме този италиански — оплака се Маргарет.

Одри не ѝ обърна внимание. Беше спечелила и само това имаше значение.

Нямам представа защо Одри реши да се запишем точно на италиански. Когато отидохме за пръв път в колежа онзи четвъртък, се оказа, че има всякакви курсове — от дърводелство до литературно писане. Предполагам италианския ѝ се беше сторил някак романтично занимание.

Както и да е. Когато влязохме в стаята, останахме много изненадани. Имаше само двама мъже. Единият беше учителят, който беше над четиридесет, а другият беше с жена си. Не можехме просто да се обърнем и да си излезем, а и Одри носеше новия учебник по италиански. Седнахме и се подготвихме за два дълги часа.

Още от самото начало ми хареса звученето на езика и как учителят произнасяше думите. Езикът беше някак по-мелодичен и

звучеше по-живо от английския. Според Одри беше и по-секси.

— Знам, че е стар, но не мислите ли, че учителят е доста привлекателен? — каза тя, когато урокът свърши. После се засмя. — А и какво име има само! Ромео. Не вярвах, че някой въобще се казва така.

— Значи пак ще дойдем? — попитах аз.

— Да, разбира се — изненада се Одри, че съм попитала такова нещо. — Ще идваме всяка седмица и ще научим италиански.

Оказа се по-трудно, отколкото си мислехме. Всички се борихме с граматиката в края на първия срок и май само Маргарет можеше да каже цяло изречение. Одри ни беше накарала да се преместим на първите чинове и се беше влюбила в Ромео. Това, разбира се, означаваше, че ѝ беше още по-трудно да се съсредоточи върху съществителните, глаголите и прилагателните. Любимата ми част от курса беше, когато Ромео намаляваше осветлението и ни показваше диапозитиви на красиви стари картини и древни сгради като през цялото време обясняваше разни неща на мелодичния език, който едва разбирахме.

— Много ми се иска да отида в Рим — споделих една вечер с Одри. — Искам да видя Колизея, Пантеона и фреските в църквите. Би било невероятно.

— Сигурно — отвърна равнодушно Одри.

— Може да пием еспreso на Виа Венето и да казваме „Бонджорно“ на красивите италианци — добави Маргарет и се засмя.

Разбира се, това събуди интереса на Одри.

— Ами хайде тогава да го направи. Да отидем — предложи тя, сякаш беше най-лесното нещо на света.

— Не можем да си позволим билетите за влака и няма да успеем да се върнем навреме за работа. Но би било прекрасно — Маргарет ми се усмихна. — Може би някой ден ще отидем.

Одри отново тръсна глава.

— Не! Говоря сериозно. Ако наистина искаме, трябва да го направим. Да съставим план.

— Единствените ми планове са за няколко дена отпуска през лятото и едnodневно пътуване до Брайтън и плажа — каза Маргарет. — А не съм сигурна, че ще успея и това да направя.

Аз си замълчах. Чудех се дали Одри не е измислила нещо. Тя винаги успяваше да постигне своето.

Сподели плана си две седмици по-късно, докато седяхме в спалнята ѝ в къщата на майка ѝ. Тя още беше с късата черна униформа на сервитьорка от „Лайънс Корнър Хаус“. Бях я подгънала, за да се открият още малко краката ѝ.

— Така — започна тя и запали цигара. — Всичко съм измислила.

Планът на Одри беше да си намерим допълнително работа и да спестим колкото можем повече през следващите шест месеца. Тя щеше да взема по две смени в заведението, аз трябваше да се захвана сериозно с шиене, а Маргарет можеше да гледа деца в почивните си вечери.

— И пак няма да ни стигнат парите — оплака се Маргарет. — Имаш ли представа колко струват билетите до Италия?

— Само че ние няма да купуваме билети.

— Как така? — попитах аз.

— Ще пътуваме на стоп!

Беше истинска лудост. В онези години още не беше толкова опасно да се пътува на стоп и според Одри, тъй като бяхме три, щяхме да сме в безопасност.

— Няма да успея да се освободя за толкова време — каза Маргарет, — но вие двете може да отидете.

— Изобщо няма да си пускаме отпуска — заяви Одри триумфално. — Ще напуснем работа. А, когато пристигнем в Италия, ще се опитаме да се установим там. Може да преподаваме английски или да се грижим за деца.

С Маргарет сигурно я бяхме изгледали скептично, защото Одри тръсна упорито глава.

— Няма никакъв смисъл да ходим до там и да стоим само една седмица — изтъкна тя. — Хайде, ще бъде истинско приключение! Със сигурност ще си намерим работа, като се върнем.

Сама никога нямаше да измисля такова нещо. Колкото повече обаче разсъждавах, толкова повече идеята ми харесваше. Това можеше да е единственият ми шанс да видя света. В главата ми плуваха образи на величествени фонтани, красиви площи и църкви, целите в свещи и изписани по стените фрески. Изпълни ме усещане за свобода и изведнъж имах чувството, че мога да постигна всичко. Вече не исках

да стоя в магазина и да чакам някой да се ожени за мен и да му родя деца.

— Добре, ще дойда. Ще го направя — отвърнах аз.

Маргарет изглежда се изненада. Явно беше очаквала да откажа.

— Наистина? Какво ще кажат майка ти и баща ти? — попита тя.

На родителите ми им се носеше славата, че са много строги, но знаех, че няма да застанат на пътя ми, ако наистина силно поисках нещо.

— Ако сме трите, не се делим и не ни се случи нищо, ще се съгласят — обясних аз.

— Точно така — добави Одри. — Няма да се делим. Маргарет, сега всичко зависи от теб. Идваш ли с нас в Рим?

Маргарет замълча за момент, а ние двете впихме умолително погледи в нея. После избухна в смях.

— Честно, отвратителни сте. Но да, ще дойда. Така или иначе аз съм единствената, която говори италиански. Ако ме няма, много ще загазите.

И трите не се справяхме никак добре с допълнителната работа и спестяването. Изобщо не ни беше забавно. Одри и Маргарет пушеха и макар и да намалиха цигарите до една на ден, и двете отказваха да ги спрат. През свободното си време правех поправки на дрехи и кърпех и накрая вероятно имах най-много събрани пари. Не че имаше значение, защото решихме да обединим средствата си.

Седнахме в стаята на Одри и се разбрахме за някои неща. Трябваше да пътуваме с малко багаж, нямаше да се качваме при някой, който не ни е харесал и нямаше да позволяваме някой да ни черпи. Одри държеше да пуши единствено от свои собствени цигари и включихме и тази точка в списъка.

Ромео се съгласи да ни дава допълнителни уроци по разговорен италиански през уикендите и за шест месеца и трите напреднахме значително.

— Да поработим още и да спестим повече? — попита Маргарет. Тя изглеждаше най-напрегната и не й се искаше да зареже работата си просто така и да тръгне. Аз не се притеснявах особено, защото все си мислех за нещата, които щяха да ни се случат в Италия. Четях една книга, която ми беше дал Ромео и няхах търпение да отида там.

— Не. Сега или никога, Маргарет — заяви Одри. — Утре и трите отиваме на работа и първото, което трябва да направим, е да си подадем оставките.

Собствениците на магазина бяха много мили. Казаха ми като се върна първо да отида при тях и че ще се опитат да ми намерят работа. В „Лайън Корнър Хаус“ бяха свикнали с текучеството на персонала и Одри нямаше никакви проблеми. При Маргарет обаче съвсем не беше така. Майката се беше разплакала и я беше молила да не си тръгва, децата също се бяха разстроили много. Тя обаче не беше отстъпила, а в последния ѝ работен ден ѝ бяха дали плик, пълен с допълнително възнаграждение.

Никога няма да забравя сутринта, когато тръгнахме. Бяхме опаковали багажа си в малки платнени торби. Имах място само за няколко панталона и ризи, топъл пуловер и няколко чифта бельо. В последната минута пяхнах червило и пудра. Нямаше да изглеждам зашеметяващо в Рим, но поне можех малко да се постарая.

Чичото на Одри имаше кола и предложи да ни закара до ферибота в Доувър. Така щяхме да тръгнем на стоп чак след като прекосяхме Ламанша. По целия път пяхме глупави детски песни.

В Доувър влязохме в едно заведение и чичото на Одри ни черпи супа и питки, а за десерт ни поръча ябълков пай със сметана.

— Това е последната английска храна, която ще ядете за известно време — каза той. — Кой знае какви чуждоземски боклуци ще ви сервират там.

Дори и не се бях замисляла за храната в Италия, но се оказа, че именно това е нещото, което Маргарет нямаше търпение да опита.

— Ще ядем спагети с рагу — заяви тя на чичото на Одри.

— Тогава гледайте да си изядете целия пай — отвърна той.

Пътуването с ферибота не беше толкова забавно, колкото си мислехме. Ламанша беше бурен и лодката се клатеше нагоре-надолу. С Маргарет през цялото време ни беше лошо.

Одри отиде да разгледа обстановката и като се върна, ни накара с Маргарет да спрем да стенем и да отидем на горната палуба на чист въздух.

— Наистина ще се почувствате по-добре — увери ни тя.

Над главите ни кръжаха и крещяха чайки. Навсякъде около нас имаше вода. Това изобщо не ме накара да се почувствам по-добре.

Едва когато Маргарет извика: „Вижте! Това е Кале!“ и аз видях сушата, започнах да се оправям.

Всичко беше толкова различно — хаоса в малкото пристанище, странно изглеждащите сгради и коли. Беше ни ужасно чуждо и някак неочаквано. Не знам защо. Около нас се носеше френска реч. Звучеше гърлено и изобщо не приличаше на италиански. Докато минавахме митницата, осъзнах, че и въздухът мирише различно — на нафталин, кафе и още нещо, което не можах да определя.

Сигурно сме изглеждали странно — три английски момичета, облечени с панталони и ризи и понесли еднакви платнени торби.

— И сега какво? — попита Маргарет, след като показахме паспортите си и официално стъпихме на френска земя.

— Ще намерим евтин хотел да преспим и рано сутринта тръгваме на стоп — каза Одри.

Почувствах се леко притеснена. Досега не ми се беше случвало да не знам къде ще спя през нощта.

— Дали ще намерим нещо наблизо? — попитах.

— Сигурно. Това е пристанище, все пак. Много хора пристигат и заминават. По-добре да попитаме някого — предложи Маргарет.

Тя се върна и заговори единия от митничарите. Тогава осъзнах, че Маргарет освен италиански говореше и доста сносно френски.

— Учих френски в училище, забравихте ли? — обясни тя покъсно. С Одри не се бяхме записали на този курс. Аз бях предпочела часовете по шиене, а Одри ходи на стенография (и мразеше тези часове).

Митничарят предложи един-два хотела, до които можехме да отидем пеш и тръгнахме да видим за какво става въпрос. Първият беше много занемарен и жената, която ни отвори, изглеждаше някак нечистоплътно.

Маргарет поклати глава, когато ни каза цената за една нощувка.

— Прекалено е скъпо. Няма да платим тази сума за това място.

Продължихме да вървим и да чукаме по вратите на хотелите, край които минавахме. Винаги обаче ни искаха суми, които не можехме да си позволим.

Дори Одри започна да се притеснява.

— Май ще се наложи да платим колкото поискат. Не можем да спим на улицата — каза тя.

— Да повървим още малко — предложи Маргарет. — Чудя се дали извън района на пристанището няма да е по-добре. Явно тук всички хотели са бардаци и собствениците си мислят, че могат да кажат каквато си сума решат, защото всички чужденци първо при тях търсят.

Минахме по няколко тесни улички и излязохме на малък площад. Беше много красиво. В центъра имаше статуя и саксии с ярки цветя. Отстрани имаше заведение с маси и столове, изнесени на тротоара, а наблизо имаше малка пекарна.

Именно аз забелязах табелата на сградата между заведението и пекарната. На нея със старовремски шрифт пишеше „Хотел Ришельо“.

— Изглежда странно, но си струва да проверим — каза Маргарет.

Мъжът, който ни отвори, вероятно беше на възрастта на чичото на Одри. Имаше големи бели мустаци и леко мазна дълга коса, която беше праметнал настрани, за да скрие оплешивяващото си теме.

Той кимна ентузиазирано, когато Маргарет му обясни, че търсим евтина стая за през нощта.

— Има хубава цена за красив английски момичета — каза ни той. — Искате?

— Да, да, искаме — отвърна Маргарет.

Поведе ни по малко дървено стълбище, което също миришеше на нафталин и кафе. Одри настоя да спим в една стая, за да пестим и той ни даде ключа и ни показа стаята. Беше малка, само с едно двойно легло и ракла, но се съгласихме.

— Ще дойде по-късно да види дали сте доволни — обърна се той към нас и после ни намигна.

Маргарет затвори вратата и се облегна на нея.

— Защо мислите, че е толкова доволен да иска малко пари на английски момичета? — попита тя. — И защо ни намигна?

Одри впери поглед в нея за момент и после изписка:

— Гадост, не! Онзи старец? Отвратително!

Още не можех да включа.

— За какво говорите? Кое е отвратително?

— Няма значение, Катрин. Помогни ни да преместим леглото до вратата и ако чуеш някой да чука на вратата посред нощ, не издавай нито звук — предупреди ме Маргарет.

Избутахме леглото до вратата, за да не може никой да я отвори и се намъкнахме под завивките, които също миришеха на застояло. Не бяхме яли нищо след супата и ябълковия пай на обяд, а до нас достигаше миризмата на най-вкусните ястия от заведението до нас. Макар и стомасите ми да къркореха, не посмяхме да излезем от стаята до другата сутрин.

Когато се събудих и видях от двете си страни Одри и Маргарет, изведнъж се обърках, но после се сетих, че сме във Франция. После ме обзе въодушевление и веднага след това стомахът ми се сви от глад.

— Момичета, събудете се — сръчках ги аз. — Да вървим да видим дали заведението долу е отворено. Умирам от глад.

Одри не обичаше да я припират. Порови малко в торбата си и накрая извади гримове и започна да се гримира. После изпъна гънките на красива лятна пола и обу сандали.

— Какво още си взела? — попита аз и надникнах в торбата ѝ. — И как събра всичко?

— Важно е правилно да подредиш багажа си — отвърна тя високомерно. — Трябва да изглеждаме прилично, ако искаме някой да ни вземе на стоп.

Няма и следа от зловещия старец, така че оставихме пари на рецепцията и излязохме. От пекарната се носеше уникален аромат на масло. Жената там ни продаде кроасани, току-що извадени от фурната и ни каза да си вземем кафе от заведението. Не можех да чакам. Захапах сладките кроасани още на улицата пред пекарната. Не бях опитвала подобно нещо.

Сервитьорът в заведението беше много мил. Когато видя, че кафето не ми харесва особено, ме почерпи с чаша чай. Не беше много хубав, беше прекалено слаб и млякото беше много, но го изпих така или иначе.

Маргарет го попита къде ще е най-добре да застанем, за да ни вземат на стоп.

— Трябва да застанете на някой път, който води извън града — каза ни той на много приличен английски. — Оттук обаче е далеч. Ако почакате малко, братовчед ми ще дойде за кафе и може да ви закара.

Сервитьорът ни посъветва да не влизаме в големи градове.

— Повечето от колите ще са за Париж, но там е много скъпо. Повечето хотели има в по-малките населени места и хората там са по-

мили.

Изведнъж осъзнах колко сериозно е начинанието ни. Нямахме никаква представа колко време ще пътуваме до Рим, къде ще спим и какви хора можем да срещнем. Притиснах торбата до гърдите си. Прииска ми се да се върна на ферибота и да се върна през Ламанша у дома.

Сигурно и Маргарет си беше помислила същото, защото каза:

— Ами ако никой не спре и не ни вземе на стоп?

Одри се намръщи. Дори и тя не изглеждаше много уверена.

Сервитьорът обаче се засмя.

— Три красиви англичанки като вас, няма да имат никакви проблеми, сигурен съм — успокои ни той и ни донесе още горещи напитки и безплатен шоколадов сладкиш, който си поделихме.

Братовчед му беше по-възрастен и беше някак дръпнат, но се съгласи да ни закара до предградията на Кале с малката си кола и да ни остави на подходящо място. Одри седна отпред и го почерпи с цигара. С Маргарет се загледахме през прозореца и се опитвахме да не мислим с каква скорост се движим.

Остави ни пред стара каменна църква и докато гледах как колата се отдалечава, се почувствах изоставена, въпреки че той не се беше държал никак мило и шофираше много лошо.

Одри разроши косата си и си сложи още червило. После застана на пътя и вдигна палец. Стояхме до нея и усмихвахме се обнадеждено, когато се зададеше кола. Няколко отминаха, шофьорите дори не ни погледнаха, но Одри не се отказа. Продължи да стои с красивата си пола, да размахва палец и да се усмихва на всяко приближаващо превозно средство.

Накрая един камион намали и спря малко пред нас. Грабнахме торбите си и затичахме към него. Шофьорът се казваше Жан-Люк и беше тръгнал към Амиен. Одри се обърна към нас, кимна и се качи на мястото до него.

Жан-Люк не караше бързо. Тъй като седяхме на високо зад седалката на шофьора, имахме идеална гледка към нивите и малките села Нор-падьо Кале и Пикардия, островърхите покриви на къщите и порутените плевни. Маргарет упражни френския си и му разказа, че пътуваме към Рим. На мен ми стигаше да гледам през прозореца и да

се опитвам да си представя какъв живот водят хората в къщите, край които минавахме.

Спряхме в едно от селата и Жан-Люк ни заведе в едно малко кафе, където очевидно го познаваха. Настоя да ни черпи по чаша силно червено вино и да плати за дървения поднос с хрупкави филии хляб и дебели резени шунка.

— Разбрахме се да не приемаме никой да ни черпи — напомних на Одри.

— Забрави — отвърна тя. — Би било грубо да откажем. Като стигнем Амиен, ще му дам пакет цигари.

Шунката беше сочна и вкусна; седяхме на слънце, наслаждавахме се на храната и гледахме как няколко възрастни мъже играеха петанк. Те се смееха много и изпиха много чаши червено вино. Жан-Люк им помаха, но остана при нас. Изглеждаше горд, че е на една маса с три английски момичета.

Когато потеглихме, Маргарет обясни, че Жан-Люк ни е препоръчал хотел в Амиен, който бил евтин и чист. Щял да ни заведе, ако искаме.

— Дали да не отидем малко по-далеч? — зачуди се Одри. — Питай го дали ще ни закара до покрайнините на града на другия ден на удобно място за стоп.

Маргарет се замисли.

— Той каза, че Амиен е много красив град. Имаме време, да го разгледаме. За къде да бързаме?

Съгласихме се да останем малко в Амиен. Оказа се, че градът е наистина красив, както ни беше уверил Жан-Люк. Имаше стара готическа катедрала и много къщи с ярки навеси по крайбрежието на широката река и тесните канали.

Хапнахме в едно задимено бистро до един от каналите. Поръчахме си готово меню. Храната ми се стори много пикантна, с много лук, чесън и сметана, но Маргарет изяде каквото аз не можах. Накрая сервитьорът ни донесе много миризливо сирене и дори и Маргарет не успя да го опита.

Върнахме се по канала до хотела, който наистина беше чист и евтин и решихме, че първият ни ден всъщност не мина никак зле.

— Да се надяваме, че утре някой бързо ще ни вземе на стоп — каза Маргарет.

И аз това исках. Мисълта, че ще висим цял ден край пътя с вдигнат палец и никой няма да спре, се беше превърнала в най-големия ми страх.

* * *

Пиета погледна часовника и осъзна колко много време беше минало. Майка ѝ беше разказвала историята си половината вечер. Нещо у нея се беше променило, докато споделяше отдавна забравените си спомени. Гласът ѝ беше станал по-тънък и някак не толкова дрезгав, бръчките по лицето ѝ се смекчиха. Понякога оставяше иглата и започваше да ръкомаха. Така, потопена в миналото, майка ѝ сякаш се подмлади и стана различна.

— Искаш ли да приготвя чай и сандвичи, мамо? — Пиета се изправи и протегна схванатите си крака.

За миг. Катрин сякаш не я разбра. После погледна плата, на който Пиета беше зашила блестящи кристали и малкото парче, което тя беше успяла да направи.

— О, съжалявам! — гласът ѝ отново беше дрезгав и същия като преди. — Ти свърши цялата работа, а аз през цялото време говорих!

— Няма проблем — Пиета беше очарована от историята. Не искаше да каже нещо и майка ѝ така и да не я довърши.

Докато режеше сирене и домати и мажеше филии, в съзнанието на Пиета изникна образът на трите красиви английски момичета, тръгнали на приключение. Трудно ѝ беше да повярва, че едно от тези момичета се беше превърнало в майка ѝ.

9

Бързо изядоха храната и изпиха чая си. После почистиха всичко и внимателно измиха ръце преди да подновят работата си по роклята. Пиета се изненада колко много кристали беше успяла да пришие. Беше работила чисто, кристалите улавяха светлината и платът сякаш оживяваше, както си го беше представяла.

— Ще стане красиво, нали? — каза майка ѝ. — И Адолората ще я облече на сватбения си ден и ще знае, че е ушита с любов.

Пиета погледна останалите кутии с кристали.

— Имаме още много работа.

— Знам. Ще гледам да не се разсейвам и да работя по-бързо.

— Не това имах предвид, мамо. Става късно. Имахме дълъг ден и изглеждаш уморена. Върви си лягай.

— Не мога да легна в онова голямо легло сама и да мисля за баща ти в болницата. Предпочитам да стоя тук и да си говоря с теб.

Пиета взе иглата. Искаше да чуе цялата история и реши да не спори.

— Разкажи ми как сте минали Франция на стоп — насърчи я тя. — Бързо ли хванахте кола на другия ден? Много ли трябваше да чакате?

— О, едва ли ти се слушат такива неща.

Майка ѝ се наведе над плата. Известно време не каза нищо. После Пиета видя как лицето ѝ се промени — омекна, и устните ѝ се извиха в лека усмивка. Накрая отново започна да говори.

* * *

Бяхме изключително доволни от първия си ден на стоп и Одри не спираше да повтаря, че ако има повече хора като Жан-Люк, ще стигнем до Италия за нула време. На другата сутрин отново си взехме кафе и кроасани за закуска. Помня, че ме изуми ароматът на кафето. Вкъщи го

наливахме от бутилки и имаше вкус на цикория. Нямахме нищо общо със силния, горчив вкус на френското кафе. Приятелките ми обаче явно го харесваха и аз се насилих да го изпия. После повървахме малко с платнените торби на рамо и спряхме край един оживен път.

Този път Маргарет вдигна палец и една кола спря почти веднага. Отиваше до близко село, но решихме да се качим.

До обяд Одри се изнерви ужасно. Макар и да се бяхме возили в три коли, те пътуваха на кратки разстояния и не бяхме изминали много път. Постепенно пейзажът се смени и нивите бяха заменени от лозя. Отворихме картата, която Маргарет беше взела и осъзнахме, че се намираме в областта Шампан.

Накрая една възрастна двойка спря и ни взе на прилично разстояние. Багажникът на древната им кола беше пълен с клетки с пилета, които не спираха да писукат и да се кълват едно друго. Маргарет не искаше да се качва, но Одри я накара. Трите едва се сместихме на задната седалка. Пружините се бяха развалили, а пътят не беше хубав и друсането ни дойде в повече. Жената се притесни за нас и не спираше да говори нещо на френски. Маргарет успя да разбере само, че са фермери и че отиват до град Троа, където имали малка ферма.

През цялото време кимахме и се усмихвахме, докато бузите ни заболяха. Жената не млъкваше, а пилетата отзад не спираха да писукат в отговор. Накрая видяхме табелата на Троа и фермерът бавно подкара по тесните му улички, между високи дървени сгради, улични пазари и заведения с ярки раирани чадъри над масите навън.

— Да ги помолим да ни оставят тук — предложи Одри.

Маргарет опита, но жената само поклати глава и започна да говори дори още по-бързо, а мъжът продължи да кара.

— Защо не спират? Нали няма да ни отвлекат? — попитах притеснено.

Когато колата заподскача по тесен черен път, почти си разбихме главите в тавана на колата. Жената изписка нещо, но съпругът ѝ се приведе още повече над кормилото и не ѝ отговори.

Накрая спряхме пред ниска, покрита с бръшлян ферма с изкривен керемиден покрив. Навсякъде из двора щъкаха кокошки и патици, а няколко стари котки се излежаваха на слънце. Жената се обърна и ни показа беззъба усмивка.

— Nous sommes ici — заяви тя.

— Пристигнахме — преведе Маргарет. — Където и да се намираме в момента.

Една по-млада жена излезе от къщата, избърса ръцете си в ленена кърпа и си размени няколко бързи реплики на френски с жената, докато ние излизахме от колата. Изпитах облекчение да разгъна схванатите си крака и да се освободя от натрапчивия мирис на птиците в багажника, макар и да бях притеснена и да се чудех защо ни доведоха тук.

Старците ни поведоха към къщата и ни настаниха около чамова маса в тъмна стая. Донесоха ни студена лимонада и сухи бисквити.

— Родителите ми искат да ви нагостят — каза младата жена колебливо на английски. — Можете да спите тук, но имаме място само в плевнята и може би няма да ви е много удобно.

И трите се почувствахме неловко — не ни се искаше да приемаме такава гостоприемна покана от непознати. Опитахме се да откажем учтиво, но старицата извади няколко тигана и една голяма тенджерка.

— Няма смисъл да спорите — усмихна се момичето. — Майка ми вече е решила.

И така, вечерта ядохме гювеч със заек, който явно те сами бяха заклали. Ястието беше приготвено на бавен огън и месото само падаше от кокала, а сосът ухаеше на пръст и гъби. После ни дадоха одеяла и се настанихме в плевнята върху купи сено. Сламата бодеше ужасно, а и беше прашна и не спряхме да кихаме. И трите обаче бяхме уморени и спяхме непробудно цяла нощ.

На сутринта ни събуди кукуругането на петлите. Старицата ни донесе хляб, сладко и силно кафе за закуска. После, точно преди да тръгнем, ми пхна в ръцете кафяв пакет. Беше вързан с връв, а вътре имаше варени яйца, шунка и сирене. Усмихна ни се и наклони глава. Явно най-накрая беше осъзнала, че не разбираме и дума от онова, което говореше.

Съпругът ѝ ни закара обратно до Троя със старата си очукана кола, само че този път бяхме без билетата.

— Au revoir. Bonne chance — каза той, когато стигнахме. Това бяха единствените му думи за цялото време.

Докато пътувахме из Франция попаднахме и на други мили хора — сервитьори ни даваха допълнителни питки хляб към супата, пекари ни предлагаха безплатно кроасани за из път, шофьори разменяха с нас шоколади за цигари. Сервитьорът в Кале се оказа прав — в селските региони животът беше друг. Може би защото споменът за войната още беше жив в съзнанието на по-възрастните хора или защото бяхме три момичета и бяха очаровани от нас.

Онова, което най-много ми направи впечатление във Франция, бяха планините. По-старите коли едва се изкачваха по пътищата. Един французин ни накара да пеем, докато мъчеше ситроена си по стръмния баир.

— Тя е стара, стара дама — обърна се той към Маргарет. — Трябва ѝ стимул.

Франция започна да ми харесва. Заобичах високите църкви с красиви камбанарии и пълните с лавандула поля. Допадна ми и храната. Не всичко, но обожавах печените сандвичи с топящо се сирене и крехка шунка и сладкишите с масло и бадеми. Единственият ми проблем беше ходенето до тоалетна. Често ни се налагаше да използваме тоалетните на заведенията — мизерни помещения с дупка в средата и две места отстрани, където трябваше да стъпим. Бяха мръсни и най-лошите ми моменти бяха свързани с клечането над смрадливи дупки.

Много от хотелите, където отсядахме, също бяха отвратителни. Една нощ спяхме в легло, пълно с бълхи.

— Да сложим торбите върху гардероба. Бълхите със сигурност не скачат толкова високо — предложи Маргарет.

Знаехме, че е безсмислено, но поне опитахме да се спасим.

Когато приближихме Швейцарската граница, започнаха да спират все по-малко коли и се налагаше да чакаме доста по-дълго. Една сутрин стояхме на пътя почти час, докато накрая спря нова лъскава кола.

— По дяволите, вътре има двама мъже — каза Маргарет като надникна през прозореца. — Не ми се струва безопасно. Да им кажем, че отиваме в друга посока.

Одри обаче вече беше една крачка напред и се качваше в колата.

— Те са военни — прошепна тя. — Американци са. Влизайте бързо.

Бяха късо подстригани и с униформи. На коленете им беше разпънатата карта.

— Може би ще успеете да ни помогнете, момичета — каза единият с висок, провлечен глас. — Опитваме се да намерим едно място. Имаме нареждане да отидем там. Нарича се Дуан, но не го намираме на картата.

— Douane? — попита Маргарет. — Това означава „митница“. Швейцарската граница ли търсите?

— Да, точно така — облекчено въздъхнаха те и бутнаха картата към нея. — Слава богу! Може би ще се справите по-добре от нас.

Не беше особено трудно. С Маргарет разчетохме картата и ги насочвахме, а Одри седеше помежду ни, леко приведена напред, и бърбеше с войниците. Колкото повече пътувахме, толкова по-оживена ставаше тя, черпеше ги с цигари и се смееше на шегите им, отмятайки глава назад.

Стигнахме границата и показахме паспортите си на митничарите. Най-накрая бяхме в друга държава — Швейцария. Виждахме снежните върхове на Алпите и уединените селца, до които се стигаше по криволичещи, пълзящи нагоре по склоновете пътища. Войниците бяха тръгнали към Италия и заедно пресякохме границата. Гледката към планината и езерата беше зашеметяваща, но Одри сякаш не я забелязваше. Беше прекалено заета да говори, да пуши и да се смее.

Когато ни оставиха в Аоста, Одри размени адреса си с войниците и остана на пътя да маха след изчезващата кола. После скри лице и май си поплака малко.

— Бяха приятни момчета — отбелязах аз.

Ръката на Одри стоеше на джоба на жилетката, където беше прибрала набързо надрасканите адреси.

— Така е — заяви тя равнодушно.

Аз обаче бях въодушевена. Най-накрая бяхме в Италия и край мен звучеше езикът, на който ни учеше Ромео.

Акцентът беше по-различен, говореха прекалено бързо и думите се сливаха, но определено беше италиански.

— И сега какво? — попитах и едва се въздържах да не заподскачам от възбуда. — Ще се опитаме да хванем друга кола на юг или ще търсим къде да отседнем през нощта?

Одри сви рамене. Май ѝ беше все едно.

— Да останем тук — реши Маргарет. — Хората идват да карат ски през зимата и сега, през лятото, трябва да има много свободни хотелски стаи. Сигурно ще намерим нещо евтино.

Открихме стая в хотел, който приличаше на планинска хижа. Одри веднага си легна, но с Маргарет останахме да пием вино и да празнуваме пристигането си в Италия.

— Горката Одри! Много хареса войничетата — казах аз и се облегнах на Маргарет, замаяна от виното.

— Ще се запознае с някое ново италианско момче и ще ги забрави. Ще видиш — каза уверено Маргарет.

Докато пътувахме из Италия обаче, Одри се затваряше все повече и повече в себе си. Върза косата си на стегната опашка и остави Маргарет да спира колите. Стигнахме в Генуа и тръгнахме по крайбрежието. Спряхме в Пиза и се наложи да влачим след себе си отчаяната Одри, за да видим прочутата наклонена кула. Маргарет се пристрасти към малките чаши силно черно кафе и в Гросето най-накрая ѝ се отдаде възможност да яде бленуваните от нея спагети с рагу. Одри си купи непозната марка цигари и каза, че са прекалено силни.

Тоскана беше красива местност, но исках по-бързо да стигнем Рим. Беше ми писнало да живеем на път и копнеех да се спрем за малко на едно място, да имам време да свикна със сградите и лицата наоколо и да потъна в еднообразен ритъм на живот. Гористите хълмове на Тоскана, рушащите се кули и морето не бяха достатъчни да ме задържат още дълго на път.

А и ми беше дошло до гуша да се стряскам до смърт от бясното шофиране на разни хора. Едни караха прекалено бързо, други — прекалено бавно и колкото по на юг пътувахме, сякаш толкова по-безразсъдни ставаха шофьорите. Всеки имаше собствен стил. Някои се навеждаха силно над волана, други караха с една ръка на кормилото, отпуснати небрежно на седалката.

Сутринта, когато пристигнахме в Рим, се возехме в кола, пълна с цветя. Бяхме се качили при шофьор на ван, който караше ароматни, красиви цветя с дълги дръжки към пазара в Кампо дей Фиори.

— Мисля, че това беше площад в самия център на Рим — каза Маргарет и се опита да отвори картата в тясното пространство. — Не

можеше да стане по-добре. Ще намерим евтин pensione някъде наблизо.

Шофьорът ни остави до площад Навона и с платнени торби на гръб, бавно тръгнахме край фонтаните и уличните заведения, пълни с добре облечени туристи, които се наслаждаваха на чаша кафе с мляко или прясно изцеден портокалов сок. И трите се чувствахме смачкани и не особено чисти. Почти невъзможно беше да перем дрехите си, докато пътувахме, успяхме само да изплакнем набързо бельото си. Панталонът ми беше целият в петна от чай и намачкан и дори лятната пола на Одри беше изгубила блясъка си.

— Искам само да облека красиви дрехи, да седна на някоя маса и да гледам хората — въздъхнах аз.

— Ще го направим, но не днес — Одри най-накрая започваше да прилича на себе си. — Да тръгнем по някоя от уличките от площада и да потърсим къде да отседнем. После ще се изкъпем, ще изперем всичко и утре сутринта ще сме готови за Рим.

Шмугнахме се в лабиринта от тесни калдъръмени улички между площад Навона и река Тибър и започнахме да чукаме по вратите на всеки pensione, покрай който минехме. Цените бяха по-високи, отколкото очаквахме, и решихме да продължим да търсим, както бяхме направили в Кале.

— Ако ни предложат прекалено добра цена, трябва да имаме едно на ум — напомних им аз. — Не искам да спя с легло до вратата всяка нощ.

Маргарет се оплака, че е жадна и изморена и затова спряхме за малко в едно заведение. Беше прекрасно кафене с джубокс в ъгъла, малки червени сепарета покрай едната от стените и много блестящи хромирани повърхности и огледала. Собственикът говореше италиански със силен акцент и трудно го разбирахме.

— Аз съм грък — обясни той и протегна ръка през бара да се здрависаме. — Казвам се Анастасио. Приятно ми е.

Понякога човек просто усеща близост с някого, така стана и с Анастасио. Имаше широко, усмихнато лице и дълги, ситни, черни къдрици, които се спускаха около ушите му. Седнахме на бара на по чаша кафе и му разказахме как пристигнахме в Рим и че няма къде да отседнем.

— Наблизо има едно евтино място. Там живеят много млади момичета — обясни той.

— Нещо като пансион? — попита Маргарет.

— Нещо такова, да. Елате с мен да ви покажа къде е. Никога няма да го намерите сами.

Заставахме на ъгъла на заведението и той посочи една арка четири сгради по-надолу.

— Минавате под арката и продължавате по една тясна алея — обясни той. — В края на алеята ще видите стълби към една врата. Почукайте и попитайте за сенъора Луси.

— Как се казва пансионът? — попита Маргарет.

— Не знам. Там обикновено не отсядат туристи. Всички момичета там са италианки.

Алеята беше тъмна, а стълбите бяха още по-тъмни. Не бях сигурна какво ще намерим, но Одри изтъкна, че няма да имаме проблеми, ако не се делим.

Както Анастасио ни беше обяснил, на върха на стълбите имаше врата. Беше стара, от тежко, тъмно дърво с месингово чукче, което не беше чистено от доста време. Одри почука и накрая вратата се откряна.

— Да? Кой е? — каза бавно и неуверено една жена.

Маргарет отговори:

— Синъора Луси, имате ли свободна стая?

— Колко сте?

— Три. И трите сме англичанки.

Вратата се отвори и жената зад нея ни огледа внимателно. Вперихме погледи в нея. Беше облечена с избелял пенъоар на цветя, но лицето ѝ беше грижливо гримирано — беше с руж, пудра и червило, а черната ѝ коса блестеше и падаше на меки вълни. Носеше големи златни обици. Изглеждаше забележително и внушително.

— Не давам стаи само за една нощ, най-малко за седмица — заяви тя.

— Това е чудесно — отвърна ѝ Маргарет.

— Искам сумата предварително.

И трите кимнахме. Тя впи поглед в нас.

— И никакви мъже, разбрахме ли се? Тук е забранено за мъже и през деня, и през нощта. Ако нарушите това правило, ще ви изхвърля

на улицата и няма да ви върна парите.

Прозвуча заплашително и сигурно сме изглеждали доста стреснати, защото започна да затваря вратата под носовете ни.

— Не, не, всичко е наред — каза бързо Маргарет. — Разбрахме, никакви мъже. Това не е проблем.

Жената отвори вратата отново и ни пусна. Вътре беше тъмно, също като на стълбите. Синьора Луси ни поведе нагоре по още стълби. Изкачихме четири-пет етажа и стигнахме до последния.

Стаята беше просторна с голяма спалня и две отделни легла. Имаше малък прозорец с гледка към покривите на Рим и обща баня в дъното на коридора. Беше идеално и Анастасио се оказа прав — предложиха ни най-ниската цена досега.

Първото, което направи всяка една от нас беше да се накисне във ваната. После изпрахме дрехите си и ги простряхме на въже, което Одри купи от един магазин наблизо и което опънахме от единия край на стаята до другия.

Изтощени се пъгнахме в леглата.

— По-късно ще отидем в заведението на Анастасио и ще му благодарим — каза Одри, облегна се на възглавницата и затвори очи. — Може и да хапнем нещо при него. Сега обаче искам само да лежа и да се чувствам чиста.

Сигурно съм спала поне два часа, защото, когато се събудих, нямах представа къде съм. Някъде по коридора жени говореха на италиански и се смееха.

— Одри, будна ли си? — прошепнах аз.

— Ммм... Да — отвърна тя дрезгаво.

— Да ставаме. Искам да отида на фонтана ди Треви — тя изстена.

— Дай ми пет минути.

Оставих я да поспи още малко и накрая не издържах:

— Одри, Маргарет, хайде, събудете се. Да вървим да видим фонтана ди Треви.

— Закъде е това бързане? — оплака се Одри.

— Искам да хвърля монета в него, за да съм сигурна, че един ден ще се върна в Рим.

Маргарет се засмя сънено.

— Току-що пристигна, а се тревожиш, че няма никога пак да дойдеш.

Поради някаква причина това беше вярно. Пътуването беше дълго и изтощително и някак самото пристигане в града ми се струваше нереално. Имах усещането, че Рим ще се изпари, ако се разсеях и за момент. Затова и исках да пусна монета във фонтана — да се застраховам.

— Добре, ще отида сама — заявих аз.

Облякох най-сухите си дрехи, излязох от стаята и слязох по стръмните, изкривени от времето стъпала на синьора Луси. Вероятно Маргарет и Одри не вярваха, че ще тръгна сама. Аз бях най-свита от трите.

На улицата беше светло и се наложи да присвия очи. Погледнах картата на Маргарет и реших, че не е чак толкова далеч и мога да отида пеш. Тръгнах, така мислех, в правилната посока. Навсякъде имаше старинни сгради и красиви фонтани. Имах чувството, че вървя през история.

Представях си фонтана ди Треви в центъра на широк площад. Затова, когато го открих сгушен сред високи сгради, наистина се изненадах. Седнах да го погледам. Бях убедена, че това ще е много специално място за мен. Намерих монета в джоба си и внимателно я пуснах във водата.

Щеше да ми е приятно да остана повече, но се тревожех Одри и Маргарет да не се притеснят за мен. Затова на връщане вървях по-бързо, отколкото на идване. Намерих ги в заведението на Анастасио да пускат монети в джубокса и да танцуват. Млади мъже се бяха събрали да гледат красивата русокоска и чаровната ѝ червенокоса приятелка. Анастасио не можеше да насмогне да им носи питиета и сладолед.

Цяла седмица разглеждахме Рим. Почти не ядяхме, за да ни стигнат парите за по-дълго време. Когато платихме наема на синьора Луси за следващата седмица, не ни беше останало почти нищо.

— Какво ще кажете за идеята на Одри да даваме уроци по английски? — предложи Маргарет. — Сигурно много италианци искат да научат езика. И момичетата в пансиона може да проявят интерес.

Рядко виждахме жените, които бяха отседнали при сеньора Луси. Излизаха постоянно. Понякога засичахме някоя да говори по телефона в дъното на стълбището. Винаги изглеждаха прекрасно, ходеха силно

гримирани, с ярки дрехи и високи обувки. Като синьора Луси, повечето боядисваха косата си в ръждиво червеникави оттенъци. Някои ни се усмихваха и ни казваха Ciao, но и трите се чувствахме неловко в тяхно присъствие, дори Одри.

— Да пуснем обява, че даваме уроци по английски в Il Messagero — предложих аз. Много хора купуваха вестника и бях сигурна, че някой ще ни потърси.

Пуснахме обявата още на другия ден. Написахме, че сме три момичета от Лондон и че сме готови да даваме уроци по английски. Посочихме телефонния номер на пансиона, тъй като сметнахме, че синьора Луси няма да има нищо против. Тя се интересуваше единствено в сградата да не се промъкват мъже и изпадаше в истерия, ако някой опиташе.

Телефонът започна да звъни постоянно, но, тъй като беше на първия етаж, италианките винаги го вдигаха първи. На няколко пъти чувах думите „fare una passeggiata“ и после момичето си уреждаше среща с онзи, който се обаждаше. Никой не знаеше какво се случва.

После Маргарет чу една от италианките да казва: „Не, не, те са добри момичета. Аз ще изляза с вас.“

Анастасио се засмя, когато разбра какво сме направили. Оказа се, че всички момичета в пансиона на сеньора Луси са проститутки и че отсядали там, ако не можели да си позволят нещо по-добро. Обявата ни за уроци по английски беше изтълкувана погрешно. Всички се ужасихме, Одри най-много. На часа отиде и купи огромна бутилка дезинфектант и с часове търка стаята.

— Тук не са стъпвали мъже — опита се да я убеди Маргарет. — Синьора Луси няма да го позволи.

— Знам, но не искам да рискувам — заяви Одри, докато ръсеше дезинфектант из стаята.

Така и не намерихме желаещи за уроци по английски, но и не се изнесохме от пансиона. Стаята беше хубава и там се чувствахме в безопасност. Освен това опознахме някои от момичетата и се оказаха много приятни. Една вечер синьора Луси попита дали може да настани някого в стаята ни за една нощ. Момичето беше красиво, идваше от провинцията и според мен не проституираше отдавна. Въпреки това Одри извади бутилката дезинфектант в мига, когато тя си замина.

За да докаже на всички, че сме благоприлични жени, Одри опъна простор между сградите. После демонстративно простря всичките ми кюлоти. Имах шест чифта огромни дълбоки до кръста кюлоти. След това чухме как италианките се кикотеха на бельото ми. Те носеха оскъдни бикини от дантела и едва ли изобщо бяха виждали досега подобни гащи.

10

Анастасио се оказа много добър човек. Понякога даваше на редовните си клиенти топло мляко и хляб, ако му се стореха болни или гладни. Сигурно се беше досетил, че нямаме пари, когато спряхме да ходим в заведението му да прием кафе и да танцуваме. Един ден ни забеляза на улицата и повика Одри.

— В Англия си работила в заведение, нали? — попита я той. — Искаш ли да работиш при мен?

Одри увеси нос.

— Много бих искала, но италианският ми е ужасен. Какво ще кажеш за Маргарет? Владее езика много по-добре от мен.

Анастасио обаче искаше Одри. Предполагам мислеше, че ще привлече всички мъже наоколо с русата си коса и красивото си лице. И се оказа прав. Когато Одри беше на смяна, заведението беше винаги пълно. Никой не се оплакваше, ако не разбереше нещо или объркаше поръчката. В топлите вечери понякога местата свършваха и хората се тълпяха пред заведението на тротоара.

Добре стана, че Одри започна да изкарва пари, но определено не ни стигаха. Вече всички изглеждахме ужасно и отчаяно се нуждаехме от нови дрехи. Купих евтин плат с флорални мотиви от пазара и помолих сенъора Луси да ми заеме шивашката си машина. Уших три поли с леко различни модели. Полата на Маргарет беше клоширана около ханша, на Одри беше по-прибрана и по-къса, а моята беше дълга и шумолеше закачливо, когато танцувах. Момичетата в пансиона проявиха интерес, когато ни видяха. Маргарет обясни, че аз съм ги ушила и те започнаха да ми носят топове платове и да ме молят да шия поли и рокли. Дори уших възглавници и завеси за синъора Луси. Слухът се разнесе в квартала и скоро се наложи да шия по цял ден. Не взимах скъпо, но все изкарвах по нещо.

Маргарет сподели, че се чувства зле, защото само тя не работи. Започна да взима вестника от Анастасио и да чете обявите.

— Ето тази — заяви тя една сутрин, докато пиехме кафе и ядохме сладкиш. — Контеса Сесилиа де Бортоли търси бавачка, която да се грижи за двете ѝ прекрасни деца и да поеме част от домакинските задължения. Звучи идеално. Трябва да ѝ се обадя преди някой да ме е изпреварил.

Оказа се, че не е чак толкова идеално. Децата изобщо не бяха прекрасни, а контесата беше ужасно надута. Накара Маргарет да носи бяла униформа с дълга до земята пола и наред с домакинските задължения трябваше да сервира кафе и кексчета на гостите, все едно беше прислужница. Маргарет обаче каза, че апартаментът бил много красив, с високи тавани и мраморен под и било прохладно и в най-горещите дни. Понякога сутрин водеше децата в градината на вила Боргезе и сядаше край фонтана, докато те караха колела.

Седмиците минаваха бързо, бяхме заети и почти не се виждахме. Тъй като шиех по цял ден в малката стая, понякога се чувствах самотна.

— Знаете ли какво така и не направихме? — сподели Одри един неделен следобед, когато и трите се бяхме в пансиона. — Не отидохме на кафе в някое от заведенията на площад Навона, както пожела Катрин още като пристигнахме.

— Прекалено е скъпо — отвърна ѝ Маргарет. — Едно кафе струва шест пъти цената, която плащаме при Анастасио. Един бог знае колко е храната.

— Въпросът е в приключението, нали така? — сопна ѝ се Одри. — Да се облечем подобаващо, да си сложим червило и да седнем сред богатите. Можем да си го позволим един път.

На Маргарет сигурно вече ѝ беше писнало от богаташи, но знаеше колко много исках да отида.

— Три кафета няма да ни разорят — съгласи се тя.

Посмяхме се доста, докато се нагласим. Одри ме гримира с много по-силни цветове, отколкото аз бих използвала. Чувствах се като момичетата на сеньора Луси, но Одри не ми позволи да се измия.

После избрахме дрехите. Бях успяла да нашия доста неща и не се налагаше да обличаме полите с флоралните мотиви или износените дрехи, с които пристигнахме. Накрая всички изглеждахме фантастично и дори едно от момичетата в пансиона ни подсвирна одобрително, докато излизахме.

Всичко, което се говори за италианците е вярно — пощипването по дупетата, подсвирването, дори съскането през зъби, което изобщо не е приятно. Откакто бяхме пристигнали в Рим, привличахме много внимание и макар и отначало да беше приятно, бързо ни омръзна. Трите заедно обаче, нагласени и натъкмени, направихме безпрецедентен фурор. Пансионът на синьора Луси беше съвсем близо до площада, но, докато стигнем, дупетата ни посиняха от щипане.

— Честно, наистина ли мислят, че ни харесва? — попита Маргарет отвратена. — Сякаш някога ще изляза с мъж, който се държи така.

— Някои са много красиви обаче — рече Одри.

— Не ми пука — заяви Маргарет. — Няма значение как изглеждат, ако не могат да се държат прилично.

Спряхме в едно заведение до фонтаните, сервитьорът ни настани на една празна маса и взе поръчката ни. Беше прекрасно да стоим и да гледаме минаващите хора.

— Пийте кафето колкото можете по-бавно — предупреди ни Одри. — Не искам да тръгваме скоро.

Всички жени наоколо бяха красиво облечени, с лъскави коси и маникюр. Тежките им парфюми се смесваха в топлия въздух. През повечето време мълчахме, слушахме смеха им и потропването на чашите и приборите, докато споделяха скъпите си ястия.

Изведнъж Одри се усмихна.

— Какво? — попита Маргарет.

— Виждаш ли двете момчета ето там? Онзи кльоцавия, тъмния и другия, който има нужда от диета? За трети път минават покрай нас и двамата зяпат Катрин.

— Глупости — отсякох аз. Одри винаги привличаше вниманието на мъжете, после идваше ред на Маргарет. Понякога си мислех, че мъжете ме щипеха по задника, за да не ме обидят.

Четвъртия път, когато минаха обаче, вдигнах поглед и ми се стори, че наистина гледаха мен. Опитах се да не се засмея.

— Сигурно си мислят, че сме богати туристки, защото седим на маса на по чаша кафе, вместо да застанем на бара.

Маргарет се засмя, но после видя, че момчетата са застанали да пушат до фонтана. От време на време поглеждаха към нас.

— О, не! Чакат ни. На бас, че ще се спуснат да ни щипят, когато излезем от кафенето.

— Ами, тогава можем да направим само едно. Ще си поръчаме още кафе — предложи Одри. — Все ще се уморят да чакат.

Само че още бяха там, когато си тръгнахме. Кльощавият остави приятеля си и тръгна към нас.

— Извинете, мадам — повика ме той. — Моля ви, бих искал да говоря с вас.

Може би заради учтивия начин, по който се обърна към мен, опитвайки се да произнесе правилно всяка английска дума или защото беше първият мъж, който ме доближаваше без да ме ошципе по дупето, но сама себе си изненадах, когато се обърнах и отвърнах: „Да, добре.“

Приятелят му дойде при нас, заговорихме се и петимата неусетно обиколихме площада. Казвах се Джанфранко и Бепи и казаха, че са сервитьори в голям хотел наблизо.

— Много е хубав и е много скъп — каза сериозно Бепи, кльощавият. — Аз съм само помощник, но приятелят ми Джанфранко е главен сервитьор. Той е най-важният.

Веднага харесах Бепи. Другият, Джанфранко, изглеждаше прекалено сериозен, дори намръщен, но Бепи имаше хубава усмивка и ведро лице. Каза ми, че отскоро е в Рим и че не познава много хора.

— Джанфранко е единственият ми приятел. Познаваме се от съвсем малки. От едно село сме, Равено. Намира се в планина Базиликата. Много е красива. Един ден ще те заведа там.

Усмихнах се учтиво и се зачудих защо италианците сякаш се чувстваха задължени да говорят глупости пред жените. Поне двамата с Джанфранко знаеха къде да си държат ръцете.

Обиколихме четири-пет пъти площада и накрая Бепи се обърна към мен:

— Утре е почивният ми ден, но Джанфранко е на работа. Ще съм съвсем сам. Искаш ли заедно да се разходим из Рим? — успя някак да прозвучи нещастен и обнадежден. — Не ми причинявай цял ден сам — добави жаловито.

— Къде ще ходим? — опитах се да му устоя аз.

Бепи се усмихна.

— Ще те заведа на изложба и ще ти покажа света — заяви патетично той.

Одри прояви интерес.

— Звучи чудесно. Иска ми се да дойда и аз, но съм на работа.

— Аз също — унило се обади Маргарет.

— Значи се договорихме. Само ти и аз, Катрин — засия Бепи. —
Ще те чакам в десет до фонтана край кафето. Ще бъде прекрасно.

Когато си тръгнаха, забелязах, че Джанфранко се обърна и ме погледна. Имаше нещо у него, което ме караше да си мисля, че е ядосан.

Пиета остана доволна, че баща ѝ най-накрая се появи в историята. Макар и вече да беше късно, искаше да чуе всичко.

— Кажи ми какво стана на първата среща — насърчи тя майка си. — Какъв номер ти е извъртял?

— Не, не. Изморена съм и вече искам да си лягам — промърмори майка ѝ. — Ти също трябва да спиш. Остави плата и бягай в леглото. Сутринта ще купя храна за баща ти. Не мога да си представя какво си мисли за храната в болницата.

Пиета изпита чувство за вина.

— Държах те много до късно.

— Беше ми приятно да си спомня миналото. Сега обаче трябва да поспя. Утре пак ще ти помогна с роклята, ако баща ти няма нужда от мен.

— Нали ще ми разкажеш още? Оттам, докъдето стигна?

— Може би. Ще видим.

11

Пиета се събуди прекалено рано. Майка ѝ обикновено ставаше час по-късно. Слезе в кухнята да си направи кафе и го изпи още докато пари на стълбите.

Вече имаше мараня и със сигурност щеше да бъде горещ ден. Запълни времето си в кухнята като приготви закуска на майка си — извади любимата ѝ зърнена закуска, кана мляко, купа и лъжица и после постави на масата любимия ѝ вестник. Накрая свари чай.

Когато майка ѝ слезе в кухнята обаче, вече беше облечена за излизане.

— Не ми се закусва — заяви тя. — Искам да отида в болницата колкото може по-рано.

— Изпий поне една чаша чай.

— Не, не — отсече. — Искам да говоря с лекаря и да разбера какво ни чака оттук нататък. Ако всичко е наред, ще се прибера по някое време следобед. Ти остани и работи по роклята.

Пиета сама изпи чая си. Къщата беше тиха, нямаше и знак от Адолората — сигурно беше останала да спи при Идън. Вероятно не можеше да погледне никого в очите.

От една страна на Пиета никак не ѝ се искаше да се заключва пак в ателието с роклята на сестра си, но като започна работа, неприятното усещане премина. Докато шиеше, се замисли за историята от предната вечер. Все едно се беше случила на чужди хора, не на родителите ѝ. Пиета нямаше търпение да научи още. Искаше да разбере как са се влюбили родителите ѝ и как са се превърнали в хората, които бяха сега.

Майка ѝ обаче се върна късно следобед със зачервени очи и Пиета предположи, че е плакала.

— Какво казаха лекарите? Нещо лошо ли има? — попита бързо тя.

— Не, не — увери я майка ѝ. — Просто баща ти изглеждаше много по-добре сутринта и аз реших, че най-лошото е минало.

— А не е ли?

— Искат да правят разни изследвания. Рентген на сърцето, на кръвоносните съдове. Може да се наложи да вкарат тръбичка в артерията му, за да я разширят и кръвта да преминава свободно. Казват, че е рутинна процедура, но...

— Какво?

— Има рискове. Лекарят каза, че по-малко от два процента от пациентите умират по време на тази процедура, но все пак има опасност. Ами ако Бепи е от тези два процента?

— Не мисли такива неща, мамо — Пиета също много се притесни, но се опита да го скрие.

— Не мога да се въздържа — майка ѝ изкриви лице и за миг заприлича на изгубено дете. — Какво ще правя без него, Пиета? Как ще живея?

Пиета обви ръце около нея и двете останаха така за малко. Отдавна не се бяха прегръщали и отдавна не бяха споделяли емоциите си.

— Какво искаш да направя? — наруши мълчанието Пиета. — Искаш ли да дойда в болницата с теб? Да говоря отново с лекаря, за да сме сигурни, че това е правилното решение за папа?

— Не, не, да не занимаваме лекаря повече. Той е зает човек. А и баща ти вече е решил. Иска отново да е силен и няма да промени мнението си.

Останаха още малко в кухнята. Пиета направи чай и стопли малко замразена супа, но майка ѝ почти не прояви интерес.

— Ами сватбата? — попита Пиета, докато гледаше как майка ѝ бърка с лъжицата супата. — Може би Адолората трябва да я отложи.

— Не знам. Ако всичко върви добре, Бепи ще остане в болницата само още няколко дни. Ще се оправи до сватбата. Но ако...

— Всичко ще се оправи — настоя Пиета. — Трябва. Няма да променяме нищо и ще вървим по план.

— Добре — майка ѝ продължи да рови из храната. — Щом смяташ, че така е най-добре.

— Престани — Пиета взе още пълната купа от майка си, сложи я в мивката и избърса масата с кърпа. — Качи се за малко горе да ти покажа докъде съм стигнала с роклята. Изглежда много добре.

Когато влязоха в ателието, майка ѝ не се въздържа, взе иглата и зае мястото си на масата. Пиета седна до нея и двете започнаха да шият тихомълком, изгубени в едни и същи тъжни мисли, опитвайки се да си представят света без Бепи.

— Заедно сме от тридесет години — Катрин спря да шие за момент. — Трудно ми е да повярвам колко бързо мина времето.

— Разкажи ми за първата ви среща — насърчи я Пиета и закрепил поредния кристал. — Сигурно си била много нервна.

— Нервна? Да, разбира се — този път майка ѝ започна да разказва с охота. Сякаш намираще утеха в миналото. Гласът ѝ отново се промени и стана по-мелодичен, когато заговори.

На първата ни среща бях много нервна. Не че не бях ходила на срещи. Бях излизала с две приятни момчета в Англия, но тогава всичко беше като по учебник. И двамата първо дойдоха да говорят с родителите ми и ме изпратиха рано до вкъщи. С тях обаче не се бях чувствала така, както се чувствах с Бепи. Много го харесвах и отчаяно исках и той да ме хареса.

Одри и Маргарет бяха много развълнувани, а аз изпаднах в паника.

— Не мога да обикалям сама цял ден с него. За какво ще си говорим толкова време? — не спирах да повтарям.

— Ще те заведе на изложба и ще имате много теми на разговор — успокой ме Одри и леко се намръщи. — А и не е нужно да си говорите през цялото време.

За да избира какво ще облека, се наложи да извадим всичките си дрехи по леглата. Избрах полата на цветя, красива синя блуза и сандали, които бях купила от пазара и които се редувахме да носим.

— Пак аз ще те гримирам — предложи Одри.

— Не — поклатих глава. — Този път искам да изглеждам като себе си.

През нощта постоянно се будех и си мислех за Бепи — за слабото му тяло, за топлите му кафяви очи и за усмивката му, разбира се. Както и за равните му бели зъби, които, както по-късно научих, бяха достатъчно здрави да счупят орех.

Събудих се рано. Бях истинско кълбо от нерви. Не ми отне много да се приготвя, макар че дълго време се мотах с гримирането — очертавах веждите си с молива на Одри, слагах спирала, начервявах устните си и после измивах лице и започвах отначало. Когато тръгнах, беше още рано и реших да се отбия за кафе при Анастасио.

Одри беше там и ме погледна многозначително.

— Изглеждаш добре.

— Благодаря.

Знаеше, че съм нервна и не спря да ми носи пасти и кафе с мляко, докато не стана време да тръгвам. После бутна слънчевите си очила през бара към мен и каза:

— Сложи ги, отиват ти. И се забавлявай.

Бепи ме чакаше на площада, крачейки нетърпеливо. Спрях и се скрих сред хората, за да го погледам. Беше се постарал да изглежда добре, явно се беше опитал да укроти косата си и внимателно беше изгладил бялата си риза с къси ръкави. Аз обаче не можех да се насиля да измина няколкото стъпки до него.

После той вдигна поглед, видя ме и усмивката изцяло промени лицето му.

— Bella Катерина, ти дойде! — каза той и ме целуна леко по двете бузи. — Много се радвам да те видя. Част от мен се притесняваше, че няма да се появиш.

— Та, къде е изложбата? — попитах аз.

— Трябва да вземем метрото. Не се тревожи, няма нищо сложно.

Настоя да плати билета ми и когато влакът пристигна и се заклати през тунелите, ме хвана за ръката. Държеше ме нежно — ако исках, лесно можех да го пусна.

Слязохме на станция, наречена „Еспозиционе“.

— Това не е ли италианската дума за изложба? — попитах.

— Точно така — кимна той и отново зърнах за миг белите му зъби.

Мислех, че ще ме заведе на музей или галерия, затова се обърках, когато излязохме от метрото. Бяхме в новата част на града, където имаше широки булеварди и нови жилищни сгради. Не се виждаха музеи.

Заведе ме в малък парк и седнахме на една пейка до фонтана. С театрален жест той извади нещо от джоба си и го постави на пейката

до мен. Изненадах се, когато видях, че е карта на света.

— Заповядай. Моля, седни — покани ме той. Тонът му беше учтив, но се усмихваше широко.

— Не разбирам. Къде е изложбата?

— Намираме се в Еспозиционе и аз ти показвам света. Нали така? — той махна с ръка към картата и започна да се смее, но спря, когато забеляза изражението ми. — Съжалявам, Катерина, беше шега. Май не ти е особено забавно.

— Не — исках да избягам, но не бях сигурна, че ще намеря обратния път. — Караш ме да се чувствам глупаво.

— Съжалявам — повтори той. Вече не се усмихваше. — Много исках да прекарам деня с теб. Джанфранко ми каза, че правя грешка. Каза, че ще се ядосаш, но аз бях сигурен, че ще те разсмея.

— Все още не разбирам. Защо просто не ме заведе в Колизея или на Испанските стъпала?

Той сви вежди.

— Всички ходят там. Всички туристи. Исках да направя нещо специално и да те изкуша да излезеш пак с мен. Исках да ти се харесам.

Не знаех какво да правя, затова седнах върху картата на света. Бепи седна до мен и изпитах чувството, че отчаяно иска отново да хване ръката ми. Премести ръка по-близо до мен по картата. Гледах как пръстите му се озоваха наред синия океани въпреки себе си, започнах да се смея. След това вече беше невъзможно да спра. Бепи ме погледна изненадано за момент и също прихна. Смяхме се до сълзи, а хората забързваха крачка, когато минаваха покрай нас и обръщаха глави в друга посока.

— Другия път ще те заведе на Колизея — обеща той, когато се успокоихме. — Или на Испанските стъпала.

— И повече никакви изложби.

— Добре — съгласи се той.

Позволих му да вземе ръката ми и говорихме, докато огладняхме. После от едно заведение си купихме сандвичи, върнахме се в парка и продължихме да говорим. Разказа ми как баща му починал, когато бил малък и как майка му се борила за оцеляването им. Беше напуснал дома да изкара военната си служба и после останал в Рим. Работеше в

хотела с Джанфранко и изпращаше по-голямата част от заплатата си на майка си и сестра си.

Аз също му разказах за живота си. Стори ми се ужасно скучен, докато не стигнах до пътуването на стоп до Италия.

После му позволих да ме целуне нежно, докато още държеше ръката ми. Беше прекрасно, но в един миг ръцете му ме притиснаха силно и аз, като добро момиче, бързо се дръпнах:

— Не, не!

Когато започна да се стъмва, взехме обратно метрото и се разходихме по площад Навона, гледайки богатите на масите около площада.

— Не съм като тях — обърнах се аз към него.

Той се усмихна и ме целуна бързо по бузата.

— Още не, може би — отвърна.

Одри ми каза, че съм жалка, но не можех да спра да говоря за Бепи. Не спирах да мисля за него, докато шиех сама в стаята и щом се появи някой, веднага заговарях за него. Външният вид на Бепи не ме интересуваше изобщо, важното беше, че не се бях чувствала толкова добре с никое момче досега. Може би абсурдната му шега, че ще ми покаже света беше стопила леда, но имах чувството, че мога да говоря с него толкова свободно, колкото с Маргарет или Одри. За следващия си почивен ден Бепи ме покани да отидем на Римския форум и през цялото време си мислех дали отново ще ме хване за ръка, докато се разхождаме из руините.

— Защо говори толкова добре английски? — зачуди се Маргарет.
— Нали каза, че идва от малко планинско село на юг? Нещо не се връзва.

Аз го защитих:

— От известно време е в Рим, нали? Може да се е запознал с англичани — Маргарет завъртя очи.

— Да, бе.

— Какво трябва да значи това?

— Честно, Катрин, толкова си наивна! Не е ли очевидно? Ти не си единствената англичанка, на която Бепи показва света.

— Тоест повече няма да го видя? Явно това искаш да кажеш — бях на ръба на сълзите.

Одри въздъхна:

— Не сме казали такова нещо. Само не се влюбвай лудо в него след първата среща, това е.

Съгласих се да не се увличам, но, разбира се, вече беше прекалено късно. Бепи ме беше очаровал и половин ден си спомнях първата си среща с него, а другата половина си представях какво ще се случи на втората.

Затова когато отидох на площад Навона до фонтана и видях, че приятелят му Джанфранко е с него, останах разочарована. Отначало се надявах Джанфранко да остане за по кафе и да си тръгне. Той обаче дойде и на Форума и после и на Колизея.

— Дано нямаш нищо против него — обърна се към мен Бепи, когато Джанфранко отиде да купи сладолед и ни остави за малко насаме. — Днес и той има почивен ден и не исках да го оставям сам.

— Не, разбира се. Радвам се, че и той дойде — излъгах аз.

Колкото повече опознавах Джанфранко, толкова по-малко ми харесваше. Имаше нещо странно в отношението му към Бепи. Държеше се някак наставнически. А и сякаш постоянно се опитваше да се изтъкне, че има по-добра работа и че печели повече от нас. Очевидно беше, че се мислеше за лидер, но Бепи или нямаше нищо против, или изобщо не му правеше впечатление.

Никога не знаех кога намръщеният и сериозен Джанфранко ще се появи до фонтана с Бепи. Беше с нас, когато се разхождахме в градината на вила Боргезе или из тесните улици на квартал Трастевере. Беше с нас, когато видях за пръв път Сикстинската капела и дори седя с нас край фонтана ди Треви. Винаги се преструвах, че компанията му ми е приятна. Когато обаче тръгнах от пансиона на синьора Луси, се молех Бепи да е сам. Създадох си ритуали и молитви. Ако изпия едно кафе, не две, той няма да дойде. Ако видя три монахини на улицата, Бепи ще е сам. Бяха глупости, но започнах да вярвам в тях.

По-голямата част от Рим видяхме в компанията на Джанфранко. Разглеждахме музеи и галерии, изминавахме километри на ден. Веднъж той настоя да спрем да прием чай и да хапнем кексчета в хотела, където работеха. Изглеждаше горд, че сме там, извади портмонето си и настоя да плати цялата сметка. Аз обаче се чувствах не на място в луксозния стол сред извисяващите се мраморни колони и големите тъмни маслени картини на починали отдавна хора.

Когато бяхме сами с Бепи, обикновено не отивахме далеч. Стигахме до фонтана ди Треви, сяддохме и говорехме цял следобед. Щом се стъмнеше и уличните лампи светнеха, ме хващаше за ръка, говореше ми нежно и аз му позволявах да ме целуне. Веднъж останахме толкова късно, че хората, които почистваха улицата ни помолиха да се преместим.

Одри и Маргарет се отказаха да ме съветват, но понякога лежахме в тъмното и си говорехме за Джанфранко. Никой не можеше да разбере защо продължаваше да излиза с нас. Беше ужасно изнервящо, защото аз исках да съм насаме с Бепи.

— Излизаме в неделя. Ще ме водят на някакъв хълм, откъдето имало прекрасна гледка към Рим. Ще дойдеш ли, Маргарет? — примолих ѝ се аз.

Беше прекалено тъмно, за да видя изражението ѝ, но знаех, че прави физиономия.

— Моля те — настоях отново.

— О, Катрин!

— Ще бъде забавно. Ще ядем сладолед и ще се снимаме.

— Но аз дори не харесвам Джанфранко. Той е дундест и винаги изглежда нещастен. Ако дойда, ще си помисли, че се интересувам от него.

— Не, няма — уверих я аз. — Ще кажа онова, което Бепи винаги казва. Че е почивния ти ден и че не съм искала да те оставям сама.

Одри изсумтя приглушено. Беше пъхнала глава под завивките, но очевидно слушаше.

— Защо не помолиш Одри да дойде с теб? — изстена Маргарет.

— Защото знам, че ще откаже — признах аз. — О, моля те, Маргарет! Моля те!

Беше прекалено добра да откаже. И така, в неделя сутринта се срещнахме с Бепи и Джанфранко край фонтана. Бяха взели назаем два мотопеда от колегите си сервитьори в хотела и двете се качихме зад тях на мотопедите. Обвих ръце около кръста на Бепи и улових погледа на Маргарет, докато неохотно направи същото с Джанфранко.

Включихме се в трафика. Джанфранко беше пръв и често-често надуваше клаксона. Притесних се, че се фука като кара бързо.

— Кажи му да намали, Бепи. Не бързаме за никъде — извиках аз, но никой не ми обърна внимание.

Беше топла сутрин и лек вятър развяваше косите ми, докато изкачвахме стръмния хълм на мотопедите. Пристигнахме и останах доволна, че се съгласих да дойда. Имаше тераса със стар каменен парапет, а гледката към Рим беше най-прекрасното нещо, което някога бях виждала. Всичко беше като на длан — куполите, фонтаните, покривите, виещата се през града река. Започнаха да звънят камбани.

— Bella, eh? — попита Бепи.

Облегнах глава на рамото му и го хванах за ръка.

— Да, bella.

Джанфранко донесе за всички силно, сладко кафе в картонени чаши от крайпътното заведение и тръгнахме да се разхождаме по терасата. Забелязах, че Джанфранко избягваше Маргарет. Почти не я поглеждаше, а когато тя му зададеше въпрос на почти идеален италиански, той свиваше рамене и изсумтяваше нещо в отговор.

Бепи хвърли празната си картонена чаша в една кофа за боклук и стисна ръката ми.

— Катерина, искам да ти кажа нещо — беше сериозен.

— Какво?

Нима щеше да ми кажа, че повече не иска да ме вижда? Или пък че някоя от другите му англичанки се е върнала? Знаех, че тревогата пролича в гласа ми.

— Какво се е случило?

— Имам лоши новини — обясни той. — Получих писмо от сестра ми Изабела. Пише, че мама е болна от седмици. Има болни гърди и често ѝ създават проблеми. Този път обаче Изабела е сериозно притеснена. Исква да се върна в Равено.

— За колко време? — той сви рамене.

— Не знам.

— Ами работата ти?

Той направи гримаса:

— Няма да ми запазят мястото. Има и други хотели. Все ще намеря нещо като се върна.

— Значи ще се върнеш? — не можах да скрия надеждата в гласа си аз.

Пръстите му погалиха лицето ми.

— Да, разбира се, че ще се върна, Катерина. Не се тревожи, вече се погрижих да не си сама, докато ме няма. Помолих Джанфранко да

се грижи за теб.

Може да е клише, но сърцето ми наистина се сви.

— Не искам да го притеснявам — рекох. Казах го от учтивост, но Бепи не разбра думите ми така.

— Скоро ще стане достатъчно горещо за плаж — продължи той.
— Джанфранко ще те заведе.

— Не искам да ходя на плаж с Джанфранко — примолих се аз. — Искам с теб — видях как Джанфранко ни хвърли мрачен поглед, но не ми пукаше дали чува или не.

— Плажовете тук не струват — не спираше Бепи. — Почакай да видиш какво е на юг. Един ден аз ще те заведе, обещавам.

— Но не сега?

— Не — горчиво отвърна той. — Майка ми е болна и иска да види сина си.

— Кога тръгваш?

— Утре рано сутринта. Днес е последният ни ден. Джанфранко ще се грижи за теб и ще те пази, докато се върна.

Пуснах сълзите си да текат на воля. Бепи не се смути. Изтри очите ми с подадената от Маргарет кърпичка и целуна мокрите ми бузи.

— Джанфранко ще се грижи за теб — повтори той.

12

Опитвах се да избягвам Джанфранко, доколкото можех. Животът ми в Рим обаче беше доста еднообразен, а и той знаеше къде да ме намери. Обикновено сутрин ходех в заведението на Анастасио да говоря с Одри и да пия кафе, докато беше още рано и спокойно. Тя беше започнала да работи на две смени, за да печели повече и заделяше каквото може. Дори почти спря да си купува цигари. Пушеше само по една или две на ден. Не ми беше казала нищо, но бях забелязала, че си пише с едно от войничетата, които ни взеха на стоп. Той беше напуснал армията и се беше върнал в Ню Йорк. Чудех се дали Одри не спестява пари, за да отиде при него, но не посмях да я попитам. Изобщо не ми се искаше триото ни да се разделя.

От друга страна, то вече се беше разделило. Два дни след като Бепи тръгна, Маргарет замина с контесата и семейството ѝ. Всяко лято ходели в лятната си вила в Батипаглия за поне два месеца, за да избягат от жегата в града. Бяхме получили едно писмо от нея и останахме с впечатлението, че е много самотна. Пишеше, че единствената ѝ утеха е прочутата моцарела от биволско мляко.

Аз също бях самотна. След час или два в компанията на Одри сутрин, се затварях за цял ден да шия. Бепи ми липсваше ужасно много. Всичко беше много по-различно, когато бяхме заедно. Понякога се разхождах из Рим сама и сядах край фонтана ди Треви или на Испанските стъпала, но се чувствах дори още по-тъжна и самотна.

Затова и когато Джанфранко дойде да ме търси в една слънчева неделна сутрин в заведението на Анастасио, изпитах едва ли не благодарност. Привидно беше все същият — както винаги беше използвал прекалено много одеколон и силно беше зализал косата си, но имаше и нещо различно. Не след дълго осъзнах, че той се усмихваше. Усмивката променяше лицето му и го караше да изглежда много по-дружелюбен. Поради някаква причина мрачното му настроение се беше изпарило.

— Ще те заведа на плаж — каза ми той. — Денят ще бъде горещ и край морето ще е много приятно.

Одри облегна лакти на бара и раменете ѝ увиснаха.

— О, плажът! Би било прекрасно. Катрин, ревнувам. Днес тук ще е горещо като в пещ.

— В колата, която взех назаем, има място и за теб. Можеш да дойдеш, ако искаш — учтиво каза Джанфранко.

— О, да! Ела, Одри. Помоли Анастасио да ти даде един почивен ден — примолих ѝ се аз.

Личеше си, че се изкушава, но поклати глава.

— Не, вече му казах, че ще работя цял ден и трябва да го направя. А и парите ми трябва.

Джанфранко се усмихна отново.

— Значи ще сме аз и ти, Катерина.

Стреснах се като чух да използва името, с което Бепи ме наричаше. Изведнъж изпитах угризение на съвестта, че цял ден ще бъда в компанията на друг мъж, макар и да беше най-добрият му приятел и Бепи изрично да го беше помолил да ме наглежда.

— Може би трябва да изчакаме Одри да има почивен ден и да отидем заедно — предложих. Джанфранко не пожела и да чуе.

— Ще я вземем с нас следващия път — обеща той. — Бързо върви и си пригответи нещата. Чака ни дълъг път и трябва да тръгваме.

Остана в заведението, докато аз отида до пансиона на синьора Луси да взема банския си и шапката за слънце. През цялото време се чудех за какво ще си говоря с Джанфранко по време на пътуването и се чувствах малко неудобно, че ще съм насаме с него в колата. Не можех да се измъкна. Пригответих багажа си и се върнах в заведението.

Джанфранко говори почти през цялото време. Разсмиваше ме с историите за щуротиите, които с Бепи бяха правили като деца. Двамата бяха заедно, откакто се помнеха. Били прекалено бедни, за да могат да си позволят играчки и често дори нямали какво да ядат. Затова обикаляли планината край селото, строяли укрепления, катерели се по дърветата и ловели малки птици. Представих си Бепи като момче — кльоцаво хлапе с протрити къси гащи, вечно обелени колене и потъмняла от слънцето кожа. Чувствах се щастлива, когато Джанфранко говореше за него.

Пътят до плажа беше прав и дълъг и когато наближихме, попаднахме в задръстване. Макар всички прозорци да бяха отворени, в колата беше жежко и откровено завиждах на момичетата, които минаваха край нас на скутери с развени от вятъра коси.

Джанфранко наду клаксона и започна да си вее с ръка. На горната му устна беше избила пот, пот течеше и от челото му.

— Уф, всички отиват на плаж днес. Това е абсурдно. У дома няма задръствания и плажовете са милион пъти по-хубави — отново наду клаксона и изпсува тихо.

Когато пристигнахме, плажът също беше пренаселен. Цели семейства се бяха настанили на шезлонги под чадъри; някои носеха сгъваеми масички, които бяха отрупали с паста, опаковано във фолио месо, хляб с хрупкава коричка и сирене. Красиви момичета се печеха на слънце, възрастни мъже играеха карти, младежи играеха с бухалки и топки, децата строяха замъци от пясък. Навсякъде се чуваха шумни разговори и смях.

Намерихме празно местенце и опънахме кърпите си. Джанфранко беше взел назаем малък плажен чадър на райета и го заби в пясъка.

— Не нося храна — извини се той. — Наблизо обаче има едно заведение и по-късно може да хапнем пица.

Съблече дрехите си и ластика на банските му се впи под корема му. Коремът му беше мек и бял, приличаше на топка моцарела, но той очевидно не се срамуваше от това. Никой тук не се притесняваше от външния си вид, осъзнах аз. Имаше възрастни жени с увиснали бедра и млади майки, още невъзвърнали фигурите си, но всички бяха по бански и на никого не му пукаше как изглежда.

Аз обаче се чувствах неловко, когато събух полата и съблякох блузата си. Когато останах само по бански, усетих погледа на Джанфранко върху себе си.

— Отивам първо да поплувам — казах му аз. — Няма да се бавя.

Изпитах облекчение, когато се озовах в прохладната вода. Джанфранко не ме последва, но седна и ме гледаше през цялото време, докато плувах сред хората все по-навътре в морето. Бях добър плувец. Татко ме водеше на басейн всяка седмица и през лятото винаги ходехме за по няколко дни в Брайтън да плуваме. Тук беше различно.

Водата беше по-топла и по-солена и синьото беше по-ярко и наситено. Обърнах се по гръб и слънцето погали лицето ми. Все едно бях в рая.

Когато излязох от водата, Джанфранко настоя да намаже гръба ми с олио.

— Така тенът ти ще стане по-хубав — обясни той. Почувствах се неловко. Ръцете му бяха меки и усещането да ме масажира с ароматни масла по гръба беше прекалено странно, за да бъде приятно.

След малко задряхах и когато се събудих видях, че Джанфранко е донесъл парчета пица и бутилки студена кока-кола със сламки.

— Реших, че може да огладнееш — обясни той.

— Да, гладна съм. Сигурно е от морския въздух.

Отново се почувствах неловко. Споменът за ръцете му върху гръба ми и факта, че седяхме полуголи на една хавлия ми се струваха някак не на място. Искаше ми се да не бяхме сами.

— Какво ли прави Бепи сега? — казах и отхапах от мазната, чеснова пица. Джанфранко сви рамене.

— Сигурно тича по сестра си и майка си. Те ще са на седмото небе, че го виждат.

— Каква е сестра му? — попитах като отчаяно се надявах разговорът да продължи.

— Изабела? Приятно момиче е.

— Красива ли е?

— Не особено... Не, не мисля. Но е добро момиче. Грижи се за майка им — Джанфранко засенчи очи с ръце, за да ме вижда по-добре. — Не е красива като теб, Катерина — добави нежно той.

Не отвърнах. Изядох пицата си, легнах и затворих очи. Исках да се направя на заспала. Чух, че Джанфранко тръгна към морето — подскачаше по горещия пясък колкото може по-бързо. Лежах и се чудех какво да правя. Сигурна бях, че не това имаше предвид Бепи, когато беше помолил приятеля си да се грижи за мен.

Бяхме на плажа цял следобед, плувахме и се пекохме на слънце. Накрая и двамата бяхме почервенели. С облекчение използвах този факт, за да се облека.

— Хайде да отидем до заведението, да пийнем студена бира и да хапнем маслини преди да се приберем — предложи Джанфранко. — Не искам да попадам в задръстване и на връщане.

На терасата на заведението се усещаше лек бриз. Седнахме на сянка и се загледахме в плажа.

— Имам почивен ден в сряда — уведоми ме Джанфранко. — Искаш ли пак да дойдем тук или предпочиташ да отидем другаде?

Последното, което исках, беше да прекарам още един ден насаме на плажа с него.

— Да отидем другаде — предложих.

— Добре. Ще питам дали пак мога да взема колата и ще измисля нещо.

На връщане говори за хотела, където работи. Вече бях чувала повечето от историите от Бепи. Знаех всичко за готвача, който изпивал по една бутилка вино до обяд и че с единия от сервитьорите се скарали за бакшишите, но въпреки това слушах учтиво. Предпочитах да ме отегчава с глупави истории, отколкото да ми прави комплименти.

— Значи до сряда — каза той, когато ме остави пред заведението на Анастасио. — Бъди готова рано сутринта, за да имаме цял ден на разположение.

Исках само да говоря с Одри. Кожата ми беше солена и суха от водата, но не отидох до пансиона да се изкъпя. Вместо това тръгнах право към заведението и заварих Одри да си вее с лъскаво списание.

— Ти си истинска късметлийка — рече, щом ме видя. — Плува, нали? Трябваше да дойда. Така или иначе днес е истинско мъртвило. Е, може би следващия път.

— О, да, моля те, другия път ела с нас — съгласих се пламенно аз. Одри вдигна вежди.

— Защо? Какво се е случило?

Почувствах се глупаво, защото Джанфранко не беше направил нищо лошо. Всъщност се беше държал по-добре от всякога. Имаше обаче нещо тягостно, нещо което ми се струваше нередно.

— Тогава не излизай повече с него — посъветва ме Одри, когато ѝ разказах. — Просто откажи.

— Но аз вече се съгласих и Бепи искаше да... А и ще бъде грубо — проплаках аз. — Моля те, ела с нас в сряда. Ако дойдеш, ще е различно — тя не ми повярва.

— Може би... Не знам.

— Не можеш да работиш постоянно.

Тя направи гримаса:

— Проблемът е, че няма да работя още дълго тук. Успях да спестя достатъчно да си платя билета до Америка. Заминавам за Ню Йорк да видя Луис. Той е онзи, по-тъмният войник. Взеха ни на стоп, помниш ли? По-красивият е. Знаеше ли, че си пишем?

— Да.

— Не ми е приятно, че те оставям, Катрин. Беше прекрасно, но... Ядосах се.

— Мислиш, че си влюбена в онзи американец?

— Може би... Ами... не знам — извърна глава и погледна през прозореца.

— Бяхме в една кола с него по-малко от ден. Почти не го познаваш, а ще преминеш половината свят, за да си с него?

— Недей така, Катрин — каза тъжно Одри.

— Звучи много глупаво, това е.

— Знам, знам. У него обаче има нещо. Помниш ли как се почувства, когато се запозна с Бепи? Как не можеше да спреш да мислиш за него? Същото е при мен. Не спирам да мисля за Луис, но не ви казах нищо, защото ми се струваше безнадеждно. После обаче започнахме да си пишем и постепенно се опознахме. Може би той е човекът, когото търся, Катрин. Ако не отида в Америка, никога няма да разбере.

Впих поглед в нея. Одри винаги търсеше приключения. Животът ѝ беше низ от вълнения. Не ми се искаше да я изгубя.

— Не искам да заминаваш... — осъзнах, че плача.

— О, Катрин — тя заобиколи бара и ме прегърна. — Знам, знам. Тя също се разплака и погали косата ми.

— Вероятно нищо няма да излезе и ще се прибера, лазейки по корем да моля Анастасио да ме върне на работа.

— Но, ако се получи, ще останеш ли в Ню Йорк? — тя седна на стола до мен.

— Честно казано, не съм мислила толкова далеч. Бях прекалено заета да събирам пари за пътуването до там и да си представям срещата с Луис.

— Разбирам те.

— Ами ти? — попита ме тя. — Какво ще правиш? Ще се прибереш ли в Лондон или ще отидеш до Батипаглия да видиш Маргарет?

— Не, ще остана в Рим и ще чакам Бепи. Обеща да се върне.

— Но ще се справиш ли сама? — изкривих лице в гримаса.

— Няма да съм сама. Нали Джанфранко се грижи за мен?

И двете се засмяхме и се прегърнахме отново. Одри наля и на двете ни по чаша кампари и лимонада и вдигнахме тост за бъдещето ѝ в Америка.

— Кога тръгваш? — попитах аз.

— След две седмици. Вече запазих билет и казах на Анастасио. Понеже съм страхливка, все отлагах да кажа на теб. Знаех, че ще бъде ужасно.

Не можех да си представя как ще се справям в Рим без нея. Изпих питието си и тръгнах съм пансиона на сенъора Луси, където можех да заровя глава във възглавницата и да се наплача.

Последните две седмици на Одри в Рим минаха като миг. В деня преди да замине отидохме на плаж, но бяхме прекалено тъжни, за да изкараме добре.

— Страх ме е, Катрин — сподели тя, докато седяхме на пясъка. — Ами ако не го харесам, като го видя?

Честно казано и аз си мислех същото, но не очаквах и Одри да се притеснява за това. Напоследък изглеждаше различна, не толкова уверена, някак по-уязвима. Отдавна не я бях виждала да тръска глава.

— Ако нищо не стане, ще се върнеш — успокоих я аз. Тя впери поглед в морето.

— Не знам дали някога ще се върна пак тук — рече тя и се намръщи. — Какво ли ще стане с нас? С теб, мен и Маргарет? Дали някога ще се видим отново?

Бъдещето ме притесняваше от мига, в който срещнах Бепи. Не можех да си представя живота без него, но беше невъзможно да останем заедно. Животът ни беше прекалено различен, световите ни бяха прекалено далеч един от друг.

— Нямам представа — казах накрая. — Аз съм като теб. Мисля само кога ще видя Бепи отново. Не мога да планирам нищо след това.

После Джанфранко дойде със студени бутилки кока-кола, които бавно изпихме на слънце, докато слушахме щастливите гласове на плажуващите около нас. Опитвахме се да не мислим много-много за онова, което ни предстои.

Пиета забеляза, че майка ѝ отново беше зарязала шиенето и изцяло се беше потопила в историята. На моменти сякаш изобщо забравяше, че някой я слуша. През повечето време, докато говореше, гледаше през прозореца. Не виждаше нито небето, нито зеленчуковите лехи в градината — само миналото.

Докато работеше върху плата и покриваше все по-голяма площ с кристали, Пиета се замисли за любовта и колко трудно е понякога да я намери човек. Майка ѝ я беше открила край един фонтан в Рим, приятелката на майка ѝ Одри я беше срещнала в кола на път из Швейцария. Пиета отдавна се надяваше нещо такова да се случи и на нея. Един ден най-неочаквано да попадне на мъж, за когото ще поиска да се ожени. Засега обаче, мъжете, с които се запознаваше по баровете и в клубовете се интересуваха от нея само за вечерта. С малко повече късмет, се задържаха месец-два. После започваха да мърморят, че имат нужда от повече пространство или просто спираха да ѝ се обаждат.

Адолората все казваше, че така се случва, защото е прекалено напориста, но Пиета не беше съгласна. Когато наближи тридесетте, вече беше убедена, че не съществува подходящ за нея мъж. Че ѝ е писано да е сама. Затова се съсредоточи върху шиенето на сватбени рокли за другите, слушаше любовните им истории и плановете им за брака и се опитваше да не мисли много. Сега обаче, докато майка ѝ разказваше, Пиета се зачуди дали не се е отказала прекалено рано.

Пиета знаеше, че няма да може да заспи. Пи мляко, затопли стаята, взе си вана — направи всичко необходимо да се наспи добре през нощта. Когато легна и затвори очи, усети умора в тялото си, но съзнанието ѝ отказваше да се изключи. То се виеше около любовната история на родителите ѝ и ѝ напомняше, че ако нещата се развиеха зле, всичко щеше да се срине. Представи си баща си в нормалното ежедневие — как играе карти пред „Малката Италия“, как копае в градината и как през цялото това време артериите му бавно са се запушвали, без изобщо някой да заподозре. Това я накара да се замисли как ще се справят без него.

Посред нощ тя стана и слезе в ателието, за да се възползва доколкото може от безсънната нощ. В крайна сметка обаче се притесни, че умората ще се отрази на качеството на работата ѝ, затова остави роклята и се върна в леглото.

С облекчение забеляза, че навън започва да просветлява и че вече няма смисъл да се насилва да спи. Включи лампата до леглото си и взе тетрадка и химикал, за да направи списък на нещата, които искаше да пита лекаря, ако ѝ се отдадеше възможност.

Пиета правеше силно турско кафе, когато чу майка си да слиза по стълбите.

— Спа ли? — попита Пиета, когато се появи, макар и да знаеше отговора.

— Дремнах малко.

— Защо не се върнеш в леглото? Тази сутрин аз ще отида при папа — майка ѝ поклати глава.

— Не искам да оставам тук сама, Пиета. А и искам да го видя.

— Изглеждаш изтощена.

— Ти също. По-добре ти върви се наспи.

Накрая двете заедно отидоха в болницата. В таксито мълчаха, бяха нетърпеливи да стигнат, но и се страхуваха от металната миризма на сградата и безкрайните стаи, пълни с болни и натъжени роднини.

Бепи видимо се успокои като ги видя.

— Не мога да спя тук — оплака се той, след като ги целуна. — Много е шумно, постоянно влизат и излизат някакви хора... А няма никого, когато нещо ти потрябва.

Пиета забеляза малка книга до леглото на баща ѝ. На корицата с обикновен шрифт пишеше: „Твоята ангиопластика: какво те чака“. Взе я и започна да чете, докато майка ѝ се суетеше с чаршафите и наливаше кафе от термос в пластмасова чаша.

— Не звучи кой знае колко страшно — започна тя. — Пише, че се поставя местна упойка и че не е нужно да лежиш дълго в болница след операцията. После трябва да взимаш лекарства и да внимаваш какво ядеш. Повече никакво масло, сирене и прошуто, папа.

— Така казват — отвърна унило баща ѝ. — Вчера ми донесоха извара и салатата за вечеря. Нямахме вкус на нищо. Какъв е смисълът?

— Важното е, че ще си добре, Бепи — скара му се Катерина. — Поне ще си жив и ще можеш да ядеш извара. Слава богу, че Федерико бързо е извикал линейка и веднага са те докарали.

— Да, слава богу — съгласи се Бепи. — Обичам ресторанта, но не искам да умра в него.

Прекараха сутринта там, опитваха се да го разсеят и успокоят. Пиета се измъкна да купи вестник, още кафе и цветя да украси стаята. Когато се върна, майка ѝ плачеше, а Бепи се опитваше да я успокои.

— Заведи я вкъщи — обърна се той към Пиета. — Не е добре за нея да се застоява в болницата.

— Не, не, искам да остана — запротестира майка ѝ. — Защо разни хора все ми казват какво да правя? Върви си легни, прибирай се вкъщи... Мога сама да решавам за себе си. Не съм дете.

— Имаме още много работа по роклята, мамо — напомни ѝ Пиета. — Добре би било да дойдеш да ми помогнеш малко.

— Стига глупости. Не се нуждаеш от помощта ми. А и говоря повече, отколкото шия.

— Но ми харесва да си при мен.

— О, добре тогава — предаде се тя. — Дай ми още пет... десет минути. Изчакай навън. Искам да се сбoguвам с баща ти както трябва.

Кристалите по плата вече образуваха изящни фигури, шевът беше много прецизен. Пиета обаче не преувеличи като каза, че остава още много работа. Пръстите ѝ вече бяха схванати, а очите ѝ уморени

от дългите часове над плата. Утеха ѝ беше единствено мисълта, че ще чуе следващата част от историята на майка си.

— Разкажи ми какво се случи, когато Одри напусна Рим — насърчи я Пиета, още щом седнаха да шият. — Наистина ли остана сама?

— Нямах избор.

— Всичко наред ли беше?

— Не съвсем. Всъщност не се чувствах изобщо добре.

Анастасио ме спаси първите две седмици, когато останах без Одри. Предложи ми да работя на смени в бара и макар и да се притеснявах, че няма да се справя, се съгласих. В Рим беше станало доста по-спокойно, тъй като много семейства бяха заминали за летните си вили и предполагам, че Анастасио щеше да се справи и без мен, но беше мил човек и със сигурност беше усетил как се чувствам.

Понякога Джанфранко идваше в заведението, поръчваше си нещо и ме гледаше как работя. Често изпитвах усещането, че се държи някак собственически спрямо мен, за да знаят редовните клиенти, че съм заета. Анастасио така и не каза нищо, но имах чувството, че не го харесва особено.

Оказа се, че не съм чак толкова зле като сервитьорка. Опитвах се да запомня какво пиеха клиентите и колко силно обичаха кафето си. Не предлагаме много храна, само сладкиши сутрин и малки плата хляб, моцарела и салам по-късно през деня. Тук хората идваха да се видят, да презаредят и да си починат преди да се впуснат в ритъма на деня. Редовните клиенти започнаха да ме заговарят и постепенно научих доста неща за тях — имената на децата им, с кого са се скарали, техните надежди и планове. Не говорех много за себе си, защото не исках някой да разбере, че съм сама в Рим. Или някой да се досети, че с всеки изминал ден притесненията ми, че Бепи няма да се върне, се засилваха все повече и повече.

Получих няколко кратки писма от него, но почеркът му беше странен, а думите бяха набързо надраскани и едва успявах да ги разчета. Купих си много хартия и когато не работих в бара и нямах за шиене, пишех дълги писма на него и Маргарет. Разказвах им много различни неща. На Маргарет споделях всичко за Джанфранко,

включително колко неловко се чувствах понякога в негово присъствие. На Бепи описвах смешните случии с клиентите на заведението. Веднъж в седмицата пишех писмо до родителите си и това ми създаваше сериозни главоболия. Не можех да им кажа, че Одри и Маргарет не са с мен, защото бяхме обещали да не се делим. Макар и да изпитвах вина, че ги лъжа, нито веднъж не се замислих дали да не се върна при тях. Ако Бепи дойдеше в Рим и аз не бях там, можеше да си помисли, че не ми пука за него.

Джанфранко беше обещал да ме заведе на много специално място и все ме тормозеше да си взема почивен ден. Знаех, че трябва да откажа, но понякога компанията му ми беше приятна. Не го понасях, когато се фукаше колко пари бил изкарал тази или онази седмица или когато говореше каква лъскава кола щял да си купи като спестял още малко, но ми харесваше, когато забравеше за себе си и ме размиваше.

— Къде по-точно ще ме водиш? — попитах аз, когато отново повдигна темата.

— Както вече ти казах, това е тайна — отвърна той. — Ще те взема в неделя сутринта много рано. Предупреди Анастасио, че няма да работиш.

— Поне ми подкажи малко — нямах му много доверие и ми се струваше глупаво да тръгна без никой да знае къде отиваме. Искях да предупредя поне Анастасио. Джанфранко ме изгледа арогантно.

— Няма да познаеш, така че какъв е смисълът. Просто ела рано в неделя сутринта.

Трябваше да съм силна и да откажа, но някак Джанфранко винаги успяваше да ме накара да се чувствам безпомощна. Беше лесно да се съгласявам. Бях почти сигурна, че ще ме заведе на нов плаж или на друг хълм, за да се насладим на гледката и да ядем сладолед.

И така, в неделя сутринта бях на линия. Анастасио тъкмо беше отворил заведението и пиехме първото си кафе за деня, когато Джанфранко влезе с клатушкащата си походка и хвърли демонстративно ключовете за колата на бара.

— Готова ли си?

— Мисля, че да. Само че като не знам къде отиваме, не знаех какво да си взема — заядох се аз, но вече не ми пукаше.

— Приготвил съм всичко необходимо — отвърна той и ме хвана за ръка. — Хайде, чака ни дълъг път. Нямаме време за губене.

Днес беше с различна кола. Беше лъскава и някак начинът, по който отключи врата, ми подсказа, че държи да го попитам.

— От кого взе тази кола? — обърнах се към него аз.

— Не съм я вземал от никого.

Когато се настаних на седалката до шофьора, той запали двигателя и бързо потегли по тясната улица. Радиото свиреше силно и всички прозорци бяха отворени.

— Купи ли я?

Той кимна доволно:

— Хубава е, нали? Направих отлична сделка.

Поехме по главния път на юг и Джанфранко посочи абатството Монте Касино горе на хълма. Искаше ми се да върти волана с две ръце и да се съсредоточи в пътя. Караше ужасно бързо, обичаше да се приближава много до колите пред нас, надувайки клаксона и изпреварваше веднага, щом се откриеше възможност.

— Колата е бърза — каза той и потупа таблото. — Ще стигнем за нула време.

Започнах да виждам табели за Неапол и се запитах къде ли всъщност отиваме. Знаех обаче, че няма смисъл да питам. Отворих дума, едва когато осъзнах, че сме в града.

— Джанфранко, доведе ме в Неапол. Не е ли малко опасно?

Той сви рамене:

— За туристите може би, не и за мен.

Мислех, че ще паркира някъде, но продължаваше да кара през калдъръмени площади и трамвайни линии. Спуснах още малко прозореца и подадох глава навън. Градът миришеше различно от Рим. Не беше толкова добре поддържан, но пък беше някак по-оживен.

— Скоро ли ще спрем — попитах аз.

Джанфранко поклати глава:

— Не.

Минахме покрай Везувий и аз се развълнувах, защото за пръв път виждах вулкан. Накрая поехме по един път край брега. Скоро пътят стана черен и започна да се вие нагоре по планината. От едната страна имаше стръмна урва. Джанфранко този път караше бавно по

острите завои и веднъж дори спря опасно близо до ръба, за да пропусне насрещен автобус.

Изпсува тихо.

— Какъв късмет само! Да я одраскам още при първото каране — промърмори той.

Накрая пристигнахме в най-красивия град, който някога бях виждала. Розови и бели къщи бяха накацали по скалите, а малко над плажната ивица се виждаше църква с купол, покрит с образувачи различни фигури цветни керемиди. Прекрасното тюркоазено море беше осеяно с малки лодки. Бях като омагьосана. Мислех си, че ако живея тук, всеки ден ще се събуждам щастлива.

Джанфранко намери място да паркира и слязох от колата да протегна схванатите си крака.

— Това е Позитано — обясни той. — Ти стой тук. Ще отида за кафе и закуски.

Върна се с топки ориз, увити в хартиени салфетки. Когато ухапах ориза, в устата ми потече топла моцарела.

— Хайде вече да се разходим — казах аз, щом изядох храната си. Джанфранко се замисли.

— За колата не е много безопасно.

Не се въздържах и се засмях:

— Не можеш да ме доведеш на такова място и да ме накараш да стоя при колата. Хайде, искам да разгледам.

Наблизо три момчета играеха футбол. Джанфранко им даде няколко монети и им посочи колата.

— Ще я наглеждате, нали? — заръча им той и след един-два погледа назад през рамо ме последва по тесните, стръмни стъпала.

Заедно изкачихме стотици стъпала и минахме покрай безброй сгъчкани сгради. Спирахме от време на време да погледам витрината на някой скъп бутик или да надникна в тъмна, хладна църква. Джанфранко изглеждаше отегчен, но не ми пукаше. Може би никога нямаше да отида в Позитано отново и исках да видя колкото мога повече.

След един-два часа Джанфранко започна да се оплаква.

— Краката ме заболяха от толкова много стълби, Катерина. Днес е почивният ми ден и трябва да отморя. Да се върнем на брега и да поседнем.

И на плажа всичко изглеждаше много бляскаво. Жените, с шапки с широки периферии, много бижута и яркочервени устни лежаха спокойно на шезлонгите и аз се почувствах не на място с памучната си пола, която сама бях ушила.

Малко след това Джанфранко реши, че отново е гладен и предложи да обядваме на терасата на големия хотел над плажа.

— Няма ли да е много скъпо? — попитах аз, но той махна пренебрежително с ръка.

— Мога да си го позволя. Аз не пращам всичките си пари у дома като Бепи.

Въпреки това се спрях за малко на вратата. Бях сигурна, че сервитьорите веднага ще разберат, че мястото ни не е тук. Джанфранко обаче не мислеше така. Всъщност ме накара да се почувствам още по-зле като отказа първата маса, на която искаха да ни настанят и настоя за друга, с по-хубава гледка.

Поръча спагети с миди и гарафа изстудено бяло вино. Дотогава не бях яла миди и наблюдавах внимателно какво трябва да правя. Завивах спагетите на вилицата си като се стараех да не се опръскам с мазния сос. Едва успях да хапна нещо, но беше много вкусно. Имаше аромат на море, чесън и пресен магданоз. През цялото време си мислех колко много щеше да ѝ хареса на Маргарет.

После един възрастен мъж с китара седна в дъното на терасата и започна да пее неаполитански любовни песни с дълбок глас.

— Искан ми се Бепи да беше тук — споделих аз. — Щеше да му хареса.

Джанфранко се намръщи:

— Той никога не е стъпвал на такива места — отвърна лаконично, извика сервитьора и поръча сладолед и кафе.

— Какво ще правим после? Да отидем отново на плажа — попитах аз.

— Не, ще се върнем при колата. Ще се повозим още малко, искам да ти покажа крайбрежието на Амалфи.

— Не е нужно да... — започнах аз, но вече беше решил и не искаше и да чуе.

Ако се бяхме движили по-бавно, щеше да е прекрасна разходка, но Джанфранко караше като луд по тесния, криволичещ, планински път. Последното градче, където спряхме се наричаше Виетри сул

Маре. От двете страни на улиците имаше магазини, които преливаха от ярки вази, чинии, купи и керамични плочки. Джанфранко настоя да ми купи ръчно рисувана плочка за късмет. Притеснявах се, че вече беше похарчил достатъчно пари за мен.

После се върнахме по ужасяващия път и спряхме в Амалфи Джанфранко да се освежи с една бира и да похапнем маслини преди да се отправи по обратния път към Рим.

Накрая се съгласи, че е време да се връщаме. Влязохме в колата, той завъртя ключа и натисна съединителя, но колата само се задави.

— По дяволите! — каза той.

— Какво има?

— Това не е добре.

Завъртя ключа още веднъж, два пъти и натисна педала няколко пъти. Изглеждаше ядосан.

— Хайде, хайде — не спираше да повтаря.

Колата издаде хъркащ звук и млъкна.

Почувствах се безпомощна. Никога не бях карала кола и нямах представа какво може да се е случило. Затова останах на седалката, а Джанфранко излезе да погледне двигателя. Забави се десетина минути и се върна в колата. Настроението му беше черно като маслото по ръцете му.

— Торба с лайна! — каза той и удари с ръка таблото.

Беше дълъг ден, вече бях достатъчно изнервена от безразсъдното шофиране на Джанфранко и изгубих търпение.

— Няма смисъл да псуваш и да блъскаш. Какво ще правим сега?

Джанфранко вдигна драматично ръце във въздуха.

— Не знам.

Бях ядосана не само да Джанфранко. Ако приятелите ми не ме бяха изоставили, ако Одри, Маргарет и Бепи бяха в Рим, това никога нямаше да се случи.

— Защо не потърсиш сервиз или механик, който да ни помогне?

Джанфранко сви устни и отново излезе от колата. Тръгна по пътя, без да погледне назад.

Нямаше го цяла вечност. Не си бях взела книга или списание да се занимавам с нещо и през цялото време гледах прозореца. Дебел сервитьор обслужваше масите в заведението на ъгъла, където бяхме пили бира, млада майка с две момичета мина покрай мен, понесла

тежка кошница с продукти. Порази ме една мисъл — всички имаха домове и любими хора, които ги очакваха да се приберат. Прииска ми се да съм там, където трябваше по принцип да бъда — в магазина в Лондон и вече да се приготвям да се прибирам вкъщи при родителите си и вкусната яхния с картофи.

Сигурно съм затворила очи и съм задрямала, защото, когато отново отворих очи, уличните лампи светеха и беше станало постудено. Нямаше и следа от Джанфранко. Устните ми бяха пресъхнали и се замислих дали да не си взема кока-кола от заведението. После обаче реших, че ще се чувствам неудобно да отида сама и останах в колата. Подпрях глава на прозореца с надеждата Джанфранко да се върне преди да се стъмни съвсем.

Когато се появи, затръшна вратата на колата толкова силно, че не посмях да го заговоря. Очевидно носеше лоши новини и беше ядосан. Трябваше да съм много внимателна. Зачаках сам да каже какво се е случило.

— Глупав град с хора идиоти — избълва накрая той.

— Няма ли механик?

— Има. Намерих един. Само че затваряше за днес и каза, че ще погледне колата утре. Невероятно! Никой механик в Рим не е толкова мързелив.

— И какво ще правим? Да намерим хотел за през нощта.

— Опитах, но нямаш представа колко е скъпо тук. Хотелите са за богати чуждестранни туристи, не за италианци — сръза ме той. — А и похарчих всичките си пари за обяда и подаръка ти.

— Аз имам пари — извадих портмонето от чантата си и му подадох няколко банкноти. — Със сигурност трябва да стигнат.

— За една стая може би...

Гърлото ми изсъхна и сърцето ми се сви. Исках да се прибера у дома или най-малкото в пансиона на синьора Луси.

— Няма ли автобуси?

Той поклати глава.

— Значи оставаме тук.

— Да, да... Съжалявам — прозвуча по-скоро тъжно, отколкото ядосано. — Според мен ще се наложила спим в колата.

От мисълта да спя толкова близо до него и да слушам хъркането му, ми се повдигна — толкова ме ужаси. Досега не ми се беше

случвало да прекарам цяла нощ с мъж и не исках Джанфранко да е първият.

— Не можем.

— Какъв избор имаме? Седалките се спускат назад и мисля, че в багажника има две одеяла. Когато заведението затвори, наоколо няма да има никого. Няма да е чак толкова зле — усмихна ми се той. — Мисля, че ще ни е много удобно.

Сетих се как винаги успявахме да намерим къде да отседнем, докато пътувахме на стоп, независимо колко късно беше. Погледнах Джанфранко и се зачудих какво ли значи странната усмивка на лицето му. Главата ми се изпълни с подозрения. Истината ли казваше? Или правеше някаква постановка, за да ме задържи цяла нощ при себе си? Прекрасно знаех какво щяха да кажат Одри и Маргарет, ако бяха тук. Джанфранко протегна ръка и я сложи върху моята.

— Аз ще се грижа за теб — каза той, — не се тревожи.

Погледнах през прозореца и видях закръгленият сервитьор да сменя пепелника на една от масите навън.

— Ще отида да питам в заведението — заявих аз. — Може да знаят някой евтин хотел.

Акцентът на сервитьора беше много силен и едва го разбирах. Погледнах към колата с надеждата Джанфранко да дойде да ми помогне, но той гледаше упорито в друга посока.

— Трябва ми стая за през нощта — казах аз със заекване. — Нещо евтино, защото нямам много пари. Моля ви, помогнете ми. Няма къде да отида.

Сервитьорът сякаш се обърка. Забелязах, че погледна колата и Джанфранко, но после сви рамене и ми каза да го последвам. Поведете ме пръхтейки по стръмни стъпала и ми показа малка стая на горния етаж. Вътре имаше само едно легло, тапетите се белеха, а голата крушка хвърляше жълтеникава светлина. Беше истинска дупка, но изпитах облекчение.

— Колко?

Цената беше висока. Трябваше да му дам почти всичките си пари, а останалите едва щяха да ми стигнат за хляб и супа за вечеря. Отново се сетих за Одри и Маргарет и се замислих какво биха направили на мое място. Поклатих глава.

— Прекалено е скъпо — казах и предложих по-ниска сума.

Знаеше, че съм отчаяна и можеше да не отстъпи, но вместо това, той кимна и протегна ръка да вземе парите.

Не му направи впечатление, че нямах багаж. Пъхна парите в малкия джоб на престилката си, кимна отново и излезе от стаята.

Седнах на леглото за миг и се облегнах на разпадащата се стена. Джанфранко чакаше в колата и знаех, че трябва да отида да му кажа какво се е случило.

Беше сърдит, разбира се, но не можеше нито да каже, нито да направи нещо.

— Там ще ми е добре — казах му аз. — Останаха ми достатъчно пари за вечеря, така че всичко се нареди. Да се надяваме, че механикът ще оправи колата утре сутринта.

Джанфранко само изсумтя в отговор. Физиономията му още беше кисела, когато излезе от колата и дойде с мен в заведението. За щастие храната пристигна бързо и се наложи да стоим един до друг само около половин час. После аз се качих в стаята, а той се върна в колата. Сервитьорът изглеждаше развеселен, но не каза нищо.

Първото, което направих, беше да избутам леглото до вратата, както бяхме сторили първата нощ във Франция. Пъхнах се под завивките, изгасих лампата и затворих очи. Бях изморена, но не можех да заспя. Бях самотна, ядосана на Джанфранко и ужасно объркана за бъдещето си. Постоянно си мислех колко много завиждам на Одри за смелостта. Изобщо не се поколеба и замина, без да се замисли за Америка, за да бъде с войничето. Бепи беше само на няколко часа път малко по на юг, а аз не смеех да отида при него.

Спах лошо и се събудих с главоболие. Дрехите, с които бях предният ден лежаха където ги бях оставила — на купчина на пода. Облякох ги, дръпнах обратно леглото до стената и слязох по стълбите.

Джанфранко седеше на една от масите навън с кафе и панер хляб.

— Ходи ли до механика? — попитах аз. Той вдигна глава, но не срещна погледа ми.

— Реших пак да се пробвам и мисля, че реших проблема. Пий едно кафе и да тръгваме.

Не му повярвах, но какъв беше смисълът да се ядосвам? Исках само да се прибера в пансиона на синьора Луси. Тогава щях да измисля какво да правя.

Анастасио ме чакаше. Трябваше да отида на работа рано сутринта и когато пристигнах на обяд с дрехите, с които бях тръгнала, се притесни.

— Всичко е наред. После ще ти обясня — казах аз, сложих престилката си и минах зад бара.

След три-четири часа Анастасио ме видя да се прозявам и ме накара да се прибера в пансиона. Когато затворих вратата зад гърба си, поплаках малко. После отворих прозорците, легнах на леглото и се заслушах как някой свиреше на пиано в съседната сграда.

Починах си, взех кърпа и тръгнах към банята да се изкъпя. Сресах косата си, облякох чисти дрехи и се върнах при Анастасио. Той се изненада като ме видя.

— Добре ли си?

— Да, да — уверих го аз.

— Ако онзи Джанфранко пак дойде да те търси, ще го разкарам — обеща той.

— Според мен няма да дойде — казах аз. — Дано не го видя повече.

Анастасио ми наля кока-кола и аз седнах на бара.

— Анастасио, как да стигна до Базиликата и село Равено? — той ме изгледа изненадано.

— Какво ще правиш там?

— Ще отида на гости на приятел.

— А, разбирам. Трябва да вземеш влак до Неапол и после да се качиш на друг влак на юг. Оттам нататък обаче не знам. Автобус или такси? Мисля, че е някъде високо в планините. Много е изолирано. Колко време ще отсъстваш?

— Не знам. Не искам да плащам за стаята при синьора Луси, докато ме няма. Мога ли да оставя нещата си при теб?

— Разбира се — беше много мил човек. — Кога тръгваш?

— Колкото мога по-скоро... Утре може би.

Не се ядоса, че го оставям сам.

— Трябва много да внимаваш. Може да е опасно — предупреди ме той.

През нощта не можах да спя от тревога. Само при мисълта за пътуването ме сковаваше страх. А и дори и да успеех да стигна там, не бях сигурна дали Бепи ще се зарадва да ме види. Осмелих се да тръгна,

само защото нямах друг избор. Не можех да остана в Рим и не можех да се прибера у дома — оставаше ми само да отида в Равено. Оправих възглавницата под главата си, затворих очи и се опитах да поспя. На другия ден трябваше да си събера багажа, да отида до гара Термини и да намеря начин да стигна на юг при Бепи.

Пиета се зачуди защо майка ѝ не беше разказвала тази история досега. Защо тази кротка жена беше пазила вълнуващата си история и не я беше споделила с децата си? Изпита срам, когато осъзна, че досега не беше мислила за майка си като за жив човек. Беше я приемала за даденост — тя винаги беше на разположение, мрънкаше за топли дрехи и ранно лягане като бяха деца, притесняваше се, когато закъснееха като тийнейджъри. Беше виждала майка си всеки ден и веднъж не се беше замислила що за човек е всъщност. Не се беше питала дали има тайни, какво мисли или каква е била преди да ги роди.

Когато помоли майка си да ѝ разкаже за живота си, Пиета искаше само да разбере причината за враждата между баща ѝ и Джанфранко ДеМатео. Сега осъзна, че е открила нещо много по-ценно — тайнствената същина на собствената си майка.

Дойде денят на процедурата на Бепи. Колкото и да ги успокояваха лекарите, всички се ужасяваха от мисълта, че ще го отведат и повече никога няма да го видят, без значение колко нищожна беше вероятността.

Адолората отиде с тях в болницата, но не остана много. Извини се, че трябва да се връща в „Малката Италия“.

— Ще бъде дълъг ден — промърмори тя. — Има много запазени маси и довечера трябва да организираме парти. Нямаме достатъчно персонал... Някакъв грип... Искам да остана, но...

— Добре, върви, сага — каза мило Бепи. Още не бяха говорили за скарването си или за заплахата на Адолората да си тръгне. Затова и между двамата имаше невидима стена. — Хубаво е да има работа. Само не се преуморявай.

Катрин поплака и не искаше да пусне Бепи, но, когато го отведеха и Пиета я настани в чакалнята, тя сякаш се успокои.

— Сега само можем да чакаме — промълви майка й. — Всичко е в ръцете на лекарите.

— Рутинна процедура е, мамо. Сигурно са го правели хиляди пъти. Всичко ще е наред.

Седяха в малка стая на неудобни столове под дълга флуоресцентна лампа, пиеха лошо кафе и се чудеха за какво да си говорят.

— Значи си отишла в Равено да видиш папа — започна Пиета, за да разсее и себе си, и майка си. — Той зарадва ли ти се? Останали доволен, че си отишла?

— Ами да — каза майка й и се потопи във времето. — Накрая се зарадва. Само че пътуването не беше никак лесно. Имаше проблеми.

— Какви проблеми? Разкажи ми, докато чакаме папа.

Запазих си място във влака и си опаковах багажа. Осъзнах колко съм нещастна в действителност, едва когато натрупах всичките си дрехи на леглото. Стаята беше голяма и се чувствах ужасно, че съм сама. Може би един ден с Маргарет щяхме да се върнем тук, но се съмнявах. Това вече беше минало.

С Анастасио пихме кафе заедно за последно и той ми даде сандвич със салам, увит в хартия.

— Пази се, Катерина — каза ми той и ме целуна по двете бузи. — Изпрати ми картичка да знам, че си пристигнала.

За няколко месеца в Рим бях натрупала повече вещи, отколкото ми бяха необходими — дрехи, които си бях ушила, книги, кутия с шивашки принадлежности. Оставих повечето неща при Анастасио и взех само каквото се събра в платнената торба, с която бях пристигнала от Англия.

Почувствах се ужасно самотна, докато вървах по оживените улици към гара Термини. Не спирах да се чудя дали постъпвам правилно и се опитвах да предвидя какво може да се обърка. Щом прогонвах едно притеснение от главата си, се сецах за друго. Когато стигнах гарата, бях кълбо от нерви. Имаше невероятно много хора. Някои бяха пътници, други просеха. На няколко пъти подозрителни мъже ми хвърляха многозначителни погледи. Стисках здраво торбата и се радвах, че бях скрила почти всичките си пари в колан под дрехите.

Някак успях да си купя билет и да намеря правилния перон. Когато се качих на влака, малко се успокоих. Бях направила първата крачка и следващите няколко часа трябваше просто да се возя с влака до Неапол.

Пътуването се оказа много по-лесно, отколкото си го бях представяла. В Неапол се качих на друг влак, много по-стар и очукан, но линията следваше крайбрежието и красивите гледки ме разсейваха и намаляваха притеснението ми, че вагонът ще се разпадне под краката ми. Слязох на малката гара до морето и разбрах, че до автобуса за Равено има само един час. Щях да пристигна преди да се стъмни. Тогава ми се прииска да не беше чак толкова лесно. Искаше ми се да имам повече време да събера кураж за срещата си с Бепи и да реша какво точно да му кажа.

Повтарях думите, които бях намислила, докато автобусът пътуваше из планините към Равено. Нямах да споменавам

Джанфранко и странното му поведение, обещах си аз, когато влязохме в дълъг, тъмен тунел. Нямаше да се вкопчвам в Бепи, нито да му казвам, че го обичам, реших, когато шофьорът намали, за да поздрави един възрастен селянин, който се грижеше за леха лук пред порутената си каменна къща.

Веднъж се наложи да спрем, защото пътят беше задръстен от кози. Шофьорът натисна няколко пъти клаксона, но те отказаха да се дръпнат и няколко пътници трябваше да слязат и да ги подгонят. Беззъбата стара жена на седалката до мен избухна в смях и каза нещо, което аз не разбрах, на бърз италиански диалект. Все едно бях в друга Италия, в друга държава. Зачудих се какво ще намеря в Равено.

Бяхме още далеч, когато забелязах селото. Кацнали на върха на планината, къщите бяха сиви като скалата, на която бяха изградени. Никъде не се виждаше зелено. Също като в Амалфи, сградите изглеждаха сякаш строени едни върху друга, но тук капациите на прозорците бяха затворени. Около селото имаше висока каменна стена и то изглеждаше студено и неприветливо.

— Следваща спирка Равено — каза шофьорът и двигателят изръмжа, когато автобусът пое по стръмния път нагоре към селото.

Спряхме на малък площад пред стените на Равено. Хората, които искаха да се качат, започнаха да се бутат и блъскат още преди да успея да сляза. Един дядо ме напсува, а жена му ме блъсна с кошницата си.

Гледах как автобусът тръгва и вдига прах с гумите и се запътих по рушащите се каменни стъпала надолу към най-ниската част на града. Макар и да имах адреса на Бепи, нямах представа как да намеря къщата на майка му. А и Равено беше много хаотично селце. Улиците сякаш се виеха в кръг, а номерата на къщите бяха някак разбъркани. Можех да помоля някой да ме упъти, но почти нямаше хора. Срещнах само няколко облечени в черно старици. Те впиха погледи в мен и после забързаха нанякъде, когато се обърнах към тях.

Тръгнах из селото с надеждата да попадна на улицата на Бепи или да намеря отворен магазин или заведение, където да питам някого. Всички сгради обаче бяха затворени, тъмни и с пуснати капаци. Не се носеше миризма на пържен лук, нито на печени чушки както из улиците на Рим. Зачудих се къде съм попаднала и дали изобщо ще успея да намеря Бепи.

Най-накрая свих зад един ъгъл и видях някаква сергия. На нея почти нямаше стока — само няколко връзки увехнал спанак, червен лук и щайга наранени домати. На опърпана табуретка до сергията седеше стар, унил мъж.

— *Buona sera* — казах аз, той вдигна поглед и изсумтя в отговор.

Показах му адреса на Бепи и той отново изсумтя. Когато заговори, произнасяше всяка дума с такава ненавист, че почти нищо не разбрах. Накрая той изгуби търпение. Стана от табуретката, хвана ме за раменете и ме накара да застана до високата стена, която обграждаше Равено. С жълт пръст посочи една къща на стръмна поляна под нас. На обраслия с мъх покрив на къщата пасяха кози и забелязах един прозорец с капаци, изсечен дълбоко в почернялата стена.

— Искате да ми кажете, че Бепи Мартинели живее там? — попитах и посочих къщата.

Мъжът кимна, изсумтя отново и се върна при сергията си.

За момент останах загледана в малката порутена къща с рушащ се покрив на стръмния хълм. Знаех, че семейството на Бепи няма много пари, но все си мислех, че живееха по-добре. На част от мен ѝ се искаше да избягам на площада да изчакам следващия автобус. Но така или иначе обаче бях тук и ако Бепи наистина беше в самотната къщурка, исках да го видя.

Едва когато приближих къщата, осъзнах колко занемарено е мястото. Две прашни маслинови дървета растяха от каменистата почва и се чуваше кудкудякане на кокошки. До къщата имаше малка, наскоро прекопана леха с листни зеленчуци, но те бяха увехнали от жегата.

— Бепи! — извиках аз, но никой не ми отговори.

Прозорецът беше широко отворен и усетих аромата на доматиен сос.

— Ехо! Бепи? Имали някого?

Чух входната врата да се отваря и познат глас каза: „Катерина?“. Когато обаче вдигнах поглед, пред мен не стоеше моят Бепи. Лъскавите му къдрици бяха мръсни и несресани, беше небръснат и облечен със стара бяла блуза, цялата опръскана с доматиен сос.

— Катерина? — повтори невярващо той.

— Да, аз съм — уж се бях подготвила, а не знаех какво да кажа.

— Но... — Бепи отвори още малко вратата и зад него видях мръсна стая. — Какво правиш тук?

— Не знам. Не трябваше да идвам.

Той пристъпи към мен и вратата зад гърба му се затвори.

— Добре ли си? — попита той.

Аз поклатих глава.

— Не — преди да се усетя, зарових лице във врата му, а ръцете му ме обгърнаха през кръста. Миришеше както винаги — на мускус и женско биле. Затворих очи и вдишах дълбоко.

— Катерина, какво се е случило? — прошепна той в косата ми. — Защо си дошла? — попита той и ме заведе до ниската каменна ограда. — Кажи ми — настоя отново.

Опрях буза на голото му рамо и му разказах колко самотна съм се почувствала, когато всички са напуснали Рим. Когато приключих, той се дръпна леко.

— Радвам се да те видя, разбира се, но... — започна неловко той.

Всичките ми притеснения се върнаха с пълна сила — сигурно имаше друго момиче, не ме обичаше вече или пък изобщо никога не му беше пукало за мен.

— Какво? — попитах аз.

— Не знам къде ще отседнеш.

— Не мога ли да остана при теб? — той само поклати глава.

— Защо?

— Къщата не е подходяща за момиче като теб. А и няма място.

— Няма значение каква е къщата. Искам да съм с теб — той се изправи и протегна ръка.

— Ела и виж.

Къщата имаше само две стаи. В първата имаше малка пластмасова маса и четири пластмасови, червени стола, дълъг диван с твърди възглавници, жълта емайлирана мивка и газов котлон с тиган, в който вреше сос за спагети. Вратата към втората стая беше затворена, но Бепи я посочи с ръка.

— Там спят майка ми и Изабела. Има само едно легло. Аз спя тук, на дивана.

Беше прав — нямаше място за мен.

— Какво ще правя? Не мислех, че...

Бепи стисна основата на носа си с палец и показалец, докато обмисляше ситуацията. После се усмихна, разбърка соса и каза:

— Имам идея. Може да отидеш при семейството на Джанфранко.

— Не, не искам — бързо отвърнах аз. — Няма ли хотел или нещо такова, където да отседна за две ноци?

— В Равено? — Бепи се намръщи. — Не мисля. Тук никой не идва на почивка. Можеше да се върнеш на крайбрежието и да потърсиш хотел, но изпусна последния автобус. Не, семейството на Джанфранко е единственият вариант.

Сведох поглед към напуканите плочки на пода и спящото под масата пиле.

— Добре, ще отида при семейството на Джанфранко, ако може.

Бепи се усмихна.

— Разбира се, че може. Познавам родителите му от дете. Те са ми като второ семейство. Ще изтичам да им кажа. Остани тук и наглеждай соса. Разбърквай го от време на време, за да не загори. Няма да се бавя.

Когато останах сама, се възползвах от възможността да огледам наоколо. Собственото ми семейство не беше заможно и понякога родителите ми се притесняваха как ще платят сметките, но тези хора нямаха нищо. На стената имаше обикновен дървен кръст и няколко цветни икони. До другата стена имаше много стар бюфет с нацърбени съдове, а над него имаше стари черно-бели семейни снимки. На една от снимките малко усмихнато момче поднасяше спагети към устата си. Сигурна бях, че е Бепи. Другата снимка беше сватбен портрет. Булката и младоженецът явно се чувстваха неловко в официалните си дрехи. На третата Бепи беше с едно момиче, което се надявах да е сестра му. Седяха на един мотопед и се смееха. Други вещи в малката, гола стая нямаше. Нямаше дори завеси на прозорците.

Разбърках соса и облизах дървената лъжица. Имаше вкус на босилек и зехтин и се зачудих дали Бепи го е приготвил.

Някой се закашля зад затворената врата. Предположих, че е майка му, но не ми се искаше да влизам да проверявам дали е добре. Чувствах се като натрапница и вече се питах дали да не се измъкна тихомълком, когато вратата се отвори и влезе млада жена.

Не беше красива. Носът ѝ беше прекалено широк и зъбите ѝ бяха криви, но излъчваше жизненост, която озаряваше лицето ѝ и човек

веднага забравяше, че не е хубавица.

— А, истина е! — каза тя и се усмихна. — Видях Бепи и той ми каза, че си дошла. Значи ти си англичанката, за която все слушам! Аз съм Изабела. Радвам се да се запознаем.

Свали шала от лъскавите си черни къдрици и дойде да ме целуне по двете бузи.

— Брат ми никога не е бил толкова влюбен. Какво си му направила, англичанке?

Не знаех какво да отговоря.

— Казвам се Катрин — успях да продумам накрая. — Запознах се с Бепи в Рим.

— Да, да, англичанке, знам всичко. Ела да се запознаеш с мама. Тя ще иска да те види.

Изабела отвори вратата към стаята и под белите чаршафи на високото двойно легло вътре видях да лежи една жена. Изглеждаше много стара и ако не знаех истината, спокойно можех да си помисля, че е бабата на Бепи, а не майка му.

— Мамо, виж кой е тук! Не издържала без Бепи и дошла да го търси — извика Изабела.

Старата жена се надигна и се облегна на голямата дълга и кръгла възглавница. Сложи слаба ръка на устата си и се усмихна.

— Добре дошла в дома ми — каза тя. Акцентът ѝ беше толкова силен, че едва я разбрах.

И веднъж не видях майката на Бепи да се усмихва без да закрие с ръка устата си. Сигурно се срамуваше, че няма зъби. Винаги обаче говореше и се държеше с огромно достойнство, дори и когато се чувстваше толкова зле, че не можеше да стане от леглото.

— Извинете, че дойдох без предупреждение — опитах се да кажа на италиански.

— Радваме се, че си тук.

— Ще отседне у семейството на ДеМатео, мамо — обясни Изабела и затвори прозореца, за да не изстива стаята. — Но първо ще вечеря с нас. Бепи готви и дано ѝ хареса италианската ни храна.

Вечеряхме на малката кухненска маса. Имаше спагети с доматиен сос и после Бепи набързо опържи пикантни наденици с червен лук, чили и чушки. Преди това обаче се обръсна и среса и най-накрая заприлича на моя Бепи.

Докато се хранехме и пиехме червено вино, което Изабела наля от прашна бутилка без етикет, се опитвах да не мисля за нощта, която трябваше да прекарам при семейството на Джанфранко. Умирах от страх.

Опитах се да отложатръгването си колкото мога повече. Първо помогнах на Изабела да измие чиниите, после отидох с нея да нахраним кокошките. Искаше ми се да остана още, но щом луната изгря, Бепи настоя да тръгваме.

— Само за през нощта, Катерина — обеща той. — Ще дойда да те взема рано сутринта.

Тръгнахме към Равено и спряхме в подножието на стръмните стъпала, които водеха към центъра на селото, за да се целунем. Останахме дълго време.

— Липсваше ми — каза ми Бепи. — Радвам се, че дойде.

Родителите на Джанфранко бяха сиви като камъка, от който беше изградена къщата им. Тесните стаи бяха пълни с тежки мебели от тъмно дърво и имах чувството, че живеят единствено в кухнята.

Чакаха ме. Още щом пристигнах, ме заведоха на втория етаж в стаята, където щях да спя. Оставиха ми кана със студена вода и квадратно парче плат, което предположих, че е кърпа. Бях доволна, че после ме оставиха сама. Искях само да се пъкна в леглото и да си спомням целувките на Бепи, докато заспивам.

Както обеща, Бепи се появи рано на другата сутрин. Беше взел назаем мотопед от братовчед си и се усмихваше широко.

— Хайде, Катерина, ще те вода на плаж.

— Не е ли много далеч? — озадачих се аз. — По пътя на автобуса ли ще минем? През планината и тунелите?

— Не се тревожи. Всичко ще е наред. Правил съм го стотици пъти.

— Добре — отстъпих аз. — Но не карай прекалено бързо.

Плажът, на който ме заведе, беше обграден със скали почти от всички страни и покрит с малки камъчета, вместо с пясък. Прекарахме целия ден там, плувахме в плитката вода и лежахме един до друг на слънцето. Беше съвсем естествено да маже раменете ми с масло и да ме целува по голия гръб, не както онзи път на плажа с Джанфранко.

Обядвахме в едно заведение на скалите под боровете. Както бяхме по кърпи, си поръчахме пица с пресни домати и босилек и

сладка лимонада. Именно тогава Бепи ми каза за пръв път, че ме обича. Сякаш цялото ми същество се изпълни с щастие и му отвърнах, че и аз го обичам.

— Не мога да ти предложа нищо, Катерина — добави тъжно той.
— Нито пари, нито къща. Виждаш как живеем.

— Няма значение.

— Напротив — настоя той. — Всъщност има.

— Искам само да съм с теб, Бепи.

— В Равено?

Замислих се за малката къща с двете стаи в покрайнините на планинското село. Беше прав — не можех да живея там.

— Но нали каза, че ще се върнеш в Рим?

Той си притесни.

— Не знам какво да правя. Майка ми още не е добре, както видя, а на Изабела ѝ е трудно да се грижи за нея постоянно. Няма работа за мен в Равено.

— А тук, на крайбрежието?

— През лятото може да намеря нещо, но през зимата е затворено.

— Върни се в Рим — казах като мислех само за себе си. — Майка ти ще се оправи. Моля те, върни се.

— Ще видим — рече той и се усмихна. — Да не мислим за това сега. Да се върнем на плажа и да се насладим на следобеда.

Опитах се да се отпусна, когато легнахме на кърпите и слънцето затопли телата ни, но съзнанието ми беше претоварено от мисли и планове. Трябваше да има начин да сме заедно.

На другия ден останахме в Равено и Бепи ме разходи из селото. Всичко беше много запустяло, навсякъде имаше рушащи се сгради и старци, които се отнасяха много подозрително към непознати хора.

— Къде са младите? — попитах аз Бепи.

— Заминаха да търсят работа. Някои отидоха в Америка, други в Англия. Трети, като мен, са в Рим или Неапол. Това село не може да им предложи нищо.

— Би ли дошъл в Англия? — попитах с надежда.

— Бих искал един ден да видя Англия, но кой ще се грижи за мама и Изабела? А и казват, че там е студено и че храната е лоша.

Бях в Равено четвърти ден. Помагах на Изабела в зеленчуковата градина, когато чухме наблизо да спира кола.

— Кой ли е? — зачуди се Изабела и остави лопатата.

После лицето ѝ се разтегна в широка усмивка и тя изписка:

— Джанфранко, ти ли си? Най-накрая се прибра!

Изтича при него и го прегърна. Като видя лъскавата му кола, тя изписка отново и скочи на седалката до шофьора. Сложи ръце на таблото и каза:

— Заведи ме разходка.

Джанфранко обаче не прояви никакъв интерес. Той гледаше мен.

— Значи тук се криеш, Катерина.

Опитах се да скрия колко неприятно ми стана, че го виждам.

— Точно така. Дойдох да видя Бепи.

— Чух, че спиш в къщата на родителите ми.

— За мен няма място тук.

— Джанфранко! — привлече вниманието му Изабела. — После ще говориш с англичанката. Не си ме виждал от месеци! Заведи ме на разходка!

— Добре, добре. Дай ми минута. Защо винаги си толкова шумна, Изабела?

Тя сякаш се обиди, но после се сопна:

— Налага се, за да ми обърнеш изобщо някакво внимание. Дай ми ключовете. Искам да карам. Хайде, Джанфранко, досега не съм карала кола.

Докато гледах как колата се отдалечава, осъзнах, че мразя Джанфранко. Това ме изненада, защото за пръв път изпитвах подобни чувства.

Зачудих се дали да не кажа на Бепи, но двамата се познаваха от деца и сигурно не искаше и да чуе нещо против приятеля си.

Бепи беше отишъл да купи месо за вечеря. Обичаше сам да подбира продуктите. Когато се върна, се зарадва, че Джанфранко е пристигнал и не исках да развалям настроението му.

Сега като се замисля, ми се иска да бях говорила с Бепи. Ако бях знаела какво ще се случи, щях да споделя с Бепи какво чувствам към приятеля му.

Разбира се, на другия ден Джанфранко поиска и четиримата да отидем до плажа с колата му. Изабела много се зарадва, Бепи — също. С колата щяхме да отидем по надолу по крайбрежието на по-хубав, пясъчен плаж.

— Много е красиво, Катерина. Почакай и ще видиш — каза доволно той.

Седнах на задната седалка с Изабела, която почти през цялото време подскачаше и пееше. В живота ѝ нямаше много забавления. Дните ѝ бяха изпълнени с домакинска работа и грижи за майка им. Бях доволна, че се забавлява толкова и си наложих да се усмихвам, дори се присъединих към пеенето.

Изабела се залепи за Джанфранко, макар и да личеше, че той не се интересува от нея. Настоя да се държат за ръце, докато слизахме по стръмната скала към плажа и на пясъка опъна кърпата си до неговата. Аз обаче бях сигурна, че Джанфранко гледаше само мен. Говореше с Бепи, клюкарстваше за техни общи познати от хотела и се хвалеше с колата си. Само че гледаше мен.

Бепи така и не забеляза. Беше щастлив, че е на плаж в този горещ летен ден с хората, които най-много обича. Изтича в морето, изкрещя колкото му глас държи и се гмурна под вълните. Когато се показа отново на повърхността, водата се плъзна по слабото му, жилесто тяло.

— Брат ми е побъркан — промълви с много любов Изабела. Джанфранко завъртя очи.

— Дали някога ще порасне?

Останахме на плажа целия ден. Пекохме се на слънце и плувахме. Следобед Изабела тръгна на дълга разходка по брега, като цапаше в плитката вода. Настоя Джанфранко да отиде с нея, но на него бързо му омръзна и не след дълго се обърна и тръгна обратно.

— Сестра ти много харесва Джанфранко — казах аз, докато го гледах да върви по плажа към нас.

— Винаги е била влюбена в него — съгласи се Бепи. — Дори когато бяхме малки. Горката Изабела! Какви шансове има да си намери съпруг в село като Равено?

— Може да се омъжи за Джанфранко.

— Не мисля. Той я харесва, но едва ли би се задоволил с момиче от Равено.

В колата по обратния път, наблюдавах Изабела. Тя беше от хората, които винаги бяха щастливи, освен когато имаха много основателна причина. Все се смееше, шегуваше се. В много отношения приличаше на Бепи, но не беше благословена с неговата

красота. Надявах се да намери някой да я обича, но трябваше мислено да се съглася с Бепи, че това едва ли щеше да бъде Джанфранко.

На другата вечер Изабела поиска пак да излезем с колата.

— Да се разходим на лунна светлина — примоли се тя.

— Мама ще се оправи и сама за няколко часа.

Мисълта да криволичим по тесните пътища по тъмно ме ужаси и се обърнах към Бепи.

— Вчера оставихме майка ви цял ден сама — казах аз. — Нямам нищо против аз да остана при нея.

Бепи не знаеше какво да прави. От една страна трябваше да придружи сестра си, но, от друга, явно възприемаше Джанфранко като брат. А и разбира се, предпочиташе да е с мен. Двамата останахме в къщата и след като майка му заспа, започнахме да приказваме и да се целуваме.

Стана късно и двамата взехме да се заслушваме за колата на Джанфранко.

— Дано всичко е наред. Понякога кара като луд — казах аз.

Бепи беше разтревожен.

— Той ще се погрижи за сестра ми — отвърна не особено убедено.

Час по-късно още нямаше следи от тях и Бепи не се и опитваше да скрие притеснението си. На няколко минути скачаше и излизаше да провери дали не си идват.

— Може колата да се счупила — рекох. — Веднъж не искаше да запали, докато бяхме разходка.

— Може би — повтори Бепи без изобщо да го вярва.

Когато стана време да си ходя, той ме изпрати до къщата на родителите на Джанфранко. Не спряхме на стъпалата да се целуваме, само напрегнато ми пожела лека нощ.

Никой не ме чакаше. Влязох сама и веднага си легнах. Лежах будна и се надявах да чуя колата на Джанфранко, но нямаше и следа от него.

Заспах много късно в тясното единично легло и се събудих изключително рано. Някой се движеше на долния етаж и знаех, че майката на Джанфранко или бърше пода, или търка стените. Имах чувството, че постоянно чисти.

— Къде е Джанфранко? — попитах я аз, когато слязох. Тя сви рамене.

— В леглото, предполагам.

Не ми харесваше идеята да ходя в стаята му, но исках да съм сигурна, че с Изабела са се прибрали. Затова се качих обратно по стълбите и открянах колебливо вратата.

Миришеше на застояло, а на пода лежеше захвърлена торбата с дрехите му. Завивките бяха разхвърляни, но Джанфранко го нямаше.

Обикновено сутрин чаках Бепи да дойде да ме вземе. Не и днес. Побягнах по стълбите и не спрях, докато не стигнах къщата му.

Майка им седеше отвън в стар плетен стол и одеяло на коленете. Кожата ѝ, винаги много бледа, сега беше тебеширено бяла.

— Бепи го няма — обясни тя с тежкия си акцент, бавно, за да я разбере. — Взе мотопеда от братовчед си и тръгна да търси Изабела. С Джанфранко така и не се прибраха.

Направих ѝ кафе, което тя изобщо не докосна и се опитах да я утеша като взех да ѝ разказвам как не може да се разчита на колата на Джанфранко. Не след дълго обаче млъкнах и зачакахме без да говорим.

След няколко часа Бепи се върна.

— Обиколих всички пътища край Равено, но сигурно са отишли по-далеч — рече той мрачно.

— Какво ще правим? — попитах.

— Не знам. Може да са навсякъде.

С майка му седяхме и го гледахме. Чакахме да измисли нещо. Обсъждахме дали да тръгне към плажа или да се качи по-високо в планината, когато чухме скърцане на гуми и затръшване на врата.

И тримата, дори и майка му, изтичахме на пътя. Колата на Джанфранко се отдалечаваше по пътя, а Изабела седеше в праха и по бузите ѝ се стичаха сълзи.

— Той не ме иска, той не ме иска — повтаряше тя.

Успяхме да я заведем в къщата и да я сложим да легне на твърдия диван. Налях ѝ чаша вода, а майка ѝ започна да бърше сълзите ѝ и да я гали по косата.

— Всичко ще се оправи, всичко ще се оправи — опитваше се да я утеши тя.

Бепи го нямаше. Без да забележим беше излязъл от къщата.

Мина доста време преди Изабела да се успокои. Майка ѝ не попита нищо, просто продължи да я гали, докато накрая дъщеря ѝ заспа. Не знаех какво да правя. Май само аз не разбирах какво се беше случило.

Когато Бепи се върна, носеше платнената ми торба.

— Тази вечер ще останеш тук — каза ми той.

— Но къде ще спи? — попита майка му. Отпусна се на един от кухненските столове и скри лице в ръцете си. Видях, че и тя беше плакала.

— Едва ли някой ще спи, така че няма да е проблем — отвърна той.

Онзи ден имах чувството, че някой е умрял. Всички се движехме тихо из къщата, почти не говорехме. Следобед оплевих една леха, за да може Бепи да засее там зеленчуци. Не исках да се пречкам. Хапнахме малко спагети на вечеря.

Когато се стъмни, Бепи зави Изабела. Тя още беше на дивана и той се приготви да спи на пода в кухнята. Не го бях виждала такъв. Изражението му излъчваше гняв, начинът, по който се движеше също. Когато заяви, че е най-добре да легна при майка му, се ужасих, но не посмях да упорствам.

Пъхнах се в леглото до нея на мястото, където обикновено спеше Изабела. Лежах без да мърдам, чувствах се неудобно и неловко да слушам тежкото дишане на майка им. Тя спеше с ръце над главата и от време на време простенваше.

Зазоряваше се, когато я чух да казва:

— Катерина, будна ли си?

— Да — прошепнах аз.

— Трябва да си тръгнеш с първия автобус. Върни се в Рим.

— Но... Не разбирам. Какво се е случило?

Не можех да видя лицето ѝ, но гласът ѝ беше рязък и горчив.

— Джанфранко обезчести дъщеря ми — обясни тя, обърна ми гръб и зарови лице във възглавницата.

* * *

Дори и Пиета знаеше, че разбиранията по онова време бяха други, най-вече в Италия. Едно момиче не можеше да прекара една нощ с мъж, ако не са женени. Замисли се за Джанфранко ДеМатео, когото познаваше — мъжът на средна възраст зад щанда с шунка и пити сирене и се зачуди колко ли трябва да е била влюбена Изабела, за да рискува всичко заради него.

Сестрата влезе в чакалнята с такава дежурна усмивка, все едно беше част от униформата ѝ. Човек не знаеше как да я изтълкува.

— Госпожа Мартинели?

— Да, аз съм — скочи веднага Катрин.

— Идвам да ви кажа, че всичко мина добре. Господин Мартинели вече си почива. Трябва да полежи неподвижно няколко часа, за да проследим сърдечния му ритъм и кръвното му налягане.

— Кога ще се прибере у дома? — попита Пиета.

— След около два дни. Трябва да го задържим за наблюдение и да му назначим подходяща терапия.

— Може ли да го видим? Нямаме нищо против да почакаме малко.

Сестрата огледа майка ѝ внимателно.

— По-добре заведете госпожа Мартинели вкъщи — обърна се тя към Пиета. — Цветът на лицето ѝ не ми харесва. Починете си и елате утре сутринта, когато и той ще е буден и ще се чувства много по-добре.

— Така не може... Трябва да го видя — настоя Катрин.

— Предпочитам да почакам, ако нямате нищо против.

— Както решите — сви рамене сестрата. — Процедурата е рутинна и господин Мартинели я понесе много добре. Наистина няма за какво да се притеснявате.

— Хайде, мамо — хвана я за ръка Пиета. — Да вървим. Сестрата е права. Изглеждаш ужасно. Вече знаем, че папа е във от опасност, можеш да спиш спокойно. Утре ще си много по-добре.

Майка ѝ беше на края на силите си и заспа в таксито. На Пиета никак не ѝ се искаше да я буди, когато пристигнаха. Сложи я в леглото и отиде да направи чай, но когато се върна, Катрин отново беше заспала.

Пиета остави чашата чай до леглото и отиде в ателието. Изобщо не ѝ се нравеше мисълта да шие без историите на майка си и за пръв път Пиета съжали, че се е захванала с толкова амбициозна задача.

Адолората нямаше представа колко време и работа трябваше да се вложи в роклята. Сестра ѝ беше със самочувствието, че тя от всички е най-заета покрай безбройните ангажименти в „Малката Италия“. Никога нямаше да оцени усилията на Пиета да я направи красива на сватбения ѝ ден.

След малко повече от час след като започна работа, Пиета чу пода да скърца и разбра, че майка ѝ е будна.

— Защо си станала толкова рано? — попита, когато Катрин влезе с чаша топъл чай.

— Обадох се да проверя как е баща ти. Казаха, че спи и че всичко е наред. Не искам пак да лягам. Реших да поседя при теб и да поговорим. Искан да ти разкажа какво стана след като Джанфранко обезчести Изабела. Лежах и си мислех за това.

Пиета се усмихна. Остана доволна, че майка ѝ искаше да продължи историята си. Беше се питала какво се е случило след това.

— Тръгнали си от Равено, както ти бяха казали? — попита тя. — Или остана с папа?

Катрин се настани във фотьойла в ъгъла и обви чашата чай с две ръце.

— Как можех да остана след всичко, което се случи? Нямах избор, трябваше да си тръгна. Вече не бях добре дошла.

* * *

Когато чух птиците да пеят, се измъкнах от леглото и взех торбата си. И Бепи, и Изабела лежаха и никой не помръдна, когато минах край тях и излязох. Страхувах се от онова, което се беше случило, и не исках да присъствам на повече семейни трагедии. Затова си тръгнах без да се сбогувам.

По пътя към Рим се опитах да мисля практично. Пресметнах колко пари ми оставаха, чудех се как да изкарам повече и се притеснявах къде ще живея. Когато се сещах за Бепи и как, като се е събудил, е разбрал, че ме няма, топли сълзи започваха да се стичат по лицето ми и се налагаше да се крия от другите пътници.

Във влака на път за големия град се почувствах сломена. Сигурна бях, че Джанфранко прекрасно е знаел какво ще се случи.

Защо беше прекарал нощта с Изабела, като не я обичаше и нямаше намерение да се ожени с нея?

Заведението на Анастасио беше първото място, където отидох, когато пристигнах в Рим. Чувствах се спокойна, че съм там, сред огледалата, хромираните повърхности и малките червени сепарета. За няколко дни всичко толкова се беше променило за мен, че имах чувството, че и целият свят трябва да се е променил. Заведението на Анастасио обаче си беше същото, разбира се.

Той остана доволен, че ме вижда и бързо ме целуна по двете бузи.

— Маргарет те търси — уведоми ме той. — Върнала се от Батипаглиа и е при синьора Луси.

Толкова се зарадвах, че едва не го разцелувах отново. Ако Маргарет беше в Рим, може би нещата нямаше да са чак толкова зле. Грабнах торбата си, побягнах по алеята и изкачих набързо тъмните стъпала. Едно от момичетата на синьора Луси отвори голямата дървена врата.

— *Ciao, bella* — каза тя небрежно.

Намерих Маргарет в стая, по-малка от онази, в която ни бяха настанили преди. Зарадва се, че ме вижда. Седнахме една до друга на едно от тесните легла, облегнахме се на стената и говорихме, докато прегракнахме.

Оказа се, че е изкарала ужасно в Батипаглиа. Къщата на богатото семейство била истинска развалина и била пълна с мишки. Децата тичали като подивели и тя трябвало да ги гони от сутрин до вечер. Най-лошото от всичко било, че я карали да носи колосаната бяла униформа всеки ден. Можела само от време на време да кара колело и така успявала да избяга от къщата за час-два, но пък полите ѝ се оплитали в спиците.

— Това е. Писна ми да съм детегледачка — заяви тя. — Ще напусна още утре сутринта.

— И какво ще правиш?

— Ще се прибера вкъщи, разбира се. Какъв е смисълът да стоя тук? Одри я няма, а идеята да дойдем беше нейна. Трябва и двете да се приберем.

— Но аз не мога. Не още.

Маргарет завъртя очи:

— Ще чакаш Бепи? Не е ли крайно време да се откажеш от него? Изуми се, когато ѝ разказах за пътуването си до Равено. Явно не вярваше, че имам достатъчно смелост да отида сама толкова далеч.

— Въпреки това мисля, че трябва да се прибереш с мен — заключи тя като завърших историята. — Пиши на Бепи и му дай адреса си в Лондон. Ако наистина те обича, ще те намери.

— Не е толкова просто. Трябва да мисли за майка си... и сестра си.

— Проблемът е, Катрин, че не можеш да стоиш в Рим и да го чакаш вечно. Откъде знаеш, че изобщо ще се върне?

Беше права, разбира се. Освен че бях по-смела, отколкото мислеше, аз бях също толкова упорита.

— Не ми пука. Няма да си тръгна — настоях аз. — И според мен и ти не трябва да заминаваш. Толкова беше заета с работата си, че така и не видя почти нищо от Рим. Защо не останем още няколко седмици? Много ще се забавляваме заедно.

— О, Катрин, не знам... — Маргарет беше уморена и отегчена.

— Моля те — опитах отново аз. — Може никога повече да не се върнем в Рим. Това е последната ни възможност да му се насладим.

Поради някаква причина винаги успях да убедя Маргарет в правотата на моята гледна точка. А и вероятно тя беше прекалено добра да откаже.

— Добре тогава — съгласи се неохотно. — Само още няколко седмици обаче. После се прибирам, с или без теб.

Надявах се да имам достатъчно време. Сутринта изпратих писмо на Бепи и му писах, че ако скоро не дойде в Рим, се прибирам вкъщи. Трябваше да рискувам. Знаех, че има други тревоги — честта на сестра му, болестта на майка му, предателството на приятеля му. Вероятно бях последното нещо, за което си мислеше. Както Маргарет каза обаче, не можех да го чакам вечно.

В някои отношения следващите няколко седмици бяха най-хубавите от престоя ни в Рим. Всяка сутрин с Маргарет се будехме рано, пиехме кафе при Анастасио и тръгвахме към различна част на града. Един ден се разхождахме из тесните улички на Трастевере, на другия разглеждахме богатствата на Ватикана или сядахме в някое заведение на Виа Венето и се правехме на филмови звезди. Винаги имаше италианци, които подсвиркваха след нас и ни обещаваха да ни

покажат чудеса, които никога нямало да намерим сами. Ние обаче само се усмихвахме, поклащахме глави и отминавахме — Маргарет, защото беше решила да се прибере в Англия, да се запознае с някой англичанин и да се омъжи за него, а аз защото можех да мисля само за Бепи и дали е получил писмото ми.

Нямах новини от него и с всеки изминал ден започвах да губя надежда, че някога ще се появи. Не казах нищо на Маргарет и тя не попита, но и двете си мислехме едно и също — че той ме е забравил.

Затова когато побеснялата сеньора Луси задумка по вратата ни късно една вечер, и двете се уплашихме, че е избухнал пожар или са убили някого.

— Казах ви, никакви мъже! — изкрещя, когато отворих.

— Тук няма мъже. Вижте — отворих по-широко вратата, за да види. — Само аз и Маргарет сме.

— Пред входната врата е. Пита за теб.

— Кой? Бепи?

Дори не спрях да погледна как изглеждам. Спуснах се край сеньора Луси и побягнах по стълбите.

— Никакви мъже! — изкрещя след мен. — Не може да влезе вътре.

Когато видях, че наистина е той, едва не заплаках. Под очите му имаше лилави сенки, изглеждаше тъжен и изтощен.

— Катерина, много съжалявам — каза той. — Получих писмото ти преди седмици, но не можах да дойда по-рано. Благодаря, че ме изчака.

Пристъпи напред сякаш да премине през прага и зад гърба ми ечна писъкът на синьора Луси.

— Не тук — казах му аз. — Да отидем в заведението на Анастасио. Ще пийнем и ще ми кажеш какво става.

В заведението беше шумно, от джубокса трещеше музика, но успях да намеря свободно сепаре и се сгушихме един до друг. Усетих устните на Бепи върху косата си, после плъзна ръка под гърба ми и стисна рамото ми.

— Истинска трагедия, Катерина — започна той. — Загубих и сестра си, и най-добрия си приятел. Сега имам само теб.

Постепенно ми разказа цялата история. Вечерта, когато тръгнаха на нощна разходка, Изабела и Джанфранко стигнали до плажа и

решили да се разходят. Когато се върнали в колата, тя не искала да запали. Той настоял да спят там и я убедил, че ще намери механик сутринта. Може и да съм реагирала по някакъв начин, но така и не казах нищо за случката в Амалфи.

Бепи не знаеше какво точно се е случило онази нощ. Нито Джанфранко, нито Изабела искаха да говорят. Само че всъщност нямаше значение. Беше прекарала нощта насаме с мъж и вече беше пропаднала жена в очите на всички край нея. Никой мъж нямаше да я докосне.

— Преди петнадесет, двадесет години решението щеше да е просто — каза горчиво Бепи. — Полицията щеше да хване Джанфранко и да го накара да се ожени за сестра ми. Аз също можех да го накарам, но мама забрани. Предпочита Изабела да е сама, отколкото да има нещо общо с него.

Въпреки това Бепи не могъл да се примири. Искал отмъщение. Късно една нощ откраднал колата на Джанфранко, закарал я на площада под Равено и я запалил. Половината град отишъл да гледа. Джанфранко и семейството му обаче проспали всичко и на сутринта от колата била останала само купчина почернял метал и пепел. Джанфранко се разплакал като я видял.

— Не ми пука — заяви Бепи. — Той съсипа нещо мое и аз съсипах нещо негово.

— Значи сега сте квит?

— Не, разбира се — засегна се той. — Той съсипа сестра ми. Никога няма да сме квит. Най-лошото от всичко е, че тя наистина вярваше, че го обича. Едва когато я докара пред къщи онази сутрин, ѝ признал, че е влюбен в друга.

— В коя? — попитах, макар и да се ужасявах от отговора. Бепи сви рамене.

— Нямам представа. Докато бяхме заедно в Рим, нито веднъж не го видях с момиче. Винаги идваше с нас в почивните си дни, забрави ли?

Това беше моментът, когато трябваше да разкажа на Бепи истината за приятеля му. Само че не посмях. Вече беше изгорил колата му. Какво ли щеше да направи, ако знаеше, че Джанфранко се е опитал да прекара една нощ и с мен? Замълчах си.

— Какво ще правиш сега? — попитах аз.

— Ще си намеря работа колкото мога по-бързо.

— Тук, в Рим?

— Да, разбира се — отвърна той и отново стисна рамото ми. — За да бъдем заедно, Катерина.

— Но с Маргарет си тръгваме. Стоях толкова дълго само заради теб. Скоро ще дойде зима. Време е да се прибираме вкъщи.

Той се обърка.

— Мислех, че искаш да си с мен.

— Искам, но и ти може да дойдеш при мен в Лондон. Там ще печелиш повече и ще си достатъчно далеч от Равено и Джанфранко. Няма ли поне да помислиш?

Съгласи се да помисли, но бях сигурна, че го каза, за да ми угоди. Бепи никога не беше излизал от Италия. Рим беше най-отдалеченото място, докъдето беше ходил.

Целуна ме за довиждане пред стълбите на пансиона. Не исках да се приближава до вратата, за да не изпадне синьора Луси отново в истерия.

— Къде ще спиш тази вечер? — попитах аз.

— При един сервитьор от хотела, където работих. Утре ще се опитам да си върна работата.

— А ако откажат?

— Ще продължа да търся. Не се тревожи, все ще намеря нещо. Утре вечер ме чакай при Анастасио и ще ти кажа какво съм направил.

Маргарет беше в леглото, когато се прибрах.

— Катрин, ти ли си? — попита сънено тя. — Какво се случи?

Седнах на леглото, а тя уви крака около мен и й разказах как е минало. Замълча, когато приключих.

— Какво ще кажат родителите ти?

— За кое?

— Ако се прибереш с италианец, в когото си влюбена, какво ще кажат?

Притеснявах се за какво ли не, но, поради някаква причина, изобщо ще се бях замисляла за родителите си. Сега изведнъж, благодарение на Маргарет, забелязах още една камара проблеми. Бепи не само че беше италианец, ами и католик. Това едва ли щеше да се хареса на баща ми, тъй като беше заклет протестант.

Родителите ми бяха обикновени, честни хора. Представата на баща ми за забавление беше да залага на мачове и да играе дартс в кръчмата на ъгъла. Мама обичаше да пие чай и да си почива в малката къща на Болс Понд Роуд. Бепи нямаше да се впише в техния свят.

— Не ме интересува — казах на Маргарет. — Не могат да ме разделят от него.

— Да, но сигурна ли си, че не е просто поредния летен романс? Ако убедиш Бепи да дойде с теб в Англия и после решиш, че не го обичаш вече? Няма ли да е по-добре да го оставиш тук и да живееш с щастливите си спомени за него?

— Не — не можех да повярвам, че говореше такива неща.

— Върни се с мен и двете заедно ще си намерим прилични английски момчета — настоя Маргарет. — А и кой би искал да се ожени за италианец? Имат ужасен нрав и винаги са на ръба на истерията. Не искам италианец, колкото и да е чаровен. Утре ще проверим колко струва билетът за влака до Кале. И ще тръгнем колкото се може по-скоро.

Пъхнах се в леглото и се заслушах в ритмичното дишане на Маргарет. Щом искаше толкова да замине от Рим, така да бъде. Всичко, което ми каза, беше вярно, но не ми пукаше. Вече бях решила.

На другата вечер, когато се видяхме, Бепи кипеше от въодушевление. Старият му мениджър в хотела се беше зарадвал, че го вижда. Не само му беше предложил работа, но и го беше повишил. Сега Бепи беше на мястото на Джанфранко — беше главен сервитьор и отговаряше за шест маси, сервираше зеленчуци, месо и риба от сребърен поднос и приготвяше креп съюзет пред самите клиенти.

Настоящата му работа изискваше буквално да изнася представление пред гостите и всичко трябваше да бъде правено много прецизно. Например можеха да му донесат цяла съомга, задушена с целина и лук и украсена с резени лимон. Имаше и много малки панички с различни сосове — лимон и масло, хрян или майонеза с горчица. Работата на Бепи беше да отреже парче филе и да го сервира с подходящ сос. Трябваше да подреди храната красиво в чиния и през цялото време Виторио, прекият му шеф, наблюдаваше да не обърка нещо.

— Това е голямо повишение — заяви той гордо. — Обикновено такива като мен пълзят постепенно и накрая пак обслужват

обикновени туристи. Сега обаче ще се грижа за всички гости от висшето общество. Ще получавам повече, Катерина, и ако се постарая, ще мога и да спестя нещо. Вече няма да пращам цялата си заплата в Равено. Това обаче значи, че не мога да дойда в Англия. Поне не още.

— Някой ден, може би?

Той се усмихна и ме целуна, но не отвърна.

Беше прохладна вечер. Есента настъпваше и жените вече ходеха с вълнени костюми и елегантни плетени дрехи. Но аз имах само памучните поли и рокли, които си бях ушила и по цял ден ми беше студено. Затова идеята на Бепи да излезем от заведението на Анастасио и да се разходим около площад Навона не ми допадна особено.

— Но тук е топло — казах аз. — Да си вземем по още едно питие.

— Не, не — Бепи не можеше да стои на едно място. — Да се разходим. Площад Навона е много красив като мръкне и като осветят фонтаните.

— Ще замръзна в тази тънка рокля!

— Бързо ще се стоплим, ще видиш.

Както винаги, не можах да му откажа. След десет минути вече се разхождахме по площада, хванати за ръце. В заведенията по тротоарите още имаше клиенти, които се хранеха или пиеха аперитив. И други влюбени се разхождаха хванати за ръце или седяха край фонтаните.

Бепи мълчеше и ми се стори някак отнесен, докато обикаляхме площада. Зачудих се какво не е наред и дали не си мисли за проблемите на сестра си.

— Помниш ли първия път, когато ме видя? С Одри и с Маргарет бяхме седнали в едно скъпо заведение — попитах, опитвайки се да го разсея.

— Да, разбира се, че помня — усмихна се той. — Сякаш беше много отдавна, нали?

— Не чак толкова. Случи се само преди няколко месеца — напомних му аз.

— Достатъчно отдавна беше — спряхме край фонтана, където преди се срещяхме и Бепи наведе глава към мен.

— Достатъчно отдавна за какво? — попитах аз.

— Да съм сигурен, че те обичам ужасно много — каза го толкова тихо, че трябваше да напрегна слух.

— И аз те обичам, Бепи — няхах нищо против да му го казвам отново и отново.

Той ме погледна, сякаш се опитваше да реши какво да каже.

— Нямам много, Катерина, сама видя — започна той. — Новата работа обаче предлага по-добро бъдеще. Бих искал да знам дали...

— Да?

— Дори нямам пръстен, но... Ще се омъжиш ли за мен, Катерина?

За миг бях прекалено изненадана да отговоря.

— Катерина? — настоя притеснено той.

— Да, да. Разбира се, ще се омъжа за теб!

— Наистина? — не можа да повярва той.

— Да, наистина.

Бепи изкрещя от радост.

— Тя ще се омъжи за мен! — извика към хората в близкото заведение. — Аз съм най-щастливият мъж на света!

Всички се засмяха и извикаха: „Auguri!“.

Почувствах се неловко, особено след като някой изпрати по един сервитьор две чаши шампанско за нас. Когато обаче седнахме край фонтана и вдигнахме чаши, се почувствах на седмото небе от щастие. Не ми пукаше, че нямам пръстен на ръката и че имахме да решаваме една камара проблеми. Не можех да мисля за нищо друго, освен че някой ме обичаше. И че имах годеник.

Не повдигнахме и дума за подробностите около сватбата. И двамата бяхме доволни да бъдем заедно и да се наслаждаваме на щастиято, което черпехме един от друг.

Беше късно, когато Бепи ме целуна за лека нощ пред пансиона на синьора Луси. Както и предполагам, Маргарет вече спеше дълбоко, а багажът ѝ беше струпан на купчина в долната част на леглото. Оказа се, че има достатъчно пари за билета за влака и ферибота и заминаваше на другата сутрин. Тъжно ми беше, че ще трябва да се сбогувам с още един приятел, но това вече беше останало на заден план, тъй като Бепи ме беше поискал. Сега вече той щеше да е мое семейство и мой приятел. Лежах будна до среднощ и мислех за него.

16

На другата сутрин трябваше да изпия много чаши силно кафе при Анастасио, за да се събудя. С Маргарет бяхме решили да закусим заедно преди да хване такси до гара Термини. Хапвахме корнети с пудра захар и яйчен крем, а Анастасио ни черпи със сладкиш с шоколад и ядки.

— Храната ще ми липсва — въздъхна Маргарет. — Ще ми липсва прясната моцарела и малките парчета пица, които си купувах по-надолу по улицата — откакто бяхме в Италия, беше напълняла, но ѝ отиваше.

— Следващите години ще караш на картофено пюре и наденици с лук — напомних ѝ аз. Тя се намръщи.

— Знам и тази мисъл изобщо не ми харесва. Иска ми се у дома да имаше италиански ресторанти. Нямахме да ям нищо друго.

На мен не ми пукаше толкова за храната, но се бях убедила, че и най-бедните италианци се хранеха много по-добре от англичаните. И най-простите ястия бяха силно подправени с чесън или босилек и хората тук се наслаждаваха на всяка хапка, не се хранеха по задължение.

— Може сама да започнеш да готвиш италиански гозби — предложих аз.

— И откъде ще купувам продукти? Не, ти сама каза, отук нататък ме чакат наденички с лук.

Не ѝ казах, че Бепи ми е предложил брак. Страхувах се, че няма да се зарадва и че ще каже нещо, които няма да ми хареса. За годеежа ни знаеха само случайните свидетели в заведението на площада и смятах, че така е най-добре. Исках първо да го споделя с родителите си.

Натоварихме багажа на Маргарет в таксито и се сбогувахме.

— До скоро — прегърна ме тя.

— Да, надявам се — отвърнах.

Когато таксито тръгна, за пореден път се почувствах изоставена. Тогава обаче се сетих, че вече имам Бепи и че той ще се грижи за мен.

Прибрах се в пансиона и там, за мое облекчение, ме чакаше писмо. Беше цялото в американски марки, а адресът беше написан с красивия почерк на Одри. Нямах търпение да стигна до стаята и го отворих още в коридора, където влизаха и излизаха момичетата на синьора Луси.

Скъпа Катрин и Маргарет,

Съжалявам, че пиша едва сега, но бях много заета и не можех да намеря време да седна с лист и химикал. Първо сигурно се чудите какво стана с мен и Луис. Оженихме се... и съм бременна! Забременях по време на медения ни месец, макар и да не ми се искаше да става точно така. Луис е много щастлив.

Признавам, отначало мислех, че съм направил грешка като дойдох тук. Когато ме посрещна, косата на Луис беше много по-дълга и без униформата изглеждаше някак раздърпан. Заведе ме в апартамента на майка си в Бруклин и тя се държа ужасно. Бях готова да си събера багажа, но Луис ми показа Кони Айлънд и цял ден много се забавлявахме. Тогава си спомних какво ми беше направило впечатление у него.

Както и да е, майка му омекна малко след като се оженихме. Още живеем при нея. Моля се на Бог скоро да имаме достатъчно пари да се преместим. Луис работи на две смени на кея, а аз съм сервитьорка в един ресторант. Прилича малко на заведението на Анастасио. Има много огледала и малки сепарета, но клиентите поръчват само рохки яйца и отвратително кафе.

През цялото време си мисля за вас и си спомням приключенията ни. Беше прекрасно, нали? Макар да не ми е лесно, се радвам, че дойдох в Ню Йорк. С Луис сме много влюбени и съм сигурна, че като заживеем отделно, всичко ще се нареди.

Пишете ми и ми разкажете какво става с вас. И двете
ми липсват ужасно.

С обич,
Одри

Писмото на Одри подхрани още повече решителността ми. След като тя можеше да го направи, значи и аз можех. Същия следобед седнах и ѝ написах отговор. Писах страница след страница и ѝ разказах всичко — дори, че с Бепи сме сгодени. Почувствах се добре, че споделих с някого и бях сигурна, че Одри ще ме разбере правилно. Все пак моята история беше почти като нейната.

Писмото до родителите ми беше по-трудно. Част от мен се страхуваше да пише, за да не се опитат да ми попречат да се ожена за Бепи. Не знаех как да ги накарам да разберат колко прекрасен човек е той, нито как да ги убедя колко много го обичам. Нищо от онова, което написах, не ми хареса, затова смачках листа на топка и се отказах. Дните минаваха и аз все си намирах извинения да не пиша. Започнах отново работа при Анастасио, бях изморена и заета. Синьора Луси ме помоли да ѝ уشيا още калъфки за възглавници. Едно от момичетата поиска червена рокля. Все си намирах някаква работа.

Две седмици след предложението на Бепи видях Джанфранко. Стоеше в дъното на алеята към пансиона на синьора Луси. Когато разбра, че съм го забелязала, изчезна. Сигурно буквално беше избягал, защото нямаше и следа от него, докато стигна алеята.

Стори ми се, че го зърнах и два дни по-късно сред тълпата от туристи на площад Навона. После, докато купувах цветя от пазара на Кампо де Фиори, се обърнах и го видях на няколко крачки зад мен. Той отново избяга, щом го забелязах.

Започнах да се притеснявам да не ме следи, но бях прекалено уплашена да кажа на Бепи. Сигурна бях, че дори и не подозираше, че Джанфранко е в Рим. Замълчах си, но винаги когато оставах сама го търсех с поглед сред хората по улицата.

Понякога само си мислех, че съм го видяла. Чувствах се неловко и бях много нервна, когато излизах. Струваше ми се по-лесно да си стоя в стаята или в заведението на Анастасио, ако Бепи го нямаше.

С първата си заплата Бепи ми купи дебело зимно палто.

— Съжалявам, че не е годежен пръстен, но мисля, че точно в момента имаш повече нужда от палто — каза той с усмивка.

Палтото беше синьо с кожена яка и аз веднага се влюбих в него. Същевременно обаче, стомахът ми се обърна. След като Бепи ми беше купил палто, значи смяташе, че цяла зима ще съм в Рим.

Бях започнала да се побърквам от притеснение. Докато шиех в стаята или наливах напитки на клиентите на Анастасио, умът ми не спираше да се тревожи за това или онова. Започнах да се будя през нощта и да се измъчвам, докато през капациите на прозорците нахлуеше светлина и птиците започнеха да пеят.

Въпреки това не казах нищо на Бепи. Бяхме сгодени, но се притеснявах да не го загубя и затова внимавах.

Обичах да съм с него. Във вечерите, когато не работех, обикаляхме улиците край гара Термини, където имаше много евтини ресторанти. Бепи винаги знаеше къде се предлага най-добрата храна. Често успявах да хапна само малко паста с домати и босилек, а той поглъщаше цели чинии с шкембе или черен дроб, свинско, печено на бавен огън и хляб с хрупкава коричка или калмари.

Бепи се хранеше бързо с глава, надвесена над чинията, като човек, който прекрасно знае какво е да си гладен. Винаги обсъждаше ястията, които беше опитал. По обратния път към площад Навона ми разказваше за вкусовете, които е успял да долови и какви подправки, според него, е използвал готвачът, за да подправи соса. Понякога възхваляваше свинското — толкова бавно и дълго било приготвяно, че месото било изключително крехко и сочно. Чудех му се как въобще мислеше за храна, след като по цял ден сервираше на други хора, но на него така и не му омръзна.

Макар и постоянно да търсех с поглед Джанфранко, ни веднъж не го видях, докато бях с Бепи. Може би се спотайваше в сенките на алеите и ни наблюдаваше отдалече, но се криеше добре.

Отново започнах да се чувствам в безопасност — чувствах се защитена и от Бепи, Анастасио и синьора Луси, макар и да не бях говорила с никого от тях. Един ден обаче останах сама в заведението на Анастасио. Той беше отишъл да купи вестник и когато вдигнах глава, забелязах Джанфранко да ме зяпа от входната врата.

Изглеждаше различно. Вече не беше толкова пълен и имаше нови бръчки около очите. За момент и двамата не казахме нищо.

— Катерина — започна накрая той. Произнесе името ми тихо и много бавно.

— Какво искаш, Джанфранко? — отвърнах по-смело, отколкото се чувствах.

— Назначили са го на моето място — каза и се приближи. — Първо взе теб, после взе работата ми.

През прозореца видях Анастасио да пресича улицата с вестник под мишница.

— Върви си — повиших глас. — Просто си върви.

Кой знае какво беше намислил? За щастие, Анастасио влезе и го изгледа многозначително и Джанфранко отстъпи.

— Ще се видим по-късно, Катерина — извика той през рамо на излизане.

Анастасио хвърли вестника на бара.

— Какво става тук?

— Не знам.

— Тогава защо крещеше, когато влязох?

Искаше ми се да му кажа. Беше ми се струпало толкова много, че копнеех да споделя притесненията си с някого. Анастасио обаче, колкото и да беше мил, си оставаше чужд човек.

— Ами... нищо важно — промърморих и продължих да лъскам чаши. Анастасио поклати глава.

— Това момче не ми харесва. Има нещо сбъркано в него — продължи той. После взе вестника и седна да го чете в най-отдалеченото от бара сепаре, където можеше да намери тишина и спокойствие.

Седмица по-късно Бепи дойде в заведението. Беше разстроен. Седна на бара. Ръцете му се разтрепериха, когато вдигна чашата с питието.

— Загубих работата си, Катерина — обясни той. — Уволниха ме.

— Какво? Как така са те уволнили?

— Обвиниха ме, че съм откраднал. Това е лъжа — той закри лице с ръце. — Не съм го направил, Катерина, честно.

Бавно успях да измъкна цялата история от него. Виторио, най-главният сервитьор, не го беше изпуснал от поглед цял ден, а Бепи се беше старал през цялото време да бъде безупречен. В края на смяната

Виторио го последвал в малката съблекалня, където всички сервитьори държали връхните си дрехи.

— Имало оплаквания, че някой в ресторанта краде. После изведнъж, докато обличах палтото си, една вилица падна от джоба ми. Имаше и други неща. Ножове, лъжица, малка кана. От най-доброто сребро. Не съм взимал нищо, не знам кой би направил подобно нещо! Кой може да ме мрази толкова много, Катерина?

Знаех отговора, но все още ме беше страх да му кажа. Тогава Анастасио ми се притече на помощ. Наля на Бепи чаша уиски и каза тихо:

— Приятелят ти Джанфранко. Той е.

Бепи вдигна глава и ококори очи.

— Джанфранко? Но той дори не е в Рим!

Анастасио само вдигна вежди. После се обърна към мен:

— Катрин, според мен вие двамата трябва добре да си поговорите. Изчакай Бепи да си изпие уискито и излезте на разходка на площада. Аз ще се справя и сам.

И така, облякох синьото си палто и зарових бузи в меката яка. Беше ми нервно, но Анастасио беше прав. Крайно време беше да разкажа на Бепи всичко.

Седнахме край фонтана, много по-унили от последния път. Когато му разказах как приятелят му се беше опитал да прекара една нощ с мен, Бепи направо побесня.

— Защо не ми каза по-рано?

— Защото се страхувах.

Той изпсува:

— *Cose da pazzi!* Наистина ли не разбираш? Ако ми беше казала, сестра ми можеше да се спаси.

— Съжалявам.

— Съжаляваш? Да, сигурно — отвърна горчиво той, сякаш ме обвиняваше за случилото се и сякаш аз бях поощрила поведението на Джанфранко. Това отношение ме изуми неимоверно, но не беше удачно да споря с него.

— Може би, ако се опиташ да обясниш, ще ти върнат работата — опитах да сменя темата аз.

Той поклати глава.

— В този бизнес човек получава само един шанс. Нито един по-голям хотел няма да ме наеме. Вече всички знаят. Може би ще успея да си намеря работа в някоя кухня — отново отпусна глава на ръцете си. — Каква каша! Каква каша!

Изпрати ме до пансиона на синьора Луси и си тръгна без да ме целуне за довиждане. На другата сутрин Анастасио каза, че се е върнал в заведението и е изпил цяла бутилка уиски. Не го видях нито същия, нито на другия ден. Не знаех къде да го търся. Живееше в една стая със свой колега сервитьор, но нямах представа какъв е адресът. Знаех само, че е близо до Испанските стъпала.

Чувствах се нещастна и виновна, но и бях малко ядосана. Не аз бях виновна. Сигурна бях, че когато Бепи се успокоеше, щеше да осъзнае, че всъщност сам беше накарал приятеля си да се грижи за мен. Той сам беше запалил фитила, така да се каже.

Запълвах си времето с чистене. Огледалата и хромираните повърхности в заведението на Анастасио не бяха виждали толкова лъскане и метлата не знаеше какво е почивка — никой не беше почиствал толкова щателно прахоляка и космите от палтата на клиентите. Опитвах се да не мисля за Бепи, докато свалях бутилките с алкохол една по една от рафта и ги забърсвах от праха. Дори накарах Анастасио да ми помогне да дръпнем големия хладилник, за да измия стената зад него.

Мина една седмица без Бепи да се появи. Изпаднах в отчаяние. Една вечер седнах в стаята си и започнах да броя парите, които бях събрала, за да видя дали ще ми стигнат да се прибера вкъщи. Бях решила, че това е най-доброто, което мога да направя.

На другия ден тръгнах към гара Термини да си купя билет, когато чух Бепи да ме вика.

— Катерина, спри! Почакай!

Обърнах се и го видях да тича към мен. Почувствах се странно — сякаш някой се канеше да докосне едва заздравяваща рана и ме беше страх да не ме заболи. Свих се нервно. Макар и да копнеех да го видя, в мига, когато го зърнах, се паникьосах. Вместо да спра да го изчакам, аз побягнах като грубо изблъсках всеки пред мен. Бепи не спря да вика.

— Катерина, не бягай! Искам само да поговорим.

Завих по една странична улица, която излизаше на фонтана ди Треви и се спуснах през тълпите туристи. Една американка притисна чантата си до гърдите, сякаш се страхуваше да не ѝ я отмъкна, а съпругът ѝ ми се сопна:

— Внимавайте къде вървите!

После и двамата зяпнаха, когато Бепи ме настигна и ме дръпна за раменете.

— Катерина, защо избяга от мен? — дишаше по-тежко от мен. Опитах се да се освободя от хватката му.

— Пусни ме!

— Не и преди да ми кажеш защо избяга.

— Не може да ме пренебрегваш цяла седмица и да очакваш да ти се зарадвам, като се появиш — вече бях ядосана. — И не може да ме виниш за всичко! Просто не е честно!

— Знам, знам. Да седнем край фонтана и да не притесняваме повече хората, че си помислиха да не правим някаква постановка — намръщи се Бепи към любопитните туристи. — Трябва да ти кажа нещо.

Позволих му да ме заведе на една дървена пейка. Седнах до него и впих поглед във фонтана, в очакване да обясни.

— Съжалявам, че изчезнах, но ми трябваше време да помисля — той млъкна и зачака да реагирам. Кимнах леко и той продължи. — Знам, че нямаш никаква вина и че беше глупаво от моя страна да те обвинявам. Трябваше да се разсърдя на Джанфранко.

— Как така и не разбра какъв всъщност е той? — това за мен си оставаше тайна. — Дори Анастасио му няма доверие, а той почти не го познава.

— Беше мой приятел.

— Да. И? — обърнах се към Бепи и видях, че е ужасно тъжен и объркан.

— Приятел ми е откакто се помня — повтори тихо той. — На една и съща възраст сме и от малки правим всичко заедно. Той ми помагаше да водя козите до фонтана на площада, когато още няхаме течеща вода в къщата. Ходехме да ловим змиорки през лятото и птици, когато се събираха да мигрират в началото на зимата. Джанфранко ми беше като брат. Обичах го, Катерина. Още не мога да повярвам какво направи.

— Но той ти е завиждал през цялото време! Затова е искал да има по-добра работа, да си купи кола, да изкарва повече пари.

Бепи поклати глава.

— Това е лудост!

— Знам.

За известно време останахме загледани в несекващия поток туристи. Идваха нови и нови, но всички правеха едно и също нещо: спираха възхитени пред фонтана, хвърляха монета във водата и после заставаха широко усмихнати някой да ги снима. Аз вече не бях една от тях. Чувствах се част от Рим.

— Джанфранко всъщност не е истински влюбен в мен — казах аз. — Искане само защото съм твоя.

— И според теб се опитва да ме унищожи, защото не може да те има? — попита Бепи.

— Да, предполагам.

— Ами, получи му се. Съсипа семейството ми, бъдещето ми... — изведнъж той ме стисна силно за ръката. — Омъжи се за мен, Катерина.

— Вече се съгласих.

— Още сега, още тази седмица. Оженим ли се, не може да ни направи нищо. Няма да успее да ни унищожи, както направи с всичко друго.

— Не мога. Ами родителите ми? Дори не съм им казала... — спрях и се замислих за момент. Може би Бепи беше прав. Ако се оженехме, Джанфранко не можеше да ни докосне. Щеше да се наложи да ни остави на мира.

— Добре. Да се оженим колкото може по-скоро — съгласих се накрая. — Тази седмица.

На сватбата ни не бях с рокля. Преди това бях отишла в един магазин на Виа Кондоти и си бях купила кремав костюм, който знаех, че ще мога да облека и друг път.

Бепи дойде до пансиона на синьора Луси с взет назаем мотор и ме заведе в общината. Церемонията беше кратка, а служителката говореше бързо на италиански. Докато се усетя, трябваше да се подпишем. Анастасио и колегата, с когото Бепи делеше една стая, станаха наши свидетели.

После отидохме до площад Навона и Анастасио ни снима пред любимия ни фонтан. В заведението ни чакаше охладено просеко и вдигнахме тост за нашето бъдеще. Беше щастлив ден, макар и да не беше сватбата, за която бях мечтала.

Първата ни брачна нощ прекарахме разделени. Синьора Луси никога нямаше да позволи в някоя от стаите ѝ да влезе мъж и нямаше значение, че вече беше мой законен съпруг. Въпреки това се чувствах различно — имах тънка златна халка на пръста и споменът за обещанията на Бепи беше още жив в ума ми.

Сутринта се срещнахме в заведението на кафе и да обсъдим бъдещето си. Бепи не беше намерил работа и парите му бяха на свършване. Същевременно аз вече се притеснявах за родителите си. Не знаех как да им кажа какво бях направила. Сякаш порцията ни щастие се беше изчерпала и ни оставаха само проблеми.

— Върни се при семейството си — предложи Бепи. — Аз ще остана и ще се опитам да намеря работа.

— Няма да тръгна без теб — настоях аз.

— Нямаме пари за два билета.

— Да пътуваме на стоп. Така пристигнах, забрави ли?

Той цъкна с език:

— Едно е три красиви момичета да пътуват на стоп, няма обаче да е никак лесно, ако сме двамата.

Аз се отчаях.

— Тогава какво ще правим?

— Не знам, Катерина — той вдигна ръце във въздуха. — Искане ми се да имахме друг вариант. Дори и да имах пари за билет обаче, не мога да оставя семейството си. Не мога да изоставя майка си.

— Сега аз съм твоето семейство, Бепи — напомних му аз. — Твоя съм колкото и те.

— Да, да, знам това.

Но аз не се отказвах:

— А и майката ти и Изабела разчитат на парите, които им изпращаш, нали? Как ще се справят, ако не можеш да ги издържаш? В Англия ще живеем при родителите ми и няма да плащаш наем, ще си намериш хубава работа и ще можеш да спестяваш и да им пращаш по нещо — вече Бепи нямаше какво да отвърне.

— Не знам, Катерина, просто не знам.

— Рим няма да изчезне. Ела в Англия с мен поне за малко — настоях аз. — Моля те.

— Добре — предаде се той. — Ако намерим начин как да пътуваме, ще дойда... Поне за малко.

Анастасио обслужваше клиенти, но явно беше дочул разговора ни, защото донесе още кафе, постоя малко и накрая каза:

— Може ли да направя едно предложение?

Бепи сви рамене:

— Разбира се.

— Имам приятел, който държи ресторант в Сохо. Ще му пиша и може би ще успее да ти намеря работа.

— Благодаря, но в момента нямам пари за билет — отвърна му Бепи.

— Ще ти заема.

— Но защо ще го правиш? — преди Бепи вярваше на всички, сега нямаше доверие на никого.

— Защото съм сигурен, че ще ми ги върнеш.

Бепи се намръщи. Анастасио седна на един свободен стол на масата ни.

— Виж, Бепи, преди време един човек ми помогна. Така успях да дойда тук. Сега аз искам да помогна на теб. Може би след време ти ще помогнеш на някого другиго. Такъв трябва да е животът, макар и невинаги да се получава точно по този начин.

Обадих се преди Бепи да има възможност да отвърне.

— Благодаря. Ще приемем предложението ти. Обещавам да ти върнем парите колкото можем по-бързо. Нали, Бепи?

Той кимна неохотно. Не знаех дали е нещастен, защото трябва да замине или защото прие пари назаем от почти непознат човек.

— Благодаря — каза накрая той.

— Prego — отвърна Анастасио, стана и се върна при клиентите.

Писах на родителите си, че се прибирам. Представих си как седят в тъмната кухня сред аромата на зеле и печено месо и четат писмото ми. Добавих още едно изречение. „Няма да съм сама, написах аз ще доведа и съпруга си“.

Това трябваше да свърши работа. Щяхме да се разберем като се видим. Ужасявах се от тази среща, но с Бепи вече бяхме женени и никой не можеше да направи нищо. Бяхме в безопасност.

Седмица по-късно хванахме влак от гара Термини. Някой явно беше казал на Бепи, че в Англия е много по-студено и той си беше купил дълго палто втора ръка от една сергия. Беше сиво, проядено от молци и с около три номера по-голямо.

— Напускам Италия, Катерина — натъжи се той. — Кой знае кога ще се върна!

Бяхме запазили места в спален вагон и той малко се разведри, когато осъзна, че ще сме сами в купето. Вечерта един служител дойде и спусна шест кушетки за спане от стените. Някак успяхме да се сместим на едната. Така прекарахме първата си нощ като съпруг и съпруга.

Когато се събудих на другата сутрин, Бепи беше на пода. Беше паднал при едно по-силно друсване на влака и понеже бил смъртно изморен, предпочел да остане да спи там.

И двамата бяхме изтощени. Напрежението от изминалите седмици, притесненията около Джанфранко и усилията да намерим начин да останем заедно ни се бяха отразили много повече, отколкото осъзнавахме. Затова и пътуването с влака беше нашият меден месец. Нямаше какво да правим, освен да говорим, да гледаме през прозореца и да се разхождаме до вагон-ресторанта, хванати за ръце, докато влакът се люлееше по релсите.

— Разкажи ми за Англия — не спираше да пита Бепи. — Имате ли паста? Червено вино? Ще ми хареса ли?

— Скоро ще видиш — отвръщах аз.

Понякога, докато гледахме през прозореца, се притеснявах, че ще намрази дъжда и студа и че сивият Лондон ще го направи нещастен.

Когато пристигнахме, валеше силно. Бепи взе багажа ни и заедно побягнахме към навеса на автобусната спирка. Чувствах се странно отново сред хора, които говореха собствения ми език. Миризмите и звуците на дома ми бяха някак чужди. Бях сигурна, че Италия ще ми липсва и още повече се притесних, че Бепи няма да се пригоди към новия начин на живот.

Бепи обаче изглеждаше въодушевен. Не спираше да задава въпроси, докато автобусът бавно се движеше сред колите.

— Къде е Сохо, където приятелят на Анастасио има ресторант?
— попита той.

— В тази посока — посочих аз. — Не е далеч от тук.

Той скочи на крака.

— Хайде, да отидем още сега.

— Току-що пристигнахме! Първо трябва да се приберем и да те запозная с родителите си.

— Няма ли да ме посрещнат по-добре, ако вече имам работа? Хайде! — настоя той. — Да слезем от автобуса и да видим какво ще направим.

Гръцкият ресторант беше в едно мазе. Няколкото стъпала към него миришеха силно на дезинфектант. Бепи сбърчи нос. Според него един ресторант трябваше да мирише на пържен лук или на печено месо с чесън. Все пак почука и поиска да се види със собственика.

Оказа се, че не търсят сервитьор, а готвач, който да приготвя мусака, сувлаки и телешко стифадо с пържени картофи и да прави зелена салата.

— Няма проблеми — отвърна Бепи. — В хотела в Рим готвех подобни неща постоянно.

Малко преувеличаваше, разбира се. Там работата му беше по-скоро да изнася представление, а не да готви. Правеше креп съюзет фламбе пред клиентите или приготвяше паста до самата маса като забъркваше сосове и ръсеше сирене в чиниите. Не беше истинско готвене, а и Бепи не се беше задържал достатъчно дълго.

— Няма значение — каза ми той, когато отново се качихме в автобуса. Изглеждаше много въодушевен. — Никой не ходи в такъв

ресторант заради качеството на храната. Хранят се там заради ниските цени и големите порции. Ще се справя, ще видиш.

Доброто му настроение се запази до отбивката за Есекс. Тогава му казах, че скоро ще слизаме и той се притесни.

— Баща ти ще се ядоса ли? Какъв човек е той? Не си ми казвала нищо за него.

И аз бях нервна. Не се страхувах от гнева на баща ми, защото той беше тих човек и почти никога не повишаваше глас. Знаех обаче, че ще е много разочарован и това беше много по-ужасно от всичко друго.

Татко остана назад и пусна майка ми напред да ме прегърне със слабите си ръце. Погледнах през рамото ѝ и забелязах, че татко изглежда остарял. Косата му беше по-сива, а очите му бяха някак уморени зад големите, дебели стъкла на очилата, които винаги носеше.

И двамата бяха много мили с Бепи, за което им бях изключително благодарна. В трапезарията имаше чай, свински ребра, хляб с масло и салата от краставици. Майка ми дори беше сложила хартиена салфетка на чинията и ме погледна многозначително преди да успее да направя някакъв коментар.

Насочиха цялото си внимание към Бепи. Докато той се хранеше, го разпитвах за живота и семейството му, опитвайки се да преценят що за човек е.

— А сега какво ще правиш в Лондон? — попита баща ми.

Бепи им каза, че вече има работа като готвач и че започва още утре. Баща ми кимна одобрително. За него животът беше само работа и Бепи не можеше да му даде по-удачен отговор.

Цяла година живеехме на горния етаж в къщата на родителите ми. Всеки ден Бепи взимаше автобуса до Сохо и отиваше на работа в гръцкия ресторант. Понякога оставаше толкова до късно, че изпускаше последния автобус и вървеше цял час до вкъщи, но никога не взимаше такси, за да не харчи излишно пари.

Първата ни задача беше да върнем парите на Анастасио и когато го направихме, Бепи сякаш малко се отпусна. Няколко пъти излиза с баща ми на заведение, научи се да играе дартс и да пие топла бира.

Все така изпращаше пари в Равено и пестеше каквото можеше, затова се изненадах, когато започна да ме води на вечеря в италиански ресторанти. Излизахме в почивните му дни и всеки път отивахме в

различен ресторант. Някои бяха евтини, забутани заведения на улица Шарлот, други бяха много по-помпозни и скъпи.

Бепи винаги успяваше да намери недостатъци. Или храната не беше хубава, или обслужването не беше на ниво. Смешно беше да го гледам как се храни. Поднасяше намръщено вилицата към устата си, но в мига, в който вкусеше храната, се усмихваше широко.

— Има прекалено много захар в соса. Опитали са се да прикрият горчивината на доматиите, които са ползвали — заявяваше той доволно. — Ужасно е, ужасно е!

Колкото повече се оплакваше, толкова по-щастлив изглеждаше.

— Сложили са сметана, защото са решили, че на англичаните ще им хареса — казваше друг път. — Не са нарязали правилно рибата. Варвари! Сервират месото и спагетите в една чиния. Не знаят ли нищо за храната?

После, също толкова внезапно, спряхме да ходим по ресторанти. Когато не беше на работа, обикаляше пазара на улица Бъруик и купуваше най-евтините зеленчуци, които успяваше да открие. Идваше си със странни парчета месо и рибешки глави и завземаше кухнята на майка ми. Когато дойде пролетта, зася най-различни подправки в градината — магданоз, босилек, розмарин, градински чай. Винаги вършеше нещо — вареше боб или си водеше записки за храната, която беше сготвил предния ден. Седнеше ли за малко, на часа затваряше очи и заспиваше.

Една нощ с татко отидоха на кръчма и стояха, докато заведението затвори. После седнаха в кухнята и говориха до късно. Сутринта намерих пепелник с две пури. Зачудих се какво ли са празнували.

По-късно същата сутрин татко обясни, докато закусваше варени яйца. Беше спал до късно и косата му стърчеше на всички страни. Очите му бяха кървясали.

— Ресторантът, който Бепи иска да отвори... Смяташ ли, че ще потръгне, както той вярва? — попита татко.

Не знаех нищо по въпроса, но се опитах да не показвам изненадата си.

— Той е добър готвач — отвърнах.

— И аз мисля така. Повечето неща, които готви, изглеждат странно, но са вкусни. Онази нощ оризът със зеле и бекон беше прекрасен, макар и да беше сложил прекалено много чесън.

Усмяхнах се, защото се сетих, че татко си сипа допълнително и внимателно отдели меките парчета чесън и мазните парчета бекон.

— Но пък чак ресторант... Не знам — продължи той и изгълта яйцата. — Казах му, че ще си помисля.

— Ще си помислиш за какво?

— Дали да му дам заем, за да започне, разбира се.

Отсервирах чинията на баща ми и забърсах масата, чудейки се какво е намислил Бепи.

Същата нощ той обясни, докато лежахме един до друг на неудобното легло в стаята на горния етаж. Ходенето по ресторантите и готвеното били един вид проучване. Беше твърдо решен да отвори собствен ресторант и беше планирал всеки детайл.

— Открих едно помещение до оживен пазар. Близко е до Кларкънуел. Идеално е — въодушевено обясняваше той. — Трябват ми само пари да започна.

Бепи ме беше изненадал. През цялото време си мислех, че ще поиска да се върнем в Италия. Знаех, че майка му липсва и че се чувства виновен да я остави сама за по-дълго време. Още беше ядосан на Изабела, но бях сигурна, че и тя му липсва.

— Ако направиш ресторант, ще останеш в Лондон — отвърнах колебливо. — Сигурен ли си, че искаш това?

— Това е възможност да направя нещо сам. Може да нямам друг шанс — заяви гордо и въодушевено Бепи. Аз се притесних.

— Но Италия ти липсва, нали? И майка ти?

Той кимна.

— Когато ресторантът потръгне, може да отида да ги видя. Сега обаче трябва да направя нещо. В Рим има стотици ресторанти като онзи, който искам да отворя. Тук няма нито един. Това е големият ми шанс, Катерина.

На другия ден ме заведе да ми покаже помещението. Беше тясно и мрачно. Приличаше на тунел. По една от стените се виждаше теч, мазилката беше подпухнала и мухлясала. Бепи обаче вече беше решил.

— Ще замажем стените и ще ги боядисаме бели. Кухнята ще бъде отзад. Ще има прозорец, през който ще наглеждам ресторанта. Ще сложим маси и пейки край онази стена и на всяка маса ще има панер с хляб, кана с вода и гарафа вино. Все едно хората ще ми идват на гости и ще готвя специално за тях.

Огледах се.

— Ужасно е, Бепи. Как ще го превърнеш в ресторант, където хората да искат да идват и да се хранят?

— Ще го ремонтирам сам, в почивните си дни.

— И откъде татко ще намери пари?

— Ще вземе от банката срещу ипотеката на къщата.

— А ако не успееш да ги върнеш?

— Нали върнах парите на Анастасио? — обиди се Бепи.

— Те бяха много по-малко от онова, което ще ти трябва за ресторанта.

Не исках да потъпквам мечтата му, но се страхувах от риска, който поемаше. Имаше работа, бяхме заедно — това не беше ли достатъчно?

— Защо винаги търсиш проблеми, Катерина? — ядоса се Бепи.
— Спри да се тревожиш поне веднъж. Всичко ще е наред. Аз ще се погрижа за това.

Следващите няколко седмици почти не спа. Когато баща ми направи ипотеката и получи парите, Бепи си направи смешна малка шапка от вестник и започна да разчиства помещението. Когато не готвеше в гръцкия ресторант, ремонтиреше.

Пестеше пари както можеше и при всеки удобен случай, сключваше сделки с хора и се уговаряше да им плати с храна, не с пари. По стените закачи семейните фотографии, които майка му прати от Италия. Познах снимките — на едната малкият Бепи ядеше паста, а на другата той и Изабела се смееха на мотопеда. Помнех ги закачени над скрина в къщата в Равено. Колко и да ми беше неудобно, постави и нашия семеен портрет. Аз бях с вълнения бежов костюм и бяхме пред фонтана на площад Навона, присвили очи на слънцето.

— Не можеш да я закачиш — казах му аз.

— Да, мога. Искам хората да изпитат усещането, че са сред семейството си. А и искам да видят красивата ми съпруга — Катерина.

Когато поставихме голяма табела, на която с яркочервени букви пишеше „Малката Италия“, се почувствах много горда с Бепи. Беше успял и сега имаше собствен ресторант.

Трудностите обаче тепърва предстояха. За да спечелим достатъчно пари за вноската по ипотеката, ресторантът трябваше да работи от сутрин до вечер седем дни в седмицата. Денем бях на работа

в един магазин на улица Оксфорд, но в пет тичах към „Малката Италия“ и цяла вечер сервирах. Дори нямахме меню. Хората ядяха онова, което Бепи беше решил да стотви — супа, паста или ризото, месо или риба със зеленчуци и салата. Отначало аз казвах на клиентите какво предлагаме за деня. После обаче купихме малка черна дъска и на нея пишех с тебешир менюто за деня.

Беше евтино, най-вече защото виното и хлябът бяха включени в цената на ястията. Бепи обаче винаги готвеше вкусно. Понякога толкова се въодушевяваше, че се случваше да изскочи от кухнята с купа пресни миди и да обяснява на клиентите как ще ги приготви с домашните спагети, които бил направил предния ден.

Невинаги успявахме да намерим продуктите, които му трябваха, затова и менюто не беше богато. Не можехме да си позволим и да хвърляме храна. Бепи беше открил, че собственикът на гръцкия ресторант държеше ниски цени, защото използваше всички продукти докрай. От изрезките от зеленчуците правеше бульон, а с мазнината от месата подправяше сосовете. Бепи правеше същото.

Купуваше евтино месо, обезкостяваше пилешките бутчета, напукваше месото и го пълнеше със сирене и шунка, за да направи инволтини. Супите му бяха натъпкани с боб и листа целина и подправени с мазнина от бекон. Задушаваше рагуто с часове, за да стане евтиното месо наистина крехко. Бепи много внимателно записваше седмичните ни приходи в малка тетрадка и всички пари, които изкарваше, инвестираше обратно в ресторанта.

Отначало идваха само италианци, но скоро и англичаните откриха „Малката Италия“ и повечето вечери пред ресторанта се виеше дълга опашка. Често се налагаше хората да чакат по половин час да се освободи маса. В кухнята Бепи работеше като маниак и често-често бършеше чело със стара кърпа, а аз тичах сред масите, разнасях храната, която беше приготвил и събирах празните чинии.

Поне веднъж седмично Маргарет идваше на вечеря, но така и не намерихме време да поговорим.

Най-накрая успяхме да изплатим ипотеката и къщата на родителите ми беше в безопасност. Не отпразнувахме случая, нямахме време. Когато обаче обявиха апартамента над „Малката Италия“ под наем, Бепи реши, че можем да си го позволим и се отделихме от родителите ми.

Ако мислех, че най-накрая Бепи ще се укроти и че ще е щастлив, грешах. Той искаше още. Взе друг заем, този път директно от банката и нае съседното помещение. Разширихме кухнята, съборихме някои стени и свързахме двете помещения, за да стане по-голяма трапезарията. Бепи нае Фредерико като сервитьор и неаполитанеца Алдо да му помага в кухнята. Оказа се, че помощта на обучен готвач е незаменима. Опитвах се да не се съсредоточавам върху проблемите, но се притеснявах, че всичко се случваше прекалено бързо.

Беше лято и в „Малката Италия“ беше оживено и горещо. На няколко пъти, докато отивах към кухнята да дам поръчка, ми ставаше лошо и трябваше да поседна за малко. Причерняваше ми и се боях, че ще повърна.

— Не се тревожи, скъпа, и аз така се чувствах като бях бременна — каза една редовна клиентка весело. — Ще мине след няколко месеца.

Бях толкова заета, че не бях забелязала промените, които настъпваха в тялото ми. Щом осъзнах, че съм бременна, забелязах и променената си талия — стомахът ми приличаше на купа за спагети.

Бепи започнала се суети около мен.

— Трябва да наемем сервитьорка. Не можем да те държим на крак по цяла нощ — настоя той. — Трябва да спреш да работиш и да си почиваш.

Когато обаче гаденето премина, се почувствах достатъчно добре да се върна в ресторанта при Бепи. Иначе почти не го виждах. Излизаше рано сутрин и отиваше на пазара, където оставаше, докато не си тръгнеше и последния клиент.

Бях бременна в седмия месец, когато Бепи за пореден път разшири ресторанта като този път монтира навес над тротоара и изнесе маси навън. Това стана повод за сериозен скандал между нас.

— Така поне през лятото няма да връщаме клиенти — обясни той. — Ще имаме повече място.

— Ами аз, Бепи?

Той се обърка:

— Ти няма да работиш. Сестрата на Алдо ще започне при нас, забрави ли?

— Не това имах предвид. Ще имаме бебе, а ти си създаваш все повече работа в ресторанта. И сега почти не те виждам.

— Работя, за да подсигурия бъдещето на бебето, Катерина. Знаеш това.

Отпуснах се тежко на един стол и отправих поглед към оживения пазар.

— Ами аз? — повторих тихо аз.

— Не се тревожи... Всичко ще е наред... Ще видиш — напоследък постоянно повтаряше това.

Избягах нагоре по стълбите към малкия ни апартамент и си легнах. Още не го бяхме обзавели и мястото изглеждаше запуснато и депресиращо. Мразех тапетите с избелели алени рози, опушения таван и пожълтелите рамки на прозорците. Сега щях да стоя затворена тук сама с бебето, докато Бепи работеше в ресторанта. Част от мен се страхуваше и всяка майка имаше право на това, друга част обаче негодуваше срещу бебето, тъй като се появи прекалено рано. Още не се бях наситила на Бепи, а сега трябваше да го дяля.

Започнах да си пиша с Одри. Тя беше отвъд океана, но положението ѝ беше като моето. Всъщност нещата при нея бяха по-сериозни, защото още живееше със свекърва си, а Луис още работеше извънредно, за да спести пари за жилище. Когато получавах писмо, сякаш бях на седмото небе от щастие. Успокоявах се като четях колко изморена, ядосана или тъжна се чувства Одри и как ѝ липсват безгрижните ни дни заедно.

Когато обаче бебето се роди, дори и писмата ѝ не можеха да ме утешат. Сякаш се разпадах като розите по тапетите. Всеки ден беше един и същ — хранене на бебето, смяна на пелени, спане. Правех всичко колкото можех по-добре и чаках да дойде моментът, когато щях да заобичам бебето.

Виждах как другите се отнасят с нея, как я притискат към гърдите си и миришат бебешката ѝ главичка, как възхваляват красотата ѝ. Винаги, когато имаше възможност, Бепи се качваше от ресторанта, сядаше до кошарата ѝ и вперваше поглед в нея. Аз обаче виждах само задачите, които ме чакаха и безкрайните задължения. Всъщност исках само да се свия на леглото, да затворя очи и да забравя всичко.

— Трябва да кръстим бебето — каза Бепи една нощ. Беше се прибрал късно, както винаги, седеше на ръба на леглото и я гледаше. — Хората все ме питат как се казва и ме е срам, че не мога да отговоря.

— Кръсти я както искаш — отвърнах равнодушно аз.

Бепи ме погледна разочаровано, но не каза нищо. Не знаеше как да се държи около мен, тъй като все бях в странно настроение.

— Искам да я кръстим Пиета — реши той.

По-късно разбрах, че това значи „съжаление“. Името изглеждаше подходящо за дете, чиято майка беше забравила какво е да чувства.

Родителите ми предложиха да отида да живея с тях за седмица-две и баща ми да направи ремонт на апартамента и аз склоних. Оставих ги да ме натоварят в едно такси и да ме настанят в детската ми стая, все едно аз бях бебето.

Избрах цветове за стените на апартамента от мострите, които баща ми донесе — червено за кухнята, жълто за дневната и синьо за спалнята. Бяха най-ярките цветове сред мострите.

— Сигурна ли си? — обърка се баща ми.

— Да, трябва да освежим стаите — заявих аз.

— Ами, добре. Щом така искаш.

Майка ми щеше изцяло да поеме грижите за бебето, ако ѝ бях позволила. Струваше ми се обаче, че е редно аз да сменям пелени, да къпя бебето и да го храня и еднообразната рутина на ежедневието продължи все така.

Знаех, че родителите ми се притесняваха за мен. До късно през нощта ги чувах да говорят и ако напрегнах слух, успявах да доловя какво казват.

— Ще се справи. Само ѝ трябва малко време — често казваше баща ми.

Майка ми обаче не беше убедена. Опитваше се да ми помага с каквото може, но аз се отдръпнах и щом баща ми заяви, че апартаментът е готов, натоварих бебето на едно такси и се прибрах.

Бепи беше на седмото небе, че имаме свой дом. Изглежда беше забравил, че се държа като непознат човек. След няколко седмици обаче започна да ме избягва. Ако имаше свободно време, слагаше бебето в количката и сядаше с нея на масите навън да играе карти с приятеля си Ернесто.

Аз стоях горе в собствения си свят и не ми пукаше какво прави. Повечето дни дори не си правех труда да се обличам. Ако ми станеше студено, обличах няколко пижами една върху друга, за да мога да си легна веднага, когато реша. Накрая Бепи изгуби търпение.

— Катерина, стига толкова — започна той една сутрин. — Денят е прекрасен. Стани, облечи се и изведи Пиета на разходка с количката. Знаех, че е прав и че трябва да изляза, затова кимнах:

— Добре.

— Наистина? Ще го направиш ли?

— Да.

— Ще чакам да слезеш и ако не се появиш до половин час, ще дойда да ти помогна — беше притеснен и звучеше някак ядосано.

Почувствах се странно да облека истински дрехи и да обуя обувки, вместо чехли. А и трябваше да се закопчая плътно вместо да навлека широки дрехи. Краката ми трепереха, сякаш бях болна от дълго време и светът изглеждаше някак по-голям, по-ярък и по-шумен.

Бутах количката между щандовете на пазара и се правех, че търся най-добрите продукти, а всъщност се чудех колко време трябва да стоя навън. Може би след час можех да се върна?

Обиколих улицата и се върнах през Хатън Гардън, покрай бижутерските магазини. В края на разходката осъзнах, че нещо в гледката не е наред. Бях разпознала лице, чието място не беше тук. Край витрината на един от бижутерските магазини, до една жена в напреднала бременност, забелязах Джанфранко.

Изписах и притиснах ръка към устата си. Няколко човека се обърнаха, но бързо извърнаха поглед. Само очите на Джанфранко останаха впити в мен. Не ме доближи и не се опита да ме заговори. Просто стоеше до бременната жена и ме гледаше.

Притиснах още по-силно ръка към устата си, наведох глава и тръгнах бързо. Главата ми гъмжеше от въпроси. Какво правеше тук? Нима ни беше последвал? Появата му съвпадение ли беше? Почти изтичах до „Малката Италия“, за да разкажа на Бепи какво се беше случило.

Когато обаче бутнах количката през вратата, той вдигна поглед и каза:

— Рано се връщаш — прозвуча толкова разочаровано, че не му казах нищо и се качих в апартамента без да спомена Джанфранко.

Всяка сутрин, освен ако не валеше силно, Бепи ме караше да разхождам бебето. И всяка сутрин се опитвах да му кажа, че имам основателна причина да не излизам, но думите така и не се отрониха от устата ми.

Не всеки ден виждах Джанфранко, защото се стараех да минавам по различни маршрути, но понякога го зървах на отсрещния тротоар. После минаваше автобус и когато погледнех отново, него го нямаше. Един-два пъти го видях да стои в един магазин и да ме наблюдава. В началото бременната жена беше постоянно с него, но след около седмица го виждах все сам. Бях убедена, че играе същите игри като в Рим.

Накрая казах на Маргарет. Тя все още идваше веднъж в седмицата да вечеря в „Малката Италия“ и винаги преди това се отбиваше да ме види в апартамента.

— Мисля, че ме следи — признах аз. Макар и да не й бях казала за нощта в Амалфи, когато Джанфранко се опита да ме убеди да прекарам нощта с него, нито какво беше сторил на Изабела, Маргарет никога не го беше харесвала. Затова и знаех какво ще ми каже:

— Катрин, трябва веднага да кажеш на Бепи. Как си могла да скриеш от него такова нещо?

— Но той ще се ядоса и... — не знаех как да обясня страховете си. — Може да не ми повярва. Откакто бебето се роди, не се разбираме много добре.

— Разбира се, че ще ти повярва. Все пак говорим за Бепи.

Досега винаги се държах на положение пред Маргарет. Тя нямаше и представа колко труден беше станал животът за мен.

— Не мога да му кажа — не отстъпвах аз. — Той е щастлив. Радва се на ресторанта, а това само ще го ядоса. Ще разваля всичко — Маргарет поклати глава.

— Не мога да повярвам, че онази откачалка е дошла тук. И не казва нищо, само те зяпа? О, това е ужасно!

Обещах й да говоря с Бепи преди да се видим другата седмица. Джанфранко обаче направи така, че обещанието ми стана абсолютно безсмислено — оповести присъствието си в Лондон пред Бепи и пред целия свят.

Дните на Пиета се превърнаха в рутина — сутрин отиваше в болницата (баща ѝ се чувстваше по-добре, но беше все по-нервен и нетърпелив), а следобед се затваряше в ателието, работеше по роклята на сестра си и слушаше историята на майка си. Пиета усещаше, че скоро всичко ще свърши. Роклята беше почти ушита, а историята беше към своя край. Бепи щеше да се прибере у дома и за пореден път къщата щеше да се изпълни с шум и миризма на готвено. Пиета нямаше търпение това да се случи, но от друга страна щеше да ѝ липсва уютът на ателието, работата и гласът на майка ѝ, спомнящ си миналото.

— Как Джанфранко оповести пристигането си в Лондон и изненада всички ви? — попита тя следващия път, когато седнаха в ателието.

Майка ѝ се намръщи.

— Мисля, че и сама се сецаш — отвърна тя. — Познаваш мястото прекрасно.

В кухнята на „Малката Италия“ настана въодушевление, когато разбраха, че на съседната улица ще има нов магазин.

— Salumeria — обясни Бепи по-късно. — Истински италиански магазин, където ще се продават салами и сирена от Италия. Ще има паста и зехтин. Може да се опитам да склуча сделка със собственика и да купувам на едро.

— Кой е собственикът? — попитах аз.

— Май не го познаваме — отвърна спокойно Бепи. — Прозорците са облепени с вестници, но се виждат работници, така че сигурно скоро ще отворят.

Три дни по-късно над вратата се появи табела, на която с яркочервени букви пишеше: „Италиански магазин ДеМатео“.

— Не е възможно! — не можеше да повярва Бепи.

— Напротив — отвърнах аз и му разказах всичко.

Сега беше ред на Бепи да изпадне в депресия. Следващата седмица изобщо не се сети, че има жена и дете. Оставих го да се мръщи, но се притесних, когато остана цял ден в леглото и се наложи Алдо да се оправя сам в кухнята.

— Защо се оплакваш? Ти по цял ден висиш тук — солна се Бепи. — Скъсвам се от работа. Не мога ли да остана един ден в леглото? — седнах до него, но не го докоснах.

— Защото това е нетипично за теб — обясних аз. — Ти не си такъв — той изпсува на италиански и се уви още по-плътно в завивките. — Бепи, какво ще правим?

— С кое? — приглушено попита на свой ред Бепи изпод завивките.

— С Джанфранко, разбира се.

— Няма да му обръщаме внимание. Не говори с него. Ако го видиш, обърни му гръб.

— Не искам да живея тук, ако той ще е на съседната улица.

Бепи отметна одеялото.

— Дойдохме първи — ядоса се той. — Ако си мисли, че ще отвори магазин и ще ме подплаши или че ще съсипе „Малката Италия“, жестоко се лъже. Няма да ходим никъде, Катерина.

— Добре, няма да му обръщам внимание и ще му обръщам гръб — повторих аз, тъй като не исках да го ядосвам повече. — Може да не се справи и той да си тръгне — Бепи протегна ръка и хвана моята.

— Винаги, когато го видя, се сецам какво причини на сестра ми и какво се опита да направи на теб. Това ме убива — очевидно всяка дума му причиняваше болка.

Наведох се, той обви ръце около мен и останахме да лежим така в тъмното, заслушани в дишането си. Не знам защо, но се почувствах по-добре, напук на цялата ситуация.

ДеМатео направи пиццо, показно откриване на магазина. Беше наел музиканти, окачи голямо италианско знаме и цял ден раздава хапки с прошуто и сирене на минувачите. С Бепи останахме в ресторанта, но клиентите в „Малката Италия“ не спираха да говорят за магазина. Седях на слънце навън, сгъвах салфетки и ги слушах.

— Прекрасно сирене. Пармезан, пекорино, долчелате — каза ми Ернесто. — От метални куки висят цели бутове, има рафтове с хаста, консерви аншоа и всякакви масла. Мирише на Италия.

С Бепи се питахме откъде ли Джанфранко беше намерил пари.

— Сигурно е взел назаем — отвърна Ернесто. — Поел е голям риск, също като теб с ресторанта. Човек, ако не рискува, няма да постигне нищо. Нали, Бепи?

Често минавах покрай магазина на ДеМатео и надничах да видя има ли клиенти. Винаги имаше някой да чака да му увият парче сирене в лъскава бяла хартия, да му дадат бутилка балсамов оцет или буркан с маслини. Когато Джанфранко вдигаше поглед и ме виждаше, обръщах глава и отминавах. Чувствах се спокойна, че има работа и че няма време да ме дебне по улиците.

Постепенно отново започнах да помагам в „Малката Италия“. Бебето беше винаги с мен. Не се занимавах с клиента, но слагих масите, белех зеленчуци и пишех менюто с тебешир. Така бях край Бепи, макар и двамата да имахме работа.

С всеки ден ми ставаше по-леко. Осъзнах, че вместо да ни раздели, Джанфранко си сближи още повече. Дълго време с Бепи се чудехме как е успял да ни намери. Беше очевидно, разбира се. Бепи редовно пишеше на майка си. Дори се беше снимал пред „Малката Италия“ с голямо парче шунка и ѝ беше изпратил снимката. Искаше всички да знаят какво е постигнал.

Естествено, майка му беше говорила с приятели и съседи и сигурно се беше похвалила със снимката на нейния Бепи, постигнал зашеметяващ успех в Англия. Равено беше малко селце и вероятно не след дълго всички са разбрали, дори и родителите на Джанфранко.

— Но защо е дошъл тук? — питаше Бепи. — Не се връзва!

— Поради същата причина, поради която направи всичко останало. Иска онова, което ти имаш.

— А може още да е влюбен в теб — изревнува Бепи.

— И той има съпруга. Виждам я постоянно. Скоро роди момче.

— Говориш ли с нея?

— Не... Макар че изглежда приятна жена... и е много самотна...

— Но е съпруга на Джанфранко.

— И затова няма да говоря с нея — съгласих се аз.

Понякога обаче ѝ се усмихвах леко, докато се разминавахме по тротоарите и тя ми отвърщаше с усмивка.

Тъкмо, когато нещата се успокоиха, забелязах, че тялото ми отново се променя. Талията ми изчезна, коремът ми се закръгли и от

миризмата на пържен чесън в кухнята на „Малката Италия“ започна да ми прилошава. Бебето ми беше само на година, а отново бях бременна. Не можех да повярвам.

Този път Бепи беше по-сдържан. Зарадва се на новото бебе, но не искаше съпругата му отново да се превърне в мудна, тъжна, непозната жена.

— Този път ще е различно — обещах аз и така и стана.

С второто бебе бях на другата крайност. От мига, в който я прегърнах, съзнанието ми забуча от хиляди притеснения и въпроси. По цял ден се разхождах с дрехите на бебето, затъкнати под дрехите ми, за да изсъхнат по-бързо от топлината на тялото. Будех се по десет пъти на нощ да проверя дали бебето диша. Вманиах се какво яде, колко спи, колко често ходи до тоалетна. Нямаше значение, че другото дете усети промяната и стана нервно и раздразнително. Понякога я чувах да плаче чак в ресторанта.

С Бепи бяхме изтощени и нещастни. Една сутрин го чух да мърмори нещо, докато даваше на бебето бутилката ѝ и осъзнах, че я нарича Адолората. Може и да не е мислил сериозно това да бъде името на бебето, но така си и остана. Дори свещеникът в „Свети Петър“ се изненада, че първото ни дете се казва „Съжаление“, а второто „Тъга“.

Не съм сигурна дали щяхме да се справим без Маргарет. Бепи сигурно ѝ беше казал колко ни е трудно и тя започна да идва винаги, когато имаше време и да помага с децата. Отначало не ми беше приятно. Бях стигнала до там, че не вярвах, че друг освен мен е състояние да се грижи за децата.

— За бога, Катрин! Бях бавачка, забрави ли? Дори контесата ми имаше доверие.

Накрая ѝ бях много благодарна, особено когато водеше децата на дълги разходки. Виковете им заглъхваха, когато се отдалечаваха с Маргарет, после се засилваха, когато се приближаваха. Ако Ернесто беше в ресторанта, понякога ходеше с нея и тя придобиваше странно изражение, щом някой споменеше името му.

— Мислех, че не си падаш по италианци — вметнах аз, щом осъзнах какво се случва. — Беше казала, че никога няма да се хванеш с някой от тях — тя се засмя и се изчерви.

— Ами... Ернесто е различен. Много е мил и не е избухлив.

— Не мога да повярвам! Ти и Ернесто!

Разсмяхме се и за миг сякаш се върнахме в малката ни стая в пансиона на синьора Луси.

По-късно Маргарет легна до мен на леглото и ме погледна многозначително, сякаш се канеше да ми даде важен съвет.

— Какво? — попитах.

— И това ще отmine с времето.

— За какво говориш?

— Много жени изпадат в депресия, когато родят. Или се вманиачават на някаква тема — Маргарет вече не беше бавачка, но имаше достатъчно опит. — В крайна сметка всичко ще се нареди. Не се притеснявай.

— Не се притеснявам — отвърнах, макар само това да правех.

Предполагам, че беше говорила с майка ми и двете заедно бяха измислили план. Три-четири пъти в седмицата някоя от тях идваше да гледа бебетата, а аз трябваше да изляза сама. Не знаех какво очаквах да правя — да ходя по магазини или по галерии? Не си падах по такива неща. Вместо това слизах и помагах в „Малката Италия“, където поне бях близо до Бепи.

Чувствах се добре да изляза от апартамента. Той беше малък и ако стигаше за двама души, за четирима пространството далеч не беше достатъчно.

— Трябва ни по-голямо жилище — казах на Бепи един ден, докато слагах масите, а той приготвяше обяд. — Например къща с градина, където да играят децата като пораснат.

— Ще намерим някоя — съгласи се Бепи. — Трябва обаче да е наблизко, за да не ми се налагала чакам автобус с часове, както когато работех в гръцкия ресторант.

С Маргарет започнахме да обикаляме Кларкънуел и да търсим имоти за продан. Прекрасно знаех какво искам — уютна къща на тиха улица и малка градина.

Когато открихме къщата зад църквата „Свети Джеймс“, веднага разбрах, че е идеалната за мен. Може би я харесах, защото много приличаше на мястото, където бях отраснала на Боле Понд Роуд. Беше висока и тясна, с боядисани в черно перила на стълбите отпред. Освен това, вместо към пътя, гледаше към градина с тревисти поляни и широколистни дървета. Наоколо имаше малки италиански заведения, които ми напомняха за Анастасио.

— Няма ли да е прекалено скъпа? — попита Маргарет.

— Не знам. С Бепи никога не говорим за пари. Той се грижи за всичко.

Бепи си взе два часа почивка и отиде да я види. Когато се върна, лицето му грееше.

— Идеална е, Катерина! Влюбих се в нея.

— Не е ли много скъпа?

Той се намръщи:

— Ще трябва да вземем заем. Рисковано е. Но, както казва Ернесто, който не рискува, няма да постигне нищо.

— Да не се наложи пак да се затрупаш с работа? Ако е така, предпочитам да си стоим тук.

— Не се тревожи, Катерина — усмихна се той. — Всичко ще се нареди. Ще се справим.

* * *

Пастата на Бепи

Искам да кажа, че днес и италианските домакини купуват паста от магазина и са доволни от качеството на предлаганите продукти. Ако обаче имате един час на разположение и не ви мързи, ето как да си я пригответе:

750 г бяло брашно

4 големи яйца

60 мл вода

Изсипете брашното на масата и направете кладенче в центъра. Прибавете яйцата и малко вода и замесете, докато се получи меко тесто. (Започнете да разбърквате течностите от кладенчето навън, за да не се разляят по масата.)

Месете продуктите поне двадесет минути. Поръсете още брашно, ако тестото е прекалено меко и вода, ако е прекалено сухо. Накрая не трябва да залепва по ръцете ви или да има мехурчета въздух. Проверете дали се е получило като разрежете тестото на две. Ако има

мехурчета, веднага ще забележите. Продължете да месите, докато мехурчетата изчезнат напълно.

Разрежете тестото на три или четири части и завийте всяка част с фолио, за да не изсъхне междувременно. Какво да правите, ако нямате машина за разточване на паста? Майка ми цял живот точеше тестото с точилка. Аз, от своя страна, ползвах бутилка от вино. Наистина. Не е толкова трудно. Трябват ви само силни ръце.

Ако обаче имате машина, разделете тестото на още по-малки части и ги поръсете с брашно. Постепенно превключвайте на по-малки степени, но никога не разточвайте пастата на най-ниската степен, за да не стане тестото прекалено тънко. (Искам да е съвсем елементарно.) Накрая нарежете разточеното тесто на ленти и ги оставете да изсъхнат върху кърпа или докато дойде време да ги сготвите.

Бележка на Адолората: Не всички искат къщата им да се зарине със съхнеща паста, Бепи. Мислил ли си за това?

Роклята стоеше на манекена в ъгъла на ателието. Беше точно такава, каквато Пиета искаше — красива, елегантна, блестяща. Вече беше сигурна, че сестра ѝ ще прилича на принцеса.

Щастието, което изпитваше обаче, беше помрачено от по-сложни чувства. Историята на майка ѝ беше объркала Пиета ужасно много. Докато се суетеше наоколо — покриваше роклята да я защити от праха, събираше конци, парчета плат и паднали кристали, се опита да свърже Бепи и Катерина от историята с двамата души, които познаваше като възрастни хора.

Пиета затвори вратата на ателието и се замисли дали да не се обади на Адолората. Знаеше, че е редно да сподели част от семейната история с нея, но не можеше да се насили да вдигне телефона. Все пак сестра ѝ беше получила любов от майка си, за разлика от нея, и сега се изкушаваше да запази историята за себе си.

Пиета се опита да си спомни детството и да намери разлика в отношението към нея и сестра ѝ. Сети се само как повечето дни майка ѝ се затваряше в спалнята и лежеше с часове, за да се излекува от постоянното си главоболие и че много често изглеждаше тъжна без очевидна причина. Нямахше случай, когато да не беше чувствала любовта ѝ.

С приближаването на обяд Пиета стана още по-неспокойна. Дни наред живя в ателието на майка си и болничната стая на баща си. Беше време да излезе, да напълни дробовете си с бензинови пари и да се разходи по оживените улици.

Краката я отведоха към Хатън Гардън — мястото, където майка ѝ за пръв път беше видяла Джанфранко в Лондон. Наистина ли ги беше последвал тук, луд от ревност и любов към майка ѝ или имаше нещо друго, чудеше се Пиета. Докато си мислеше как приятеля на баща ѝ от детството се беше превърнал в негов доживотен враг, зави зад ъгъла и тръгна към магазина на ДеМатео.

Спря пред вратата и се загледа през витрината в италианската паста по рафтовете, висящите бутове от куките и сирената в хладилните витрини. Баща ѝ сигурно се беше зарадвал ужасно много на магазина преди да разбере кой е собственикът.

Микеле беше зад щанда. Вдигна поглед и ѝ се усмихна за поздрав.

Когато приключи с клиента, излезе да я види.

— Добре ли си? — попита той.

— Баща ми получи инфаркт — обясни тя.

— Знам, чух. Но вече е добре, нали?

— Да, така мисля. Лекарите са доволни от лечението и ангиопластиката мина добре.

— Майка ти как е? А сестра ти?

— Мама е добре, предвид всичко. Най-накрая започна да спи. Адолората обаче съвсем откачи. Не съм я виждала от дни. Мисля, че вини себе си за случилото се.

Микеле се притесни и я хвана за ръката.

— Влез, ще ти направя кафе — предложи той.

— Не... Не трябва — поради някаква причина, колкото по-мило се държеше с нея, толкова повече ѝ се искаше да заплаче. — Знаеш баща ми какъв е. Ако чуе, че съм била тук, ще побеснее, а сега не трябва да го разстройваме. Изобщо не трябваше да идвам.

Микеле протегна ръка, пусна табелата, на която пишеше „Затворено“ и затвори стъклената врата на магазина.

— Хайде — подкани я той, — имаш нужда да пийнеш нещо.

— Баща ти няма ли да се разсърди, ако разбере, че си затворил?

— Може би — призна той, като отново я хвана за ръка и я поведе.

Отидоха до една кръчма на Фарингтън Роуд, където Пиета още не беше ходила, но пък която се оказа, че Микеле посещава редовно. Собственикът го поздрави по име и му наля чаша бира без да пита.

— Приятелката ми има нужда от нещо ободряващо — обърна се към него Микеле и Пиета получи силен коктейл с джинджифилово вино.

Седнаха в ъгъла, далеч от другите клиенти и заговориха за баща ѝ и за шока от внезапната болест.

— Винаги е изглеждал много здрав — каза Пиета и изгълта питието много по-бързо, отколкото възнамеряваше. — Не можеше да стои без работа и за минута.

Микеле се усмихна:

— Сигурно е италианска черта. Баща ми е съвсем същият.

— Знаеш ли, че са били приятели като деца? — Пиета се запита дали Микеле изобщо знаеше нещо за миналото на баща си. — Живели са в някакво отвратително планинско село в южна Италия.

— Знам. Бил съм там.

— Наистина? — той пресуши бирата си.

— Когато бях дете, през лятото ходехме там поне за месец. Баба и дядо бяха още живи. Не помниш ли, че баща ми затваряше магазина през август?

— Всъщност не.

Микеле се намръщи и направи знак на бармана да донесе по още едно питие.

— Мразех Равено, защото нямах какво да правя. През цялото време трябваше да посрещаме роднини, да слушам и да се държа прилично. Хубаво беше само когато татко ни водеше на плажа, но пък това значеше да пътуваме с часове по планинските пътища. Ти май не си ходила там?

Пиета поклати глава:

— И татко почти не е ходил. Все е зает покрай ресторанта. Спомням си, че отиде, когато майка му почина и после още веднъж пътува до Рим, но не ни взе.

— Сега може да реши пак да отиде. Беше болен и сигурно ще му се иска отново да види Италия.

— Едва ли. Там вече няма никакви близки. Само няколко братовчеди, но почти не говори с тях.

— Ами сестра му?

— Изабела? Тя почина.

Микеле се изненада:

— Кога?

— О, преди години.

— Не е възможно — не можеше да повярва Микеле.

— Защо мислиш така?

Той замълча за момент, сякаш обмисляше какво и как да каже.

— Защото с баща ми си пишеха постоянно — обясни накрая. — Помня, че стана голям скандал, когато майка ми намери писмата.

На Пиета ѝ се зави свят. Вече беше на второто питие, но отпи голяма глътка.

— Искаш да кажеш, че още е жива?

— Да, доколкото знам. Защо мислиш, че е починала? — попита Микеле. — Баща ти ли ти каза?

— Май да... Не знам — изведнъж се замисли дали някой някога беше казал, че Изабел е починала или тя и Адолората ѝ бяха предположили, че е мъртва, защото баща им почти не я споменаваше.

— Писмата ѝ пристигаха от Рим, не от Равено — добави Микеле.

— Не разбирам защо баща ти си е писал с нея — каза тя, а той се засрами.

— Може би са имали връзка — обясни той и Пиета се зачуди дали не знае повече, отколкото всъщност показваше. — Майка ми се опита да го спре, но дали е успяла е друг въпрос. Татко не обича да му нареждат какво да прави.

Пиета беше толкова изненадана, че прие трето питие и го изпи бързо, като първите две. Бузите ѝ се зачервиха и усети, че трябва да се прибира, но не ѝ се тръгваше от Микеле и уютното сепаре в бара. Постоя още половин час и говориха още за Италия и бащите си. Накрая Микеле ѝ каза, че изглежда уморена и предложи да я изпрати.

За един кратък миг пред къщата на родителите ѝ, ѝ се стори, че Микеле ще се наведе и ще я целуне за довиждане. Вместо това я докосна по рамото и ѝ каза да се грижи за себе си и че се надява скоро да я види отново.

— Адолората не може да е права — помисли си сънено Пиета, докато заключваше. — Изобщо не си пада по мен.

Няколко часа по-късно Пиета се събуди с главоболие и пресъхнало гърло. Направи си кафе и препечени филийки сякаш беше сутрин, а не късно следобед, и седна на стъпалата по халат да се съвземе. Докато отпиваше от кафето, не спря да си мисли за Микеле. Беше изключително нежен и внимателен. Трудно ѝ беше да си представи, че е син на човека, който се беше опитал да унищожи баща ѝ.

Когато изпи кафето, Пиета впи поглед в зеленчуковите лехи и се зачуди как да уплътни времето си, тъй като вече почти беше завършила роклята на сестра си. В градината се бяха появили плевели, а къщата тънеше в прах и паяжини, но се почувства изтощена само като си помисли за чистене.

А имаше и друг проблем. Адолората очевидно все така упорито изпитваше вина и срам и я избягваше. Няколко пъти се беше обаждала и беше идвала в болницата, но стоеше далеч и от къщата, и от Пиета. Пиета не можеше да реши какво да прави. Да отиде да види дали е добре или да я остави да се оправя сама?

След малко се качи в стаята си и облече удобни дънки и широка блуза. Взе си плетена жилетка да не ѝ стане студено, излезе и тръгна бавно към „Малката Италия“. Когато обаче се озова на главната улица, промени мнението си. Едно свободно черно такси мина и тя се възползва от възможността. Седна на задната седалка и поръча на шофьора да я закара в болницата, при баща ѝ. Изпита облекчение, че проблемът със сестра ѝ щеше да почака още един ден.

Когато пристигна, Пиета се зарадва, че беше дошла тук. Баща ѝ крачеше нервно, а майка ѝ седеше в един фотьойл и изглеждаше сякаш тя беше болната. Дни наред бяха шили до късно и се бяха поболели от притеснение за Бепи и това си личеше.

— Мамо, виж се само! — възкликна Пиета. — Трябва да си отидеш вкъщи и да си починеш. Аз ще остана с папа. Трябва да отдъхнеш.

— Добре съм...

— Не, не си — прекъсна я баща ѝ. — Върви, Катерина. Скоро ще съм при теб. Вече съм здрав. Лекарите ме натъпкаха с какво ли не. Ти обаче изглеждаш ужасно, cara. Прибери се и си почини.

Когато обаче майка ѝ си тръгна, той легна, затвори очи и Пиета забеляза промяната, която беше настъпила с него. Част от силата и увереността му се бяха изпарили. Беше остарял с пет години, не с няколко дни.

— А, горката ми жена — промърмори той. — Как ли се справя без мен?

— Тя е добре, папа. Не се притеснявай.

— Но какво яде, Пиета? И изобщо спи ли? Тя не е силна, не може да се справи сама.

— Успявала е, когато е живяла в Рим, нали — напомни му Пиета.

По принцип в такъв момент баща ѝ винаги отклоняваше темата, но сега изглежда нямаше нищо против да си спомни миналото. Може би скуката в болницата му беше дошла в повече и го беше направила по-разговорлив или се дължеше на шока, че тялото му го беше изоставило.

— В Рим майка ти живееше на отвратително място, пълно с проститутки. Собственичката беше луда — спомни си той. — Не мога да повярвам, че беше отседнала там.

— Какво се случи с нея, папа?

— Какво искаш да кажеш?

— Как така се промени толкова много?

Баща ѝ затвори очи и за момент Пиета си помисли, че ще заспи. После обаче той започна да разказва историята от своята гледна точка.

* * *

Разбрах, че нещо се случва с нея, когато накара баща си да боядиса апартамента в онези ярки цветове. *Mannagia chi te muort* — яркочервено, лилаво, оранжево. Щеше да умреш, ако ги беше видяла. Когато Маргарет и Ернесто се нанесоха, първата им работа беше да пребоядисат всичко.

Мислех, че всичко ще се оправи като се изнесем в собствена къща, но стана още по-зле. Светът ѝ се сви до там. Известно време успях да я убедя да работи като сервитьорка в ресторанта. Разбрахме се за две вечери на седмица. Маргарет или майка ѝ щяха да гледат децата. Мислех, че постепенно ще се оправи, но издържа само шест месеца, после отново се затвори в къщата.

Винях себе си. След като отворих „Малката Италия“, трябваше да работя много, за да успея. В самото начало разликата между печалбата и загубата беше много малка. После обаче, когато бизнесът потръгна, реших да го разширя, за да имат красивите ми дъщери всичко, което поискат. Не исках да научат какво е да си гладен или да ти е студено, както когато аз бях дете в Равено. Бях много зает и не обръщах никакво внимание на Катерина. Накрая тя се затвори в себе си.

Маргарет все повтаряше, че повечето жени изпадат в депресия след като родят. Уверяваше ме, че Катерина ще се оправи и отново ще бъде същата. Това обаче така и не се случи. Може би и Джанфранко има пръст в цялата история. Постоянно изникваше в живота ни и макар и тя така и да не сподели с мен, имах чувството, че я следи. Оказа се, че съм му вярвал прекалено много. Че съм бил сляп за истинската му същност и че тя е успяла да прозре истината от самото начало.

Това беше една от причините, поради които обикнах Катерина. Беше много умна. Беше и много чувствителна. Все се притесняваше за нещата, още преди да се случат и трябваше да я успокоявам и да я уверявам, че всичко ще е наред. Понякога се ядосвах и ѝ крещях. На моменти се карахме толкова много, че събуждахме бебетата и се разпищявах.

Скоро ми беше по-лесно да оставам в „Малката Италия“. Когато не бях в кухнята, сядах на масите отвън и играех карти с Ернесто. Не ми се прибираше и си намирах всякакви извинения да ходя тук и там. Затварях ресторанта и отивах с Алдо в Сохо. Той беше ерген и обичаше да ходи в един фламенко бар близо до улица Оксфорд. Край нас винаги имаше красиви момичета. Алдо често си тръгваше с някоя нова позната, но аз винаги се прибирах сам. Имаше обаче една жена, която беше събудила интереса ми. Танцьорка на фламенко, която танцуваше сякаш ѝ се искаше да убие някой мъж. Толкова страстно,

толкова пламенно. След представлението седнаше при мен за по чаша сангрия. Музиката беше силна и за да я чувам, се навеждаше толкова близо до мен, че усещах топлия ѝ дъх по бузата си. Беше потна от танца, гримът ѝ беше размазан и лицето ѝ лъщеше, но на нея не ѝ пукаше. Изглеждаше силна и свободна и накрая малко се влюбих в нея.

Как изобщо научи Катерина? Все това се питах. Тя се беше заключила в собствения си свят и аз бях в безопасност. Да, някои нощи изобщо не се прибирах. Понякога си тръгнахме от бара на съмване и отивахме в малкия апартамент на Инес на площад Фицрой. Оттам директно отивах в „Малката Италия“. Катерина така и не каза нищо. Мислех, че не я интересува.

Инес започна да иска все повече и повече от мен. Един ден дойде в ресторанта, защото искала да види къде работя. После започна да идва всеки следобед, защото знаеше, че играя карти с Ернесто на масите пред заведението. Той ме предупреди да я държа далеч. Не бях споделял с него, но се беше сетил какво става. На мен обаче ми харесваше да я виждам. Беше прекрасна с червеното си червило и лъскавата си силно прибрана назад коса. Но беше и истински ураган. Щом осъзна, че никога няма да напусна Катерина, започна да прави сцени.

Когато сестра ми Изабела ми писа, че мама е болна и че трябва да се прибера в Равено, много се натъжих, че трябва да напусна ресторанта и момичетата си, но и изпитах облекчение, че ще избягам от Инес.

Почувствах се странно в Италия. Животът ми се беше променил неимоверно много, но всичко в Равено си беше останало същото. Дори дядото, който продаваше зеленчуци сякаш изобщо не беше ставал от стола. Отивайки там, успях да оценя новия живот, който имах и изпитах огромна благодарност към Катерина, че ме беше подтикнала към него.

Когато видях мама, знаех, че няма да живее дълго. Нямах нужда лекар да ми казва колко е болна всъщност. Седях на леглото ѝ и държах ръката ѝ с часове. Искаше ми се да вярвам, че се чувства по-добре като знае, че единственият ѝ син е при нея.

Ужасно е да загубиш майка, да знаеш, че си съвсем сам и че никой няма да те обича както тя те е обичала. Денят, когато мама

затвори очи за последен път, се почувствах изгубен. Отново осъзнах какъв късметлия съм, че имам Катерина — единственият човек на този свят, който някога ме беше обичал почти колкото майка ми. Испитах вина, че се бях отнесъл зле с нея.

След погребението Изабела ми каза, че вече няма защо да стои в Равено и че ще се премести в Рим. Чувствахме се неловко един пред друг, защото беше направила нещо, което ме ядоса ужасно и за което ми беше трудно да ѝ простя. Заради мама бяхме загърбили враждата за няколко дни. Мама обаче вече я нямаше и отново се скарахме.

Не разбирах защо иска да се премести в Рим. Не познаваше никого, нямаше нито приятели, нито роднини.

— Според мен трябва да останеш тук и да се грижиш за къщата — казах ѝ аз. — Ще ти изпращам достатъчно пари.

— Не ми пука за мнението ти и не ти искам парите — сопна ми се тя. — Отивам в Рим.

Започна да хвърля дрехите си в един куфар, облече палтото си, тресна вратата зад гърба си и отиде да чака автобуса на площада. Сигурен бях, че няма да стигне далеч, затова останах два-три дни. Оказа се, че греша. Тя така и не промени мнението си и не се върна. Започнах да се притеснявам. Изабела беше живяла в Равено цял живот и не можех да си представя как щеше да се справи в големия град.

Равено ми действаше все по-депресиращо с всеки изминал ден и накрая нямах търпение да си тръгна. Затворих всички прозорци, заключих къщата и оставих ключа под един камък в градината, в случай че някой все пак реши някога да се върне.

Хванах влака до Рим и когато пристигнах, се убедих, че всичките ми притеснения са напълно основателни: имаше джебчии, които само чакаха някой като нея и мъже, които дебнеха млади момичета. Искаше ми се да знам къде е, но Рим е голям град и не се и надявах да я открия.

Вместо това отидох до площад Навона и тръгнах из тесните улици, потънал в спомени за времето, когато още ухажвах Катерина. Дори спрях в заведението, където тя работеше и истински се зарадвах като видях зад бара стария собственик — един грък на име Анастасио. Пихме кафе и му разказах за успеха си с „Малката Италия“. Когато попита за Катерина, не знаех какво да кажа. Истината беше, че трудно щеше да я познае, ако я видеше сега.

— Вече е майка. На две свършени момиченца — похвалих се аз и извадих снимката на дъщерите си, която винаги носех в портмонето.

По пътя към къщи имах достатъчно време да мисля за нещата, които бях загубил и за онези, които имаше опасност да загубя. Обещах си да прекъсна връзката си с Инес още щом пристигна.

Не беше никак лесно. Катерина беше по-дръпната от всякога и бях самотен и нещастен. Не след дълго наново започнах да се утешавам с Инес. Бях бесен на себе си за слабостта си, но беше много по-лесно да се виждам с нея, отколкото да я държа далеч.

Година по-късно получих картичка от Изабела. Отпред имаше снимка на Испанските стъпала, а отзад беше написала, че има проблеми и че има нужда от мен. Ядосах се, но тя ми беше сестра и не можех да ѝ откажа. Върнах се в Рим и я намерих в един двустаен апартамент не далеч от Термини. Жилището беше грозно, претъпкано с мебели и задушно, а Изабела изглеждаше съсипана. Беше се забъркала с някакъв мъж, разбира се. Помогнах ѝ да се премести в по-добър апартамент и започнах редовно да ѝ изпращам пари.

На Изабела не ѝ беше никак лесно, защото беше горда жена, но нямаше избор.

Тогава, на път към дома, се замислих за човека, в когото се бях превърнал. Осъзнах, че не съм много по-различен от негодника, създавал толкова проблеми на Изабела. Засрамах се от себе си и за втори път си обещах да сложа край на лудостта с Инес.

Отначало тя все си намираще причини да минава през „Малката Италия“. Твърдеше, че пазарувала наблизко или че имала среща с приятели на обяд. Скоро обаче осъзна, че този път съм категоричен. Съжалявах, защото не беше лош човек, но Катерина ми беше съпруга и най-много копнеех за нейната любов.

Наистина не беше лесно. Нощем Катерина спеше с гръб към мен, не влизаше в стаята, ако аз бях там и почти не говореше с мен. Надявах се да не е станало прекалено късно и още да ме обича.

Наех още един готвач и започнах да прекарвам все по-малко време в „Малката Италия“. Вместо да работя или да играя карти с Ернесто, си стоях вкъщи. Катерина изглеждаше объркана, сякаш се срамуваше от мен, а аз се чувствах неловко в къщата, сякаш отнемах от личното ѝ пространство. Затова и когато дойде пролетта и времето се стопли, започнах да прекарвам повече време в градината. Обработих

почвата както мама ме беше учила, когато бях дете и засях подправки и зеленчуци. Растенията поникнаха и душата ми се изпълни с радост. Засях още. Понякога Катерина ме гледаше през прозореца на кухнята, обгърнала чаша чай с ръце. Един следобед видях да чисти корен домати.

— Баща ми винаги ме караше аз да го правя — обясни тя и влезе в къщата.

С настъпването на лятото тя все по-често идваше при мен в градината. Очевидно ѝ доставяше удоволствие да работим рамо до рамо. Заедно се борехме с голите охлюви по зелената салата, чистехме гъсеници и плевяхме лехите. Навън, докато растенията в градината избуяваха, любовта на Катерина се засили за пореден път.

Тя се беше променила. Момичето, което някога беше, го нямаше. Беше се превърнала в по-крехка и несигурна жена. Бавно започнах да приемам този факт.

* * *

Пиета забеляза, че очите на баща ѝ се затварят. След малко щеше да заспи. Загледа се в лицето му — бръчките се трупаха една върху друга, кожата му се беше отпуснала, а бузите му бяха посивели. Баща ѝ винаги беше забавен, все играеше и се бореше с нея и Адолората, люлееше ги с часове, оставяше ги да се цапат на воля, даваше им да ядат сладолед повече, отколкото беше полезно и им разрешаваше да стоят до късно. Нощем, когато се пъхаха в леглата, двете си говореха как предпочитат баща си пред майка си.

Сега, години по-късно, Пиета почувства вина. Надяваше се, че майка им не беше подслушвала на вратата на стаята и не беше разбрала какво мислеха дъщерите ѝ. Родителите ѝ бяха правили грешки като всички нормални хора, но любовта им беше неизменна. Лицето ѝ се обля в сълзи, когато се сети, че майка ѝ и баща ѝ остаряват и че един ден ще я оставят. Както беше казал Бепи, щеше да се почувства изгубена. Облегна глава на леглото на баща си, стисна ръката му и заплака.

Беше късно, когато си тръгна от болницата, но Пиета не се чувстваше уморена. Объркана от второто пътуване из миналото за

деня, тя се залута из ярко осветените коридори към изхода. Имаше нужда от вино, реши тя, когато се настани на задната седалка на едно такси. Бутилка совиньон блан и добра компания.

Помоли шофьора да я остави пред „Малката Италия“ с надеждата Адолората да е втора смята. От една страна не ѝ се искаше да се среща с вината и тъгата на сестра си, но, след като беше чула историята и от гледната точка на баща им, не искаше да отлага повече разговора с нея.

Федерико разчистваше една от масите навън.

— Тук ли е? — попита Пиета.

— Разбира се. От дни е тук и денем, и нощем. Не се отразява добре нито на нея, нито на когото и да е — не беше типично за Федерико да е толкова директен и Пиета само си представи колко напрегната е всъщност атмосферата в тясната кухня на „Малката Италия“.

Той ѝ донесе чаша вино и докато чакаше и отпиваше бавно от чашата, Пиета се замисли какво да каже. Сестра ѝ не обичаше дълги истории. Държеше само да знае основните факти.

— Предполагам дойде да говорим какво ще стане, когато татко излезе от болницата — Адолората изглеждаше напрегната, изтощена и мрачна. — Искаш да знаеш дали ще си тръгна от „Малката Италия“? — Пиета отпи щедра глътка вино.

— Всъщност изобщо не става въпрос за това. Дойдох, защото трябва да ти кажа някои неща.

— Какви неща?

— Седни и поръчай на Федерико да ни донесе вино. Чака ни дълъг разговор.

Когато спря да говори, Пиета осъзна, че сестра ѝ беше преминала през безброй много и различни емоции — шок, тъга, удивление, дори ужас.

— Как така не сме знаели за всичко това? — попита Адолората. На масата имаше бутилка вино, която вече беше почти празна.

— Нямам представа. Не знам какво да мисля. Знаем, че трябва да направя нещо, но не и какво — призна Пиета.

Адолората огледа познатите стени на „Малката Италия“.

— Аз знам какво трябва да направя.

— Ще останеш?

Сестра ѝ кимна:

— Мога ли да постъпя по друг начин след всичко, което ми каза току-що? Мислех, че е просто ресторант, а се оказа, че тук е целият му живот. Затова и почти го убих, когато му казах, че ще напусна.

— Но той те обича... Не иска да си нещастна — напомни ѝ Пиета.

— Да, знам — призна Адолората. — Значи трябва да намеря начин да бъда щастлива тук.

21

Пиета беше прекалено възбудена да заспи. Съзнанието ѝ беше претоварено от много нови притеснения и накрая се озова в градината — оплеви зеленчуковите лехи на жълтата светлина от кухненския прозорец, обра узрелите домати и провери дали някъде има нужда от поливане.

Дръпна и последния плевел и се прибра в къщата. Искаше ѝ се да заспи, за да спре да мисли.

Цялата вселена обаче сякаш беше в заговор да я държи будна. Когато най-накрая започна да се отпуска и съзнанието ѝ да потъва в прегръдката на съня, навън или залайваше куче, или някой надуваше клаксон. Тя се стряскаше, обръщаше се на другата страна и се опитваше да не отваря очи.

Малко преди съмване се отказа и известно време се забавлява като сгъваше дрехи и пренареждаше гардероба си. Когато Лондон се събуди и хората тръгнаха на работа, облече дънки и широка блуза, върза ярък копринен шал на врата си и тръгна към Айлингтън и любимата си френска сладкарница.

Купи кутия кроасани с бадеми и лепкави малки лимонови кексчета с глазура, спря такси и се върна вкъщи.

Когато слезе пред къщата, забеляза някаква жена до парапета, вперила поглед в нея. Пиета се опита да намери дребни за таксито, като същевременно държеше кутията с една ръка и изведнъж осъзна, че жената не помръдва.

— Здравейте. Търсите ли някого? — Пиета притисна кутията към гърдите си.

— Ти си ли една от сестрите с тъжните имена? — попита жената.

— Аз съм Пиета — отвърна тя. Жената я огледа преценяващо като чу името ѝ. — А вие коя сте?

— Аз съм Гетана ДеМатео, майката на Микеле. Бих искала да говоря с Катрин.

Сега беше ред на Пиета да я огледа. Майката на Микеле беше слаба и елегантна. Беше облечена с тесни дънки и сандали на висок ток, а косата ѝ беше добре боядисана и внимателно прибрана в интересен кок. Пиета се почувства мърлява пред нея.

— Знае ли, че ще идвате?

— Неи честно казано, не съм сигурна, че ще иска да ме види. След всичко, което се случи обаче, смятам, че е редно да говоря с нея.

— Тогава по-добре влезте — каза Пиета и показа кутията. — Имам кроасани. Много кроасани.

Майка ѝ позна Гетана в мига, когато я видя. Когато отвори вратата, се изненада, но се дръпна и я покани да влезе.

— Съжалявам за съпруга ви. Дано всичко да е наред — започна Гетана, сядайки на кухненската маса. Пиета тръгна да прави кафе и да реди кроасани и кексчета на една чиния.

— Вече е много по-добре — отвърна формално майка ѝ. — Много скоро ще го изпишат от болницата.

— Това е добре — Гетана прие кроасан и чаша кафе, но не докосна нито едното, нито другото.

— Защо дойдохте? — Пиета се изненада колко спокойна и уверена прозвуча майка ѝ. — Ако ще ми кажете, че Джанфранко иска да говори с Бепи, че случилото се го е накарало да осъзнае, че е време за промяна, съжалявам, но е прекалено късно.

— Не за това искам да говорим — отвърна Гетана. — Знам, че двамата с Бепи няма да му простите, но може би ще можете да забравите? За нас ще е удоволствие да идваме от време на време в „Малката Италия“. Тук се сервира най-добра zuppa di soffritto. И вие спокойно можете да идвате в магазина на ДеМатео за сфолиателе. Много по-вкусни са от френските кроасани. Моля ви само да забравим омразата и да се държим цивилизовано един с друг, ако се засечем някъде в квартала.

— Нямаме проблем с вас, Гетана — отвърна майка ѝ. — Нито аз, нито Бепи обаче не можем да забравим какво се опита да ни причини съпругът ви.

Гетана замислено започна да гризе ноктите си:

— Той нарани и мен. Години наред имаше връзка със сестрата на Бепи Изабела. Ходеше в Италия, твърдеше, че е по работа, но

всъщност отиваше при нея. Известно време дори плащаше наема ѝ. Апартаментът беше някъде до Термини. Вие обаче знаете това.

— Да — отвърна тихо майка ѝ.

— Само че не знаете за бебето на Изабела — Пиета забеляза, че по лицето на майка ѝ се изписа шок.

— Изабела има дете?

— Да, роди момче от съпруга ми. Нарече го Бепи.

Умората на Пиета изведнъж изчезна. Всяка частица от нея се възпламени, сякаш току-що беше изпила наведнъж седмичната си доза еспreso.

— Имам братовчед? — попита тя. Гетана се обърна към нея.

— Да. Мисля, че е няколко години е по-малък от вас. Баща ви знае, разбира се. Отиде в Рим и помогна на Изабела да се изнесе от апартамента, след като забременя и започна да ѝ праща пари, за да не е зависима повече от Джанфранко. Тя обаче така и не успя да се откъсне напълно от него. Понякога се чудя дали още му пише.

За момент настъпи тишина, после майка ѝ каза:

— Джанфранко винаги е искал единствено да нарани Бепи, това е. Всъщност никога не е обичал Изабела.

Гетана не отговори. Вместо това въздъхна и каза:

— Съпругът ми е влюбен в онова, което би могло да бъде и в онова, което е можело да се случи, не в онова, което е пред очите му.

Макар и Пиета да не разбра напълно думите ѝ, майка ѝ кимна, сякаш прекрасно знаеше за какво става въпрос. Отказа се да се опитва да не се меси в разговора, седна на масата и се обърна към Гетана:

— Значи сте му простили връзката с Изабела?

— Не, но се опитвам да забравя. Животът е кратък и много непредсказуем, както случилото се с баща ви доказва. Обичам съпруга си, въпреки всичките му недостатъци и искам да прекарам остатъка от живота си с него — Гетана директно се обърна към майка ѝ. — Някога случвало ли ви се е да забравите нещо заради любовта, която изпитвате към съпруга си?

Отново настъпи тишина. Пиета зачака майка ѝ да отговори, но тя беше решила да замълчи.

— Какво искате да направя? — попита вместо това тя.

— Каквото вие решите — Гетана се изправи. — Всичко е във ваши ръце, Катрин. Казах каквото имах да кажа.

Адолората сякаш беше възвърнала обичайната си жизненост. Отново беше започнала да излиза от кухнята и да поздравява редовните клиенти. Усмиваше се, когато хвалеха храната ѝ и предлагаше да опитат нови ястия — биволска моцарела от Кампания, бели праскови, накиснати в бяло вино.

Вестникът на масата пред Пиета лежеше непрочетен. Искаше да разкаже на сестра си последната част от историята и заедно да се опитат да отговорят на въпросите, които се тълпяха в съзнанието ѝ. Дали Микеле не беше помолил майка си да говори с тях? Дали болестта на баща им не се беше оказала повратна точка, шанс да се променят взаимоотношенията им?

Ами баща им? Имаше ли въобще някаква вероятност да прости на Джанфранко? Макар и самият той да беше допуснал доста грешки, Пиета беше сигурна, че той няма да отстъпи. Враждата помежду им го беше тикала напред години наред.

— Голяма каша! — оплака се тя на Адолората. — Не виждам какво можем да направим. Дали има и други семейства луди като нас? — странна усмивка се появи на лицето на сестра ѝ.

— Ами, аз вече реших какво ще направя.

— Ще избягаш?

— Не, ще поканя Микеле ДеМатео на сватбата си. Ще поканя и леля Изабела и братовчед ни Бепи.

Пиета се ужаси:

— Не можеш да направиш такова нещо!

— Така ли? Защо?

— Папа ще припадне! Да не искаш да го умориш?

Адолората кимна към Фредерико, който веднага им донесе еспресо.

— Добре, слушай сега — започна тя, когато отново останаха сами. — Папа ми наложи мнението си — и сватбата, и приемът ще бъдат където той иска. Вече избра виното и определи менюто. Същевременно ти уши роклята, в която искаш да ме видиш на сватбата ми. Ужасно съм ти благодарна и не ме разбирай погрешно. Благодаря ти и че се погрижи за всички подробности. Нямам никакво време, а и не мога да се справя и наполовина добре като теб. Не ми пука и че мама настоя внуците на Маргарет и Ернесто да бъдат шаферки. Ще го

преживея. Единственото нещо обаче, което искам да контролирам, е списъкът с гостите. Оставете ми поне това.

Пиета видя Идън да влиза в ресторанта. Той се усмихна, когато ги забеляза и махна с ръка.

— Трябва да вървя — каза Адолората и глътна кафето си. — С Идън сме на някакъв глупав курс за младоженци, който организират в „Свети Петър“. Папа настоя да отидем. Освен това се оказва задължителен и не можем да се измъкнем.

Пиета впи поглед в нея. Страхуваше се, че сестра ѝ е достатъчно луда да добави трите имена към списъка на гостите.

— Само ми обещавай да не каниш Микеле. Не искаш да съсипеш собствената си сватба, нали?

— Не се тревожи — отвърна Адолората малко по-меко. — Всичко ще бъде наред.

Денят, когато изписаха баща ѝ от болницата, беше истински купон. Купиха любимото му вина Бароло, откъснаха пресни зеленчуци от градината и ги наредиха на голямо плато в центъра на масата.

— Аз ще сготвя — предложи Пиета.

— Сигурна ли си? — попита сестра ѝ. — Мога да донеса нещо готово от ресторанта. Няма да е проблем.

— Не, не, искам аз да сготвя.

Това изненада Адолората, но все пак се съгласи:

— Добре тогава.

Когато пресметна, че родителите ѝ трябва да пристигнат всеки момент, Пиета пусна диск с любимите на баща ѝ неаполитански песни. Къщата миришеше на соса, който къкреше на котлона и в стаята кънтеше музика. Пиета се надяваше баща ѝ да забрави за болестта си и да се зарадва, че отново е в любимата си кухня.

Първото нещо, което обаче той направи е да подуши въздуха и да се намръщи. После вдигна капака на тигана и надникна вътре.

— Какво е това? — попита несигурно той.

— Сос за пастата, папа.

Баща ѝ го разбърка с дървена лъжица.

— Месото изглежда накълцано.

— Да, така е.

— Никога не съм кълцал телешко досега. Защо реши да го направиш така?

— Сметнах, че ще стане... добре — опита се да не проличи, че е обидена.

— Хубаво... — предаде се той, позволи на съпругата си да го настани в един стол и прие чаша вино.

Не се застоя дълго на едно място. Скоро излезе в градината и започна да търси гъсеници по зелето и насекоми по доматиите. От време на време влизаше в кухнята и наблюдаваше какво прави Пиета, но не обели и дума.

Когато Пиета сложи пастата да се вари, вече не издържа:

— Сложи сол във водата, когато заври — настоя той. — Не преди това.

Пиета се опита да запази спокойствие. И това беше само малка част от нещата, с които трябваше да се примирява сестра ѝ в „Малката Италия“ всеки ден. А и това беше първата вечер на баща ѝ вкъщи и не искаше да се карат.

Когато седнаха на масата, баща ѝ беше с вкиснато изражение. Нави няколко спагети на вилицата и ги натопи в малко сос.

— Щеше да е по-вкусно с папарделе — оплака се той и пъкна вилицата в устата си. Пиета се направи, че не го е чула.

— Много е вкусно — Адолората се хранеше с неприкрито удоволствие. — Как го приготви?

— Може и да ти дам рецептата — Пиета наблюдаваше баща си, който дъвчеше замислено. — Папа, харесва ли ти?

— Да — отвърна той едва ли не сърдито. — Много е хубаво. Много е вкусно.

Обра последните остатъци от соса в чинията си с коричка хляб и по-късно, когато Пиета влезе в кухнята, го видя да опитва соса от тигана с една дървена лъжица.

— Да, да, много е вкусно — промърмори той. — Но щеше да се получи по-добре с папарделе.

Рецептата на Пиета за телешко рагу

Честно казано изобщо не разбирам от готвене. Знам само, че мразя кайма. Според мен не може да се яде нещо, което няма нужда от дъвчене.

Исках да приготвя нещо вкусно за папа — рагу например, но да не е с кайма. Затова ето какво направих: Купих две големи телешки пържоли и ги начуках, за да изтъня месото и да го направя по-крехко. Изпържих пържолите, за да запечатам сока (прочетох, че така се прави), добавих половин бутилка червено вино и ги оставих в тигана да се задушат.

Нарязах лук, целина и чесън и ги запържих в зехтин. После добавих една консерва домати, малко доматиена паста, сол и млян червен пипер. Бих сложила и червени люти чушки, но мама не обича. Както и да е. Когато доматиеният сос завря, изсипах вътре червеното вино и пържолите и ги оставих да поврат.

Изпих две чаши червено вино, извадих месото, отделих мазните парчета и го накълцах с нож и вилица. Върнах накълцаното месо в доматиения сос и го оставих да ври, докато се сгъсти и месото стане много крехко. Накрая добавих малко нарязан босилек от градината. Сервирах соса със спагети. И все пак татко беше прав — щеше да стане по-вкусно с папарделе.

Бележка на Адолората: Сама знаеш, че беше супер. Може и в теб да се спотайва ген на готвач. Дори смятам да включа нещо такова в менюто на ресторанта.

Бележка на Бепи: Не и докато аз съм наоколо... Но пък наистина беше много вкусно, Пиета.

Сякаш всички бяха изчезнали. Родителите на Пиета бяха навън цяла сутрин, тя нямаше представа къде, а, когато се обади в „Малката Италия“ да пита Адолората дали има време за късен обяд, ѝ казаха, че сестра ѝ си е взела няколко дни отпуск.

— Сигурен ли си? — попита тя Фредерико. — Все повтаря колко работа имала. Как така изведнъж намери време за почивка?

— Не знам — Фредерико винаги се пазеше от семейни спорове. — Каза само, че изникнало нещо спешно и че трябва да си вземе няколко дни. Може да е свързано със сватбата.

Пиета се намръщи и затвори телефона. Нямаше представа какво толкова се беше случило, че Адолората да си вземе почивка. Пиета вече се беше погрижила за почти всички подробности по сватбата. Беше поръчала бял муселин, с който да покрие стените и тавана на „Малката Италия“ и бели ленени покривки, с които да замени карираните. В центъра на всяка маса щеше да изсипе кристали морска сол, които щяха да блестят, а сред тях щеше да постави малки чаени свещи. Беше поръчала вази с яркорозови орхидеи за контраст.

Тортата беше истинско чудовище, на четири етажа, с бяла глазура и украса от още розови орхидеи. Беше наела група, която да свири по време на вечерята, за да спазят италианската традиция да танцуват между различните блюда. После научи, че ще има шаферки и беше купила малки сладки феерични рокли. За какво толкова се притесняваше Адолората?

И тогава Пиета осъзна какво ставаше. Със свито от притеснение сърце изтича в стаята на сестра си. Вътре цареше обичайният хаос — купчини чисти и мръсни дрехи на едно място, неоправено легло и тоалетка, покрита с полупразни шишета фон дьо тен и размазани червила. Пиета погледна над гардероба. Куфарът, който винаги беше там, го нямаше.

Пиета премести чиния с трохи и размазано сладко и се отпусна на леглото.

— Проклетата Адолората! — възкликна на глас тя. Знаеше, че ако провери чекмеджетата на раклата, няма да намери паспорта, нито кредитните карти на сестра си. Очевидно Пиета беше заминала за Рим да търси леля им. Беше казала, че ще го направи и го беше направила. — По дяволите!

Пиета се опита да се утеши с факта, че Адолората знаеше за съществуването на леля им само от няколко дни. Какви бяха шансовете да я открие в голям като Рим град? Проблемът беше, че сестра ѝ беше много изобретателна и решителна. Никога не се питаше какво може да се случи или обърка преди да направи нещо. Вместо това просто го правеше.

Дори и да я намереше обаче, Изабела едва ли щеше да дойде на сватбата на племенницата си в Лондон? Едва ли беше толкова луда. Пиета се опита да убеди сама себе си, но нещо не ѝ се получаваше.

Прииска ѝ се да поговори с някого, който щеше да разбере сложността на ситуацията и да я посъветва какво да прави. В Рим майка ѝ се беше доверила на гърка Анастасио. Той се беше оказал мъдър и мил. Точно такъв приятел ѝ трябваше.

Пиета се върна в стаята си, където всичко беше под конец — нямаше мръсни чинии и купища дрехи по пода. Там можеше да мисли.

Легна за малко на леглото и впи поглед в тавана. Когато реши как да постъпи, седна пред тоалетката и не спря да разресва косата си, докато не стана лъскава и гладка. После се гримира грижливо. Сложи основа преди да нанесе фон дьо тена. Избра неутрални цветове за клепачите — слонова кост и кафяво. Накрая сложи черна спирала и гланц за устни.

Доволна от резултата, Пиета се зае да избере какво да облече. Спря се на тесни дънки и блуза, които подчертаваха фигурата ѝ повече от обикновено, обу високи сандали, върза зелено фишу на шията и пръсна парфюм.

Не искаше да се бави, затова хвана такси и обясни на шофьора накъде да кара. Когато таксито спря пред магазина на ДеМатео, тя с облекчение забеляза, че Микеле е сам зад щанда.

Той се усмихна, когато я забеляза.

— Здравсти! Как си? Чух, че баща ти вече е вкъщи.

— Добре съм... Горещо-долу. Всъщност се чудех имаш ли време да пийнем по едно.

— Да, разбира се — изглежда се изненада, но и се зарадва. — Майка ми отиде до банката. Ще я помоля да дойде да наглежда магазина за малко.

Майката на Микеле вдигна вежди, когато видя Пиета.

— Изглеждате много добре днес — каза ѝ тя. — На някое специално място ли отивате?

— До кръчмата за по едно бързо питие — това събуди интереса на Гетана.

— Майка ви каза ли на баща ви за идването ми?

— Честно казано, не знам.

— Е, добре — студено приключи темата Гетана и застана зад щанда. — Направих каквото можах.

Пиета се надяваше, че Микеле няма да сметне внезапната ѝ покана за прекалено дръзка, но всъщност не се беше сетила с кого другиго да говори. Приятелите ѝ нямаше да разберат и щяха да си помислят, че преиграва. Микеле обаче познаваше семейството ѝ, беше израснал с враждата между бащите им и знаеше какво може да се случи, ако се прояви италианският темперамент.

Отидоха в същата кръчма, но този път тя си поръча студена бира.

— Коктейлът беше вкусен, но после имах ужасно главоболие — призна тя.

— Нормално. Един е достатъчен, три вече е прекалено — усмихна се Микеле. — Все пак съм впечатлен.

Седнаха навън, защото тя искаше да пуши и продължиха разговора си, откъдето бяха стигнали. Лесно ѝ беше да говори с него и много се смееха. Затова се изненада, когато той се притесни щом му разказа за Адолората и за подозренията си, че е в Рим.

— Всъщност, Пиета, аз знаех — призна той. — Адолората дойде да ме пита дали имам адреса им в Рим.

— От къде на къде ти ще имаш адреса им? — той срещна погледа ѝ и сви рамене. — Ами защото братовчед ви Бепи ми е брат, разбира се.

Пиета се почувства засегната. Той беше знаел за съществуването на Бепи, а тя научи наскоро.

— Не каза нищо онзи ден — изрепчи му се тя.

— Не знаех какво е редно да споделя с теб. Съжалявам. Трябваше да ти кажа.

— Ти как разбра? — попита Пиета. — Родителите ли ти казаха?

— Не, но през годините много пъти съм ги слушал да се карат и да си крещят. Нямах как да не разбера. Затова един ден, когато и двамата ги нямаше, прерових нещата на татко, намерих няколко от писмата на Изабела на дъното на едно чекмедже и преписах адреса ѝ. Нямам други братя и сестри — напомни ѝ той. — Той е единственият брат, когото имах и исках да го намеря.

— Виждали ли сте се? — вече беше събудил интереса ѝ.

— Отидох в Рим. Също както татко се престорих, че имам работа. Когато пристигнах, веднага хванах такси и отидох на адреса.

— Намери ли го?

— Да. Отначало леля ти изпадна в шок, но после осъзна, че не отивам с лоши намерения и беше много гостоприемна. Харесах я. Много е забавна.

— И не изпитваш лоши чувства към нея, защото е наранила майка ти?

— Ами... Малко, може би — призна Микеле. — Баща ми беше също толкова виновен за връзката им, колкото и тя. Харесах и брат си. Исках да поддържаме връзка, а това значеше, че трябва да приема присъствието и на Изабела.

— Боже господи! И си дал адреса им на сестра ми? — Пиета скри лице в ръцете си. — Мамка му!

— Предупреди ме, че няма да го приемеш добре.

Пиета се опита да му обясни защо присъствието на леля ѝ и братовчед ѝ ще съсипе цялата сватба. Микеле обаче започнала спори с нея, настоявайки, че това е най-доброто решение в дългосрочен план.

— Повярвай ми, познавам баща си. Направо ще откачи — не отстъпваше тя.

— Виж, Пиета, разбирам защо не ме искаш на сватбата. Не се тревожи, казах на Адолората, че няма да дойда. Сватбата обаче е нейна, не твоя. Не мислиш ли, че е малко грубо да ѝ нареждаш кого да кани? — думите му бяха тежки, но гласът му беше нежен и поради някаква причина, на Пиета ѝ се доплака.

— Мисля единствено за баща си. Не искам да го виждам разстроен, особено толкова скоро след престоя му в болницата.

— Сигурна ли си, че баща ти е единственото ти притеснение? — тя изгаси цигарата си и извади друга.

— Вложих ужасно много в сватбата, не искам да се провали — призна тя.

— Може би няма да се провали — успокой я Микеле. — Може да събере отново семейството ти. А ако гордостта на баща ти е единствената причина, поради която не е търсил Изабела толкова години? Нима сватбите не са това? Има и други неща освен панделките, букетите и красивите рокли.

— Но Изабела е родила дете от мъжа, когото татко мрази — не се отказваше Пиета. — Папа може би го възприема като част от плана на Джанфранко да го съсипе.

— Баща ми... — започна Микеле, но спря. — Не е чак толкова лош човек. Имал е връзка, но много мъже имат.

— Да, но проблемът не е само в това.

— Би ли обяснила?

— Искам, но... това не е моя история и не знам дали е редно.

— Каквото и да се е случило, било е преди много време — настоя той.

— Баща ми не мисли така. За него все едно е било вчера — Пиета довърши питието си и се изправи. Очевидно беше сгрешила като говори с Микеле. — Няма значение. Благодаря за компанията, Микеле. До скоро.

Тръгна към къщи още по-съкрушена от преди. Искаше ѝ се само да затвори вратата и да се скрие сред познатите стени на стаята си.

Никола Роуз се беше обаждал три пъти да пита кога ще се върне на работа и Пиета осъзна, че не може да отлага до безкрай. Заради болестта на баща си, беше взела още една седмица отпуск, но, колкото и да не ѝ се искаше, трябваше да се върне към стария си живот.

Седна на стъпалата зад къщата и запали цигара с кафето. Имаше чувството, че ще се връща в затвора. Лошо ѝ ставаше от мисълта, че трябва да се съобразява с Никола и с често сменящите му се настроения. Страхуваше се от дебнещите я на работа проблеми. Пищната рокля, която беше проектирала за годеницата на Микеле например. Чудеше се какво беше станало.

Докато седеше на слънце и се наслаждаваше на тишината и спокойствието, ѝ се прииска да не се връща на работа, а да остане в къщата и да помогне на баща си в градината.

Накрая се изправи неохотно и се качи да се преоблече в елегантни дрехи. Напълни чантата си с всичко необходимо за работа — тефтер, скицник, любимите си моливи. Всички вещи обаче ѝ се струваха някак чужди. Нямаше значение, че само преди три седмици бяха неразделна част от живота ѝ.

Докато вървеше към Холбърн, се замисли над онова, което Микеле ѝ беше казал в кръчмата. Изобщо не ѝ се нравеше нарисуваната от него картина. Такава ли беше наистина? Не живееше собствен живот, поставяше чувствата на баща си винаги на първо място, беше се вманиачила в сватбата на сестра си? Все едно въобще нямаше личен живот.

Спря за момент пред салона на Никола Роуз. Надяваше се да е в добро настроение, иначе я чакаше дълъг ден.

Вътре цареше хаос, както и очакваше. Бюрото ѝ беше заринато с листи, папките бяха почти пълни. Пиета седна и започна да разчиства внимателно. Когато прибра всичко на правилното място, осъзна, че няма да може да се съсредоточи.

Момичетата от шивашкото ателие се зарадваха, че я виждат. Дойдоха при нея да споделят последните клюки, но внимателно наблюдаваха вратата да не би Никола да се появи и да ги хване да си шушукат.

— В отвратително настроение е — промълви Ивет, главната шивачка. — Креци без причина. Онзи ден запрати телефона си в стената и после ни нареди да му поръчаме друг телефон — Пиета нямаше как да не се усмихне. — Какво мислите, че се случва?

— Една от клиентките създава проблеми. Булката, за която направи онзи прекрасен дизайн с воланите и божурите. Жалко за роклята. Момичетата нямаха търпение да ушият роклята.

Пиета остана доволна, че Ивет е харесала дизайна. Тя имаше набито око и не се страхуваше да признае, че нещо не е добро.

— Никола я е преправил? — попита тя.

— Да, направи я по-класическа, елегантна и скучна. Разбираш защо горкото момиче не я хареса. Заяви, че иска твоя модел и тогава той запрати телефона в стената.

— Всъщност роклята изобщо не е в негов стил — призна Пиета. — Няма нищо общо с модната му линия.

— Може би трябва да смени модната си линия. Прави едно и също от години. Съвсем ни писна от него. Твоят модел беше различен и забавен.

Ивет се върна към шиенето, а Пиета продължи да разчиства. Почувства се малко по-добре след този разговор. Изведнъж отново ѝ дойде настроение за работа.

Когато Никола се появи на вратата, в дизайнерското ателие отново цареше ред. Беше облечен с блед ленен костюм и носеше панамена шапка. Когато я видя, лицето му се разтегна в усмивка.

— Пиета, ти се върна! Просто прекрасно! Направи кафе и после ще ти разкажа какво се случи, докато те нямаше — целуна я по бузата, едва докосвайки я. — Много се радвам да те видя, скъпа. Повече няма да те пускам в отпуск. Разбрано? Не мога да се справя без теб.

Продължи да бърби, докато тя приготви кафето му както на него му харесваше — двойно силно еспreso с една идея обезмаслено мляко. После ѝ показа скиците, върху които работеха и календара с уговорените срещи. Програмата беше натоварена и Пиета се запита как ли наистина се е справял без нея. Ясно на какво се беше дължало лошото му настроение.

Никола остави скицата на Хелън Сийли на роклята с божурите за последно.

— А, да. Реших малкото ти залитане с тази рокля — вмъкна уж между другото той. — Махнах някои неща и направих роклята по-класическа. Така е по-добре, нали?

— А какво мисли булката? — не се въздържа Пиета. Никола се намръщи. — На нея харесва ли ѝ? — настоя тя.

— Накрая ще ѝ хареса, скъпа... Ще я обработиш. Има записана среща на обяд да облече първия пробен модел.

Пиета погледна скицата. Беше идеална. Никола беше превърнал модела в изчистена елегантна рокля без презрамки и беше направил долната част много по-бухнала, отколкото тя беше искала. Беше хубава, но скучна. Зачуди се как ще успее да убеди булката да я хареса.

— О, и аз няма да съм тук, когато дойде — съобщи ѝ Никола. — Ти ще се справиш.

Нямаше смисъл да спори с него. Никога не го беше правила. Цяла сутрин обаче се беше притеснявала от срещата с нещастната годеница на Микеле. Досега никога не беше насилвала булка да приеме

рокля, която изобщо не харесва. Други дизайнери може и да налагаха мнението си на клиентите, но за Пиета човек трябваше да установи връзка с булката, да вникне в душата ѝ и да сътвори нещо, което идеално да пасне на вкуса на клиента.

Когато я покани в приемната, Хелън много се зарадва, че вижда нея, не Никола.

— Супер! Върнала си се! — възкликна тя и Пиета я настани на големия бял диван. — Малко се спречках с шефа ти. Той каза ли ти?

— Не е хубаво да се караш с него — отвърна Пиета. В скута си държеше папка, която изготвяха за всяка булка. Папката беше със сребърни корици, вързани с бяла панделка и вътре имаше мостри платове и скици на проектите на роклята, принтирани върху сребриста хартия.

— Защо не погледнеш моделите още веднъж, преди да облечеш макета?

— Няма смисъл. Сигурна съм, че няма да ми хареса.

Пиета се направи, че не я чува:

— Макетът ще ти помогне да си представиш силуета на роклята, а и ще проверим дали сме взели правилните мерки — продължи и добави рутинно — Ще изглежда много обикновена и платът няма да стои по начина, по който ще стои оригиналният, когато роклята бъде завършена.

Пиета подаде на Хелън папката и макар и неохотно, момичето я прие.

— Не искам тази рокля — заяви тя, докато разлистваше страниците. — Искам другата, която ти проектира.

— Но според Никола Роуз... — Пиета спря. Не можеше да продължава така. — Виж, моделът беше хубав, но няма да го направим. Вината е моя, изобщо не трябваше да ти го показвам. Подобна рокля никога няма да излезе от този салон.

— Ами добре, така да бъде — заяви решително Хелън. — Ще ми я ушиеш в свободното си време. Сигурно постоянно шиеш заразни хора за допълнително заплащане.

— Не, аз не...

— Има много време — прекъсна я Хелън. — С годеника ми още не сме определили нова дата за сватбата, така че ще работиш, когато можеш.

— Никола ще ме уволни, ако разбере — отвърна Пиета.

— И как ще разбере? Определено не смятам да го каня на сватбата си.

— Просто не мога. Съжалявам.

— Поне си помисли, моля те — настоя момичето. — Както ти казах, изобщо не бързам. Много ни се събра напоследък и ни трябва време. Това обаче е изключително важно за мен. Моля те, не ми отговаряй сега.

— Добре, ще си помисля — Пиета нямаше сили да спори повече. — Но те уверявам, че едва ли ще си променя мнението. — Хелън се усмихна.

— Човек никога не знае. Стискам палци.

Когато Никола се върна от обяд, още беше в добро настроение.

— Облече ли макета? Всичко наред ли е? — попита той.

— Всъщност не — Пиета знаеше, че следващите думи няма да му харесат. — Реши да отложи роклята за известно време.

— Наистина? — изненада се той. — Колко време има до сватбата?

— Това е проблемът. Отменили са първоначалната дата и още не са определили друго. Чудя се дали изобщо ще има сватба.

Никола поклати глава с престорена загриженост.

— Защо не ни каза? Сигурно се е надявала да се случи чудо през последните седмици. Може би затова направи сцената с модела, за да спечели малко време. Горкото момиче сигурно е откачило.

— Може би — съгласи се Пиета. Тогава осъзна, че Микеле беше споменал годеницата си само веднъж, много отдавна, когато му беше поднесла поздравленията си. Стори ѝ се изключително странно.

Същия следобед се опитваше да се съсредоточи върху работата си, но мислите ѝ непрекъснато се връщаха към молбата на Хелън. Незнайно защо роклята с божурите сякаш настояваше да се появи на бял свят. На Пиета ѝ се прииска да превърне мечтата от скицата в истинска рокля, да помогне на Хелън да намери подходящи обувки и обици, да я посъветва за цветята. От друга страна обаче изобщо не ѝ се искаше да види булката да върви облечена по този начин по пътеката в църквата точно към Микеле.

Вечерта се върна изтощена от работа. Въпреки това, когато усети миризма на готвено от кухнята, тя извади скицник и започна да рисува. На белия лист се появи рокля с асиметрична презрамка на едното рамо, обвита в бледорозови божури от плат и подплата, прихваната отпред в изчанчен волан, който разкриваше част от крака. Помнеше всеки детайл от роклята на Хелън, дори плата, който беше избрала за нея.

Ентузиазирано извади скиците на колекцията булчински рокли, които планираше да ушие един ден. От доста време не ги беше разглеждала и сега ѝ се струваха някак еднообразни и безвкусни. Прекалено много приличаха на стила на Никола Роуз.

Извади още листи и отпусна въображението си. Роклите, които скицира бяха романтични и смели. Не всяка булка щеше да се осмели да облече такава рокля, но жените, които се интересуваха от мода със сигурност щяха да се заинтригуват. Още повече се въодушеви. Сигурна беше, че такива модели нямаше в сватбените списания.

След малко баща ѝ извика да слиза за вечеря и тя с неохота остави молива. През деня обаче не беше имала време за обяд и беше гладна. А и от кухнята миришеше божествено.

Баща ѝ беше приготвил лазаня — за пръв път, откакто беше излязъл от болницата. Макар и да беше използвал вече приготвената и изсушена паста от килера и сосът да беше замразен отпреди седмици, Пиета прие лазанята като знак, че силите му се завръщат.

През последната седмица баща ѝ ходеше с бастун. Чувстваше се слаб и това го изнервяше. Никой не можеше да се скрие от лошо му настроение и всички край него страдаха. Сега обаче, когато извади лазанята от фурната, баща ѝ се стори въодушевен. Гледаше храната с неприкрито задоволство.

— Жалко, че сестра ти я няма да я види, Пиета — измърмори той. — Погледни това!

— Красива е — съгласи се тя.

— И ще е толкова вкусна, колкото изглежда.

Докато баща ѝ сипваше щедри порции в чиниите, тя го попита уж между другото:

— Папа, Адолората каза ли ти къде отива?

— Не. Мисля, че са заедно с Идън. Сигурно са решили да си починат. Може би стресът от предстоящата сватба да ѝ е дошъл в

повече.

Пиета успя да завърти очи, но единственото, което каза, беше:
— Може би.

Баща ѝ направи обикновен дресинг на салатата от зехтин и лимонов сок и постави кюфтетата да се накисват в соса във фурната.

— Днес съм приготвил две неща — заяви той. — Направих вкусно полпете, защото трябва да възстановя силите си след онази отвратителна болнична храна. Горките болни! Трябва да ядат помия всеки ден! Мисли си за тях, докато пируваш с лазанята, Пиета.

Наистина беше вкусно. Тънките слоеве паста почти се топяха в устата, а бешамеловият сос беше злоещо прекрасен.

— Идеално — възкликна майка ѝ и яде повече от обикновено.

— Тежка храна е, но на хората им харесва — заяви доволно баща ѝ, докато сипваше допълнително в чинията на Пиета. Тя се опита да откаже, но той не ѝ обърна внимание.

— Млъкни и яж — нареди той и тя не посмя да отвърне.

Вече бяха на второто ястие, когато майка ѝ реши да започне разговор.

— Гетана ДеМатео се отби онзи ден — каза, сякаш беше нещо обичайно.

Пиета рязко вдигна поглед към майка си. Не беше в неин стил да започва разговор, който може да разстрои баща ѝ.

— Дошла е тук? В тази къща? — невярващо отвърна Бепи.

— Точно така — майка ѝ продължи да се храни.

— Каза ни за Изабела и детето ѝ.

— Ох! — изсумтя той. — Сестра ми беше глупаво момиче, а сега е глупава жена — бутна настрани чинията си. Доброто му настроение се беше изпарило.

— Не затова дойде — продължи майка ѝ. — Отправи една молба.

— Ох! — повтори Бепи и се направи, че не го интересува.

— Според нея е време да забравите миналото.

Баща ѝ хвърли вилицата и бутна още веднъж чинията си, загубил интерес към кюфтетата.

— Не се дръж така, Бепи. Изслушай ме — настоя майка ѝ спокойно. — Тя каза само, че спокойно можем да пазаруваме в магазина им и че би било добре от време на време да ходят в „Малката

Италия“. И че като се срещнем на улицата или в „Свети Петър“ не е нужно да се държим глупаво.

— Защо?

— Защото е по-цивилизовано.

— Защо трябва да се държим по-цивилизовано?

— О, Бепи, знам, че те е наранил повече от когото и да е, но...

— Stai zitta! Не искам да говорим за това!

— Само не ми казвай да млъкна, Бепи. И не желая да ми крещиш. Факт е, че на тази вражда трябва да се сложи край. Никой не иска с Джанфранко да сте приятели. Може поне да се държите цивилизовано. Това е най-малкото.

Пиета погледна родителите си. Сега, като знаеше историята на живота им, ѝ изглеждаха много по-различни, по-уязвими, не толкова сигурни.

— Според мен мама е права — осмели се да вметне. — Той е ужасен човек, но защо да наказваме жена му и сина му? Изглеждат ми много мили.

Баща ѝ дори не си направи труда да изсумти.

— Помисли за онова, което каза Пиета. Звучи логично — каза майка ѝ.

Бепи дръпна стола си назад.

— Тогава ходи в магазина му, figlia. Парите са си твои, сама си ги изкарваш. Давай му ги на него, щом така искаш. Но ще ти кажа едно нещо. Ти съсипа вечерята ми!

Пиета остана загледана след него, докато той изскочи от кухнята.

— Не мина много добре — обърна се тя към майка си.

— Не съм и мислила, че ще мине добре. Да му дадем малко време. Години наред мрази Джанфранко.

— Харесва му да го мрази, нали?

— Не е вярно. Разказах ти какво се случи, но ти не беше там. Нямах представа какво беше. Има основателна причина да го мрази.

Пиета разчисти масата и изми чиниите. Докато търкаше тавата от лазанята, в съзнанието ѝ нахлуха обичайни притеснения. Ако баща ѝ отказваше изобщо да говори за Изабела, как щеше да се почувства, когато се появише в „Свети Петър“ на сватбата?

Вечерта се сви в леглото и се опита да заспи. Дочу непознат звук от стаята под нея — родителите ѝ спореха. И двамата повишиха глас и

макар и да не дочуваше думите, осъзна, че майка ѝ буквално крещи.

— Никога не са се карали! — промърмори на себе си Пиета, затвори очи и се зави през глава. — Какво, по дяволите, става с това семейство?

Адолората се прибра с куфар, натъпкан с биволска моцарела и салами, сред които беше натъпкала някак и дрехите си.

— С Идън бяхме в Рим. Искахме да си починем преди сватбата — излъга много убедително тя. — На курса за младоженци в „Свети Петър“ ни посъветваха да прекараме малко време заедно преди сватбата.

Пиета не каза нищо, докато не останаха насаме в ателието. Трябваше да проверят дали роклята ще ѝ стане след пет дни обилни порции италианска храна. Тогава каза всичко, което беше намислила да каже, още щом се усети какво е намислила Адолората.

— Не мога да повярвам, че си такава глупачка! — изсъска тя, докато помагаше на Адолората да облече роклята. — Нима не знаеш колко ще се разстрои, когато осъзнае, че си го излъгала?

— Но Изабела е прекрасна! — сестра ѝ беше в прекрасно настроение. — Освен това готви превъзходно. Направи ми римско ястие с артишок, което задължително трябва да включва в специалното...

— Адолората — прекъсна я Пиета. — Може ли да поговорим за сватбата? Покани ли я?

— Да.

— А ще дойде ли?

— Да.

Пиета внимателно закопча роклята, но тонът ѝ беше рязък:

— Ами тогава по-добре говори с папа. Предупреди го. Изобщо няма да се зарадва.

— Това е моята сватба и проблемът си е мой — сопна се Адолората. — Спри да ми казваш какво да правя. Имам план, разбра ли?

— Какъв план?

Адолората не отвърна. Гледаше се в огледалото. После се завъртя да огледа отражението си от различен ъгъл.

— Бях забравила колко е красива, Пиета. Много си талантива, да знаеш. Идея си нямам защо още работиш за онзи идиот Никола Роуз.

— Знам, знам — Пиета седна на масата. — И аз се чудя същото цяла седмица. Направо ще ме подлуди. Вече си мечтая да се махна.

— Ами направи го и започни собствен бизнес. Винаги можеш да го направиш. А и сигурно би могла да откраднеш един-двама клиенти?

Пиета ѝ разказа за роклята с божурите и за скиците, които беше направила.

— Какво чакаш? Действай! — насърчи я Адолората. — Отиди на работа утре и му кажи, че напускаш.

— Да, но ако...

— Спри да мислиш какво може да се обърка. Имай малко повече вяра в себе си. Направи съвършената рокля за мен без никаква намеса от страна на Никола Роуз. Папа винаги е казвал, че ще ти даде пари, ако решиш да започнеш свой бизнес. Ще ти намерим ателие, ще пуснем обяви в булчински списания и роклята с божурите ще е първата ти поръчка. Помисли колко е вълнуващо, вместо да се тормозиш колко е страшно.

Пиета знаеше, че сестра ѝ е права. Нямаше смисъл да отлага повече. Помогна ѝ да съблече роклята и междувременно обмисляше възможностите.

— Напусни още утре — повтори Адолората и тръгна към стаята си. — Обещай ми.

— Чакай! — извика Пиета след нея. — Планът ти за сватбата...

Адолората обаче само ѝ хвърли многозначителна усмивка през рамо и поклати глава.

— Утре — напомни ѝ тя.

— Днес ще напусна Никола Роуз — имаше чувството, че ако го каже на достатъчно много хора, може и да се случи.

Майка ѝ вдигна поглед от купата с корнфлейкс.

— Наистина? И най-накрая ще започнеш собствен бизнес? Баща ти много ще се зарадва. Бепи, Бепи, влез за малко. Пиета има голяма новина.

Баща ѝ имаше пръст по ръцете и беше само по шорти.

— Каква новина? Какво се е случило?

— Днес ще напусна работа. Започвам собствен бизнес.

Бепи забрави, че ръцете му са мръсни, сграбчи Пиета за раменете и я целуна по двете бузи.

— Най-накрая! Много се радвам! — каза ѝ и се опита да изчисти пръстта, която беше оставил по бялата ѝ риза. Стана още по-зле. — Чакате много работа, figlia, но съм сигурен, че няма да съжаляваш — Бепи продължи да бърби щастливо как и с какво ще ѝ помогне.

По път за работа, Пиета рискува и спря в магазина на ДеМатео за кафе и закуска.

— Днес ще напусна работа — каза тя на Гетана и пое поръчания сладкиш. — Ще направя салон за сватбени рокли.

— Поздравления. Ако се сетя за някоя булка, ще ти я пратя.

На Пиета ѝ се прииска да попита за годеницата на Микеле, но влезе клиент и Гетана отиде да го обслужи.

Лесно беше да каже на всички други, но нямаше да е същото с Никола Роуз. По-голямата част от сутринта Пиета проверяваше документацията си, за да може човекът след нея лесно да се ориентира. Подреди бюрото си, прибра личните си вещи в голямата дидамска чанта и преписа адреса и мерките на Хелън Сийли в бележника си. Ако разбереше, че ще му е конкурент, Никола щеше да я изгони на мига.

Стана ѝ лошо от притеснение, но беше споделила новината с толкова много хора, че нямаше как да се отметне.

— Никола, имаш ли минута? — попита тя.

Той погледна часовника си:

— Да, но само една. Имам среща за обяд.

Пиета си напомни, че трябва да диша.

— Реших да напусна — започна притеснено тя.

— О, Пиета, Пиета, не сега — отсече Никола и облече тъмночервеното си сако. — Ако искаш да изкопчиш повече пари, ще говорим по-късно като се върна от обяд.

— Не, всъщност говоря сериозно. Не става въпрос за пари. Напускам и започвам собствен бизнес.

— Не, няма — уверено заяви той. — Ще оставиш каквото имаш тук и ще се затвориш в някое забутано, мизерно ателие, докато накрая фалираш? Не го вярвам. Имаш нужда от Никола Роуз и го знаеш.

Пиета усети, че започва да се разколебава.

— Имам идеи, които искам да разработя, а не мога да го направя тук — опита се да обясни тя. — Не че не ми харесва да работя за теб, но е време да продължа напред.

Никола махна с ръка към вратата:

— Щом искаш да си ходиш, прав ти път. Но не вярвам, че ще го направиш. Отивам на обяд и съм сигурен, че ще си тук, когато се върна. Тогава ще поговорим за идеите ти. Може да разработиш собствена серия готови рокли, която да предлагаме на клиентите или нещо такова. Ще погледна моделите ти — прозвуча сякаш ѝ правеше услуга. Докато излизаше с асистентката по петите му, извика през рамо — Ще се видим по-късно.

Сърцето на Пиета се сви. Седна зад бюрото за малко. Прииска ѝ се нещо да подреди — куп списания например или пръснати кламери. Вече обаче се беше погрижила за всичко.

— Та, какво ще правиш? — показа се Ивет на вратата на шивашкото ателие.

— Чули сте?

Тя кимна:

— Да. Вратата беше отворена.

— Не знам. Бях сигурна какво искам тази сутрин като дойдох, но може би той е прав.

— Защо да е прав? — Ивет дойде и седна при нея. — Каж ми.

— Ами, ще е трудно. Ще трябва да правя всяка рокля сама от началото до края. Няма да имам помощници, които да се грижат за шиенето и кристалите.

— Кристалите са любимата ти част, нали?

— Да... Но няма да имам подкрепа, нито отбрани клиенти. Рисковано е — именно тези неща я бяха спирали досега. — А и не искам да ви оставям по средата на летния сезон.

— Пиета, на нас ще ни липсваш. На него не — срязва я Ивет. — За нула време ще ти намери заместничка. Ще я обучи да работи по неговите правила и ще я използва по начина, по който използва теб.

— Той обаче каза, че мога да разработя собствена линия.

Ивет сви рамене:

— Ако хареса моделите ти, може и да ти разреши. Накрая обаче той ще обере оваците — взе чантата на Пиета и ѝ я подаде. — Да не си посмяла да стоиш и да го чакаш. Ела, сбогувай се и си върви.

Поплакаха си дружно, докато се прегръщаха с момичетата в шивашкото ателие. После Пиета бавно тръгна към входната врата, оглеждайки студиото за последен път. Великолепието на приемната ѝ напомни какво губи. Никола беше прав — никога нямаше да може да си позволи нещо подобно. Когато обаче затвори тежките врати за гърба си и тръгна по стълбите, усети странно въодушевление. Вече всичко зависеше от нея.

Първо отиде в „Малката Италия“ с надеждата Адолората да има време да отпразнуват случая. Оказа се, че вече я чака бутилка изстудено шампанско.

— Направи ли го? — попита сестра ѝ и двете седнаха на една маса навън.

Пиета вдигна чаша:

— Трябваше ми малко помощ, но накрая се реших. Да пием за Пиета Мартинели, дизайнер на булчински рокли.

Адолората изписка и всички клиенти се обърнаха да ги погледнат.

— Това е фантастично! Браво!

Докато пиеха шампанското, Пиета започна да прави списък на нещата, които ѝ предстояха.

— Първо трябва да наема подходящо помещение. Не искам да се застоявам в ателието на мама повече от няколко седмици. Трябва ми стилин офис, където булките да могат да мерят роклите. Можех да проявя повече разум и да организирам всичко преди да напусна.

— Цял живот си била разумна — отвърна сестра ѝ. — Хубаво е поне веднъж да поемеш риск. На бас, че...

Краят на изречението беше заглушен от оглушително стържене. Пиета забеляза, че заковатат прозорците на помещението до „Малката Италия“, което до скоро беше туристическа агенция. Разни хора носеха строителни материали и имаше кофи с боя пред вратата.

— Какво става? — попита Пиета.

— Има нов собственик — отвърна Адолората. — Договорът на туристическата агенция изтече и преди две седмици човекът се премести на Айлингтън.

— Кой ли го е наел? Бас държа, че наемът на помещение с толкова хубава витрина е висок до небето — Пиета отново се

притесни. — Трябва да си изработя бизнес план и да сметна колко наем мога да си позволя...

Адолората допълни чашата си:

— Всичко ще бъде наред. Това е прекрасно нещо, не забравяй.

Тъкмо се чудеха дали да не поръчат втора бутилка, когато се появи Микеле.

— Чух новината, Пиета. Поздравления — извика той през саксиите, които отделяха масите от улицата.

— Ела при нас. Празнуваме — отвърна Адолората.

Микеле погледна Пиета и тя кимна.

— Да, ела. Трябва ни извинение да поръчаме още една бутилка шампанско.

Фредерико вдигна вежда, когато видя Микеле с тях, но донесе трета чаша и друга бутилка без да коментира.

— През всичките тези години и веднъж не съм сядал тук — рече Микеле.

— Ами, значи имаме още един повод за празнуване — Адолората вдигна чаша. — За промяната. За добрата промяна. За края на един лош период и за новото начало за всички нас.

Беше приятно да поседят заедно. Пиеха шампанско и хапваха от храната, която Фредерико донесе — топки ориз с топяща се в устата моцарела, пържени крокети, маслини с чесън. Пиета не яде много. Беше прекалено заета да мисли как ще развие бизнеса си.

— Сигурен съм, че съвсем скоро ще дойде първият ти клиент — успокои я Микеле.

— Всъщност аз вече имам клиент — призна тя. — Годеницата ти ме помоли да уشيا роклята ѝ.

Усмивката на лицето му се стопи:

— Направила е какво?

— Дойде в салона на Никола Роуз преди няколко седмици. И сега ще бъде първата ми клиентка.

Микеле сви устни и наведе поглед, за да не срещне нейния.

— Изглежда много мила.

— Да, мила е — съгласи се Микеле с тон, който не предразполагаше повече коментари.

— В „Свети Петър“ ли ще е сватбата? — не се отказа Адолората. — Запазихте ли вече дата?

— Нямам време да мисля и за това — каза Микеле още сконфузено. — Не знаех, че Хелън вече е мислила за рокля. Аз не... Ние не... — пресуши чашата си. — Трябва да вървя. Мама е сама в магазина. Благодаря за шампанското. До скоро.

Заинтригувани, Пиета и Адолората го проследиха с поглед.

— Бих искала да знам какво всъщност става. Видя ли лицето му, когато спомена роклята? — каза Адолората.

— Да, да. Но годеницата му настоява да я уشيا.

— Сигурно е размислил за сватбата, но не е имал смелост да ѝ каже. Може да се надява сама да се сети — на Пиета не ѝ се понрави идеята Микеле да се страхува от нещо.

— Едва ли. Сигурно има нещо друго.

— Не се сещам какво друго може да има. Ще ушиеш ли роклята? — Пиета изпи шампанското си.

— Нямам други клиенти. И да се откаже от нея, мога да я ползвам като мостра. Точно този модел вдъхва усещането за ново начало. Трябва да я уشيا.

На път за къщи Пиета мина покрай входа на „Свети Петър“. Италианската църква беше между две високи сгради. Отвън не беше нищо особено, но зад малката врата имаше мраморни колони, величествени куполи, изящни картини и статуи на светци. Беше като малко късче барокова Италия, скрито в центъра на Лондон.

Пиета на момента реши да влезе и да седне на пейките. Отдавна не беше ходила с родителите си на служби, но още се чувстваше добре там. Обожаваше спокойствието и усещането за история в „Свети Петър“. Италианци имигранти посещаваха църквата повече от 150 години. Повечето бяха бедни, едва си изкарваха прехраната като улични продавачи и художници, но църквата носеше на всички спокойствие и надежда. Пиета затвори очи и се опита да изпразни съзнанието си от всички притеснения. Замисли се за всички съдби, които бяха минали през това място — за онези, които се бяха борили и се бяха провалили, за другите, които бяха постигнали успех. И тя беше частица от тях, още един човек, който се опитваше да постигне подобър живот в пренаселения град. Ако опиташе и не успееше, никой нямаше и да разбере. Наведе глава и започна да се моли за пръв път от години.

Вкъщи видя друг куфар, но този път не беше на Адолората. Беше стар, със счупена дръжка и овързан с жълто тиксо. Намери майка си в кухнята да глади куп изпрани дрехи. Изглеждаше разтревожена.

— Какво става? — попита Пиета.

— Баща ти намери евтини билети, но трябва да тръгнем утре. Не мога да реша какво да взема и не знам дали ще успея да приготвя багажа... — беше почти в истерия.

Пиета се обърка и я прекъсна:

— За какво говориш?

— За Италия — отвърна майка ѝ. — С Бепи утре заминаваме за Италия. Не съм била там тридесет години. Представи си само!

Старият куфар беше натъпкан с чисти и изгладени дрехи и в къщата цареше хаос. Баща ѝ се мотаеше като муха без глава, майка ѝ беше в паника дали не забравя нещо важно. Пиета така и не успя да разбере какво се случва.

— Но защо Италия? Защо сега? — не спираше да пита.

— Идеята беше на Бепи. Иска да поплува в морето и да яде бакала — обясни майка ѝ, докато пъхтеше нагоре-надолу по стълбите и мъкнеше още нещо.

Версията на баща ѝ беше различна.

— Майка ти иска отново да види Рим. Когато отиде за пръв път там, хвърли монета във фонтана ди Треви, за да е сигурна, че един ден ще се върне.

Куфарът беше толкова пълен, че едва успяха да го вдигнат. Пиета махна някои от нещата, които беше сигурна, че няма да им трябват и им помогна да приберат наново багажа.

— Взе ли всички лекарства, папа? Лекарите разрешиха ли ти да пътуваш?

— *Si, si, cara* — вече беше включил на италиански. — Всичко ще е наред. А, ако се появи проблем, и в Италия има лекари и болници, да знаеш.

Когато ги настани в таксито, Пиета изведнъж си помисли, че са като малки деца и че не е редно да ги пуска да пътуват сами. Маха след колата, докато зави зад ъгъла.

Без родителите ѝ къщата изглеждаше пуста. Кухненският часовник сякаш тиктакаше по-силно от обикновено, вестникът на майка ѝ стоеше сгънат и непрочетен на масата, а в градината зрелите домати капеха по земята. Пиета си направи кафе и се качи в ателието. Вече нямаше кой да ѝ пречи и тя можеше да крои планове колкото си иска.

Само че не можеше да се съсредоточи върху това. Мисълта ѝ все се връщаше към деколтето на роклята с божурите или към линията на

волана. Накрая се отказа, взе бележника си и набра номера на Хелън. Ако не започнеш работа по роклята, нямаше да успее да започне каквото и да е друго. Хелън много се зарадва като чу защо ѝ се обаждат.

— Напуснала си Никола Роуз? Това е фантастично! Трябва ли да се видим още веднъж?

— Засега не — отвърна Пиета. — Преписах си мерките ти и мога да започна работа. — Ще ти се обадя като съм готова с макета да дойдеш за първа проба.

— Много ти благодаря! Не мога да ти опиша колко щастлива ме направи!

— Сигурна ли си? — не се сдържа накрая Пиета. — Напълно ли си сигурна, че искаш да започна роклята? Още нямате дата за сватбата.

— Да, сигурна съм — в тона ѝ не се промъкна и грам съмнение.

Цял следобед Пиета разкроява плата за макета на роклята на Хелън и се чуди дали изобщо ще има сватба. Част от нея се надяваше да няма, дори и това да означаваше роклята с божурите да пропадне. Микеле не спираше да изниква в мислите ѝ. Той винаги беше в периферията на живота ѝ. Ходеха в едно училище и в една и съща църква, но заради враждата между бащите им се опитваше да не му обръща внимание. Откакто майка му обаче се беше появила на прага им, не можеше да спре да мисли за него, спомняше си разговорите им в кръчмата, лекотата с която общуваха. Косата му отново беше пораснала и кожата му беше почерняла от слънцето. Зачуди се какво прави, когато не е на работа, къде ходи и какви бяха приятелите му. Искаше ѝ се да знае как ставаше между него и годеницата му. Докато внимателно разчертаваше мерките на Хелън върху плата, Пиета се опитваше да не мисли как ще ѝ стои роклята и как ще изглежда до него пред олтара.

За пръв път ѝ се случваше да се лута между еуфорията и отчаянието, както тази седмица. Докато работеше по роклята изпитваше истинско удоволствие и удовлетворение. През останалото време обаче се опитваше да намери подходящо помещение за студиото си и настроението ѝ рязко се влошаваше.

— Всичко е прекалено скъпо — сподели тя с Адолората един късен следобед, докато пиеха вино на една маса пред „Малката Италия“. — И най-големите дупки струват цяло състояние. Знаех го и преди, но все се надявах да изскочи нещо — Адолората я изгледа.

— Само не бързай — рече тя. — Все нещо се появи, ще видиш.

И двете бяха гладни и си поръчаха ризото с гъби, масло и пармезан.

— Чудя се как са мама и папа в Италия — каза Пиета, докато се наслаждаваше на вкусната храна.

— Папа се обади онзи ден да провери как сме — засмя се Адолората. — Сигурно едва издържа толкова далеч от ресторанта. Казаха, че ще ходят на юг към Равено да видят в какво състояние е семейната къща.

— Странно, че така и не са я продали.

— Едва ли струва много. А може да не са искали да я продадат, защото това всъщност е единствената им връзка с Италия и семейството на татко.

— Бих искала да я видя. Ти не искаш ли? — Пиета беше ходила във Флоренция и Венеция, но не беше стигала по на юг. — Според мама Равено е ужасно място, но въпреки това бих искала някой ден да отида.

Пробиването и чукането от съседната сграда стана толкова силно, че беше почти невъзможно да говорят до края на обяда. Пиета се зачуди дали шумът не се отразяваше на бизнеса на „Малката Италия“.

— Как понасяте това по цял ден? — попита тя и обра последните остатъци от ризото в чинията си.

Пиета още гледаше намръщено закованите прозорци, когато Идън се появи на вратата. Беше облечен с гащеризон и целият беше покрит с прах и бяла боя. Стресна се, когато я видя.

— Как сме? — попита той. — Късен обяд или ранна вечеря? — Пиета се обърка.

— Какво правиш тук? Мислех, че работиш по една къща в Мейда Вейл.

— Завърших я миналата седмица. Сега правя услуга на приятел.

— За какво ще е магазинът?

— Ами...

Адолората скочи.

— Очевидно ще е за дрехи. Идън смени дюшемето, боядиса стените в бяло и сега монтира пробна. Нали така?

— Да — въздъхна облекчено той. — Не е кой знае какво. Ще съм готов до ден-два.

— Получава се добре — каза Пиета. — Къщата беше отвратителна.

Той се засмя и кимна и косата му се разлюля.

— Няма ремонт без шум. Вече не ми прави впечатление. Дойдох да видя дали има кафе и тирамису за един гладен работник.

Адолората се изправи.

— Има, но няма да ядеш тук в този вид. Ще изгониш клиентите.

На Пиета ѝ стана тежко от ризотото и реши да се разходи до къщи през пазара. Прииска ѝ се да купи цветя да разведри обстановката в ателието. Можеше да спре в магазина на ДеМатео да купи прясно изпечено кафе, но видя Джанфранко през витрината и не посмя да влезе. Очевидно на него никой не му беше казал да се държи цивилизовано.

Пиета изчисти и подреди колкото можа стаята, опря огледало в цял ръст на стената и сложи голяма ваза с бели цветя в ъгъла. Въпреки това ателието на майка ѝ не беше особено подходящо за посрещане на клиенти. Никола Роуз все ѝ набиваше в главата колко е важен външният вид. Всичко в един булчински салон трябва да бъде много специално, обясняваше той. Това важеше както за стаята, където посрещаха клиентите, така и за калъфа в който поставяха вече готовата рокля. Пиета знаеше, че на първо място трябва да намери подходящо помещение, но, поради някаква причина, можеше да мисли единствено за роклята с божурите.

Макетът висеше на закачалка и тя силно се надяваше Хелън да не остане разочарована. Независимо колко внимателно обясняваше, че макетът трябва само да провери дали мерките са верни и дали моделът пасва на фигурата на булката, момичетата винаги оставаха разочаровани като го видеха. Пиета притеснено извади скиците на роклята и няколко мостри плат и ги подреди на масата. Надяваше се всичко да мине добре.

Чу звънеца и побягна по стълбите.

— Здравей. Заповядай — покани тя Хелън. — Съжалявам, но още нямам собствен салон. Работя в ателието на майка си, а то е много по-различно от салона на Никола Роуз, както сама ще се убедиш. Заповядай, насам.

— Всъщност приемната изобщо не ми харесваше — призна Хелън, докато се казваха по стълбите. — Беше много претрупана и старомодна. Винаги се чувствах не на място.

Докато ѝ помагаше да облече макета и правеше леки промени в модела, Пиета автоматично препита Хелън за всички неща, за които говореше с всяка булка. Беше ли мислила за цветя? Косата ѝ пусната ли щеше да бъде или на кок? Трябваше ли Пиета да предложи обувки и бижута?

Накрая, когато момичето облече собствените си дрехи, любопитството на Пиета взе връх над сдържаността ѝ.

— Знаеш ли, че познавам годеника ти? — попита тя.

— О, наистина ли? — Хелън се усмихна. — Прекрасен е, нали? Микеле е първият свестен мъж в живота ми. Затова трябва да се оженя за него. Откъде се познавате?

— Магазинът му е близо до „Малката Италия“, ресторанта на сестра ми.

— Знам го, но не съм била там. Поради някаква причина Микеле все отказва да седнем там. Вероятно му е писнало от италианска храна. Винаги си поръчва кърри — Хелън се усмихна и Пиета за пореден път се убеди в красотата ѝ. — Казала ли си му, че ти ще ушиеш роклята ми? — попита тя.

— Всъщност да. Не трябваше ли?

— А, не, няма проблем — за пръв път на Пиета ѝ се стори, че в гласа на Хелън се промъкна нотка на притеснение.

— Чудесно. Ще пресметна цената на роклята, за да мога да ти кажа сумата на депозита — каза уж между другото Пиета. — Да, и ще направя още един макет. Ще се наложи да дойдеш на втора проба.

На тръгване Хелън целуна Пиета по бузата.

— Благодаря ти. Напоследък ми се случват само гадости. Ти си първото хубаво нещо, което се появи в живота ми от векове.

Пиета затвори вратата зад нея и се почувства виновна, че се беше надявала да няма сватба. Хелън беше прекрасно момиче. Защо ѝ беше пожелала нещастие?

* * *

Пиета правеше втория макет, за да е сигурна, че промените в роклята с божурите ще изглеждат добре. Телефонът звънна и почти не му обърна внимание.

— Семейна сбирка — уведоми я Адолората студено. — В „Малката Италия“ след един час. Ела задължително.

— Как така семейна сбирка? Мама и папа са още в Италия.

— Вече не. Ще ги намериш пред ресторанта изключително превъзбудени. Ела колкото можеш по-бързо. Нещо става.

Това малко подразни Пиета. Искаше ѝ се само да работи по роклята, но все се намиреше какво да я прекъсне — среща с банковия съветник, огледи на помещения, а сега и родителите ѝ настояваха да зареже всичко и да хукне към „Малката Италия“. Зарадва се, че са се върнали, но щеше да им е много благодарна, ако ѝ бяха подарили още няколко часа спокойствие с макета. Колкото ѝ да не ѝ се искаше, се преоблече и се приведе в приличен външен вид.

Родителите ѝ бяха седнали на една от масите пред „Малката Италия“ и едва сдържаха въодушевлението си.

— Ciao, bella! — поздрави я баща ѝ. Кожата му беше загоряла, а устните му се бяха изприщили от слънцето.

— О, Пиета! — майка ѝ я сграбчи и я целуна по бузата. — Липсваше ни. Всичко наред ли е къщи?

Бепи пое нещата в свои ръце. Седна и помоли Фредерико да донесе плато мезета и бутилка изстудено розе.

— С майка ви имаме новина — започна той. — Взехме някои сериозни решения, докато бяхме в Италия — Пиета забеляза, че майка нервно мачкаше салфетка в ръцете си.

— Какви решения? — попита тя.

— Решихме да купим имот в Италия. Нещо близо до плажа, може би на юг при Базиликата, за да разполагаме с много слънце и добра храна всяко лято.

— Фантастично! Къща за почивки! — възкликна Адолората. — Това е чудесна новина!

— Да, но има и още. Нали, Бепи? — продължи майка ѝ. — По-добре им кажи всичко.

— Решихме и да продадем къщата в Кларкенуел. Ще си купим нещо по-малко, за да можем да идваме от време на време в Лондон. Апартамент например.

— Ще продадете къщата? — Пиета не можеше да повярва. — Сигурен ли си, папа?

— Да, време е за промяна — рече той.

— Ами мама?

— Майка ви се съгласи, че прекалено дълго се задържахме в тази къща. Искаме да изживеем едно последно приключение, преди да е станало прекалено късно. Ще поживеем в Италия. Можете да ни идвате на гости, когато решите. А и ние ще идваме в Лондон, ако започнете да ни липсват прекалено много.

Адолората кимна:

— Според мен звучи чудесно.

Пиета се опита също да прозвучи въодушевено, но сърцето ѝ се сви от притеснения. Сега трябваше да намери и къде да живее, и къде да работи.

— Моментът е много подходящ — продължи баща ѝ. — Адолората, когато се омъжиш, ще отидеш да живееш при Идън, разбира се. Или поне там ще си половината от времето. А и Пиета реши да промени живота си.

— Да... — Пиета не се сети какво друго да каже.

— С майка ти си мислехме, че би могла да се нанесеш в апартамента над „Малката Италия“, докато бизнесът ти потръгне. Не е кой знае какво, но ще се чувстваш удобно. Поне ще се храниш подobaващо.

— Добра идея — съгласи се Адолората. — В момента държим разни боклуци, но ще разчистим и ще го постегнем.

— Да, добре. Благодаря — Пиета не можеше да се съвземе.

— Има и още нещо. Най-важното за теб, Пиета. Ела с мен — баща ѝ се изправи и я поведе по улицата.

— Къде отиваме?

— Ще видиш — въодушевено отвърна Бепи. — Хайде, хайде, побързай!

Стисна ръката ѝ и я задържа към магазина до „Малката Италия“. Пред сградата още имаше скеле, а витрината беше покрита с широк непрозрачен найлон.

Идън се появи и помогна на баща ѝ да смъкне найлона. За миг Пиета остана загледана във витрината. После очите ѝ се напълниха със

сълзи. Над вратата имаше малка стилна табела. На нея пишеше: „Пиета Мартинели, дизайнер на булчински рокли“.

— Магазинът е твой. Влез и разгледай — подкани я баща ѝ.

През вратата се виждаше просторно помещение с бели стени и полиран дървен под. В едната част имаше завеса с цвят на слонова кост, която водеше към голяма пробна с огледална стена. В другата част имаше арка към друго декорирано по подобен начин помещение със статив и работен плот.

— Харесва ли ти? — попита притеснено баща ѝ. — Оставихме ти да довършиш, за да не объркаме нещо.

— Дали ми харесва? — Пиета обви ръце около врата на баща си и го целуна. — Разбира се! Прекрасно е! Само че не разбирам. Наели сте магазина от мое име? Наемът трябва да е цяло състояние!

— Наем? — Бепи цъкна неодобрително с език. — Едно от нещата, на които ме научи свекър ми беше да не се плаща наем, ако нещо може да се купи. Цялата печалба от „Малката Италия“ използвах, за да изкупя сградите наоколо. Тази я взех, защото един ден можеше да се наложи да разширя ресторанта. Ето че послужи за нещо. Адолората получи „Малката Италия“, а ти ще имаш магазин и малко пари, с които да започнеш бизнеса си, щом продадем къщата.

Всичко това ѝ дойде малко в повече:

— Не е нужно да правиш това...

— Напротив! — прекъсна я той. — През всичките тези години работех за теб и Адолората, за вашето бъдеще. Щастлив съм, че най-накрая мога да ви помогна. Ти остани тук, огледай се и обмисли какъв ще е следващият ти ход. Отивам да видя дали Катерина е добре. Промяната е голяма. Трябва да се грижа за нея.

За момент Пиета остана в центъра на магазина. Можеше да направи много неща. Имаше място за витрина със сватбени бижута, бельо и обувки. Може би и няколко бонбониери. Щеше да купи диван, на който да кани булките за консултации и два манекена за витрината, които щеше да облече в сватбени рокли. И разположението на магазина беше добро. Клиентите, които искаше да примами, щяха да възприемат магазина като новаторски и стилин.

— Просто е идеално — каза доволно тя, когато се върна в ресторанта. — А и вече измислих име на магазина. „Италианска сватба“.

Баща ѝ се замисли секунда-две.

— „Италианска сватба“? Името е добро — заключи той. — Харесва ми.

Вечеряха всички заедно на масите пред „Малката Италия“ като баща им настоя той да поръча ястията.

— Не искам сарту, Пиета. Прекалено е тежко. За Идън може да е добро, след тежката работа, която върши цяла седмица, но не и за теб. Катерина, изморена ли си? Ти би било добре да хапнеш супа, за да имаш място за пудинга.

Пиета не спря да поглежда към магазина. Нямаше търпение да се затвори там и да започне работа. Най-накрая да бъде Пиета Мартинели, дизайнер на булчински рокли.

Изведнъж Адолората осъзна, че сватбата ѝ е само след две седмици и започна да изпада в паника.

— Какво каза за цветята? А снимките? О, боже, трябваше да участвам в подготовката.

— Всичко е уредено. Докато ти търчеше из Италия да издирваш отдавна изгубени роднини, аз се погрижих за всичко — не успя да прикрие раздражението си Пиета.

— Отвратителна булка съм, нали? — засмя се Адолората. — За щастие имам теб. Иначе цялата сватба щеше да се превърне в бедствие.

Бяха се излегнали на леглото на Пиета, една до друга, както когато бяха деца. Да има сестра понякога беше истинско проклятие за Пиета. Като тийнейджъри се случваше да не си говорят с месеци, ако някоя заемеше и после съсипеше дрехите на друга. И до ден-дневен се случваше отношенията им да се опънат, ако Адолората я обвинеше в някакъв подтекст или ако Пиета се измореше от несериозното отношение на сестра си към всичко в живота, освен към храната.

— Сватбата ти все още може да се превърне в бедствие — изтъкна тя. — Още не си ми казала какъв е големият план. Как ще се появиш с Изабела и сина ѝ без да разстроиш папа?

— А, това ли? — Адолората дръпна едно одеяло и се зави. — Те няма да присъстват на церемонията в църквата, ще дойдат само на приема. Дотогава папа ще се е разчувствал и ще е пийнал няколко чаши шампанско. Всичко ще мине добре.

— А ако не мине?

— О, спри да се притесняваш! Ела и ми помогни да реша с каква прическа и грим да бъда. Бива те в такива неща.

Следващия час Пиета прави прически на сестра си и гримира лицето ѝ. Каквото и да се случеше на сватбата, поне Адолората щеше да изглежда прекрасно.

— Животът ни ще се промени — промълви тъжно Пиета, докато гледаше отраженията им в огледалото на тоалетката. — Семейството

ни ще се раздели.

— Промяната невинаги е лошо нещо — успокой я Адолората. — Но не вярвах, че мама някога ще напусне тази къща. Иска ми се да знам какво се е случило в Италия и какво ги е накарало да стигнат до такива драстични промени.

— Ще разбере — обеща Пиета. — Да слезем долу. Да пробваме роклята за последно.

И Пиета беше любопитна да разбере какво се беше случило в Италия, но реши да изчака баща ѝ да отиде да играе карти с Ернесто. Намери майка си в килера до една отворена кутия, пълна със стари снимки.

— Опитвам се да разчиствам, но не съм стигнала до никъде — призна тя. — Все попадам на неща, които съм забравила. Показвала ли съм ти тази твоя снимка като бебе с майка ми в къщата на Боле Понд Роуд?

— Май не — Пиета седна до нея и взе снимката. — Голяма грозотия съм.

— Не, не е вярно. Беше красива. И двете бяхте красиви. Макар и да не ме биваше много-много като майка.

— Била си в депресия след раждането, мамо — нежно каза Пиета. — Защо не отиде на лекар да потърсиш помощ?

— По онова време не се правеха такива неща. Това състояние изобщо си нямаше име. Моето поколение винаги е вярвало, че човек трябва сам да се изправи и да не си губи времето в лекари.

— Всичко можеше да е много по-различно, ако някой ти беше помогнал.

— Накрая обаче нещата се подредиха, нали? — в очите ѝ заблестяха сълзи. — Имам две прекрасни дъщери, добър съпруг и големи планове за бъдещето.

— Но можеш ли да напуснеш всичко това? — Пиета огледа тавана.

— Трудно, разбира се. Това ще е най-непосилното нещо, което съм правила някога. Само че от финансова гледна точка, това е разумното решение. Разбирам го.

— Но защо? — настоя Пиета. — Как така с папа изведнъж решихте да живеете в Италия? Защо не останете тук като сте щастливи?

Майка ѝ остави фотографията в кутията и отвърна замислено:

— Отчасти заради състоянието на баща ти и защото по-голямата част от живота ни вече изтече. И отчасти заради Италия.

— Нямахте ви десет дни и изведнъж решавате, че ще купите къща там? Какво се случи?

— Да слезем долу. Ще направя чай и ще ти разкажа — предложи майка ѝ.

Имаш ли представа, че и кафето мирише различно в Италия? Това беше първото, което забелязахме, като слязохме от самолета. Бепи си поръча две чаши еспресо на часа. Според мене той се страхуваше да се върне там. Беше минало много време и знаеше, че всичко се е променило.

Рим обаче беше почти същият. Улиците около Термини още бях мръсни и опасни, кафетата по тротоарите и древните сгради изглеждаха същите. Беше по-оживено и по-шумно. Опашката за Сикстинската капела сякаш беше дълга километри и трябваше да си проправяме път през цяла орда туристи, за да стигнем до фонтана ди Треви. Бепи изпадна в неговите си настроения.

И двамата искахме да отидем до площад Навона. Там, където се видяхме за пръв път и където бяхме прекарали по-голямата част от времето си. Почувствах се странно, сякаш вчера бяхме млади.

— Минаха повече от тридесет години, откакто те видях за пръв път в онова заведение и после дойде да говориш с мен — спомни си Катерина, докато минавахме край стативите на художниците, които рисуваха портрети на туристите или картини на древен Рим.

— Не, не, не помниш правилно — настоя той. — Вие, момичета, изгаряхте от желание да се запознаете с нас. Ние бяхме млади, готини и си почивахме край фонтана. Как да ни устои човек?

На мястото, където беше заведението на Анастасио все още имаше заведение. Столовете бяха различни и имаше маси, вместо сепарета и нова машина за кафе. Едва ли не се надявах да видя Анастасио — вече остарял с вестник и бира на някоя маса в ъгъла. Нямахте и следа от него и младото момиче зад бара само сви рамене, когато попитах за него.

— Анастасио? — някакъв кльошав мъж горе-долу на нашата възраст седеше на бара и топеше бишкоти във висока чаша кафе с мляко. — Пенсионира се и се върна в Гърция преди няколко години. Беше заделил достатъчно пари и каза, че иска да си поживее преди да е станало прекалено късно.

— Беше мил човек. Радвам се, че е добре — отвърнах на лошия си италиански.

Мъжът присви очи и наклони глава на една страна.

— Виждал съм ви някъде. Познаваме ли се?

— Работих тук преди тридесет години.

Момичето зад бара не се интересуваше от миналото ми, но мъжът се усмихна.

— Помня красива руса англичанка. Всички момчета бяха влюбени в нея. Но това не сте вие, нали?

— Не, говорите за приятелката ми Одри.

Седнахме и си поръчахме кафе. Изведнъж миналото стана много по-истинско от настоящето. Тогава имаше моменти, когато се чувствах и тъжна и самотна, но най-вече помнех усещането за многото възможности, които предлагаше живота. По онова време имахме чувството, че всичко може да се случи.

Бепи сякаш прочете мислите ми.

— Още сме на по шестдесет години — рече той. — Животът не е свършил.

— Знам, но се чувствам стара. Как мина толкова време без да забележим?

— Дълго време нищо покрай нас не се променяше. Живяхме в една и съща къща, работехме на едно и също място. Това явно е причината да ни се струва, че животът е минал много бързо — Бепи се беше загледал навън, в хаоса на улицата. Коли се опитваха да се проврат в тесните алеи между масите пред заведенията и тълпите хора, една жена на тротоара говореше на висок глас с някого на третия етаж над нея, деца летяха нагоре-надолу на скутери. — Аз определено вярвах, че бързо ще се върна в Италия. Тук обаче вече съм чужденец, Катерина — продължи тъжно той.

Вечерта седнахме в ресторанта, където Бепи беше работил. Още изглеждаше великолепно, но нивото беше паднало малко, според Бепи.

— Тази вечер няма да се притесняваме колко струва това или онова — рече той, когато влязохме. Макар и вече да не познаваше никого, изпита огромно удоволствие, че отново е там. Беше си тръгнал опозорен, благодарение на Джанфранко, сега се връщаше като преуспял човек.

Естествено, храната не успя да го спечели.

— На тази салтимбока ѝ трябва повече салвия. И месото не е достатъчно крехко. Изобщо даже не прилича на телешко — заключи той и бутна доволно чинията настрана.

Вечеряхме в различни ресторанти и Бепи поръчваше повече неща, отколкото можехме да изядем — супа с кестени и нахут, волски опашки с розмарин и червено вино, пълнени със скариди калмари. Докато се хранехме, си водеше записки, които после да даде на Адолората.

— Бепи, престани — не издържах накрая аз. — Ако има нужда от вдъхновение, тя сама ще дойде тук. Време е да отстъпиш. Остави я да управлява „Малката Италия“ както реши.

Бепи сякаш се обиди:

— Само искам да помогна!

— Знам, но тя вече няма нужда от помощта ти.

Бяхме в малко, фамилно заведение на Трастевере.

Имаше само осем маси. Бепи се огледа замислено.

— И ние бихме могли да отворим едно такова ресторантче. С фиксирано меню. Аз ще готвя, ти ще сервираш като едно време — аз се засмях.

— Не, Бепи, не.

— Трябва да правя нещо — отчая се той. — Не мога да стоя по цял ден вкъщи. Ако се пенсионирам, ще умра. Казвал съм го милион пъти.

— Имаш градина, имаш Ернесто и може да се включиш в комитета, който отговаря за процесията за Нашата дама от планината Кармел към църквата „Свети Петър“. Има много неща, с които да си запълваш времето.

Бепи се натъжи:

— Не искам да си запълвам времето.

На другия ден сподели, че започнало да му писва от Рим.

— Да хванем влак на юг и да отседнем някъде по крайбрежието — предложи той. — После може да отидем за един ден до Равено да проверим дали къщата на майка ми е още там.

Спомените ми от Равено не бяха особено щастливи и не ми се ходеше, но Бепи вече беше решил. Отиде да говори с портиера, който (какъв късмет!) се оказа, че има братовчед в Марина ди Маратеа и който имал познат, даващ къща под наем. С два телефонни разговора всичко беше уредено.

В мига, в който видяхме малката бяла къща, и двамата се влюбихме в нея. Беше в залива Поликастро. Пред къщата имаше скали, а зад нея — градина. Къщата беше под сянката на рожкови дървета. Вътре всичко беше съвсем непретенциозно — теракот на пода, печка на дърва в кухнята и варосани стени, по които висяха ярки керамични чинии.

Бепи веднага се съблече и тръгна по стъпалата надолу към морето. Гмурна се под вълните и след малко се показа доволен.

— Красиво е, Катерина. Ела да плуваш — извикаме той.

Поклатих глава. Харесваше ми да си стоя на камъните под сянката на голямо рожково дърво, чиито клони се спускаха около мен.

Следобед заедно накупихме хранителни продукти: малки сладки черита, пресен босилек, бутилка вино алианико, чесън. Бепи приготви обикновена паста, заедно изнесохме кухненската маса и столове на скалата и седнахме да вечеряме на фона на морето.

— Какъв красив живот! — възкликна Бепи, отпи от виното и вдиша дълбоко соления въздух. — Тук мога да съм щастлив и нищо да не правя.

Отложихме пътуването до Равено и следващите няколко дни се потопихме в еднообразен ритъм. Сутрин закусвахме с кафе и сладкиш в едно заведение в града, после пазарувахме храна и се връщяхме в къщата. Бепи отиваше да плува и лягаше да се пече на скалите. Когато застудееше, тръгнахме на разходка — обикаляхме малките заливи и сенчестите улички, взирахме се в зеленчуковите градини на хората и ги сравнявахме с нашата у дома.

— Бих искал през лятото да живея тук — не спираше да повтаря Бепи.

За моя изненада, този път бях съгласна с него. Щом той беше щастлив тук, и аз можех да съм щастлива.

— Трябва пак да дойдем тук за няколко седмици другата година — предложих аз. — Дори можем да вземем Пиета и Адолората с нас.

— Би им харесало — съгласи се той. — Няма начин да не им хареса.

Аз бих предпочела да останем завинаги край морето, но вече не можехме да отлагаме пътуването до Равено. Пътят беше какъвто го помнех — виеше се из планината и минаваше през тунели. Бепи караше взетата под наем кола и през цялото време псуваше под нос.

— *Cose da pazzi!* Всички шофират като луди! — все повтаряше той.

— И ти самият караше така — напомних му аз, опитвайки се да не гледам пропастта, над която се намирахме.

Равено не се беше променило изобщо. Каменните къщи със зелени капаци по прозорците стояха като залепени за планинския склони когато се приближихме, селото за пореден път ни се стори неприветливо и занемарено.

— Забравено от бога място! — оплаках се аз. — Как въобще си оцелял тук?

— За едно дете не е чак толкова лошо. Всеки ден ни чакаше ново приключение.

— Говориш за теб и Джанфранко? — попитах аз. Той кимна, но не отвърна.

Паркира колата на площада и тръгнахме пеш към къщата на майка му. За наша изненада в градината бяха засадени зеленчуци, а лехите бяха прекопани наскоро. Някой беше боядисал входната врата в синьо и беше сложил големи камъни на покрива, за да не падат плочите през зимните месеци.

— Някой живее тук — объркано каза Бепи. Прозорецът беше отворен и надникна вътре. — *Vuon giòno* — извика той. — Има ли някого?

Чухме плач на бебе и после как майка му се опита да го успокои.

Момичето, което ни отвори беше младо и много красиво. Гарвановочерната ѝ коса падаше на букли около лицето ѝ, а очите ѝ бяха с цвят на лешник.

— *Signore?* — попита момичето. — С какво да ви помогна? Чужденци ли сте?

— Не, аз съм от Равено — сякаш се обиди Бепи.

— О — засрами се момичето. — Не разпознах акцента ви. Не звучите като човек от тук.

— Това е моята къща — Бепи беше прекрачил вече с единия крак. — Какво правиш тук?

Момичето не се трогна. Отвори вратата още малко, за да разкрие скромната обстановка вътре.

— Трябва да има някаква грешка, *signore*. Къщата е на хазайката ми Изабела Мартинели. Тя живее в Рим.

Това много изненада Бепи.

— Дала е къщата под наем?

— Да. Наемът не е висок, защото и имотът не е кой знае какво. Когато се нанесохме преди година, се наложи доста да се потрудим. За щастие съпругът ми е добър работник.

— Изабела дава къщата под наем?! — не можеше да повярва Бепи. Момичето се притесни.

— Добре ли сте, *signore*? Влезте със съпругата си и поседнете за малко. Ще ви наляя чаша вода.

Бепи беше пребледнял.

— Много сте мила — рекох бързо. Хванах го за лакътя и го вкарах вътре.

Момичето беше направило обстановката малко по-уютна. Беше закачила красиви завеси на прозореца, имаше семейни снимки на стената, както майката на Бепи беше закачила преди, а в голяма ваза на масата имаше диви цветя.

— Изабела Мартинели е сестра на съпруга ми — обясних аз. — Не сме я виждали и не сме идвали в Равено от много години. Мислехме, че никой не живее тук.

— Нали няма да ни накарате да напуснем? Имам беб...

— Не, не, не се тревожи — уверих я аз. — Никой не иска такова нещо от вас. Изабела има право да дава къщата под наем, ако иска. Нали, Бепи?

Той кимна бавно.

— Предполагам има нужда от парите — каза и замълча. — Виждали ли си я?

— Не, уредихме всичко по телефона. Тя не идва тук.

Изпих водата си и докоснах Бепи по ръката.

— Трябва да тръгваме. Няма какво да правим тук. Да вървим на крайбрежието.

— Добре — съгласи се той.

Накара ме да обиколим града, но не разказа нищо от детството си. Явно във всички спомени участваше и Джанфранко, а предпочиташе да не говори за него.

Изпитах облекчение, когато влязохме в колата и тръгнахме към Марина ди Маратеа.

— Повече не искам да ходя в Равено — казах му аз.

— Няма да се наложи — караше по-бързо отпреди. — Щом Изабела иска къщата, нейна да е.

Пристигнахме по залез-слънце. Не бяхме имали време за храна и тръгнахме бавно към малката пицария по-нагоре до пътя.

— Джанфранко е навсякъде! — оплака се Бепи. — В Лондон, Равено, Рим! Където и да отида, все нещо ми напомня за него.

— Не и това място — казах аз. Настанихме се на една маса и взех менюто от сервитьора. — Джанфранко не е стъпвал в Маратеа.

— Права си — Бепи се намръщи на менюто. — Не е стъпвал тук.

Следващите няколко дни беше много тих. Дремеше на слънце, печеше се, плуваше и готвеше в малката кухня.

Една вечер седнахме на скалите. Заслушахме се в рева на вълните и гледахме как слънцето потъваше в морето. Изведнъж Бепи каза:

— Взех решение.

— Какво решение?

— Ще купим тази къща и всяко лято ще идваме тук. Адолората ще може да прави каквото си иска с „Малката Италия“, без да ѝ се бъркам. А и няма постоянно да се чудя дали няма да налетя на Джанфранко. Тук мога да забравя за него и глупавата вражда и просто да се наслаждавам на живота си... и на съпругата си — усмихна ми се и разкри силните си бели зъби, които можеха да счупят орехова черупка.

Отворих уста да споря, но спрях за момент и се замислих. Може би Бепи беше прав. Не можех да отрека, че последните няколко дни бяхме много щастливи тук.

— Не е лошо за седмица-две, но няма ли да се отегчиш, ако сме тук цяло лято? — попитах аз.

— Възможно е — съгласи се той. — Но ще имаме жилище и в Лондон, за да можем да се върнем, когато искаме.

— А откъде знаеш, че къщата се продава? — сигурна бях, че това ще е сериозен проблем.

— Вчера говорих с мъжа в магазина за вино, докато ти разглеждаше сувенирите. Според него собственикът ще се съгласи да я продаде. Струва си да опитаме.

Не споменахме къщата ни в Лондон, която беше мое убежище години наред. Според мен част от плана на Бепи беше да я продадем, но още не бях готова да говоря за това.

Когато слънцето залезе, се прибрахме. Денят беше топъл, но въздухът беше станал студен — есента чукаше на вратата. Бепи запали камината и седнахме край нея, загледани в пламъците зад стъклото. Тогава реших, че ако този начин на живот ще бъде нашето бъдеще, то тогава можеше спокойно да забравим миналото.

Животът се превърна в хаос. Обявиха къщата за продан и започнаха да събират покъщнината, която семейството беше трупало тридесет години. Вдигаха се големи облаци прах, когато вадеха книги от лавиците и посуда от шкафовете, стояли затворени дълго време.

Всички бяха изнервени. Адолората имаше предсватбена треска и подлудяваше всички с въпроси за дреболии, които друг път изобщо не би забелязала. Междувременно Пиета се опитваше да подреди малкия си апартамент и магазина, а и трябваше да намери време да довърши втория макет на роклята с божурите. Бепи стоеше с часове на телефона и уреждаше живота им в Италия.

— Трябва да се направят толкова много неща! — не спираше да повтаря той.

Нямаше как Пиета да работи сред целия този хаос и шум и се оттегли в новия си магазин. Макар и още да не беше завършен, поне там беше спокойно и имаше повече пространство да разкрои плата и да работи по роклята.

Една сутрин се беше съсредоточила в работата си, когато някой да чука на вратата. Вдигна поглед и видя Микеле с чаша кафе и кутия сладкиши през витрината.

— Нося ти закуска — каза той, когато му отвори.

— Не можеш да влезеш — отрязва го тя. — Довършвам роклята на годеницата ти и ти си последният човек, който ще я види.

— Това вече е без значение — горчиво отвърна той. — Пусни ме и ще ти обясня.

Влезе и седна на елегантния бял диван, който току-що беше пристигнал и веднага започна да говори:

— Хелън беше прекалено разстроена, за да говори с теб и й обещах, че аз ще го направя — започна той. — Сватба няма да има, така че няма нужда и от рокля. Разбира се, ще ти платя за труда досега. Съжалявам за изгубеното време.

Пиета осъзна, че се зарадва на тази новина и начаса изпита вина.

— Парите не са важни — опита се да каже спокойно тя. — Ще задържа роклята като мостра и ще я облека на единия от манекените на витрината.

— Много мило от твоя страна.

— Но, Микеле, не разбирам защо толкова време протака? — продължи Пиета без да мисли. — Знаеше преди седмици, че не искаш да се жениш, нали? Страх ли те беше да й кажеш?

— Не, не ме беше страх — Микеле неловко се намести на дивана. — Имах си причини.

Така и така беше повела разговора в тази посока, Пиета реши да не спира.

— Знам, че не е моя работа, но не мога да не попитам... какви бяха причините?

Той отново неловко премести крака.

— Хелън беше в труден период — започна той. — Майка й беше сериозно болна и после Хелън загуби работата си. Трябваше да започне нещо почасово. Не спираше да повярва, че сватбата е единственото нещо, което я крепи. Мислех, че ако й кажа, ще я съсия окончателно.

— А сега?

— Майка й излезе от болницата, Хелън си намери добра работа и вече е много по-силна. Не можех да отлагам повече. Тя е прекрасно момиче. Не ми е направила нищо лошо и не искам да я наранявам повече.

На Пиета й се прииска да го попита защо въобще е размислил за сватбата, но реши, че вече е минала границата на благоприличието.

— Благодаря ти, че дойде да ми кажеш. Моля те, предай на Хелън да не се тревожи, че ми е загубила времето. Не е така — заключи тя. — Всъщност благодарение на нея намерих сили да отворя свой магазин и да спра да слугувам на Никола Роуз.

— Магазинът изглежда страхотно — вметна Микеле и така бързо смени темата. — Ще ме разведеш ли?

Половин час си говориха и после тя го заведе в още незавършения апартамент, където му показа мостри платове и цветове и му сподели какво смята да направи.

— Извинявай, малко се отнесох — засмя се тя. — Много се вълнувам и явно съм се вманиачила.

— Радвам се, че се чувстваш така. Освен това е добре, че ще живееш и работиш в квартала. Надявам се често да се виждаме.

Сърцето на Пиета подскочи от радост.

— Аз също.

Сбогуваха се на улицата сред хаоса на пазара. Точно преди да се разделят Микеле протегна ръка към нейната.

— Всъщност обичам Хелън — рече той тихо. — Но осъзнах, че съм с нея, само защото момичето, в което наистина съм влюбен, изглеждаше недостъпно. Затова в крайна сметка не можах да се оженя за Хелън.

После се обърна и тръгна към магазина на баща си, а Пиета се затвори в магазина с нежеланата рокля с божурите и се замисли какво точно искаше да каже Микеле.

В деня преди сватбата се разбраха да си направят семейна вечеря — да се съберат само четиримата, както го правеха години наред.

— Какво ще готвиш? — обърна се Пиета към баща си. — Дано не е нещо прекалено тежко, че роклята на Адолората в момента ѝ пасва като ръкавица.

— Тежко? Храната ми не е тежка! — сопна се баща ѝ, докато разглеждаше съдържанието на долапа. — Има ужасно много паста. Трябва да си вземеш в апартамента или накрая ще се наложи да я хвърлим.

После извади почти всички тигани и започна да реже чесън и магданоз, за да направи софрито. Докато гледеше как продуктите се пържат в тигана, Пиета си спомни как, когато бяха деца, през лятото играеха с Адолората в градината и как през прозореца на кухнята до тях долиташе ароматът на готвено, от което им потичаха лигите. Скоро животът в тази къща щеше да е само спомен. Баща ѝ щеше да размахва тигани в по-малка кухня, а тя щеше да вечеря сама в малкия си апартамент над „Малката Италия“.

Тази мисъл толкова я натъжи, че не можеше повече да стои и да гледа как баща ѝ готви. Качи се в стаята си и започна да подрежда дрехите си на купчини. Някои щеше да дари, други щеше да даде във винтидж магазини. Това също не беше особено весело. Всяка дреха или обувка разказваше някаква история и Пиета имаше чувството, че така сякаш ще раздаде живота си на другите. Апартаментът обаче беше малък и нямаше място за всичко.

— Промяната може да е нещо хубаво, забрави ли? — Адолората стоеше на вратата и се усмихваше.

— Така казват — отвърна Пиета. — В момента обаче не мисля така. Тъжно ми е.

— Знам. От години се оплаквам от мама и татко, а сега, като знам, че няма да са наоколо, съм сигурна, че много ще ми липсват. Истинска лудост, нали? — тя дръпна една рокля с флорална щампа от дрехите за дарение. — Дали ще ми стане? Винаги към я харесвала.

Пиета заряза сортирането и помогна на сестра си да облече роклята. После потърси обувки и дамска чанта, които са си отиват.

— Божествено — призна Адолората. — От години точа лиги по гардероба ти. А тази рокля ми става... Почти...

— Ако не напълнееш, можеш да я носиш.

Адолората започна да рови из дрехите с надеждата да намери още нещо.

— Добре е, че ще живееш и работиш в квартала. Така често ще се виждаме.

— Странно. Микеле каза почти същото — и Пиета разказа на сестра си за отмяната на сватбата. Останалата част от разговора обаче запази за себе си.

— Ами, знаеш какво мисля...

— Да, да — Адолората се завъртя към нея.

— Сега всичко се променя. Папа ще е в Италия през повечето време и може би няма да е нужно да внимаваме толкова. И може да излизаш с Микеле, ако искаш.

— О, не знам — отвърна уж между другото Пиета. — Микеле каза, че е влюбен в друга, която изглеждала много недостъп...

Сестра ѝ завъртя очи и я прекъсна:

— Ти си недостъпната, Пиета! Толкова е очевидно!

— Е, ще видим — на Пиета не ѝ се говореше за това. Метна една дълга пола към сестра си. — Ще ти стои добре. Облечи я.

Масата беше толкова отрупана с храна, че Пиета не се въздържа и въздъхна. Знаеше, че накрая тя ще мие съдовете.

— Имаме печен червен лук, пълен с пекорино и брасиоле с прекрасно рагу — съобщи Бепи. — Ще започнем със спагети и бульон. Идеално. Всичко е много непретенциозно. А, направих и кампоната, защото попаднах на чудесни патладжани. Има и артишок с бадемов

сос. Артишокът беше във фризера. Трябваше да го използвам. Адолората, сестра ти казва, че не бива да ядеш прекалено много преди сватбата, така че ще ти сипя по малко от всичко.

Майка им беше седнала начело на масата и изглеждаше някак отнесено.

— Добре ли си, мамо? — попита Пиета и тя ѝ отвърна с тъжна усмивка.

— Всичко се случва прекалено бързо — погледна спагетите, които Бепи сложи пред нея сякаш не знаеше какво да прави с тях. — Не вярвах, че ще е толкова скоро.

След като сервира на всички, баща ѝ също седна. Не се застоя обаче. Често-често скачаше да провери още ли беше топла фурната, да донесе още салфетки или да пълни мивката с мръсни чинии. Пиета не можеше да си спомни дали някога изобщо беше изял и една порция без да стане нито веднъж.

— Имам новина — заяви след спагетите Бепи. — Къщата в Марина ди Маратеа вече е наша. Струваше ни повече, отколкото бяхме готови да платим, но няма проблем. Идеална е, както сами ще се убедите, така че си заслужава.

— Ами нашата къща? Продадохте ли я? — попита Пиета.

— Имаме оферта. Предполагам скоро ще имаме сделка.

Пиета си представи друго семейство около масата в кухнята и цветя, вместо зеленчуци в градината на баща ѝ.

— Това е добре — отвърна вяло.

— Не вярвах, че ще се случи толкова скоро — повтори майка ѝ.

За малко настъпи неловка тишина. Никой не знаеше какво да каже. Чуваше се само как Бепи почукваше с голямата лъжица, докато пълнеше чиниите с още храна.

— Утре малкото ми момиченце се омъжва — промълви Бепи накрая. — Продажбата на къщата, животът ни в Италия не са важни сега. Да се съсредоточим върху сватбата на Адолората и Идън.

Пиета вдигна чаша и я чукна в неговата.

— За Адолората и Идън! — каза тя.

— Дано винаги са щастливи като нас, с Катерина в момента — добави баща ѝ.

Адолората отпи и каза:

— Папа, исках да се разберем нещо за утре. Обещай ми, че каквото и да се случи, няма да избухваш.

— А какво ще се случи? — попита той.

— Просто ми обещавай.

— Добре, добре. Утре ще сте важни ти и Идън, не аз. Защо да избухвам?!

Както се опасяваше Пиета, храната се оказа прекалено много. След вечеря прибра остатъците в хладилника и се зае с чиниите.

— Ще мия само по една чиния, когато се нанесе в апартамента — заключи, докато подаваше на Адолората да подсуши поредната чиния. — Ще си готвя яйца и ще си препичам филийки.

— Един-два дни, може би. После ще слизаш тичешком в ресторанта за нещо вкусно. А може и да се обаждаш по телефона и да ти носим храната.

Пиета се загледа как сестра ѝ прибира чиниите в шкафа.

— Всичко ще бъде наред, нали?

Адолората взе следващата мокра чиния и започна да я бърше.

— Надявам се, но кой знае? Всичко може да се случи. Именно това е интересното на живота.

Сутринта в деня на сватбата на Адолората мина някак унило. Пиета седеше на стъпалата към градината, пиеше кафе и споделяше цигарата си със сестра си за последен път. Старият ѝ живот вече ѝ липсваше.

— Как разбра, че Идън е човекът, за когото искаш да се омъжиш? — обърна се тя към Адолората.

— Не знам. Почувствах го като част от семейството още от самото начало. Дори и когато се караме или когато се върне пиян и хърка цяла нощ, пак не мога да си представя живота без него.

— Досега не съм изпитвала такива чувства.

— Наистина? Към никого?

— Е, може би донякъде към Микеле — призна Пиета. — Което е странно, понеже дори не ми е гадже. Някак обаче го усещам като част от семейството.

— Опитвах се да го накарам да дойде на сватбата — сподели Адолората. — Той обаче отказа, за да не създава проблеми на папа.

— Как е възможно той да е толкова добър, а баща му да е толкова отвратителен!

— Хората невинаги приличат на родителите си. Ние сме различни.

Пиета се усмихна. Адолората очевидно не виждаше колко много прилича на баща си, а до преди седмици и Пиета не подозираше колко много тя самата беше като майка си.

— Е, да се надяваме бракът ти да издържи колкото техния — заключи тя.

— Изглеждат по-щастливи с всеки изминал ден. Държат се много мило един към друг, откакто папа направи инфаркт. Забеляза ли, че се държат за ръце? — Адолората се замисли за миг. — Ако с Идън ще сме като тях след тридесет години, нямам нищо против да приличам на родителите си.

Беше ясен ден, но слънцето не топлеше. Настъпваше нов сезон. Като изпушиха цигарата, сестрите влязоха и затвориха вратата.

— Да започваме прическата и грима ти — подкани я Пиета. — Трябва ни булка.

На Пиета ѝ се стори, че церемонията мина прекалено бързо. В един момент стоеше в „Свети Петър“ и чакаше булката да се появи (и същевременно се дразнеше, че свещениците бяха сменили старите свещи с електрически, които се палеха след като пуснеш монета в автомат), а в друг Идън и Адолората стояха на стъпалата на църквата и всички ги замеряха с конфети и ги снимаха.

Щом видя дъщеря си в бляскавата сватбена рокля, Бепи се разчувства.

— Толкова е красива! Толкова е идеална! — прошепна той в ухото на Пиета по време на службата, а после Пиета забеляза, че баща ѝ стискаше от време на време ръката на майка ѝ.

Пред олтара (растите на Идън бяха прилежно прибрани в опашка) младоженецът също стискаше ръката на Адолората.

Пиета погледна за последно щастливата двойка на стъпалата на църквата, обърна се неохотно и тръгна към „Малката Италия“. Искаше да се увери, че абсолютно всичко е готово за сватбеното тържество. Трапезарията беше преобразена — беше успяла да осъществи идеята. Ефирни бели драперии, мъждукащи свещи, кристали сол и драматични розови орхидеи бяха превърнали ресторанта в елегантен и стилиен салон. За нея всичко изглеждаше идеално.

След малко елегантните маси преливаха от полупразни чаши вино, чинии с паста и панери хляб. Врявата от италиански гласове беше оглушителна. Всички говореха едновременно, ръкомахаха да са по-убедителни, пълнеха наново чашите си, отпиваха и наново започваха да се хранят. Засега Пиета беше успяла да преброи пет ястия — имаше хапки, скариди, ризото, но знаеше, че има още много. На дансинга жени с големи ханшове се виеха в такта на музиката, а оплешивяващи мъже се въртяха около тях. Приятелката на майка ѝ Маргарет беше със съпруга си Ернесто и се смееше на нещо, което явно той беше казал. Адолората шепнеше в ухото на главния сервитьор Фредерико — не можеше да спре да работи дори и днес. Идън и

няколко негови приятели пушеха пури навън. Нямахме обаче и следа от Изабела и сина ѝ. После Пиета я видя да застава на прага. Носът ѝ беше прекалено широк и зъбите ѝ бяха криви, но у нея имаше жизненост, която одухотворяваше лицето ѝ и човек бързо забравяше външния ѝ вид.

Майката на Пиета очевидно беше вдигнала поглед и беше забелязала Изабела, защото отвори уста и протегна ръка да хване Бепи за рамото. Той водеше оживен разговор и отначало не ѝ обърна внимание и тя отново го потупа. Този път Бепи се обърна, проследи погледа ѝ и забеляза сестра си на вратата. За миг никой не помръдна. Гледаха се като котараци на лунна светлина. После Изабела направи две крачки и след нея се появи висок млад мъж. Много бавно Бепи се изправи на крака, но остана на място.

Пиета не издържа. Скочи и си проправи път през столовете и хората.

— Здравей, ти сигурно си Изабела — каза и целуна жената по двете бузи. — Аз съм Пиета. Другата ти племенница. Добре дошла в „Малката Италия“.

— Благодаря — колебливо отвърна Изабела. — Още не съм сигурна дали добре постъпихме като дойдохме, но синът ми Бепи искаше и реших, че заслужава да се запознае със семейството си.

Изабела отстъпи в страни и пред Пиета застана тъмен младеж. Изглеждаше великолепно. Невероятно много приличаше на снимките на баща ѝ като малък. Тя го поздрави и се обърна да потърси с поглед сестра си.

Адолората вече вървеше към тях с усмивка на лицето.

— Много се радвам, че дойдохте. Притеснявах се да не си промените решението — протегна ръце да ги прегърне.

Всички заедно се обърнаха към Бепи да видят как ще реагира. Той още ги гледаше без да помръдне.

— Върви и го поздрави — насърчи я Пиета. — Би искал да го направиш. Само гордостта му го спира.

Когато Изабела заговори баща ѝ на италиански, използва диалект, който беше някак по-рязък и гърлен и от който нищо не се разбираше. За миг лицето му остана все така безизразно, после тя махна с ръка към сина си. Бепи обърна поглед към него и за пръв път чертите му омекнаха.

— Изглеждаш сякаш си мой син, не на Джанфранко — изумено заяви той. — Имаш и лицето ми, и името ми.

— Много се радвам да се запознаем най-накрая — младежът не говореше на диалект, но произнесе думите тихо и Пиета трябваше да се напрегне да го чуе. — Цял живот майка ми разказва истории от детството ви в Равено.

Фредерико, наблюдателен както винаги, донесе допълнително столове и всички се сместиха на една маса. След малко пред Изабела и младия Бепи се появиха чаши с вино и чинии с храна, като на всички останали гости. Пиета едва не припадна от облекчение. Най-трудното беше отминало. Вече можеше да се отпусне.

Час по-късно ѝ стана горещо и коремът я болеше от ядене. Реши да излезе навън и да си почине от тържеството като се поразходи по улицата. Когато излезе от „Малката Италия“ обаче, забеляза Микеле. Сигурно тъкмо беше свършил работа и сега стоеше и гледаше пълния с приятели и съседи ресторант. Усмихна ѝ се, когато я видя.

— Брат ми вътре ли е? — попита той.

Тя кимна:

— Дойдоха преди десетина минути.

— Как мина? Баща ти прие ли ги?

— Беше голяма изненада, но остана доволен. Така мисля. Поне съм сигурна, че накрая ще се успокои. Беше много емоционален ден за него.

— Трябва да вървя — промълви тъжно Микеле. — Кажи на сестра си auguri от мое име.

— Не, остани — Пиета изрече думите преди да има време да помисли. Той поклати глава.

— Всичко върви добре. Не искам да създавам неприятности.

— Тогава поседи малко с мен на масите навън. Ще помоля Фредерико да ти донесе нещо. Чаша вино, малко храна. И ще кажа на брат ти, че си тук. Искаш ли да се запознаете?

— Да, разбира се. Но, само ако си сигурна...

Пиета се усмихна:

— Да, сигурна съм. Наистина.

Личеше, че му е неудобно, но я последва под обвитата с цветя сватбена арка и седна до нея на една от масите.

Пиета влезе да намери Фредерико и после отиде до масата на родителите си. Баща ѝ седеше до младия Бепи, а на лицето му бяха изписани тъга и съжаление.

— Не те познавам — чу го да казва Пиета. — Изобщо не те познавам.

Тя бързо прошепна каквото трябваше в ухото на момчето и излезе навън при Микеле, където двамата останаха заслушани в шума на празненството. Докато се наслаждаваха на червеното вино, Пиета се зачуди как тези нови хора щяха да променят семейството ѝ, което пред последните няколко седмици вече се беше променило изключително много.

Случи се нещо, което Пиета никога не си беше мислила, че може да види. Сервитьорите в „Малката Италия“ вече почистваха масите. Последните останали гости допиваха виното си или се въртяха в последен танц. Навън, около една маса седяха баща ѝ, братовчед ѝ Бепи и Микеле. На масата имаше отворена бутилка бренди и тримата пушеха дебели пури. Баща ѝ, повече от замаян от шампанското и много емоции, им разказваше стари спомени.

Отначало се шокира, когато видя Пиета да говори с Микеле пред ресторанта.

— Какво си мисли, че прави този тук? — изсъска той.

Младият Бепи обаче го спря, хвана го за ръката и каза бързо:

— Той е мой брат, zio. Част от моето семейство. Дошъл е да ме види.

Баща ѝ явно се измори да се прави на ядосан. Извика на Фредерико да донесе бренди и пури и седна при тях.

— Когато бях на твоята възраст, — започна той и кимна на младия Бепи — се учех от Джанфранко. Боготворях го от години. Сега, като се върна назад, виждам, че не си е заслужавало. Дори като момчета истинският му характер прозираше и онези, които гледаха внимателно, го забелязваха. Не и аз, разбира се. Следвах го, копирах го, правех неща, от които сега се срамувам. Отначало правехме момчешки лудории. Чукахме по вратите на хората и бягахме. Криехме се и пръскахме минувачите с вода. Сигурен съм, че всички момчета го правят. Като пораснахме обаче Джанфранко все настояваше да сме по-смели. Крадахме от хора, които нямаха много. Свивахме дреболии, които не бяха никому нужни, правехме го заради тръпката. Убивахме

малки животни, птици и се правехме, че уж сме излезли на лов. Сега осъзнавам, че съвсем не беше така.

Пиета чуваше всичко това за пръв път.

— Ставало е въпрос за власт — предположи тя.

— Точно така — баща ѝ дръпна от пурата. — Искаше да има власт над мен и над всичко друго.

Микеле слушаше внимателно, но изражението му не се промени.

— Мислил си много за това всичките тези години, нали? — попита той тихо.

Бепи се изненада, сякаш беше забравил, че говори на двамата сина на Джанфранко.

— Имах много време да мисля — отвърна също толкова тихо той. — Не смятам, че цялата вина е на баща ви. Можех да откажа да го следвам. Да тръгна по собствен път. В Равено обаче нямаше какво толкова да се прави, а с Джанфранко винаги беше интересно. Бях наивен и не ми мина и през ума, че един ден може да се обърне срещу мен. После направи ужасни неща. Опита се да открадне моята Катерина, направи постановка и ме уволниха от работа. Дълго време му се сърдех, но после осъзнах, че всъщност Джанфранко винаги е бил такъв. Че никога не е бил приятелят, който исках да бъде.

Микеле не се въздържа и се опита да защити баща си.

— Сгрешил е, всички грешим. Но не е лош човек. Беше добър баща към мен. Обича ме.

Бепи сви рамене.

— Лесно е да обичаш децата си — отвърна той презрително. — Това обаче не значи, че е добър човек.

Двамата мъже впериха погледи един в друг и Пиета се уплаши сватбата все пак да не завърши с бой.

— Но не може ли да бъде както предложи майката на Микеле, папа? — намеси се Пиета. — Да сложим край на враждата. И да се държим цивилизовано един с друг.

— Да, сага, мога да се държа цивилизовано. Да се усмихвам като се разминаваме, да кимам за поздрав. Но няма да е искрено. Затова какъв ще е смисълът?

Пиета погледна Микеле безпомощно. Изглежда нищо нямаше да се промени.

— Добре, ти мразиш баща ми — каза Микеле по-скоро тъжно, отколкото ядосано. — Така да бъде. Защо обаче мразиш мен? Не разбирам защо си го изкарваш на мен и на брат ми.

Бащата на Пиета наля още бренди на всички.

— И аз може да съм допуснал някоя грешка — заключи той. — Исках да защитя семейството си от Джанфранко, това е. Най-добрият начин беше да стоим далеч от него.

— След толкова много години? — рече Микеле.

— Времето какво общо има? Вие тримата не осъзнавате, че след тридесет години ще сте същите хора, само ще сте по-стари и по-уморени. Времето лети и не може дави промени, както си мислите.

— А сега? — продължи Микеле. — Пием заедно бренди. Правиш го, само защото днес за теб беше пълен с емоции ден и защото си пиян? Утре отново ли няма да ни познаваш?

Пиета погледна баща си с надеждата да отговори.

— Аз съм пиян? Е, може би малко — Бепи замислено отпи от брендито. — За мен това е моментът в живота ми, когато затварям една врата и отварям друга. Не ме молете да се държа нормално с баща ви. Това няма да се случи. Никога. Мразя го както го мразех преди години. Вие обаче, момчета... Не бях прав да прехвърлям чувствата си към вас — той погледна племенника си, който толкова много приличаше на него самия. — Изгубих толкова време...

— Не е прекалено късно, папа — каза Пиета и сложи ръка върху неговата. — Още има време да опознаеш братовчеда Бепи... и Микеле.

Седяха навън дълго и се увиха с връхните си дрехи, когато стана много студено. Никой не искаше да си тръгне пръв. Когато видя небето да просветлява обаче, Пиета осъзна, че е време да се разделят.

Каза довиждане на Микеле до отрупаната с цветя арка.

— Днес ще ходиш ли в магазина? Ще ти донеса обяд — обеща той.

— Ще съм или там, или горе в апартамента. Чака ме много работа.

— До скоро тогава — Микеле бързо я целуна по бузата.

— Да, до скоро.

Макар да беше уморена, Пиета не беше готова да се прибере у дома. В къщата беше някак тъжно, а още ѝ се празнуваше. Вместо това отключи вратата на магазина и влезе вътре.

Мястото сякаш я чакаше. Манекенът беше облечен с роклята с божурите, чисто новия диван и рафтовете, по които вече беше започнала да трупа аксесоари, стояха както ги беше оставила. Седна на дивана и въздъхна. От една страна изпитваше облекчение, че сватбата на Адолората беше минала. Стресът ѝ беше дошъл в повече. Когато обаче загазиха лампите на „Малката Италия“, почувства и тъга, защото това беше краят на една ера.

Пиета впи поглед в роклята с божурите. Това беше моментът, когато всички трябваше да се отърсят от миналото. Адолората вече щеше да живее при Идън, родителите ѝ бяха се превърнали в номади, а тя сама си беше шеф.

Изправи се и се зае да сваля роклята от манекена. Не можеше да се въздържи. Никой не беше обличал вече завършената рокля и искаше да види как пада платът, да ѝ вдъхне живот за пръв път.

Напъха се в нея и накрая успя сама да се закопчае. После се обърна към огледалото. Да се види облечена в булчинска рокля беше нещо изключително. Беше създавала ужасно много рокли, но така и не облече нито една от тях. Тази не ѝ беше по мярка, но Пиета остана доволна от резултата.

Роклята с божурите беше секси, но не прекалено. Беше закачлива, но не и претенциозна. Имаше детайли, но не беше претрупана. Завъртя се бавно да види отражението си и отзад и се сети за годеницата на Микеле — Хелън. Това беше нейната рокля-мечта. Жалко, че никога нямаше да я облече.

Пиета се разходи из магазина да провери как се държи моделът и се завъртя пред огледалото. Мъчно ѝ беше за Хелън, но се чувстваше добре. Микеле беше намерил начин да се провре в живота ѝ и колкото и да не ѝ се искаше да изкушава съдбата, вече си представяше, че се виждат все по-често и по-често. По-късно днес щеше да ѝ донесе обяд. Утре можеха да отидат на вечеря. После... кой знае?

Разбира се, имаше вероятност нищо да не се получи, но за пръв път в живота си Пиета се осмели да мечтае. Докато стоеше пред огледалото в малкия си магазин и гледаше отражението си, облечено в булчинска рокля, в огледалото, си позволи да повярва, че един ден може наистина да облече такава рокля.

* * *

Седя на скалите пред малката ни бяла къща и гледам как Бепи плува в морето. Всеки ден отива малко по-навътре и се ужасявам от мисълта, че скоро ще стигне до мястото, където цветът на водата е по-скоро черен, отколкото син. Не знам какво ще правя, ако нещо се случи. Определено не бих могла да скоча да го спасявам. Но пък се чувствам по-добре тук и да гледам как посивялата му глава пори вълните.

— Не влизай много навътре — все казвам аз, но той не ме слуша. Ръцете му загребват вода и така се чувства по-млад и по-силен, отколкото на сушата.

Бепи не може да седи дълго на едно място. Всеки ден ходи с колело до селото да купува храна, макар че пътят е много стръмен. Лицето му е почерняло от слънцето, погледът му е по-бистър. Казва, че няма болки в гърдите, но не мога да спра да се притеснявам. Болницата е толкова далеч, че само се надявам нещо да не се обърка.

Нека опиша къщата ни. От соления въздух всичко беше потъмняло и първото, което Бепи направи, беше да я боядиса отново бяла. Плати на един мъж от селото да я боядиса, но цял ден му вися на главата, за да е сигурен, че ще стане както трябва. После лакира всички прозорци и посади цветя в сандъчетата на прозорците. Мое задължение е да ги поливам всяка вечер, иначе ще увехнат и ще умрат в лятната жега.

Сега започна да прави зеленчукова градина зад къщата. Рано сутрин се съблича гол до кръста и започва да пренася тор. Целият се облива в пот, когато слънцето изгрее. Когато много се сгорещи, скача в морето и се пробва да види колко ще издържи. Тогава излизам от къщата и сядам на скалите. Вземам книга и се правя, че чета, но всъщност не откъсвам поглед от него.

Когато излезе от водата, ходим заедно с колата до селото. Обичаме да сядаме в едно малко заведение да прием кафе със сладкиш. Собственикът вече ни поздравява като редовни клиенти и там научаваме последните клюки. Мислех, че селото е малко, но се оказа, че много неща се случват.

Понякога се чувствам самотна. Липсва ми къщата в Лондон и ми се иска да съм там. Тук обаче се чувствам по-млада и по-силна, като Бепи, докато плува.

След няколко седмици всички ще дойдат — Адолората с мъжа си и бебето, Пиета с годеника си Микеле. На Бепи му трябваше малко време да свикне с двамата нови мъже в семейството, най-вече с Микеле заради всички онези неща, които се случиха в миналото. Всичко вече е наред. Няма проблеми.

Бепи е на дълбокото. Обръща се и маха към мен. Знае, че не обичам да влиза толкова навътре и съм сигурна, че само ме дразни. Обръща се, сякаш ще плува още, но не си правя труда да викам по него. Оттук няма да ме чуе, а и да ме чуе, няма да ме послуша.

После променя мнението си и започва да плува към мен. Загребва водата сигурно и силно като младеж, а аз стоя горе на скалите, с книга на коленете, гледам го и го чакам.

КАК БЕПИ ПРИГОТВЯ ЛАЗАНИЯТА СИ

Вече знаете как да пригответе рагу и сами да направите пастата. За да стане лазанията прекрасна обаче трябва да съберете всичко. Сега ще ви кажа как.

След като вече имате паста, напълнете дълбок съд до половината с вода и оставете водата да заври. Добавете една лъжица олио, за да не залепнат корите една за друга и щедро ръснете сол. Ако пастата е прясно приготвена, трябва да ври не повече от минута. Ако е добре изсъхнала, я оставете малко повече.

Пускайте пастата във водата на малки части. Като извадите корите, ги слагайте в гевгир и ги полейте със студена вода. После ги оставете да се оцедят.

Сега ви трябва дълбока тава, на дъното, на която сипете малко от соса. После редувайте ред кори и обилно количество сос. Накрая завършете със сос бешамел. Предполагам трябва да ви кажа как да направите и него?

50 г масло
2 супени лъжици брашно
1/5 л прясно мляко
индийско орехче
сол и пипер

Разтопете маслото в малък тиган на ниска температура, добавете брашното и разбърквайте няколко минути, докато сместа стане на трохи, добавете млякото бавно, като продължавате да бъркате и всички бучки се размият. Подправете със сол, пипер и индийско орехче и оставете соса на слаб огън да се сгъсти.

Когато сосът е готов, го излейте върху лазанията, поставете тавата в загрята до 180°C фурна и оставете да се пече половин час до четиридесет и пет минути. Продължителността зависи от размера на тавата.

Ястието ще стане достатъчно много да нахрани цяла тълпа. Много работа, много време, а всичко ще се изяде за минути. Но какво

да правя? Всички обичат прекрасната ми лазаня.

Бележка на Адолората: А твърдиш, че моите гозби са сложни, папа!

БЛАГОДАРНОСТИ

Посвещавам тази книга на майка ми и баща ми, които посадиха семето на историята. Като момиче майка ми наистина е пътувала на стоп с приятелки до Италия. Запознала се с баща ми из улиците на Рим, влюбила се в него и го взела със себе си, когато се върнала обратно в Ливърпул. Там, след една близка среща със скауз (местния вариант на яхния), той се примолил на трите си сестри да му пратят рецепти. В събота следобед обикалял магазините в търсене на „екзотични“ зеленчуци като червени чушки и патладжани, после ги носел вкъщи и готвел. Всички рецепти на Бепи в тази книга са ястия, които татко готвеше години наред за нас.

Историята на родителите ми лежи в основата на тази книга, подправката, която и придава истинския аромат. Бепи и Катерина обаче не са майка ми и баща ми. Те и всички останали герои в книгата са измислени. Те са плод на фантазията ми, но от време на време успявах да ме изненадат.

Освен на родителите ми, искам да благодаря (както винаги!) на издателя ми Ивет Голдън и на агента ми Керълайн Шелдън, която ми оказа незаменима помощ. Благодаря и на дизайнера на булчински рокли Тереза Лим — тя намери време за мен и сподели знанията си. Благодаря на съпруга ми Карне, който винаги с удоволствие ме придружаваше на проучванията ми, най-вече когато отивахме да ядем и да пием в Италия.

И накрая: задължена съм извънредно много на първия ми агент — покойната Маги Ноа и на покойната Анджела Д’Одни — две изключителни жени, които не се познаваха, но които ми помогнаха да стигна толкова далеч.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.